



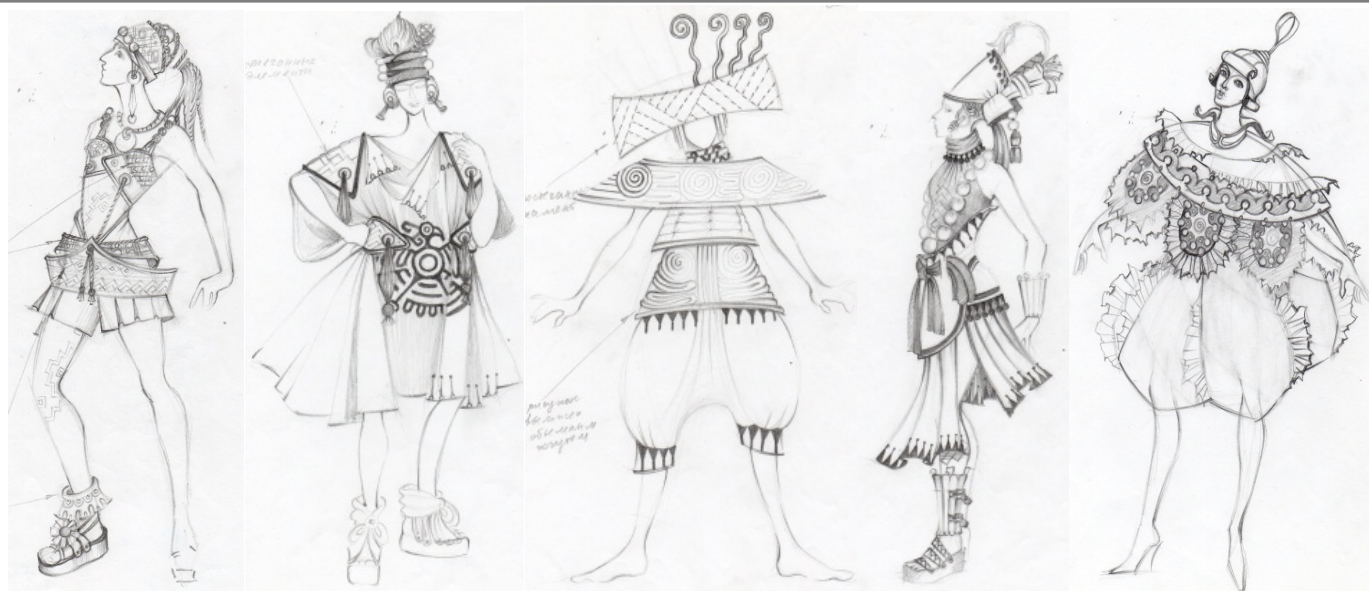
Куратова М.Г.

ДИЗАЙН КОСТЮМА:

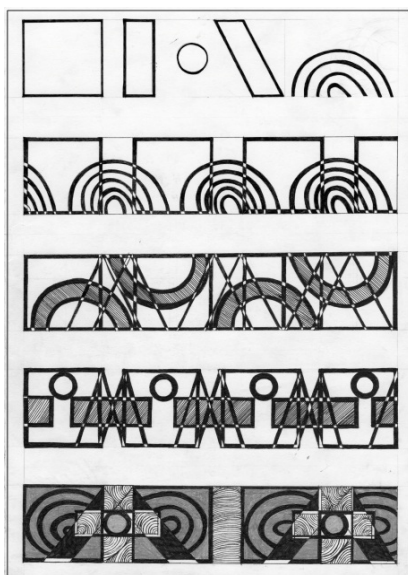
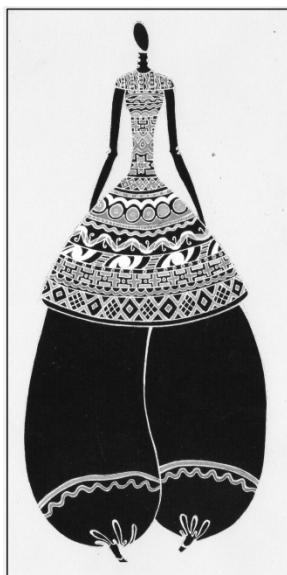
історичний огляд персоналії сучасний дизайн

Дизайн костюма:

історичний огляд, персоналії, сучасний дизайн

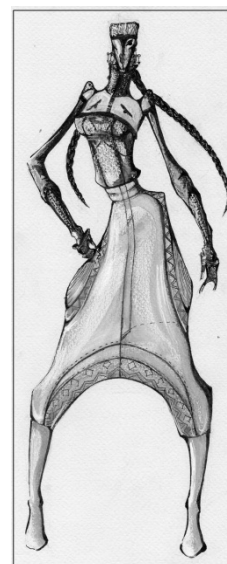


Куратова М.Г.



Дизайн костюма:

історичний огляд, персоналії, сучасний дизайн



Навчально-методичний посібник **«Дизайн костюма: історичний огляд, персоналії, сучасний дизайн»** з дисципліни **«Методика та практика дизайн-проекту»** для студентів - художньо-графічного факультету денної та заочної форм навчання спеціальності 6.020207 освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр спеціалізації «Дизайн. Моделювання та художнє оздоблення одягу».

Укладач: доцент кафедри дизайну Куратова М.Г.

Рецензенти:

Кандидат мистецтвознавства, доцент, зав. кафедри образотворчого мистецтва ХНПУ ім. Г.С. Сковороди Паньок Т.В.

Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну ХДАДМ, голова Харківської спілки дизайнерів України Погорельчук В.А.

Затверджено редакційно-видавничою радою ХНПУ
імені Г. С. Сковороди. Протокол № 2 від 2.04.2015

Запропонований навчально-методичний посібник допоможе студентам оволодіти теоретичними знаннями в галузі дизайну одягу, що збагатить їх професійний інтелект. Посібник знайомить студента з історичними етапами розвитку одягу, майстрами міжнародної моди, етапами проектування. Книга адресована студентам факультетів дизайну одягу вищих і середніх спеціалізованих закладів, а також широкому колу читачів.

Графічні роботи в посібнику виконані студентами художньо-графічного факультету ХНПУ
імені Г.С.Сковороди

©Харківський
національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди
© Куратова М.Г.

ДИЗАЙН КОСТЮМА: історичний огляд, персоналії, сучасний дизайн.

ЗМІСТ



Розділ 1. СТИЛЬ І МОДА

Основні поняття та характеристики моди та стилю 11

Історичні стилі в одязі і їх взаємозв'язок з архітектурою та мистецтвом 14

Сучасні стилі та їх підстили 37



Розділ 2. МАЙСТРИ МІЖНАРОДНОЇ МОДИ

Мйстри французької моди 73

Поль Пуаре

Ельза Скіапареллі

Коко Шанель

Крістіан Діор

Ів Сен-Лоран

Юбер де Живанши

Карл Лагерфельд

П'єр Карден

Емануель Унгаро

Пако Рабан

Жан Поль Гот'є



Італійські майстри моди 90

Гуччо Гуччі

Валентино

Джорджіо Армані

Джанні та Донателла Версаче

Джанфранко Ферре

Доменіко Дольче та Стефано Габбана

Роберто Каваллі



Англійські майстри моди 101

Вів'єн Ветствуд
Антоніо Гальяно Гільєн
Олександр Маккуїн



Майстри американської моди 106

Кельвін Кляйн
Марк Джейкобс
Донна Каран



Японські майстри моди 110

Кендзо Такада
Рей Кавакубо
Йоджі Ямамото



Нові імена в дизайні одягу 118

Айріс Ван Ерпен



Розділ 3. ПРОЕКТУВАННЯ КОСТЮМУ

Творча концепція в дизайні одягу 119

Процес створення колекцій 120

Основні етапи проектування 125

Елементи та виразні засоби композиції костюму: колір, фактура, лінії
в костюмі 129

Силует, або основні базові форми костюму 140

Художнє оформлення одягу. Декор та оздоблення 144

Джерела натхнення в проектуванні одягу 146

Роль аксесуарів в композиції костюм 160

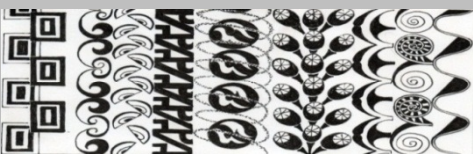
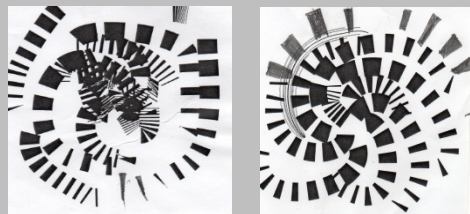
Графіка або ескізне проектування 165



Розділ 4. ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ



СЛОВНИК ТЕРМІНІВ 183
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ 195



ВСТУП

Людину прикрашає одяг.
Оголені люди мають вкрай малий вплив у
суспільстві, а то і зовсім ніякого.
Марк Твен

Дизайн в наш час став феноменом, який охоплює різні сфери від архітектури, предметів індустріального дизайну до предметів масового споживання. До цієї сфери, звичайно, відноситься і одяг. Дизайнер, незалежно від галузі в якій він творить, працює в системі «Людина-людина». Ми живемо у світі споживання і перебуваємо в пошуку чогось нового і хочемо бачити від дизайнерів і виробників задоволення наших бажань. Дизайн оточує нас всюди і є найважливішою складовою нашого життя.

Протягом тисячоліть люди спілкувалися між собою мовою одягу. Твердження, що одяг – це мова, не нове. Так, Бальзак в своєму романі «Дочка Єви» (1839 р.) зазначив, що жіноча сукня являє собою «безупинний прояв глибоко особистих думок, мови, символів». Сьогодні, коли семіотика стає модною, соціологи кажуть, що й мода є мовою знаків, несловесною системою спілкування.

З того моменту, коли людина відкрила значення одягу як засобу захисту від несприятливих впливів природи, вона почала міркувати про його естетичні функції. Кожна країна, кожен народ в окремі періоди свого розвитку накладають свій відбиток, свої специфічні риси на одяг.

Дизайн одягу – один з напрямків дизайн-діяльності, метою якого є проектування одягу як одного з елементів предметного середовища, який задовольняє матеріальні та духовні потреби людини. Серед інших об'єктів предметного середовища (посуду, побутових приладів, меблів) одяг є найбільш складною та тонко організованою структурою, найбільш тісно пов'язаною з людиною, що відображає зміни його способу життя.

Поняття одягу в сучасному житті невід'ємно пов'язане з модою. Мода в житті кожної людини відіграє важливу роль. Не дарма говорять, що людину «по вбранню зустрічають». Кожна людина, що прагне гармонійно співіснувати із суспільством, потрапляє під вплив моди. Сучасна людина, з одного боку, шукає максимально просте, зручне вбрання високої якості, а з іншого – замислюється над смисловим змістом свого

костюму, бажаючи виразити власну індивідуальність, не відхиляючись, однак, від головних модних тенденцій.

Одяг та його елементи є об'єктами дизайну. Основна мета дизайнера одягу – проектування й надання нових властивостей та функцій одягу в залежності від способу життя та потреб людини, а також не бути «прикрасою» традиційних форм. Одяг є відображенням культурного й соціально-економічного рівня розвитку суспільства. Дизайнер одягу, основним завданням якого є створення принципово нових зразків, повинен мати цілісне уявлення про моду та її закономірності. Це дозволить не просто створювати колекції, а й свідомо впливати на моду, керувати нею.

Новий ритм життя, технічний прогрес і індустріалізація початку XX століття виявили нові вимоги до одягу.

Дизайнери сміливо експериментують, кардинально міняючи канони моделювання. З'являються незнайомі донині силуети, пропорції й лінії. Одяг стає більш доступним, зручним й практичним. З розвитком нових технологій з'являються нові тканини, фактури й аксесуари. Все це дозволяє костюму стати природним доповненням внутрішнього світу людини, відобразити його потреби й спосіб життя.

У виробництві сучасного одягу зайняті люди найрізноманітніших професій. Художники-дизайнери створюють нові форми і образи, формуючи нову естетику в одязі. Конструктори – розробляють нові конструкції і системи крою. Технологи – винаходять нові способи технологічної обробки швейних виробів.

Розвиток одягу та її історичні зміни пов'язані, з одного боку, з модою, а з іншого, зі стилем, що виникає на основі соціально-економічного розвитку суспільства, виявляє його культуру, побут, ставлення до навколишнього світу.

Запропонований навчально-методичний посібник допоможе студентам оволодіти як теоретичними знаннями та практичними навичками в галузі дизайну одягу. Дизайн-освіта – навчальна діяльність, спрямована на розвиток творчої діяльності студентів.

Проектна діяльність входить зараз в область освітньої практики в основі якої лежить робота над проектом. Проектна діяльність є формою в якій, дизайнер реалізує вміння планувати, винаходити, виконувати і оформляти. Проектна діяльність створює умови для реалізації міжпредметного зв'язку і дає можливість грамотно виконувати проекти за профільними дисциплінами дизайну костюма та виконувати дипломний проект на високому професійному рівні.

Програма курсу побудована з урахуванням досягнень людства в галузі дизайну. Введення дисциплін з дизайну до навчального процесу педагогічних закладів є важливим аспектом естетичного виховання молодого покоління.

Розвиток творчих здібностей – одне з найголовніших завдань естетичного виховання і художньої освіти студентів.

Завдання педагогічного університету у справі підготовки майбутніх вчителів та фахівців-дизайнерів для державних та приватних підприємств посягає в тому, щоб озброїти їх знаннями, які набуті за весь час існування дизайну, а також задля того, щоб навчити добувати і творчо використовувати ці знання.

Мета курсу – є розширення знань в галузі історії та теорії дизайну одягу, формування та розвиток художнього мислення, творчої та просторової уяви, фантазії, здатності до асоціацій, виховання художнього смаку, проектування дизайн-об'єктів

тобто процес створення нового образу, який включає дослідження, розробку ескізів, макетів та моделей.

Розвиток інтелекту майбутнього дизайнера залежить від ступеня освоєння студентом професійних знань, умінь і навичок в галузі художньої дизайнерської діяльності. У тексті посібника охоплено історичний матеріал, який дає змогу глибше зрозуміти корені дизайнерської діяльності в галузі дизайну одягу, а також вміщено приклади з ескізування та проектної графіки, що було виконано на практичних заняттях студентами Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди.

Розділ 1. МОДА і СТИЛЬ


Основні поняття та характеристики моди та стилю

Мода – це те, що виходить з моди.

Коко Шанель

Стиль людини – це голос її душі.

Ральф Уолдо Емерсон

 Історія моди майже настільки ж стара, як й історія костюма. Мода живе на вулицях звичайних міст, великих і маленьких. Зустрічають все-таки по одязі, і вбрання часто характеризує нас краще, ніж слова. Із смаком підібраний одяг робить нас впевненіше, енергійніше, привабливіше. В даний час поняття «мода» з успіхом застосовується в самих різних областях діяльності людини. Тривалість панування моди в наш час визначається одним сезоном. Мода мінлива і суперечлива, вона одночасно є вираженням індивідуальності та масовості, духу нововведення і схильності до наслідування, демократизму, утилітарності і високого мистецтва. Мода – це виклик сформованим смакам. Але що таке мода? З одного боку, трактування цих визначень індивідуальне, залежить від особистих смаків і звичок людини. Мода є певним живим імпульсом до новизни, до пошуку і творчості.

Мода – це зміна образів і форм, їх, нехай навіть тимчасове, але панування, в певний проміжок часу. Не можна недооцінювати значення моди, адже вона відображає весь стиль життя суспільства. Так чи інакше людей поза моди не існує.

Мода (фр. mode, від лат. modus – міра, образ, спосіб, правило) – тимчасове панування певного стилю в якій-небудь сфері життя або культури. Мода має вплив на все предметне середовище сучасної людини – архітектуру та оформлення інтер'єрів; дизайн побутових приладів та текстиль; мистецтво та літературу; кулінарні пристрасті людини; а також одяг, зачіски, ідеї, поведінку, етикет, спосіб життя, індустрію розваг тощо, який популярний у суспільстві в певний період часу. Моду диктує настрій суспільства, його бажання в конкретний період часу.

Мода – явище класове, так як створюється в елітних соціальних групах для підкреслення своєї відмінності від простих людей. В XX ст., стирання класової поляризації, мода як і раніше служить для підкреслення соціальних відмінностей, але вже не стільки «вищих» і «нижчих», скільки просто різних соціальних груп. Наприклад, молодіжна мода підкреслює відмінності між людьми різного віку.

Мода – явище економічне, так як з 1890-х до 1960-х виробництво модного одягу та аксесуарів поступово перетворюється з дрібного бізнесу в масове виробництво і стає індустрією. Основними галузями, увімкненими в процес модної індустрії (економіки моди) у вузькому сенсі слова, вважаються текстильна, парфумерна і перукарська промисловість, модельний бізнес. Згідно оцінкам, в Західній Європі населення витрачає на придбання товарів індустрії моди приблизно 10 % своїх доходів. Економіка моди

зростає швидкими темпами, випереджаючи інші галузі економіки. Ця тенденція є стійкою, і відображає підвищення рівня життя і зростання свободи самовираження.

Мода частина художньої культури людства в цілому, тобто, можна сказати, що мода – прояв естетичних ідеалів суспільства на певному історичному етапі.

Багато факторів впливають на формування моди:

- суспільно-економічні відносини;
- естетичні ідеали суспільства;
- уклад життя людей;
- природно-кліматичні умови;
- технічний прогрес;
- традиції суспільства;
- творча індивідуальність авторів при створенні колекцій;
- ідеали жіночого тіла і стандарти краси (одяг, який підкреслює ці ідеали, стає модним, популярним).

Феномен моди почали досліджувати ще наприкінці XVIIIст., однак і донині не існує єдиної точки зору на це поняття. Мода є однією з форм масової поведінки у сучасному суспільстві. Найчастіше вона проявляється, як ми казали раніше, в оздобленні зовнішності людини – в його одязі, зачісці, макіяжі, способі поведінки, оточенні речей.

Невід’ємний атрибут моди – погоня за новизною, часто ілюзорною. Якщо явище чи предмет, будучи модним який-небудь відрізок часу, втрачає новизну в очах оточуючих, то стає старо-модним. Дотримуватися моди – значить впіймати її основний напрямок, нові силуети, лінії і пропорції, характерні кольорові спо-лучення, принципи обробки, варіанти конструкцій в межах модного костюму. Мода свідчить, насамперед, про постійну тягу людини до розвитку і пошуку нового.

Отже, мода це і новизна і наслідування, і індивідуальність. Таким чином, можна сказати, що мода так чи інакше є дзеркалом свого часу. Вона відображає: суспільно-політичне життя, рівень і характер розвитку виробничих сил, найбільш яскраві події епохи, найважливіші культурні і наукові досягнення, звички і психологію сучасної людини, його уявлення про естетичний ідеал.

Мода, як відомо, повторюється і повертається через десятиліття.

Ми розглянули поняття моди і можна зробити висновок.

Мода – сукупність:

- модних стандартів (способи чи зразки поведінки);
- модних об’єктів (речі, ідеї, слова);
- модної поведінки яка орієнтована на модні стандарти, об’єкти, цінності.

Цінність моди в її сьогоденні, універсальності, демонстративності.

Розвиток одягу і його історичні зміни пов’язані, з одного боку, з модою, а з іншого зі стилем. Стилi складають основу знань про моду. Що таке стиль? В першу чергу стиль – це свідомий вибір, це спосіб вибрати серед великої кількості можливостей саме те, що співзвучно внутрішньому стану і світовідчуттям. Якщо мода виражає чуже світосприйняття, то стиль – це спосіб самовираження. Стиль відрізняє нас один від одного, це прояв індивідуальності через зовнішній вигляд. Недарма існує вислів, що мода в одязі, а стиль – в людині, яка її носить. Стиль формують: епоха життя суспільства, національність, релігійна приналежність, одяг, манери, спосіб життя, вік,

особисті смаки людини, і звичайно ж соціальний статус людини, та багато іншого. Знайти свій стиль – це означає знайти гармонію між внутрішнім і зовнішнім.

Стиль (лат. – stilus) – історично сформована, стійка спільність ознак образної системи, засобів і прийомів художнього вираження. Тобто стиль – це художня мова епохи, яким вона виражає свою культуру, економічний розвиток, поняття краси і відношення до оточуючого світу. Існують «великі художні стилі епохи», що знайшли відображення в часі та суспільстві у всіх видах мистецтва – архітектурі, інтер'єрі, музиці, живописі, скульптурі, літературі. Стиль тісно пов'язаний з модою, але суттєво відрізняється від неї тим, що мода являє собою постійну мінливість, а стиль має характеристики сталості та стійкості.

Розглядаючи поняття стиль, можна виділити так званий стиль епохи, стиль історичного костюму, модний стиль, стиль модельєра, або «авторський стиль майстра», фірмовий стиль. Авторський, або індивідуальний стиль майстра – це сукупність головних ідейно-художніх особливостей творчості майстра, які проявляються в типових для нього ідеях, у своєрідних зображувально-виразових засобах і художніх прийомах, і звичайно ж, в улюблених автором темах. Прояв авторського стилю особливо яскраво видно у творчості великих кутюр'є і дизайнерів одягу, як Е.Скіапареллі, К.Шанель, К.Діора, Ів Сен-Лорана, Жана Поля Готьє, Гальяно, Д.Версаче тощо (іл.1-3).

В дизайні існує поняття «фірмовий стиль» – це сукупність знаків, предметів та засобів, спроектованих з метою створення постійного зорового образу, пов'язаного з діяльністю підприємства та його продукту (від оформлення середовища до продукції). Фірмовий стиль створюється конкретним автором, носить суб'єктивний характер і не має територіальних кордонів (наприклад: coca-cola, Ferrari, Kennedy's coffee тощо) (іл.4-7).

Іл.1 Крістіан Діор. Фотографія з журналу Vogue, 1954

Іл.2. Одри Хепберн, колекція К.Шанель. 1953

Іл.3. Гальяно, колекція суконь весна–літо 1997

Іл.1-3





Іл.4-7

Іл.4. Бренд мережі «The Coca-Cola Company» 1892 Іл.5. Бренд американської компанії «PepsiCo» 1903 Іл.6. Мережа ресторанів швидкого обслуговування McDonald's. 1940 Іл.7. Бренд мережі міні-кав'ярень Kennedy's coffee», Kennedy's coffee

Іноді люди плутають поняття стиль та імідж. Імідж (перекладається як «зображення, образ, картинка»). Імідж – це оболонка, яка допомагає створити про людину потрібне враження, зробити репутацію. Імідж – найважливіший фактор конкурентоспроможності особистості в будь-якій сфері. Продуманий імідж сприяє спілкуванню, допомагає залучити й міцно утримувати увагу людей, завоювати їх симпатію. Стиль відрізняється від іміджу, тому що імідж пов'язаний більше з професією і якоїсь маскою, тобто людина, яка створює імідж, в основному орієнтується на те, щоб подати себе правильно (як вимагає професія, зв'язки, репутація в суспільстві тощо). А стиль – прислухання до свого внутрішнього я. Хоча стиль грає в створенні іміджу далеко не останню роль.

З поняттям «стиль» тісно пов'язана еволюція костюму.

Стили в мистецтві не мають чітких меж, вони плавно трансформуються один в інший і знаходяться в безперервному розвитку, змішуванні та протидії. В рамках одного історичного художнього стилю завжди зароджується новий.

Стильова єдність архітектури, інтер'єру, костюму, предметів побуту має свій характер у кожній епосі і є неповторною. Так з'являється поняття «історичний стиль».

Для стилів характерні наступні основні риси:

- тривалість існування стилю;
- широта поширення стилю;
- історична абсолютність стилю;
- довгостроковість стилю.

Історичні стилі в одязі і їх взаємозв'язок з архітектурою та мистецтвом

«Мода – це архітектура: головне питання в ній – питання пропорцій»
Коко Шанель

Як було зазначено раніше, у кожній історичній епосі спостерігається обов'язковий стильовий зв'язок між предметним середовищем, створеним людиною і одягом. Єдність костюма з навколишнім світом предметів і

архітектурою є стильовою ознакою певного історичного періоду. Найбільш тісним є взаємозв'язок костюма та архітектури, це знаходить вираження в єдності образного рішення, схожості силуету, закономірності пропорційного внутрішнього членування (поділ) форми тощо. Тобто, в формах костюма різних часових періодів, чітко спостерігаються стилістичні тенденції, що і у відповідних їм історичних архітектурних формах (так, драпіровані хітони древніх греків можна порівняти з доричними і іонічними колонами, витягнуті форми головних уборів зі шпильми готичних соборів тощо).

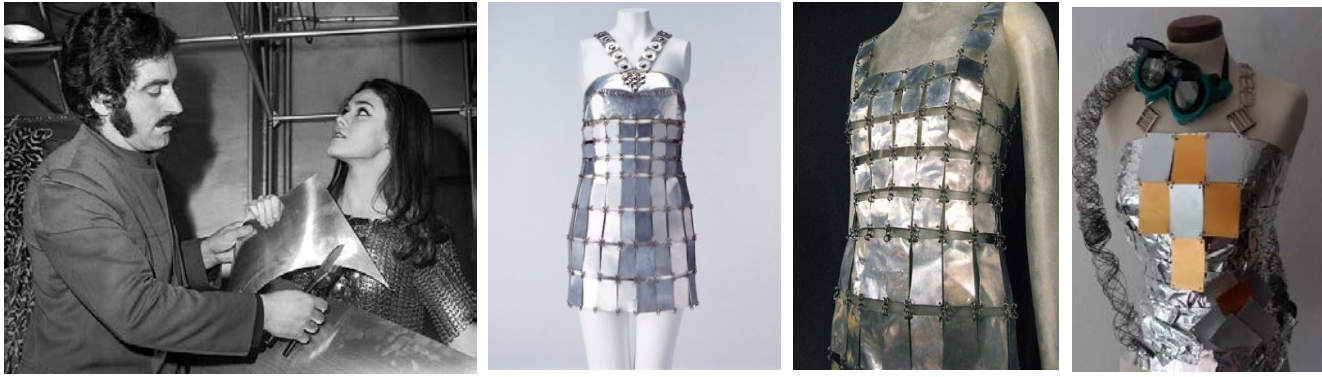
Костюм можна розглядати як витвір мистецтва, йому притаманні мальовничі якості, хоча це не живопис. Група художників-живописців організувала в 1911р. в Парижі «Лігу нового костюма». Всі учасники цієї організації стверджували, що створення одягу - це участь мистецтва. Представники «Ліги» підготували виставку, на якій представили 600 моделей одягу, розроблених і виконаних ними власноруч. Всі моделі мали дуже серйозні технічні недоліки, але представляли собою яскраве в художньому відношенні видовище. Звичайно, діяльність «Ліги» не склала конкуренції паризьким будинкам моди, але вона сильно вплинула на розвиток модного напрямку, так як професійні модельєри вміло скористалися ідеями, підказаними живописцями. У костюмі ми можемо спостерігати і елементи скульптури - це формоутворення, тобто дизайнер створює об'ємно-просторову структуру.

Від архітектури залежить стиль одягу. Першим архітектур з одягом порівнював римський архітектор Вітрувій. В своєму трактаті «Про архітектуру» він писав: : «Від краси оголеного тіла ми переходимо до колон товщиною в одну восьму їх зростання; там, де у людини ноги, - у колони підстава. Капітель схожа на людську голову з кучерями, вона прикрашена хитромудрим орнаментом, як вінок з фруктів прикрашає зачіску. Флюти, прокреслюють тіло колони, які схожі на спадаючі складки тканини »

Архітектори та дизайнери одягу надихаються у своїй творчості одними і тими ж ідеями. Незважаючи на різницю в задачах, матеріалах і масштабах, архітектура і костюм слідує подібним законам формоутворення, стверджуючи уявлення про гармонію, досконалість, естетичні ідеали. Використовують однакові професійні терміни: форма, пропорції, розмір, образ, ескіз, фактура, орнамент, декор тощо.

Іноді сучасні дизайнери одягу виступають більше будівельниками, ніж кравцями, використовуючи в своїх роботах матеріали непритаманні одягу - папір, пластик і метал, а замість ножиць, голок і ниток - плоскогубці, викрутки та молотки.

У 1966 році Пако Рабанн створив колекцію Haute Couture під назвою «12 суконь, зроблених із сучасних матеріалів, які не можна носити». Сукні були виконані з пластику та металу. Один комплект був створений з алюмінієвих пластин і латунного дроту, інший з картону тощо. Колекція і показ викликали справжній фурор. Експерти називали дизайнера «Жюль Верном Високої моди», а велика Коко Шанель вважала, що «він не кутюр'є, він металург». Сам дизайнер про свою колекцію казав: « Ця колекція була моїм маніфестом, моїми думками, втіленими в конструкції. Думка номер один: до того моменту мода була абсолютно нудна і фригідна. Думка номер два: насувався час «залізних леді» - я маю на увазі не Маргарет Тетчер, а взагалі феміністок. А жіноче бажання емансипації - це необхідність зовнішнього «захисту», то є потреба носити своєрідні обладунки. До того ж у цей час, коли з металу робили машини, хмарочоси, навіть художники створювали свої арт-об'єкти з металу і заліза. Так що я одягнув жінок в метал. Це було дуже вчасно» (іл.8).



Іл. 8. Пако Рабан. Колекція 1966 року Haute Couture під назвою «12 суконь, зроблених із сучасних матеріалів, які не можна носити»

Багато дизайнерів використовують архітектурний підхід до створення одягу (Чарльз Джеймс, Ів Сен Лоран, Пако Рабанн, Тьєррі Мюглер і Аззедін Алайя). А випусника Міланського політехнічного інституту Джанфранко Ферре часто порівнюють з видатним архітектором початку XX століття Френком Ллойдом Райтом. Він завжди славився своїми точними об'ємами і досконалими формами, а його знамениті сорочки здаються не зшитими, а змакетованими, сконструйованими з хрусткого білого паперу. Твори архітектури можуть служити джерелом натхнення. Вони постійно звертають увагу модельєрів, які при створенні нових моделей і колекцій часто черпають натхнення з спадщини зодчества різних часів і народів (іл.9).



Іл. 9. Колекція моделей дизайнера Олександра Мак Куїна 2009

Розглянемо стилі різних епох (історичні стилі). Вони, без сумніву, впливають і на сучасну моду. Говорячи про великі історичні стилі, будемо говорити, насамперед, про ті, які залишили найбільший слід в суспільній свідомості, зробили найбільший вплив на розвиток культури. У першу чергу, цікаві ті стилі, які найбільш яскраво формували поняття смаку і елегантності в зовнішньому вигляді людини. Розглядаючи стилі різних

епох, будемо говорити переважно про жіночий вигляд, тому що стилі минулих епох зробили найбільший вплив саме на образ жінки.

Виділяють такі види історичних стилів, які популярні в архітектурі, інтер'єрах і дизайні одягу до цих пір:

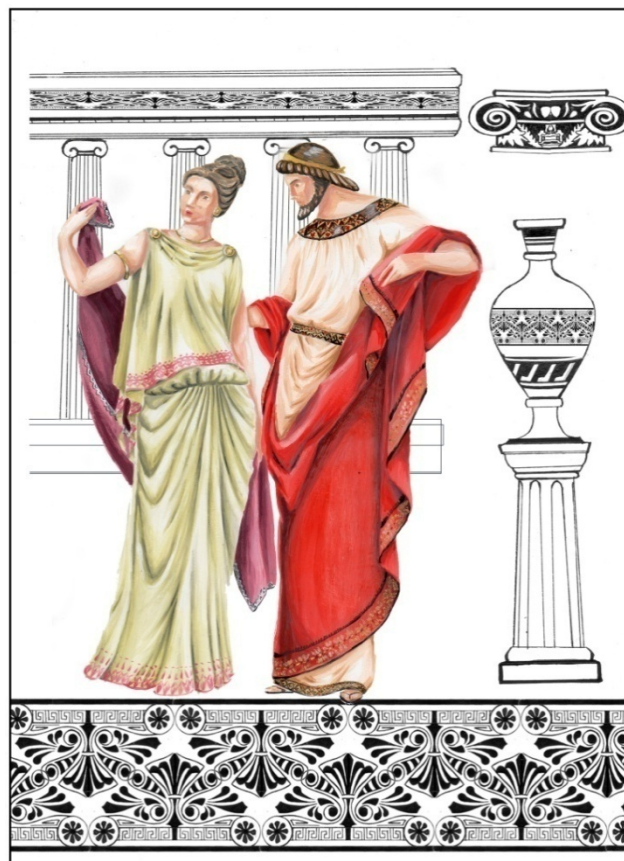
- Античність;
- Романський стиль;
- Готичний стиль;
- Ренесанс;
- Бароко;
- Рококо;
- Класицизм;
- Ампір;
- Романтизм;
- Модерн;
- Конструктивізм.

Античність

Античність представляла собою стильову єдність всіх видів мистецтва. Архітектура, і костюм античного періоду відрізнялися чітко вивіреними пропорціями, строгістю і простотою форми, вільної від надмірностей і збагаченої ритмічним чергуванням елементів. Тіло людини було відображенням його духовної досконалості. Пропорції людського тіла лягли в основу античних архітектурних споруд. Римський архітектор Марк Вітрувій Полліон (І ст. до н.е.) на прикладі людського тіла прагнув показати особливості будь-якого досконалого творіння, створеного людиною. Один із загальних принципів Вітрувія вимагає пропорційності архітектурних деталей людському тілу і його пропорціям.

Основні характерні риси архітектури, костюма, мистецтва Античності по Вітрувію - це закономірність, пропорційність, організованість, симетричність і доцільність.

Строгість і краса в костюмі цінувалися дуже високо. Простота і висока художність форм полягала у витонченості драпірування. Для античного костюма характерно виявлення пластичних властивостей тканин в складних ритмах драпіровок. Прямокутні шматки тканини скріпленої на плечах пряжкою – фібулою, не підкреслювали форм тіла, яке злегка проступало під одягом. Ці одягання називалися по-різному: хітон, гіматій, тога, туніка. Поверх хітона надягали плащ – гіматій або хламиду. Гіматій - плащ з довгої



вовняної тканини, 1,7х4 м, який драпірувався різними способами в залежності від роду діяльності, його могли носити і без хітона. Полу гіматія перекидали зазвичай через ліве плече, а праве залишали вільним. Жіночий одяг частково схожий на чоловічий, проте більш довгий і закритий. У жіночого хітона часто над грудьми був відворот-діплодіон, що нагадує коротку безрукавну кофтинку. Гіматіон у жінок був меншого розміру в порівнянні з чоловічим і надягаючи його, жінка завжди залишала вільним край тканини, який міг накидатися на голову. Без гіматіона виходити на вулицю жінкам заборонялося. Свій костюм грецькі жінки іноді доповнювали легким шарфом з напівпрозорої тканини. Текстиль для одягу в античний період: бавовна, шовк, льон, вовна.

Велике значення в часи Античності надавали кольору одягу. Кольорова палітра була яскравою і чистою. Основні кольори, в які забарвлювалися тканини - жовтий (охра різних відтінків), синій, червоний, світло-зелений, пурпурний. Колір мав соціальне значення. Улюблений і найбільш поширений колір одягу - білий, який пізніше закріпився за одягом аристократії, а прості люди одягалися в тканини зеленого, коричневого і сірого кольору. Узори на тканинах були виткані або вишиті двома–трьома кольорами так, що створювали кольорову багатобарвність античного одягу, і разом з тим обтяжували тканину, робили її надмірно пишною. Візерунки орнаменту були пов'язані з природою і мали стилізований геометричний або рослинний характер. Симетрія і співмірність є головними правилами античного декору. Античний орнамент ритмічний і будується по горизонталі, а в поєднанні з вертикальними лініями драпірування одягу підкреслює красу і пластику рухів. Орнаменти можна зустріти не тільки на одязі і на архітектурних спорудах, а також на різних предметах античного походження – меблях, керамічних виробах.

Взуттям у греків були сандалі різних типів, які складалися з шкіряної або дерев'яної підошви і ременів, що перетягували ногу до щиколотки. Поширені були також м'які шкіряні чоботи і напівчоботи, які мали знатні люди, і м'які туфлі зі шкіри, доступні бідним громадянам. Парадне взуття робили з кольорової шкіри, прикрашали, розшивали перлами.

Велика увага приділялася зачісці. У чоловіків завивалися локони (як гарячим, так і холодним способом) і вкладалися над чолом витонченим легким бантом (приклад зачіска Аполлона Бельведерського). У зачісках жінок всіх верств суспільства переважали пучки і вузли. Формою і лінією зачіски прагнули створити враження довшої, а відтак і більш гнучкої шиї. Зачіски прикрашалися обручем або діадемою.

Романський стиль

Архітектори середньовіччя, на відміну від своїх античних колег, бачили джерело краси і гармонії не в числових пропорціях, а в поєднанні складних геометричних ліній, грандіозності обсягів, кольорних контрастах.

Романський період - час виникнення загальноєвропейського монументального стилю середньовічної архітектури, скульптури та живопису. Характерною особливістю романського періоду з'явилася провідна роль архітектури, яка відрізнялася суворим фортечним характером (монастирські комплекси, церкви, замки розташовувалися на піднесених місцях, пануючи над місцевістю), підпорядкованість їй живопису та

монументальної скульптури. В цей час значний розвиток одержує книжкова мініатюра, яка відрізняється барвистістю сюжетів і жвавистістю персонажів; ювелірна пластика та емаль; обробка деревини та металу; вироби прикладного мистецтва.

В архітектурі: масивні вежі з шатровими вершинами; товсті стіни з вузькими вікнами, майже позбавлені прикрас; простота і строгість ліній, що підкреслювали спрямованість вгору, вселяли думку про безсилля людини. Переважання горизонталей, спокійна, сувора сила романського зодчества були яскравим втіленням релігійного ідеалу цього часу. Основними замовниками художніх творів є монастирі і тому романське мистецтво називають «монастирським» мистецтвом. Церковні заборони і канонізація норм поведінки відбилися в костюмі.

Інтер'єри (похмурі і великовагові), меблі (важкі і примітивні) відповідали непривітному характеру романської архітектури. Одяг Середньовіччя - це суміш елементів античного драпірованого одягу, візантійської багат шарової туніки з візерунчастою вишивкою та штанів від варварів.

Ідеал краси у чоловіків – мужність, фізична сила, гарні манери. Ідеал жіночої краси – відданість, ніжність, тендітність, тонка талія і світла шкіра, золотисте волосся, світлі блакитні, зеленуваті очі, красиво окреслені яскраві губи і щоки кольору ніжної троянди. Жінка стає в центрі уваги придворного життя. Виникає культ «прекрасної дами», якій поклоняється лицар, заради якої проводяться турніри, яку оспівують трубадури.

У романську епоху відбулося чітке розділення одягу на чоловічий і жіночий, хоча і не відразу. Чоловічий і жіночий костюм складається в основному з накладних одягів. Для одягу характерна багат шаровість. Чоловічий костюм став включати в себе штани-шосси (вузькі обтягуючі штани-панчохи з еластичного сукна), короткий верх в різних варіантах і плащ. Жіночий костюм складається з довгих одягів типу довгої туніки, що облягає фігуру і плаща. Облягання досягається за допомогою крою: в одязі проєктують три шва – два бічні і середній шов спинки. Цим досягається більше прилягання ліфа, ніж раніше. А за допомогою клинів тепер розширюють окремі частини одягу. До того ж членування одягу також сприяє кращій підгонці його до тіла. Місця поділу і зшивання елементів і частин обробляли облямівкою. Різні частини костюма контрастні за кольором.

В декоративному оформленні можна виділити: обробку горловини, низу виробів, низу рукавів і лінії з'єднання пройми з рукавом вишивкою, мережкою, бейкою (з дорогої обробної тканини), фестонами. Хутро широко використовувалося в одязі як елемент оздоблення і утеплювач. Дорогоцінні хутра соболя і куниці надходили з Русі і користувалися популярністю. Плащі зазвичай підбивали менш дорогим хутром. В



обробці костюма з'являється об'ємні елементи декору – стрічки, бахрома, китиці; прикраса тканини золотими та срібними бубонцями; З'являються рукавички, які прикрашають дорогоцінним камінням і золотом; Текстиль був гладкофарбованим. Поширеними матеріалами були льон, домоткане полотно, сукно, хутро, шкіра. Із хрестових походів до Європи надходять нові види текстилю: бавовна і шовк. Шерсть і сукно починають фарбувати, використовуючи нові, яскраві барвники. Із країн Сходу привозять коштовні візерункові тканини і шовк-пурпур.

Основні елементи романського орнаменту – геометричні мотиви (плетінка), розетки, стилізовані квіти, фантастичні рослини, стрічки, звивисті стебла з виноградними лозами, пальметки, птахи, тварини. Велике місце займають образи чудовиськ, частково запозичені зі Сходу. В інтер'єрі на підлогах найчастіше використовуються такі мотиви орнаменту, як знаки зодіаку, квадрат, шаховий візерунок, прямокутник, ромб, «ластівчин хвіст», круг, зірка, всі елементи яких розташовуються симетрично щодо осі.

Готичний стиль (XII – XV століття)



До кінця IV століття Готика за-твердилася в країнах Західної Європи. У цей час активно розвивається феодальне суспільство. Небувалої могутності досягла католицька церква, яка претендувала на панування над всім західним світом. Але головним було зростання міст, в яких створювалися великі міські громади з самостійним управлінням і які відтепер стали провідною прогресивною силою в житті середньовічної Європи. З романського стилю Готика успадкувала верховенство архітектури в системі мистецтв і традиційні типи культових будівель. Особливе місце в мистецтві готики займав собор – вищий зразок синтезу архітектури, скульптури і живопису. Собор відіграє важливу роль у житті європейського міста. Він є центром богослужіння суспільного життя. В ньому засідала міська рада, проходили

театральні вистави та лекційні заняття, збори городян тощо. Вертикаль і динаміка архітектури, багатобарвне саяво вітражів, несумірний з людиною простір собору творили сильний емоційний вплив на віруючих, символізуючи владу божественних сил над людиною.

На відміну від романського стилю з його круглими арками, масивними стінами і маленькими вікнами, для Готики характерні арки з загостреним верхом, вузькі і високі

вежі та колони, багато прикрашений фасад з різьбленими деталями та багатоколірні вітражні стрілочасті вікна. Всі елементи стилю підкреслюють вертикаль.

Процеси, які розвивалися в суспільному житті держав Західної Європи та які визначили появу готичного стилю в архітектурі, скульптурі, живописі, не могли не відбитися і на прикладному мистецтві, в тому числі і костюмі. З'являються закони, що регламентують носіння одягу (суворі обмеження у виборі тканин і форми костюму) залежно від приналежності до різних класів суспільства.

Стиль одягу полягає у підкресленні вертикальних ліній в одязі. Сукні мали дуже високі лінії талії, декольте подовженої форми, вузькі довгі рукава. Спідниця розширювалася донизу і переходила у довгий шлейф. Доповнювали це вбрання конусоподібні складні каркасні головні убори (висотою до 70 см.), які нагадували вежі готичного собору, і гостроносе взуття – пігаш, яке підкреслювало бездоганність стилю.

Вершини свого розвитку готичний костюм досягає у кінці XIV - XV ст. Бургундські герцоги обернули пізню готику в витончене і розкішне мистецтво. Цей період отримав назву «придворних бургундських мод», іноді цей час ще називають «карнавалом мод». У чоловічому костюмі підкреслювалося зневага до праці. Він був незручним, то широким і довгим, то вузьким і коротким. Жакет мав часто рукава з розрізами, в які просмикували руки, в результаті чого самі рукава грали чисто декоративну роль і спускалися уздовж фігури. У чоловіків популярними були штани-панчохи з сукна, полотна чи льону, вирізані і викроєні по нозі, які кріпилися по талії до спіднього нагрудника або особливого поясу. Штани щільно обтягували ноги і стегно і складалися з половин різних кольорів. Окрасою костюма слугували пояса, дзвіночки, фібули, на ланцюжку біля пояса кріпили кинджал, а на перев'язь через плече – мисливський ріг. Чоловіки набагато перевершили жінок у фантазії та розмаїтті туалетів.

Епоха Хрестових походів здійснила переворот в одязі. У цей час були створені майже усі відомі донині способи крою. З розвитком кравецької мистецтва ускладнюється технологія виготовлення одягу, закладаються основи крою, які особливо вплинули на зміну форм жіночого одягу. У костюмах вперше з'являються вшивні рукава, які спочатку пришивають на один день, ввечері відпорюють, так як одяг дуже вузький і зняти його інакше неможливо. Іноді рукави прив'язують шнурками. З винаходом застібки і появою розстібного одягу, тобто розрізаної спереду зверху донизу, рукава починають вшивати для постійного носіння. В костюмі з'являється комір. У жіночій сукні спостерігається членування на ліф і спідницю. Верхня частина костюму – вузький ліф з вузькими довгими рукавами, трикутним вирізом на грудях і підсмикнутої спереду спідницею, що імітувала живіт. Сукня закінчується довгим шлейфом. Довжина шлейфу була строго регламентована і залежала від становища жінки в суспільстві. Корпус жінки відхилений назад, утворює S-подібний силуетотримує назву. «Готична крива». На поясі у жінки зазвичай висіли гребінець, дзеркальце і амулет. Висів також і позолочений кіготь сокола, який служив зубочисткою.

У цей час в Європі з'явився великий вибір тканин, зросла майстерність європейських ткачів. Високо цінується сукно, вироблене в Італії, а також фламандські мережива, оксамит і парча, багато прикрашена металевими нитками, муар і газові тканини. Тканини багато орнаментовані золотими і срібними нитками. Улюблений орнамент – рослинний. Сукні для повсякденного вжитку виготовляли з тканин темних відтінків (чорного, сірого фіолетового), продовжує розвиватися традиція «міпарті» - одяг, зшитий з відрізів тканин різних кольорів.

Стиль Ренесанс (XV-XVI століття)



Стиль Ренесанс - Епоха Відродження. Одна з найбільш значущих епох в історії людства (Ренесанс – від фр. «Відродження»). Епоха, що подарувала світові таких знаменитих художників, скульпторів, архітекторів, як Леонардо да Вінчі, Рафаеля Санті, Мікеланджело Буонарроті, Сандро Ботічеллі, Тіціан.

В основі культури Відродження лежить принцип гуманізму, утвердження гідності і краси реальної людини, її розуму і волі, її творчих сил. У цей час Європа прокинулася від середньовічної сплячки.

Якщо у середньовічній Європі головною завжди залишалася духовність, але ніяк не тіло, то у період Відродження тілу надається певне значення, тіло повинно бути також гарним, як і дух.

Суспільство знову цікавиться культурою забутої Античності – Стародавньої Греції, Стародавнього Риму. У європейців збуджує

інтерес наука, вивчення людського тіла, їх знову стали цікавити перспектива і симетрія, в усьому вони шукають гармонію. Саме в епоху Відродження картини стають реалістичними. Художники і скульптори знову вчаться створювати твори, в яких будуть відображені реальні пропорції людського тіла. Коліскою культури Відродження стане Флоренція. Головною законодавицею моди в XV в. була Флоренція, а в XVI ст. – Венеція.

Епоха Відродження диктує і свої канони, ідеали жіночої краси. Саме: жінка високого зросту, широкими плечима, пишним тілом з не менш пишними грудьми; гладкий, високий лоб, не прихований волоссям, а тільки обрамлений ними; наявність брів не вважалося гарним, і вони вищипувалися, причому як жінками, так і чоловіками; в неї білі зуби, червоні губи; шляхетні рухи і статна постать (це можна побачити на багатьох картинах художників того часу: Леонардо да Вінчі портрет пані Лізи Джокондо, або «Мона Ліза», Рафаель «Дама з єдинорогом», Фра Філіппо Ліппі «Чоловічий і жіночий портрети в отворі вікна», Рафаель «Портрет Ізабелли Арагонської», Тіціан «Віоланта чи Красуня Гатта» тощо).

Формування ренесансного костюма почнеться в Італії вже в XIV столітті, а на рубежі XV-XVI століть з'явиться класичний італійський костюм, який знайде відгук по всій Західній Європі, але ніде не буде відтворений в точності. Костюм характеризується деякою присадкуватістю, статичною врівноваженістю, що підкреслює спокійну величавість. Ті ж пропорції спостерігаються і в архітектурі. Немає необхідності химерно згинати форми, так як зразком краси знову вважається природність.

В період Відродження в країнах Західної Європи закладаються основи національних народних костюмів. У XIV столітті в придворному костюмі спідниця

відділяється від ліфа. У XV столітті це нововведення переходить спочатку в костюм городян, а потім і селян. У XVI столітті архаїчне цільнокрійна сукня повністю вийде з ужитку, що відкриє віддалені перспективи до подолання соціальних бар'єрів в моді.

У створенні італійської моди брали участь великі художники того часу. Вони розписували тканини, створювали ювелірні прикраси, візерунки для мережив (Бенвенуто Челліні, Чозаре Веччеліо тощо).

Жіночий костюм складався з декількох суконь, обов'язковим було наявність верхньої і нижньої сукні з довгими рукавами. Італійки носили нижнє плаття котт і верхнє – сімару. Плаття епохи Відродження втілює тілесність і об'ємність.

Переважаючими в композиції костюма були горизонтальні лінії, які надавали фігурі зорову стійкість, а в поєднанні з мальовничими драпіровками – величну простоту. Його фалди –широкі і симетричні, і головне – ліф і спідниця сукні повинні гармоніювати між собою, вони повинні бути пропорційними, в їх поєднанні повинен дотримуватися ідеал «рівноваги окремих частин людського тіла». Ліф сукні – зашнурований з маленьким овальним вирізом. Сукні рясно декоруються, мають безліч деталей: вишивка, дороге мереживо, оздоблення з хутра і дорогоцінного каміння, які також свідчать і про високе становище тих, хто одягає подібне вбрання.

У чоловічому та жіночому костюмі, з'являється сорочка з тонкого білого лляного полотна, яка служить білизною і в той же час є частиною декоративного рішення костюма: в вирізі горловини, в прорізах рукавів на плечі і лікті, в застібці-шнурівці верхнього одягу її білий колір і численні м'які збірки створюють яскраве контрастне поєднання з верхнім одягом. По горловині така сорочка звичайно мала рюши. Жіноча зачіска часто прикрашалася сіткою з золотих шнурів перлинних ниток.

Чоловіки ходили в короткому костюмі, основою якого послужила антична туніка, її тепер лише забезпечили рукавами і деякими, часто декоративними деталями, з'являються і округлі симетричні фалди. Такий костюм був завдовжки до коліна, а іноді і коротше. Під нього одягалися обтягуючі штани-панчохи, пошиті з матеріалу різного кольору.

У цей час в Генуї, Мілані, Флоренції, Венеції широко розвивається шовкове ткацтво, виготовлення набивних тканин: важка парча із золотим чи срібним фоном, з тонким шовковим або оксамитовим візерунком (один метр її важив 3 кг), одноколірні легкі тканини з атласним фоном і матовим візерунком, оксамит – однотонний і кольоровий, вишитий, розписаний, тиснений, двухвортний («ритий»). За якістю італійські тканини не знали собі рівних. Улюбленим мотивом на тканинах був стилізований рослинний орнамент, в основі якого лежить зображення квітки граната, «павині пір'я», тварини, птахи, квіти, плоди. Крім тканого візерунка і набійки, в оздобленні оксамитових і шовкових тканин широко застосовувалася вишивка малюнків у вигляді золотих листочків, кілець, кола з рельєфним зображенням левів, драконів, птахів, вишивка перлами і дорогоцінним камінням. Маса костюма, розшитого таким чином, могла досягати 25 – 40 кг. З XV в. в Європі з'являється мереживо у вигляді краю, що складається з маленьких петельок із золотої нитки. Комбінації цих петельок створювали складні геометричні візерунки. Малюнки для виготовлення шитих і плетених мережив починають видаватися в спеціальних збірниках в Італії та інших країнах Європи.

Аксесуарами до костюму епохи Відродження були ювелірні прикраси – ланцюжки, персні, які надає велику художню виразність фігурі італійця кінця XV –

початку XVI ст. З'являється новий вид доповнення до одягу – шовкова муфта на хутрі, прикрашена стрічками, китицями, різними дрібничками. Костюм доповнювало зручне м'яке шкіряне взуття з широкими носами («ведмежа лапа») на ліву і праву ногу окремо. Головні убори були дуже різноманітної форми: низькі капелюхи, берети, фески. До цього ж часу відноситься поява першої в'язальної машини та її продукції – трикотажних шовкових панчох.

Кожна країна епохи Відродження внесла в костюм свої зміни та доповнення, але основою костюма епохи Відродження був костюм Італії.

Стиль Бароко



Кінець XVI - XVII ст. називають часом наукових відкриттів, зростаючої свободи думки, розширення колонізації, розвитку зовнішньої торгівлі. Італія XVIст. – батьківщина стилю бароко (з італ. слово «бароко» – химерний, порочний). Головні характеристики стилю бароко – театральність, пишність, розкіш (саме в епоху бароко в Європі найактивніше розвивається театр). Ілюстрацією стилю Бароко можуть послужити картини іспанського художника Веласкеса (його численні портрети іспанських принцес-інфантів), Рубенса, Рембрандта. Це стиль багатства, золота і яскравих красок. Свого розквіту бароко досягне у Франції при Людовіку XIV, якого називали «Король-Сонце», королі, який говорив, що «держава – це я». Це час мушкетерів і світських придворних.

Ідеалом чоловічої краси вважається мужній і галантний, в той же час войовничий придворний. А жінка повинна бути велична і манірна, граціозна і кокетлива. Вона володіла витонченими манерами і стрункою фігурою. Надмірна розкіш, помпезність і декоративність панують в архітектурі, мистецтві та костюмі, які набувають театральньо-бутафорські риси.

В архітектурі яскравим зразком стилю бароко були Версаль, Лувр, сюди ж можна віднести Петергоф, а також Зимовий палац у Петербурзі (російське Бароко – архітектор В. Растреллі – першої половині 18 століття). Багатству, блиску і екстравагантності Версальського двору прагнули наслідувати всі двори Європи. Французька мода, у другій половині XVII ст. панувала в усіх сферах побуту європейців – одязі, прикрасах, інтер'єрах, меблів, у всіх видах мистецтв.

В інтер'єрах та декорі меблів широко використовують gobelens. У цей час у Франції став виходити модний журнал «Меркур галант», що містив ілюстрації модного одягу.

В костюмі та сукні зникають прості лінії, на зміну прийшли великовагові і багатошарові, складного крою, химерні, багато в чому незручні (занадто довгі шлейфи), і нарочито театральні вбрання. У цю епоху одяг був настільки ускладненим і перевантаженим деталями, що на перший погляд неможливо було розрізнити його окремі частини.

Чоловіки носили короткі штани, довжина яких доходила до коліна, сорочки, рясно прикрашені мереживом. Зверху надягався камзол або жюстокор (каптан) з жабо або відкладним коміром. Одяг щедро прикрашалася мереживними шльохами, бантами і стрічками. На ноги одягали туфлі на підборах з пряжками або чоботи-ботфорти. Невід'ємною частиною одягу дворян була шпага, яка кріпилася перев'яззю. Перев'язь одягали через праве плече, вона могла бути з парчі або ремінною.

Жінки носили корсети, які робили талію тонкою і витонченою, і нижні спідниці з жорстким каркасом з китового вуса. Нижня спідниця була світлішого відтінку, ніж верхня. Остання, у свою чергу, розходилася пишними драпіровками від талії. Драпіровками і бантами прикрашалася і декольте, яке в той час було глибоким, витягуючи плечі.

Найбільш популярними тканинами у знаті і придворних в цей період були атлас, шовк, муар, тафта, газ, а також тонка вовняна тканина. Бароко звело мереживо в культ. Вони використовуються не тільки на комірах і манжетах, але й фартухах, чепцях, панчохах і навіть взутті. Набирає популярність гіпюр. Продовжують використовувати оксамит, сукно.

Основні кольори – глибокі і насичені відтінки червоного, чорного, сірого, жовтого, золотистого, лілового, зеленого.

В орнаменті бароко переважали важкі гірлянди квітів і плодів, раковини і воліти, мотиви аканта, примхливих бантів, картушів, подвійного завитка у вигляді літери «С». Декором як жіночого, так і чоловічого одягу служать стрічки, шнурки, галуни, петлі, ювелірні прикраси. Великі декоративні брошки, декоровані яскравими каменями – смарагдами, рубінами, сапфірами, перлами вперше увійшли в ужиток саме в епоху бароко.

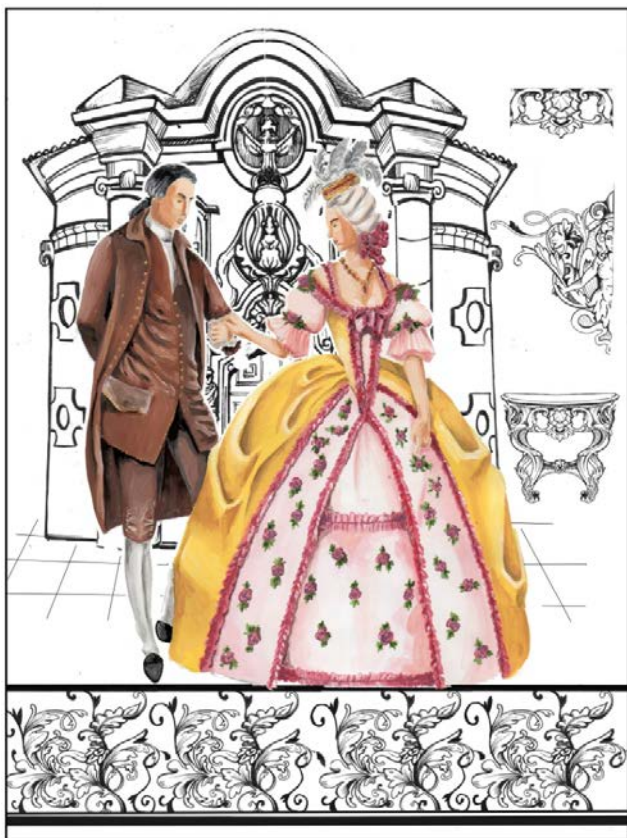
Взуття, переважно на підборах, з пряжками і бантами. Носки туфель могли бути як квадратними, так і загостреними. Крім шкіри, для виготовлення взуття використовувалися парча і атлас, а також розшита тканина. У моду також увійшли парасольки, у жінок - муфти, віяла.

Зачіски чоловіків і жінок були різноманітні, головним нововведенням цього століття були напудрені перуки, які високо стирчали нагору, і низько розпускалися по плечах. В цих перуках дуже часто заводилася мошкара або навіть миші. Голова в такому вбранні неймовірно свербіла, а для цього були спеціальні палички, за допомогою яких дами і кавалери могли чесати собі голову під час балів і офіційних прийомів. Перуки були так сильно напудрені, що капелюхи тоді часто носили в руках. В цілому, можна сказати, що всі зачіски складалися з витіювато покладених локонів.

Без міри застосовували косметику. Для декорування з'явилися мушки, лице й перуки пудрили до білизни, а чорна мушка створювала контраст. Всі придворні рум'янилися, підфарбовували волосся та брови, користувалися пудрою.

Основним головним убором і чоловіків і жінок був капелюх з великими полями, чепчики, капори і мереживні наколки, які періодично входили в моду.

Стиль Рококо



З часом пишні, великовагові форми і симетричні композиції бароко змінилися на грайливу легкість химерних асиметричних форм і легких ніжних фарб нового стилю - Рококо. Слово «Рококо» походить від французького «rocaille» - подрібнений ка-мінь, декоративна раковина, черепашка. Сам термін «рокайль» спочатку застосовувався для характеристики способу оздоблення гrotів, фонтанів, альтанок, терас різними скам'янілостями, що імітують природні утворення. Як і бароко, стиль Рококо – це палацовий стиль. Ідеальна жінка – тендітна і струнка манірниця. Ідеальний чоловік – придворний фронт.

Стиль, який з'явився в мистецтві Франції в другій чверті XVIII століття, поширився в більшості країн Європи. Стиль Рококо протиставив помпезності, бутафорської театральності, парадності Бароко

камерність і грайливу вишуканість стилю аристократичних салонів. Він визначив розвиток не тільки архітектури, живопису, скульптури, але в ще більшому ступені всіх витворів прикладного мистецтва, включаючи меблі, бронзу, шпалери, тканини, фарфор і, звичайно, костюм та ювелірні прикраси. Найпоширенішою формою живописного твору стало декоративне панно, здебільшого овальної, круглої або химерно-зігнутої форми. Одним з основоположників стилю «Рококо» у живопису був талановитий живописець Антуан Ватто.

Найбільш поширений стиль Рококо був в оформлення інтер'єрів. Саме в епоху Рококо вперше виникає уявлення про інтер'єр, як цілісного ансамблю: стильовій єдності будівлі, декору стін, стелі і меблів. Характерними рисами Рококо є вишуканість, велика декоративна навантаженість інтер'єрів і композицій, граціозний орнаментальний ритм, велика увага до міфології та еротичних ситуацій. З'явилися ванні і туалетні кімнати, овальні кабінети та столові в китайському стилі. М'які меблі із закругленими кутами витіснили масивні дубові шафи і бюро з чорного дерева. Новинка нового стилю – шовкові ширми, створювали інтимні куточки, а невеликі диванчики на двох обіцяли приємну бесіду, порцеляновий посуд радував погляд ніжними квітами й витонченими формами.

В стилі Рококо чоловічий костюм наближається до жіночого, чоловіки в одязі також слідує моді, як і дами, вони також вбираються, також стежать за нею. Чоловіки носять жюстокор. Жюстокор – це довгий чоловічий каптан, який найчастіше шиється по фігурі. В епоху Рококо підлоги жюстокора стають ширше, тепер вони ніби стирчать в різні боки, під жюстокор чоловіки одягали камзол. Камзол – це вид чоловічого одягу, зшитий в талію і довжиною до коліна, іноді шився і без рукавів, його часто, особливо взимку, носили під каптан. До XIX століття камзол перетвориться на жилет. В епоху ж

Рококо в чоловічому костюмі з фалд камзола формується «спідниця на обручах», адже чоловіча мода у всьому прагне наслідувати жіночу. Під камзол одягали білосніжні сорочки з мереживними жабо і шийними хустками. Чоловіки також носили штани довжиною до коліна, які доповнювали білі панчохи.

Жінки як і раніше носять пишні спідниці-панье, які трималися на каркасі, а також корсети. На початку епохи Рококо спідниця трохи зменшується, проте потім знову розшириться до максимально можливої межі. Ліф ж сукні витягується вниз, нижче талії, у вигляді трикутника, він також має досить глибокий виріз. У сукні стає особливо помітний цей контраст – великої пишної спідниці і маленького, абсолютно не об'ємного, в порівнянні з нею ліфа. Рукава сукні звужуються до ліктя, їх рясно прикрашають стрічками, каскадами мережив.

Зачіски у чоловіків, на відміну від бароко, стають більш простими і плоскими. Волосся завиваються в локони, що обрамляють обличчя, пізніше - збираються в коси. У моді також залишаються і напудрені перуки з закрученими з боків буклі, а також кіскою і бантом ззаду. Головний убір - треуголка. У жінок зачіски збільшуються, досягаючи повного абсурду – на головах придворних дам з'являються натюрморти з квітів, стрічок, декоративних шпильок і пір'я, і навіть цілі декоративні човни звітрилами. В епоху Рококо штучні квіти вперше починають використовуватися для прикраси наряду, до цього вони служили лише для прикраси храмів і виготовлялися в монастирях.

Взуття - цем'які і низькі туфлі. Вони виготовлялися з досить простого матеріалу, але часто багато прикрашені – стрічками, вишивками, пряжками, дорогоцінним камінням. Кольори приглушені, пастельні, розбілені: перловий, сріблястий, блідо-охристий, перламутровий, легкий блакитний і зелений, пастельно-рожевий.

Макіяж стає настільки рясним (іноді чоловіки не впізнавали своїх дружин в гримі), обличчя перетворюється на молоденьку, але абсолютно мляву маску.

Стиль Класицизм (кінець XVIII століття)

Термін «Класицизм» (від лат. classicus - зразковий, норма, порядок). Класицизм пов'язаний з історією Античності, а саме інтересом до мистецтва Давньої Греції та Риму. Мистецтво Стародавньої Греції та Риму стає зразком, прикладом для наслідування. В архітектурі найперша ознака класичного стилю – це колони, які були в архітектурі античних храмів. Все має бути гармонійно і симетрично. Саме в епоху Класицизму з'являється традиційне планування міста: місто ділиться вулицями на квадрати, вулиці йдуть паралельно один одному, а сама планування міста включає розбивку площ і парків.

Скульптура у всьому слідувала ідеалам Античності, приймаючи їх за основу. Відомими скульпторами того часу були: Жан Антуан Гудон (скульптурний портрет Вольтера), Фальконе (бронзова статуя Петра I в Петербурзі – знаменитий «Мідний вершник») тощо. Найбільш відомими художниками епохи Класицизму були французи – Жак Луї Давид і Жан Огюст Домінік Енгр.



В одному єдиному персонажі, найчастіше взятому з міфології, втілювався дух цілого народу. А герої сьогодення з тією ж легкістю зображувалися в античному оточенні, що лише підкреслювало їхню історичну роль. Характерна врівноваженість композиції в той час мала певну частку схематизації і ідеалізації в художніх творах.

Класицизм або класичний стиль до цього часу вважається найбільш затребуваним інтер'єрним стилем. Прості і чіткі форми античного мистецтва приймаються за зразок для наслідування. Відбувається відмова від надмірної розкоші бароко і Рококо. Все в стилі Класицизму суворо визначено, чіткі і прямі лінії, правильні симетричні форми, починаючи від колон, віконних прорізів, меблів і закінчуючи строгими геометричними формами підстрижених кущів в саду.

Стільці та крісла оббиваються тканинами з квітковим орнаментом. Популярне забарвлення: червоне дерево плюс легка бронзова обробка. Обриси спинок стають більш строгими, в їх декор вводяться античні грецькі та римські мотиви – мечі, шоломи, щити, а також єгипетські: зображення сфінксів в декорі меблів; ніжки «єгипетських» стільців і столів звужуються донизу. Популярний білий колір. Нерідко вживаються кольорові лаки (білий, зелений) у поєднанні з легкою позолотою окремих деталей.

Одяг цієї епохи характеризується строгістю ліній, чіткістю пропорцій, простотою формою. Для жіночого силуету характерна сильно роздута в боках спідниця, прикрашена рюшами і воланами. Нижні (каркасні) спідниці називалися фіжми. Розквіт зачісок і париків, складні споруди на голові. У чоловічому одязі з'явився камзол з багатою вишивкою, мереживом, коміром – жабо.

Класицизм наклав відбиток на костюм Франції в революційний час. Відмова від каркасного одягу й величезної кількості прикрас – головний крок змін. Одяг жінки – це найчастіше сукня світлих тонів з тонких тканин (наприклад, батист). Його надягали або поверх трико, або на оголене тіло. Позаду був зібраний короткий шлейф. Загалом костюм походив на одяг епохи Античності. Доповненням образу служили шалі з індійського кашеміру. Різних кольорів, вони спускалися від шиї із плечей, плавно переходячи у сукню.

Перуки поступово виходять з моди, а волосся тепер зачісували назад і збираються на потилиці в пучок, який зав'язується чорної стрічкою. Жіночі зачіски нагадували «Грецький вузол» або ж просто короткі кучері. Головні убори – сітки, діадеми, об'ємні пов'язки з уплетеними в них пір'ям страуса, у чоловіків – «англійські» капелюхи - конічні, з невисокою тулією і вузькими полями. А до рединготи надягають циліндр.

В епоху Класицизму в чоловічу моду входять краватки. Краватки беруть свій початок від шийних хусток, які були відомі і в Стародавньому Римі, і в Китаї. Популярні краватки стають в роки французької революції та Директорії, так в цей час чоловіки носили хустки з білої матерії, а французькі революціонери на знак протесту носили чорний галстук під назвою «чорне прокляття».

Улюблена колірна гамма Класицизму – ніжні тони: світло-зелений, світло-блакитний, світло-жовтий. Із взуття були поширені туфлі (взуття прошнуроване стрічкою, що обплітала ногу).

Стиль Ампір (XIX ст.)

Прийшов цей стиль з Франції за часів Наполеона (1800-1825 роки). Звідси і його назва: Ампір – від франц. Імперія. Цей час визначав естетичні смаки великої буржуазії і прославляв військові перемоги Наполеона. Імператор Наполеон I і велика буржуазія були зацікавлені в офіційному мистецтві, яке підкреслювало б значимість імперії, влади імператора, його особистості. Наполеон бажає більше пишності й величі. Його придворними архітекторами стали Ш. Персьє і П. Фонтен, які з пишністю і помпезністю оформляли інтер'єри палаців Лувр, Версаль, Сен-Клу (відповідно до вимог стилю Ампір переробляються інтер'єри палаців). Вони неухильно стежили за дотриманням нового стилю, головною метою якого було затвердження величі імператора і імперії і були найбільш яскравими виразниками стилю Ампір в декорі інтер'єру (однак настільки парадний і офіційний характер був притаманний інтер'єру і меблів ампіру лише у Франції. У Росії ампір став стилем міських особняків і поміщицьких садиб). Улюбленим спорудою стає триумфальна арка. Першим живописцем Імперії був Ж.-Л. Давид. Він розробляв ескізи меблів, оформлення інтер'єру, диктував моду в одязі.



Стиль Ампір в архітектурі й інтер'єрах за зовнішніми ознаками нагадує Класицизм попередніх років, бо зовнішні форми Ампір запозичив також з античного мистецтва.

Ампір відрізнявся від Класицизму більшою статичністю, пишністю, блиском і помпезністю. Архітекторів і художників надихають не суворі й витончені лінії грецьких храмів, а масивні та пишні форми римської архітектури (великовагові членування стін, які обтяжені архітектурними деталями, приземкуваті колони і пілястри тощо). Інтер'єри Ампіру носили парадний, офіційний характер. Стіни або затягувалися тканиною з вертикально розташованим малюнком, або покривалися розписами типу помпейських,

або прикрашалися античними орнаментами (грифони, урни, вінки, факели тощо). Паркетні підлоги мали складний геометричний орнамент, іноді складалися з прямокутних плит.

Улюблена колірна гамма стилю інтер'єрів Ампір – яскраво-червоний з чорним, червоний із зеленим, глибокий, синій, яскраво-жовтий. Характерними елементами орнаменту цього періоду були античні лаврові вінки, луки, стріли, пальмові гілки, леви, рога достатку, дельфіни, химери, сирени, маски тощо.

Стиль Ампір диктує і свої канони краси щодо жінок: біла шкіра, округлі плечі, високі груди, природна краса особи (на портретах у всіх дам практично відсутня косметика).

Костюм стилю Ампір вирішується в єдності з творами архітектури та декоративно-прикладного мистецтва. Силует костюма має циліндричну форму, яка нагадує обриси колони. Композиція костюма статична, декоративне рішення переважає над конструктивним.

У чоловічому гардеробі повсякденним одягом стає темний (коричневий, чорний, синій) вовняний фрак з високим коміром-стійкою. Найчастіше його носили зі світлими панталонами і світлим жилетом. Верхнім одягом був двобортний редингот, або сюртук, який поступово став основним у діловому чоловічому одязі. Взимку і восени чоловіки носять редингот з декількома комірами або пелериною, яка є дуже модною деталлю як чоловічого, так і жіночого верхнього одягу цього періоду.

Особливо ґрунтовним був вплив стилю Ампір в жіночому одязі. Відмінними рисами суконь у стилі Ампір є укорочений ліф, окантований стрічкою, яка зав'язувалася ззаду на красивий бант, спадаючий вільними хвилями донизу. Спереду така сукня, як правило, пряма, що повторює контури фігури, ззаду зібрана в красиві хвилі, часто можна побачити шлейф. Ліф сукні багато прикрашався вишивкою з срібних або золотих ниток, пайєток. Рукава виконувалися часто у вигляді «ліхтариків», доповнювалися рукавичками. Сукні шилися з легкої тканини (шифон, щільний шовк, прозорі тканини, але обов'язково на шовковій підкладці), які легко драпірувалися. Найсміливіші дами одягали сукні з розрізами з боків від пояса, при будь-якому русі відкривалися ноги жінки, прикрашені ланцюжками і браслетами. У холодну погоду сукні доповнювалися пальто (такого ж силуету), різними накидками, шалями. Величезну роль у жіночому костюмі продовжували грати шалі, вовняні і шовкові, однотонні і з кольоровою орнаментальною каймою, прикрашені вишивкою, бахромою.

Зачіски у жінок того часу: прямий проділ, коси (локони), сітка (пір'я, шпильки, обручі, стрічки). Костюм доповнювався капорами всіляких фасонів, іноді з вуаллю, а потім капелюхом типу струм, довгими лайковими рукавичками, часто без пальців (мітенами). Чоловічі зачіски в основному короткі, головні убори – високі капелюхи з невеликими загнутими з боків полями.

В якості взуття у жінок виступали матерчаті, або шкіряні туфельки на дуже низькому підборі, або без нього зовсім (сучасні балетки). Сумочка-мішечок (торбинка) також були невід'ємною частиною модниці того часу. У чоловіків поширеними видами взуття були чоботи і туфлі.

В декоруванні одягу використовується однотонна симетрично розташована рельєфна вишивка, рюші, мережива, шлярки.

Романтизм (XIX ст.)

До 30-х років XIX століття, з крахом могутньої імперії Наполеона, в європейській культурі сформувався новий напрям, який отримав назву Романтизм. Небувалий підйом суспільної самосвідомості, загострене прагнення до особистої та громадянської свободиспонукали до пошуків нових ідеалів. Стиль і мода народжувалися вже не при дворах королів або імператорів, а в літературних салонах і в середовищі освіченого дворянства, що, безсумнівно, визначало їх естетичний зміст. У цей час динамічно розвивається література. Кумирами публіки стали поети і письменники (Байрон, Гете, Гюго, Жуковський і Пушкін, Вальтер Скотт і Гофман), у творах яких знайшли відображення сильні пристрасті і велич духу.

Характерною особливістю Романтизму є повернення до різних історичних епох. Мода цього періоду була надзвичайно швидкоплинна і це ми можемо спостерігати в жіночому костюмі цього часу. Костюм чоловіка стає куди більш стриманим і в цей проміжок часу зазнавав лише незначні зміни в крої фрака, сюртука і брюк або у формі циліндрів (з'являється так званий клак – складаний циліндр, який носять під пахвою, це скоріше символ, ніж головний убір) і способі зав'язування краватки. Пальто шиться точно по фігурі. Цю повсякденну частину туалету носять і молодь, і чоловіки в роках. Взуття – високі чоботи і напівчеревики.

Основним силуетом жіночої сукні епохи романтизму був «пісочний годинник» – вузька талія, широкі плечі і стегна. Досягався даний силует за рахунок досить об'ємних рукавів, яких за всю історію моди, мабуть, більш не зустрічалося, а також широкої конічної спідниці. Було модним, особливо у вечірніх нарядах, відкривати плечі. У повсякденних сукнях плечовий пояс був більш закритим. Сукні спочатку вкоротили до щиколотки так, що було видно рюші жіночих «штанців», а потім вони знову подовжилися. В 1840-х роках рукава були звужені. У 1850 роки в моду увійшли пишні криноліни, творцем яких був знаменитий англієць, який працював у Парижі, Чарлз Фредерік Ворт, а в 1870-х роках їх було замінено на не менш ефектні турнюри. Своєрідний колорит привнесло в європейський жіночий костюм і захоплення Сходом, коли дами почали доповнювати свої бальні туалети тюрбаном або чалмою. Вони робилися з візерункового шовку або мусліну, були перевиті нитками перлів, прикрашені аграфами і султанами з пір'я.

У моду входять дуже складні зачіски. Вони ускладнилися настільки, що часто нагадували архітектурні споруди. Волосся заплітали в коси або завивали по боках,



спускалися на віскі. Решта ж волосся вкладалася в химерні зачіски. Їх прикрашають бантиками, мереживами, живими або штучними квітами та стрічками.

В костюмі домінували тканини світлих відтінків. В якості декору перевага віддавалася рюшам, оборкам, стрічкам і воланам. Костюм щедро прикрашали ювелірними виробами. Великою популярністю користувалися вироби з перлів, намиста, різноманітні ланцюжки (з медальйонами і різними іншими підвісками), довгі сережки, брошки, помітні браслети, а також діадеми, декоративні гребені і голки і, нарешті, коштовні прикраси, якими вінчалися складні зачіски. У той час в гардеробі жінок з'явилася капелюх, який склав конкуренцію традиційному очіпку.

Взуття жінок – це низькі плоскі туфлі. Але поступово з'являється дамське взуття з тупим носком, на більш високому каблучці, шнуроване, висотою по щиколотку. Туфлі виготовляють як зі шкіри, так і з шовкової тканини.

Стиль Модерн (кінець XIX – початок XX ст.)



Модерн – (від фр. Moderne – сучасний) зародився наприкінці XIX століття в Європі і практично відразу укорінився у всіх сферах життя. Потрібно відзначити, що в інших країнах стиль модерн називався також: в США - «тіффані» (по імені Л. К. Тіффані); у Франції – «ар-нуво» і «fin de siècle» («Нове мистецтво» і «Кінець століття»); у Німеччині – «югендстиль» (точніше, «югендштіль» – нім. Jugendstil, букв. «молодість», за назвою заснованого в 1896 році ілюстрованого журналу Die Jugend); в Австрії – «стиль Сецессион» (Secessionstil); в Англії «модерн стайл» (modern style – дослівно «сучасний стиль»); в Італії «стиль ліберті»; в Іспанії – «модернізм»; в Голландії – «NieuweKunst».

У Франції та Бельгії принципи модерну знайшли прояв у творчості – Ектора Гімара, Віктора Орта, Анрі Ван де Вельде, П'єра Боннара, П.Гогена, Тулуза-Лотреката ін.Найбільш послідовними виразниками стилю югендстиль в Німеччині були Петер Беренс, А. Хофман, в Австрії – живописець, декоратор і скульптор Альфонс Муха, Г.Клімт. В Англії стиль модерн отримав розвиток у творчості Чарльза Роберта Ешбі, Обрі Бердслі, Ч.Р.Макінтоша. У США живо-писець та художник по склу Луїс Тіффані, Л. Салліван. В Україні та Росії цей вклад в розвиток стилю внесли (Ф.Шехтель, В.Городецький, М.Врубель, М.Нестеров, М.Бенуа, Г.Нарбут, М.Жук та інші);

Модерн прийшов на зміну Романтизму, який полягав у повторенні раніше існуючих стилів. Будучи стилем синтетичним, модерн проявився в образотворчому

мистецтві і літературі, в театрі і балеті, в архітектурі і дизайні, в моді і облаштуванні побуту. Елементи стилю модерн завоювали величезну популярність серед архітекторів, художників і дизайнерів кінця XIX століття. В основі стилю лежать нові художні прийоми, (асиметрія, художні орнаменти, криволінійність і нерівні контури), а не посилення на попередні стилі.

Модерн намагався поєднати художні та утилітарні функції створюваних творів, залучити до сфери прекрасного всі сфери діяльності людини.

В архітектурі простежувалося прагнення до раціональних конструкцій, застосовувалися залізобетон, скло, облицювальна кераміка тощо. Архітектори модерну Австрії та Німеччини, Італії та Франції, Іспанії, Скандинавських країн та Росії зверталися до примхливого декоративізму і символам в орнаментиці декорацій, в розписах, скульптурі інтер'єрів і фасадів, до навмисної підкресленості обтічних форм та ліній що згинаються. Звивисті візерунки металевих плетінь поручнів і маршових сходів, балконних огорож, вигини покрівлі, криволінійні форми прорізів, стилізований орнамент з кучерявих водоростей і жіночих голів з розпущеним волоссям нерідко поєднувалися з вільно переробленими формами історичних стилів минулого (головним чином стилів Сходу чи середньовіччя – еркери, романські вежі тощо) надаючи спорудам декілька романтичний характер. Одним з яскравих представників стилю в архітектурі був Антоніо Гауді (Церква Саграда Фамілья 1884. Каза Міла, Каза Баттло – Іспанія, Барселона). У Росії – А. Щусев (собор Марфо-Маріїнської обителі, Казанського вокзалу в Москві), Ф. Шехтель (будинок Ярославського вокзалу в Москві). Всю архітектуру стилю модерн досить легко впізнати. Зовнішні стилістичні ознаки є дуже характерними, незважаючи на їх різноманітність в різних країнах (жива, динамічна маса, вільний, рухливий простір і дивовижний химерний, примхливий орнамент, основною темою якого стає лілія, що нагадує ліану що плететься, то набігаючу хвилю).

Світове визнання в мистецтві отримали багато діячів, що творили в цьому стилі Гоген, Клімт, Мунк, Врубель. Російська літературна класика в епоху Модерну була в зоні пильної уваги. Вона багаторазово переосмислювалася і по-новому інтерпретувалася – насамперед художниками об'єднання «Світ мистецтва». Особливу цінність представляла оригінальна графіка: ілюстрацій А.Н. Бенуа (до «Мідного вершника» і «Пікової дами»), В.Д. Полєнова (до «Казки про царя Салтана») тощо. Особливо яскраво модерн представлений в декоративно-прикладному мистецтві, в інтер'єрі та костюмі.

Поети цього часу створювали культ «інфернальної» жінки, примхливої і томної, чуттєвої і екзотичної (і це ми можемо побачити в творчості А.Блока, І.Северяніна, А.Ахматової).

У костюмі новий стиль проявився в претензійних і вигадливих формах, що відбили почуттєве розуміння краси.

Сукні мали вузький ліф з тонкою талією, спідницю кльош, рукав, вузький до низу з розширенням, при зібранім окатом і укороченою лінією плеча, високий закритий комір.

Нова форма корсету додавала фігурі s-образний силует: груди підняті, талія туго стягнута, живіт сплюснений, лінія спини від талії має різкий прогин майже під прямим кутом. Усі конструктивні і декоративні лінії також повторювали цей вигин. Найбільш активно стиль модерн втручався в оформлення вечірніх нарядів, надзвичайно ефектних через асиметрію і манірно вигнутих ліній. Новий костюм вимагав відповідних аксесуарів, і насамперед прикрас нового типу. З'явилися оригінальні види

кольє – намиста з перловою або діамантовою «бахромою», які добре поєднувалися з мисообразними декольте; широкі нашійники, рясно прикрашені камінням; тонкі обручі з каменем на довгому стрижні, який спускався на груди; вражаючої краси гребені, декоровані золотом і камінням. Потрібно відзначити, що стиль мав величезний вплив на ювелірне мистецтво. Ювеліри, створюють індивідуальні і по-справжньому художні прикраси, які володіють новою образністю і відображають дух часу.

Головні убори наприкінці століття мали високу тулію і маленькі поля. Необхідними доповненнями були рукавички, муфти, сумки.

Взуття було різноманітним: високі черевики на шнурівці чи ґудзиках, туфлі з кольорової і чорної шкіри і шовку з пряжками, бантами, розетками на високому вигнутому каблучку.

В орнаментальному декорі флорального напрямку (від фр. слова *floral* - квітковий) модерну знайшов відображення чарівний і поетичний світ рослин і тварин: смарагдові ящірки та змії, бабки і метелики з яскравими крилами, величаві соняшники і очерети, розкішні орхідеї, елегантні іриси, ніжні конвалії, ефектні цикламени і особливо багато улюблених поетами «срібного століття» лілій.

Конструктивізм



Конструктивізм прийнято вважати російським (радянським) явищем, яке виникло після Жовтневої революції в якості одного з напрямків нового, авангардного, пролетарського мистецтва, хоча, як і будь-яке явище в мистецтві, він не обмежується рамками країни (прикладом може служити Ейфелева вежа у Парижі, що поєднує в собі елементи як модерну, так і конструктивізму). Найвідомішим послідовником конструктивістів був, звичайно ж, Ле Корбюзьє. Стиль отримав розвиток в 1920 – поч. 1930 років ізнайшов своє відображення в образотворчому мистецтві, архітектурі, фотографії, декоративно-прикладному мистецтві та одязі.

Конструктивізм характеризується суворістю, геометризмом, лаконічністю форм і монолітністю зовнішнього вигляду. У 1924 році була створена офіційна творча

організація конструктивістів – ОСА, представники якої розробили так званий функціональний метод проектування, заснований на науковому аналізі особливостей функціонування будівель, споруд, місто-будівних комплексів.

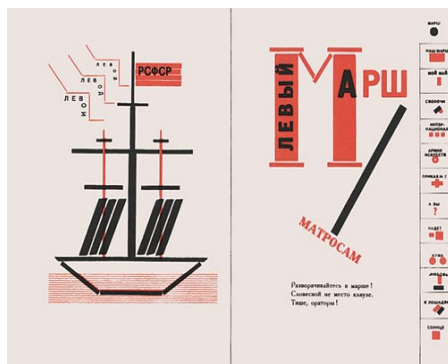
На основі розробок конструктивістів створювалися зручні в користуванні і розраховані на масове заводське виготовлення нові типи посуду, меблів тощо. Художники створювали малюнки для тканин (В.Ф.Степанова, Л.С.Попова), розробляли практичні моделі робочого одягу (В.Ф.Степанова, В.Є.Татлін), створювали оформлення виставок. У театрі замість традиційних декорацій конструктивісти створювали підлеглі завданням сценічні дії «верстати» для роботи акторів. Конструктивізм зіграв помітну роль у розвитку графіки: плаката (фотомонтажі братів Стенбергів, Родченко), книговидавництві (використання виразних можливостей шрифту та інших набраних елементів в роботах Гана, Л.М. Лисицького). Для конструктивізму друкованої графіки, мистецтва книги, плаката характерні скупі геометризовані форми, їх динамічна компоновка, обмеженість колірної палітри (в основному червоне і чорне), широке застосування фотографії та набраних друкарських елементів. В мистецтві широко використовуються колажі, фотомонтаж, просторові конструкції. Техніку колаж в картинах в живопису та малюнках практикувати Жорж Брак та Пабло Пікассо. Саме Пікассо приписують винахід техніки колажу. Він першим почав створювати картини, використовуючи шматочки паперу, картону, тканини, деревини та інших матеріалів, отримуючи тривимірні об'єкти з вживаних речей. В Росії цю техніку у своїх роботах використовували такі видатні художники як Родченко, Телінггер.



Іл. 10



Іл. 11



Іл. 12



Іл. 13

Іл. 10. Колажи Пабло Пікассо «Чашка кави» 1913 р. 2. «Чоловік з вусами» 1914

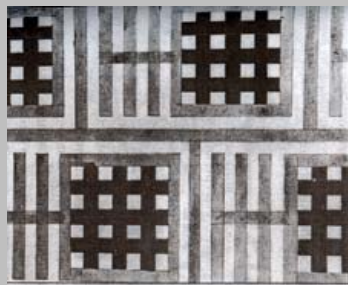
Іл. 11. Е. Лисицький, розворот з книги В. Маяковського «Для голосу», Берлін, 1923

Іл. 12. Олександр Родченко, рекламний плакат "Добролет", 1923

Іл. 13. Плакат створили художник Родченко А.М. і фоторепортер Л. Брік в 1925 р.

В основі стилю лежать принципи мінімалізму - просторова свобода, максимальна відкритість, прозорість, гранична універсалізація, геометризм; пропорційна і колірна врівноваженість; чорно-біла графіка з плямами локального кольору. Це прагнення до відмови від непотрібних прикрас і деталей, максимальної функціональності та корисності.

Конструктивізм здійснив справжній переворот в моді. Архітектура позбулася всього зайвого у вигляді деталей і прикрас, костюми теж стали простими і максимально функціональними. Як у будівництві почали використовувати нові матеріали, так і в костюмі з'явилися нові види тканин. Впровадження в побут тканин з новими малюнками було одним з напрямків організації соціалістичного побуту. У 1924 р Л. Попова та В. Степанова розробляли зразки тканин, які були запущені у виробництво і надійшли у продаж. Влітку 1924 р. конструктивістські тканини одягала вся Москва: малюнки конструктивістів були, по суті, першою радянською модою. Попова і Степанова



Іл.14-16



Іл. 17-19

проектували малюнки з радянською символікою, але найбільш цікавими були тканини з малюнками з простих геометричних форм. Конструктивісти у своїх розробках використовували ритмічні побудови, динамічні, оптичні та просторові ефекти, зрушення і зміщення форм, поєднання площинних та об'ємних елементів, це дозволило запропонувати новаторські рішення. Незвичайною рисою цих тканин була просторовість - наявність декількох просторових планів.

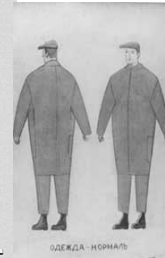
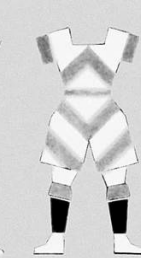
У конструктивістів декоративне оформлення було пов'язано з конструкцією одягу. роботи людини.

Художники-модельєри придумали абсолютно новий тип костюма - раціональний функціональний одяг, який спроектований в розрахунку на конкретне призначення, будь то спортивний костюм або комбінезон шахтаря з різними додатковими технічними пристроями. Система покрою, конструкція, форма одягу, на думку В. Степанової, цілком впливають з особливостей Костюм слід не прикрашати, а конструювати. Конструктивісти малюють не вишукані туалети, а шукають геометричний силует, в якому максимально відкриті всі технічні та конструктивні деталі одягу. Традиційний накладний декор вони замінили декором-конструкцією: декоративну роль стали грати підкреслені конструктивні лінії, шви, деталі контрастного кольору, канти, застібки, кишені, пояси. Цей принцип конструктивного декору був запозичений з народного костюму. Конструктивісти застосовували і накладний декор, якщо він був функціонально обґрунтований. Наприклад, в спортивному одязі В.Степанова використовувала аплікації та емблеми, щоб можна було відрізнити членів різних команд. А.Родченко, проектуючи формений одяг для продавців Моссельпрома, як частина фірмового стилю передбачив застосування написів на блузах.

Іл.14-16..Л. Попова., В. Степанова.Проект орнаменту для тканини. Москва. 1923 – 1924

Іл.17-19.Ольга Розанова. Ескіз супрематичного орнаменту для тканини. 1917-1918 Іл.20.Моделі В.Степанової

Іл.21.В. Татлін Два ескиза одяжки Іл.22. Журнал 1928



Іл.20

Іл.21

Іл.22

Форми костюму залежні від пластичних особливостей матеріалу. З простої грубо обробленої вовни диктується форма, укладена в прямокутник. М'які широкі тканини (вовна, шовк) дозволяють зробити більш складний і різноманітний силует одягу. Крій моделей конструктивістів представляв собою, як правило, поєднання прямокутних і трапецієподібних деталей різного кольору.


У 1923 р. при тресті «Москвошвей» було відкрито Ательє мод. Тоді ж був виданий один номер журналу «Ательє», в роботі над яким взяли участь багато відомих художників: Б.Кустодієв, А.Головін, И.Грабар, В.Мухіна, О.Екстер, К.Петров-Водкін та ін. В Ательє мод повинні були розроблятися як зразки одягу для масового виробництва, так і моделі за індивідуальним замовленням. У 1923 р на I Всеросійської художньо-промисловій виставці зразки моделей, розроблені в Ательє мод Н.Ламановой, О.Екстер, В.Мухіної, були удостоєні премій.

Конструктивізм був основою модернізму, основою Хай-тека, основою всієї сучасної архітектури.

Сучасні стилі та їх підстили

Можна слідувати за модою або бігти за модою. Але бігти можна тільки, якщо ти досить молодий.

Жанна Моро



Стилів і напрямків в одязі сучасного світу безліч, мода наших днів рясніє масою епатажу і яскравих фарб, є моделі, зручні для повсякденного носіння, і є ті, що покликані вразити оточуючих в певних випадках. Основні стилі розвиваються і зливаються з іншими, вони трансформуються і породжують нові й нові стилі одягу. Стиль в костюмі – це сукупність виразних прийомів і художніх засобів, що забезпечують єдність образного звучання одягу.

На протязі усіх часових періодів ХХ сторіччя, не втративши своєї актуальності і в ХХІ сторіччі, в моді з'явилися основні стильові напрямки:

- **класичний стиль;**
- **романтичний стиль;**
- **спортивний стиль;**
- **фольклорний або етностиль;**
- **еклектика.**

Кожного десятиріччя з'являються нові «мікростилі». На появу нового мікростилу впливали політичні події, соціальні проблеми, які турбують суспільство, їх вподобання та цінності, поява нових матеріалів і засоби їх обробки тощо.

Розглянемо характерні особливості основних стилів та їх підстилів.

КЛАСИЧНИЙ СТИЛЬ

Якщо говорити про витоки стилю, то кожен раз ми повертаємося до фундаменту, з якого все й почалося, і цей фундамент – Класичний стиль. Будучи відправною точкою всіх модних напрямів, класичний стиль в одязі популярний в усі часи, він, буквально,

ніколи не виходить з моди. Незважаючи на постійно мінливу моду, класичний одяг, принципово, не змінювався ніколи.

Пропорції класичного костюма відповідають природним пропорціям фігури людини і мають напівприлеглий силует. Його витoki беруть свій початок в історії англійського чоловічого костюма.

Основні риси, властиві класичному стилю:

- строгий та елегантний крій;
- прості і чіткі форми;
- вироби відмінної якості;
- відсутність яскравої та кричущої обробки, декоративних деталей;
- стильне і витончене взуття;
- мінімальна кількість біжутерії та аксесуарів.

У поєднанні все це і створює враження «дорогої простоти», настільки притаманне для класичного стилю. Для нарядів в класичному стилі використовуються виключно якісні і дорогі матеріали – натуральні вовна і шовк, бавовна, льон, креп, твід, габардин. Традиційними кольорами вважаються чорний, коричневий, синій, сірий, білий і колір слонової кістки. Занадто яскраві, екстравагантні і неприродні кольори, не використовують в одязі даного стилю. Малюнок повинен бути дрібним, строгим і непомітним: почуття міри тут є визначальним. Тканини в смужку, клітку, рубчик можуть бути цілком доречні в ділових костюмах, надаючи їм стильності в поєднанні з офіційністю.

Фасон і довжина жакетів та спідниць можуть змінюватися відповідно до тенденцій моди, однак загальні канони стилю – стриманість і простота – при цьому



дотримуються неухильно. Брюки- традиційного прямого або злегка звужені донизу крою, з ретельно випрасуваними стрілками.

Акcesуари – краватки, шарфи, шляпи та «чоловіча» біжутерія (запонки, булавки для краватки тощо).

Одяг класичного стилю пасує всім і всім рекомендується. Однак зобов'язує до стриманої манери поведінки, створює ділову обстановку.

На базі класичного стилю шляхом комбінування окремих його елементів формуються різні мікростилі:

Стиль Шанель

Стиль Шанель існує поза модою і носить ім'я всесвітньо відомого французького дизайнера і глави фірми – Габріель Шанель.

Характерною рисою цього стилю є елегантна практичність.

Відмітні ознаки стилю.

Силует – прямий або прилеглий, форма – прямокутна, талія – на природному місці. Покрій рукава – втачний, середньої ширини. Деталі – невеликий комір або його відсутність; кишені з клапаном тощо. Оздоблення – шнуром, кантом, тасьмою (золотою, срібною, вовняною, мереживною), великі ґудзики.

Ґудзики Шанель створювала до своїх жакетів сама – золоті, срібні, які виконують роль декоративного оздоблення. Ґудзиків в костюмі Шанель багато, їх пришивають скрізь: по борту, на кишенях, як правило, не менше трьох на шлицях рукавів. Матеріал може бути недорогим, але все має бути ретельно оброблено. Довжина Шанель – трохи закрите коліно. Причому сама Шанель зберігала прихильність одній довжині дуже стійко. Моделі прості. Розкіш «по Шанель» – це простота і почуття міри, витонченість,



досконалість ліній і форм. Аксесуари – капелюхи, пряжки, пояса з ланцюжком, банти, красиві булавки, ювелірні прикраси.

Діловий або офісний стиль

Діловий стиль - найбільш місткий, охоплює безліч сфер нашого життя.

Існує три основоположних рівня ділового стилю.

- формально діловий, або Business Formal (Самий консервативний, самий нецікавий і найбільш вимогливий. Спокійні, однотонні тканини; обов'язковий костюм: штани + жакет, спідниця + жакет, сукня + жакет; наявність білого коміра (залежить від вимог організації, відсутність короткого рукава в будь-який час року; допустима довжина спідниці/сукні - до коліна (+/- 5 см залежно від форми ніг жінки; класичні туфлі-човники); Використання даного стилю: юридичні організації, банківська справа, страхові компанії, політика.

- управлінський діловий, або Executive business casual (у нього ще є інша назва - Modern Business, але суть не змінюється) Схвалюються і різні кольори, і малюнок, обов'язкова наявність жакета або жилета, вітаються всілякі шовкові блузи;

- неформально діловий, або Business casual (Схвалюються і різні кольори, і малюнок (в межах розумного). Вибір тканини широкий: льон, вовна, твід, вельвет, у деяких неформальних випадках припустимо трикотаж (віскоза, бавовна; ненав'язливе декоративне оздоблення; туфлі – човники або балетки). Використання даного стилю: робота, де немає строгих вимог до дрес-коду;

У деловім стилі наявність колготок обов'язково! Натуральний макіяж («по make-up» make-up). Використання даного стилю: для роботи в організації з вільною формою одягу (а також для «неформальних» п'ятниць - залежно від вимог до зовнішнього вигляду працівників).



РОМАНТИЧНИЙ СТИЛЬ

В основі стилю лежить романтизм, витoki якого можна простежити від VIII століття. На відміну від інших модних напрямів, сучасний романтичний стиль зберіг в наш прагматичний вік більшість особливостей епохи загального романтизму. Ідея цього стилю - це таємниця, загадковість жіночої душі, її нерозгаданість і краса. Романтичний стиль делікатний і витончений, він не любить різких контрастів.

Одяг романтичного стилю дуже всілякий по своїй формі. Він може мати маленький об'єм, щільно прилягаючи до фігури, а може бути об'ємним; може м'яко звисати, струмувати уздовж тіла, а може мати пишні форми, які підтримуються за допомогою каркасів. Силует в одязі романтичного стилю - напівприталений або приталений. Акцент в основному робиться на талії. Лінії жіночого тіла підкреслені, але при цьому в нарядах немає зайвої відвертості і сексуальності.

Основні риси, властиві романтичному стилю:

- Акцент в романтичному стилі робиться саме на жіночності і плавною формою тіла;
- жіночність досягається завдяки великій кількості різних декоративних елементів і прийомів (драпірування, волани, шльокки, складки, милі гудзики, мереживні манжети, витончена вишивка, жабо, банти і стрічки, прозорі вставки в прорізах, вишиті комірці, застібки у вигляді шнурівок, навісні петлі, тощо);
- велика кількість прикрас;
- використання тканин з квітковим малюнком або малюнком в горошок.

Даний стиль передбачає обстановку свята, відпочинку, урочистості, створює піднесений настрій



. Для нарядів в романтичному стилі використовують натуральний шовк, віскозу, мереживо і атлас, шифон і тонкий трикотаж, крепдешин які володіють м'якою пластикою, легкістю, фактурами, що драпіруються; тонку вовну і оксамит, органзу, капрон і парчу, які мають жорстку фактуру і є формотворними (створюють об'ємні форми). Улюблені кольори - світлі, а також ніжна, акварельна пастель. Останнім часом в романтичному стилі з'являються тканини насичених тонів з яскравими малюнками.

Романтичний стиль включає помітну кількість доповнень до наряду. Всі вони дуже декоративні і надають образу особливу нотку.

Акcesуари – пояси і ремені під груди або на талію; непомітні браслети, сережки, намиста, кулони, брошки; діадеми і обідки для волосся, шарфи, рукавички, капелюхи, мереживні парасольки, Прикраси в романтичному стилі можуть імітувати природну форму квіток, черепашок, листя тощо. Сумки – переважно клатчі, кисети, ридикюлі, сумки-конверти.

Саме улюблене взуття романтичних натур - це туфлі-човники на невеликому каблучку. Навіть на взутті присутні романтичні деталі: бантики, квіточки, прикраси

Зачіска романтичної жінки - особлива! Це можуть бути хвилясті локони, акуратна коса або стримано зібрані ззаду волосся, але ця зачіска підкреслює жіночність своєї власниці. Всі ці деталі підкреслюють загальний настрій стилю.

Романтичний стиль припускає м'якість і жіночність не тільки в одязі, але і в манерах, голосі, зверненні, рухах.

Романтичний стиль як і раніше актуальний, і багато сучасних жінок вибирають саме його. На подіумах завжди можна побачити колекції нарядів в романтичному стилі. (в колекціях знаменитих будинків і абсолютно всіх брендів, починаючи від Шанель і закінчуючи Луї Віттон). Деякі знаменитості вважають романтичний стиль своєї візитною карткою.



Мікростилі в романтичному стилі

Стиль ретро

Ретро (з лат.— назад). «Все нове - це просто добре забуте старе» ця фраза має саме пряме відношення до ретро-стилю. Ретро – широке поняття, що не обмежується якоюсь однією епохою. Ретро охоплює всі стилі, починаючи з кінця XIX століття і закінчуючи першою половиною XX ст. (по сімдесяті роки XX ст. включно).

Ретро – це прагнення до моди з минулих часів, до тих нарядів, аксесуарів і зачісок, які були модними в минулі роки. Стиль сьогодні являє собою специфічний напрямок, що складається з різних елементів (модної течії, що минула), які використовуються в сучасних нарядах. Стиль Ретро буде модним завжди, бо він бере все тільки найкраще і неординарне у кожного покоління. Одяг в стилі Ретро не повинен бути абсолютною копією моди минулих років, він – лише її стилізація.

Існують негласні правила, яких слід дотримуватися, щоб образ вийшов цілісним:

- Одяг у ретро-стилі не можна поєднувати з іншими стилями і напрямками в моді. Образ повинен бути строго витриманий в одній часовій епосі, аж до взуття, колготок і манікюру;
- Ознакою відвертого моветону буде вважатися поєднання одягу різних десятиліть в одному образі;
- Для демонстрації стилю ретро необхідно вибирати правильний час і місце. Наприклад, на вечерю в ресторані можна одягнутися в стилі 20-х. Наряд в стилі 70-х підійде для вечірки.

Яскраві шанувальниці ретро-стилю є Діта фон Тіз (вона часто носить речі в стилі Мерлін Монро), Рената Литвинова (основні фасони - мотиви 40-х, 70-х.) Часто на офіційних прийомах, світських вечірках можна помітити зірок, що приміряли на себе образ минулого.

На ілюстрації представлена колекція в стилі ретро 20-30-х XX ст.



Стиль Нью Лук (New Look)

New look (з англ. – новий вигляд). Засновником стилю Нью Лук є Крістіан Діор. З 20-х по 40-і роки минулого сторіччя імідж жінки був більш спортивним, оскільки вона воліла вести активний спосіб життя нарівні з сильною статтю. Ця жінка пройшла війну, вона все пережила, і не було нічого такого, що вона не вміла або не могла. В протиставу такому способу життя і мислення. В 1947 році Діор представив світу інше бачення Жінки - витончене, розкішне, прекрасне. Жіноча свідомість була підкорена і змінена, завдяки стилю Нью Лук. Діор повернув жінці її загадковість, силу і таємницю.

Спідниця є однією з найголовніших речей при створенні образу в стилі Нью Лук. Ця модель міди-довжини трохи нижче коліна або до середини ікри викроєна напівсонцем або сонце-кльошем із завищеною талією (саме при такій довжині фігура здається більш тонкою і витягнутою).

У сучасній моді довжина і об'єм спідниці може варіюватися, але головне – це акцент на талії (лінія талії сукні повинна бути трохи вище природної (на 3-5 см). Це не тільки візуально подовжить ноги, а й, при необхідності, допоможе приховати широкі стегна); вузький ліф; похилі плечі і довгі ноги. Нижня спідниця повинна бути скроєна без пишних зборок на талії, з нашитими на основу воланами. Крій нижньої спідниці може допомогти скорегувати недоліки фігури за рахунок правильного розподілу збірок (наприклад, при пишних стегнах складок і збірок з боків має бути менше).

Сукня або спідницю в стилі Нью Лук рекомендується носити з маленькими жакетами або топами, кардіганами з тонкого трикотажу, взуттям на високому каблуці.

Найбільш вигідно силует підкреслює зачіска з піднятими вгору волоссям. Важливий аксесуар стилю New Look – капелюшок / хустка, широкий ремінь, щоб підкреслити талію; рукавички - щоб підкреслити крихкість кисті.

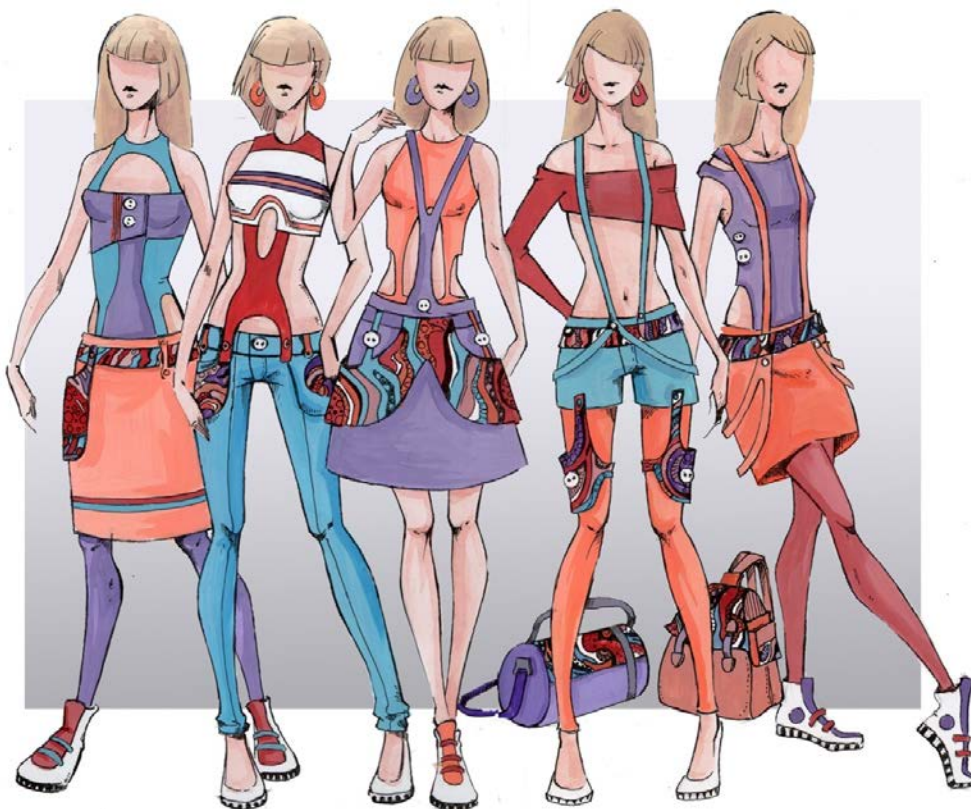


СПОРТИВНИЙ СТИЛЬ

Стиль затвердився серед населення в XX столітті. Це час активного технічного прогресу і масової популярності різних видів спорту серед чоловіків та жінок. Спортивний стиль (Sport style) – вільний стиль одягу, головними характеристиками якого є зручність, практичність, функціональність, свобода руху. Крій: прямий, трапецієвидний, напівприлеглий. Зазвичай речі мають вільний силует, але окремі предмети можуть бути обтягуючими (водолазки і широкі брюки, простора майка і велосипедки, легінси тощо), щоб образ не був схожий на тренувальний. Жакети, піджаки, сукні в спортивному стилі також можуть бути приталеними. Талія може бути підкреслена поясом або шнурком на кулісці. Типи рукавів: сорочковий, реглан, цільнокроєний. Спортивному стилю характерні манжети – на резинці або застібках (липучці, блискавки, кнопки).

Тканини, які використовують у спортивному стилі: бавовна, вовна, звичайна чи жата плащівка, трикотаж, трикотаж з лайкрою, сумішеві або синтетичні матеріали. З розвитком легкої промисловості постійно з'являються все нові і нові тканини, які в першу чергу використовуються саме в одязі спортивного стилю. Фактури та тканини стилю – відрізняються добрими гігієнічними властивостями. Вони гігроскопічні, водо- і повітропроникні, гіпоалергенні. Крім того, до них пред'являються вимоги високої міцності і довговічності. Спортивний стиль не має переваг в колірній палітрі, але його особливістю є допустимість контрастних колірних поєднань (у тому числі використання неонових кольорів).

Основними декоративними деталями є: накладні деталі (в тому числі кишені, часто з клапанами), кокетки, пояса, складки, шліци, блискавки, металеві ґудзики або кнопки, погони, пати, оздоблювальні строчки (подвійна, декоративна, контрастна,



зигзагоподібна), лампаси (в тому числі неонові), та інші елементи. Принти: графічні, друковані, Color Blocking, смужка, аплікації, логотипи.

Акcesуари – головне вбрання: в'язані та трикотажні шапки і шарфи, бейсболки, кепки, пов'язки для волосся, бандани. Взуття: кросівки lifestyle, кеди, черевики на плоскій підшві, тенісні туфлі, мокасини, топсайдери. Головними характеристиками взуття є зручна колодка, натуральна шкіра або текстиль. Сумки: рюкзаки, сумки на пояс, спортивні сумки. Вони виконуються з шкірозамінника або текстилю. Прикраси: напульсники, шкіряні, каучукові та пластикові браслети, годинники і хронографи на каучуковому ремінці (зазвичай водостійкі, з великим циферблатом), гетри, пояси й ремені (часто текстильні з металевою пряжкою).

Спортивний стиль в сучасній моді містить в собі безліч напрямків, так званих мікростилів. Зупинимося на найбільш популярних мікростилях спортивного стилю.

Стиль сафарі.

Стиль сафарі з'явився приблизно в той же час, що і спортивний – на початку XX століття. Це стиль англійських колонізаторів, що запозичив елементи уніформи військових у тропіках.

Характерні особливості сафарі як підстилю спортивного стилю, є зручність, вільний крій, відсутність обмеженості в рухах, функціональність (зокрема, наявність накладних кишень), популярність пасків, ремінців і кулісок. В даний час основними предметами одягу в цьому стилі є шорти, жакети, сорочки, сукні вільного крою, спідниці міні та міді, брюки-бермуди, куртки-блузони. Деталлями є заковчені рукави, гольфи, містка сумка через плече, капелюх з вузькими полями.



Відмінними рисами стилю сафарі в одязі є:

Використання кольорів, по можливості наближених до кольорів савани – африканської напівпустелі (натуральну «земляну» колірну палітру). Хакі, пісочний колір, відтінки зелено-коричневого, сіро-зеленого, беж, слонова кістка, сірий (тепла гамма) тощо.

Використовуються тільки натуральні тканини – льон, бавовна, шкіра. Сучасний стиль сафарі допускає взуття на танкетці і масивних підборах, а також сандалі і босоніжки.

Також для напрямку характерні аксесуари в етнічному стилі: шкіряні шнурки і браслети, підвіски-амулети з кістки або дерева, великі сережки. Особлива деталь стилю – світлий капелюх з невеликими округлими полями. Стиль використовується в жіночому і чоловічому одязі.

Джинсовий стиль (денім)

Джинсовий стиль в одязі з'явився в 50-ті роки XX ст. Попередником джинсової тканини була парусина, пофарбована в колір індиго, яка відрізнялася своїми міцними властивостями. Джинсова тканина має напрям ниток саржевого переплетення діагонально вгору направо і вниз ліворуч. Крій улюблених усіма штанів був запозичений у італійських матросів. І вже потім Леві Страусс зробив з них робочі штани з мідними заклепками. Містом виготовлення сучасної джинсової тканини був Нім. Парусину так і називали «тканина з Німа», тобто денім, який і характеризує відому нам джинсову тканину.

Джинсовий стиль актуальний поза модою і часом. Джинсовий стиль – це одяг для спорту і відпочинку, роботи та подорожей, поїздок і прогулянок. У деяких компаніях допустимо носити джинсові костюми та сукні в якості ділового стилю.



Особливості джинсового стилю:

Наявність прямих, трапецієподібних, прилеглих та напівприлеглих силуетів. Рукав – сорочковий, цілнокроєний, рукав «реглан». Наявність п'яти кишень в конструкції брюк, у тому числі два накладних – ззаду. Зручність в носінні. Висока міцність виробу, що і забезпечує довговічність одягу з деніму. Класичні кольори – індиго і відтінки блакитного.

Оздоблення у вигляді нашивних кишень, різноманітних декоративних рядків (подвійних, зиг'загоподібних, контрастних). Щоб надати виробам привабливий вид використовують подвійні строчки контрастного кольору. Необхідність подвійних контрастних строчок була продиктована вимогами їх міцності і надійності. Ця особливість стала «візитною картою» джинсів. Характерним є наявність застібок-блискавок, металевих ґудзиків і заклепок (ними закріплюють шлейки, клапани, а в якості прикраси вони можуть розташовуватися на будь-якої деталі виробу). Заклепки були запатентовані засновниками першої фірми з виготовлення джинсів – Levi's.

Види джинсів

Окремої уваги в джинсовому стилі одягу, звичайно ж, заслуговують брюки з деніму, без яких і ніколи б не зародився цей популярний стиль. У сучасних магазинах можна зустріти наступні моделі джинсових брюк:

Skinny. Цей різновид джинсів повністю облягає фігуру (варіант підходить струнким особам, які мають гарні стегна, сідниці і ноги) (іл.23).

Relaxed style - основна особливість – вільний крій (є популярним для будь-якої фігури) (іл.24).

Slim style - модель звужена і щільно охоплює гомілки і стегна. Для виготовлення цієї моделі у джинсову тканину додають еластан. Фасон підійде мініатюрним жінкам, які шукають спосіб надати вигляду додатковий об'єм (іл.25).

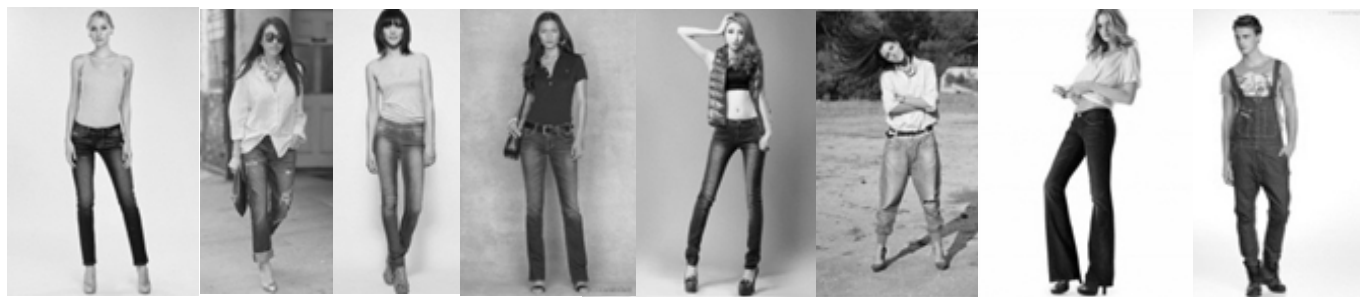
Regular style - це класичні джинси прямого крою, іноді звужені донизу (іл.26).

Low Waist – джинси мають занижену талію. Їх носіння – це найкращий спосіб демонстрації витончених ніг, граціозної ходи, плоского живота і тонкої талії (іл.27).

Baggy style (мішкуватий стиль)-для таких джинсів характерний широкий мішкуватий покрій з ефектом спущених штанів. Це типові джинси в стилі хіп-хоп (іл.28).

Boot Cut – джинси в ковбойському стилі, мають кльош від коліна (іл.29).

Jobstyle - робочий стиль, має велику кількість кишень для робочого інструменту (ножа, викрутки тощо) (іл.30).



Іл.23

Іл.24

Іл.25

Іл.26

Іл.27

Іл.28

Іл.29

Іл.30

Іл. 23-30 Види джинсів: *Skinny, Relaxed style, Slim style, Regular style, Low Waist, Baggy style, Boot Cut, Jobstyle*

Стиль Мілітарі

Мілітарі (англ. – військовий). Популярним сей стиль зробився одразу після Першої світової війни. Військову форму що залишилася після війни перешивали і пристосовували для повсякденного носіння не тільки для чоловіків, але для дітей і жінок.

Особливості стилю Мілітарі є одяг і аксесуари, стилізовані під військову форму. Одяг утилітарний та одночасно театральний, має чіткі, різкі, строгі лінії, розширені плечі, підкреслена талія і злегка звужена лінія стегон. В одязі часто використовуються такі атрибути як нашивки, золоті або срібні металеві ґудзики, шеврони, позументи, шнурівки, декоративні ордени і медалі, бахрома, тасьма тощо. Одяг прикрашають великою кількістю кишень, як маленьких, так і великих; також широко використовуються погони, лацкани та інші елементи військової форми.

Колірна гама – переважають плямисте камуфляжне забарвлення, хаки, болотно-зелений, темно-коричневий тобто всі кольори, що зустрічаються у військовій формі різних армій світу.

З матеріалів перевага віддається деніму, шкірі, кашеміровим і оксамитовим тканинам.

Взуття – грубі черевики з тупим носом на шнурках і на широкому підборі, а також військові черевики в стилі мілітарі на товстій тракторної подошві.



Морський стиль.

Морський стиль як прообраз використовує форму матросів і капітанів.

Народився цей стиль у Великобританії. Нове звучання стиль набув завдяки Коко Шанель.

Особливостями даного стилю є простота крою, стриманість, практичність, пропорційність. Переважаючі кольори в морському стилі – білий і синій різноманітних відтінків. Поряд з ними можуть використовуватися червоний, чорний і золотий – вони перетворюють такий одяг з повсякденного в святковий. Смужка, яка є незамінним атрибутом морського стилю, може бути спрямованою і вертикально, і горизонтально, і по діагоналі, мати саму різну товщину.

Силует – напівприталений. Це приталені жакети та обтягуючі блузки, спідниці, шорти і брюки (брюки зобов'язані бути розширеними знизу – фасон кльош); майки і топіки в поперечну смужку, білі футболки з морськими мотивами і принтами; джинси – як білого, так і всіх відтінків синього і блакитного кольорів.

Тканини, які використовуються в стилі – м'який трикотаж, тонка бавовна, і навіть шовк. Обов'язкове застосування традиційної морської символіки, яка найчастіше представлена вишивкою «золотими» нитками у вигляді якорів, переплетень канатів, вузлів і різних вензелів.

Акcesуари – застосовуються залізні ґудзики, прикраси з використанням золота чи срібла, пластмасову біжутерію простих форм, шийні хустки з морськими візерунками, тканинні сумки геометричних форм, берети, широкополі капелюхи, шовкові хустки зав'язані на голові, матроські кашкети.



Стиль Диско

Початок стилю – 70-ті роки ХХ ст. Напрямок в музиці та моді. В молодіжному середовищі з'являється нове захоплення – дискотеки. Ідеї унісексу, які до цього демонструвалися тільки на показах вищої моди, набули масового характеру. Стираються межі між статями.

Чоловіки і жінки носять напівпрозорі майки і топи, обтягуючі джинси, білі шкіряні брюки. Нерідко чоловіки (особливо популярні співаки, танцюристи і постійні відвідувачі дискотек) користувалися яскравою косметикою. Рожеві губи і блакитні повіки – улюблені кольори жіночого і чоловічого макіяжу 70-х років. Для чоловіків еталоном стилю диско в одязі може стати білий костюм, який одягають разом з кольоровою сорочкою з величезним коміром поверх піджака, яскраві і не ординарні водолазки, светри. Поєднання несумісних фарб і матеріалів, яке до цього вважалося ознакою поганого смаку, стало ідеальним для стилю Диско. Сукні в Диско-стилі зазвичай короткі і мають облягаючий силует. Це сукні, блузи, брюки, виготовлені з лайкри, люрексу, тафти, які прикрашають стразами, блискітками тощо. Тканини з металевим відблиском, які виблискують під ліхтарями або дискотечними вогнями. Одяг виконується в більш сучасних тенденціях: має асиметричні форми, оригінальні прикраси, багатошарові деталі, відкриті частини і вирізи. Модна деталь стилю-комбінезони.

Особливістю стилю диско є пишна зачіска і бакенбарди переважно у чоловіків, а також пряме і довге бажано світле волосся у дівчат. Макіяж, який характерний для стилю диско, також заслуговує на особливу увагу, він яскравий і неординарний. Перламутрова помада і яскраві блакитні тіні, чорна густа туш, що підкреслює очі, тонкі здивовані брови.



Стиль диско – це стиль для свята і будь-якого урочистого дійства, тематичної вечірки, походу в клуб. Він підкреслює індивідуальність людини, його внутрішню свободу і сексуальність.

Стиль Дербі

Професійні наїзники – втілення елегантності. Не дивно, що цей аристократичний і в той же час спортивний спосіб увійшов у моду. Тепер деталі екіпіровки наїзників на світових подіумах і в наших гардеробах - звичайна справа.

Стиль дербі прийшов до нас з кінного спорту і своєю назвою зобов'язаний скачкам Дербі, які придумав один ексцентричний англійський джентльмен – граф Едвард Сміт Стенлі, 12-й граф Дербі. Граф був людиною пристрасною, обожнював коней і володів кінним заводом. Стиль дербі нагадує про «робочий» одязі професійних наїзників,

Дербі – жокейський стиль. Як ми казали раніше, назва стилю носить ім'я англійського лорда Дербі, великого фаната скакових коней. Жокейський стиль повторює одяг наїзників. Спеціальний вид одягу для жокеїв формувався століттями – поступово відбиралися найбільш зручні та безпечні фасони, тканини, аксесуари. З середини XX століття деталі екіпіровки наїзників раз у раз з'являються на світових подіумах. Сама епатажна річ в цьому стилі, мабуть, є брюки-галіфе, двобортні жакети і піджаки. Відмітна риса жакета в стилі дербі – широкі лацкани, глухий воріт-стійка і опуклі контрастні ґудзики. Сьогодні основні елементи стилю – це лосини або галіфе, куртка, невеликий капелюх-шолом, англійська жилетка, високі шкіряні чоботи. Крім того, сміливі особи можуть доповнити образ екстравагантними аксесуарами, такими як шпори або хлист.



ФОЛЬКЛОРНИЙ СТИЛЬ

Основним напрямком цього стилю є прихильність до певних національних костюмів. Збереження народних традицій сприяє поширенню етнічного стилю в одязі. Це не тільки запозичення декоративного оформлення одягу, а й елементів і способів крою, форм і предметів костюма. Цей напрямок в моді з'явився завдяки хіпі – саме вони, подорожуючи по всьому світу, переймали у жителів різних країн їх манери одягатися. Відомий французький модельєр Ів Сен-Лоран був першим, хто запропонував використання етнічного стилю в сучасному повсякденному житті.

Національний одяг характеризується специфічними декораціями, прикрасами, певними тканинами і кольорними орнаментами.

Особливо цінується у фольклорному стилі ручна робота – мережива, вишивка, саморобні намиста і браслети. В принципі, фольклорною може стати будь-яка річ, якщо до неї додати орнамент або вишивку. Стиль Етно – це лоскутна техніка, аплікація, драпірування, батик, тасьми. Відносно аксесуарів і прикрас немає суворих правил. Наприклад, східна культура знаменита численними прикрасами, сережками, багатоярусними намистами і браслетами, кільцями. У скандинавських народів прикрас мало, практично всі вони з дерева або каменю. Тому перш ніж вибирати одяг у фольклорному стилі не зайвим буде дізнатися які деталі характерні для того чи іншого національного костюма.

Особливості фольклорного стилю

Силуети фольклорного стилю – прямий і трапецієподібний. Прямий силует – в ньому зручно рухатися, він приховає повноту або, навпаки, худорлявість. Крій рукава – дуже різний, обумовлюється від народної традиції. Вибір тканини залежить від країни.

Кольори фольклорного стилю – це традиційні кольори національного костюма, ті, які йдуть з глибини історично сформованих традицій.



Фольклорний одяг особливо улюблений молоддю. Етнічні мотиви в теперішній час панують в сучасних модних тенденціях (особливо популярним є фольклор Африки, Індії і Азії). Проте важно пам'ятати, що сучасний одяг, виконаний в етнічному стилі, ні в якому разі не повинен перетворюватися на копію народного костюму. Чим тонше і делікатніше асоціативний зв'язок з джерелом творчості тим досконалим і гармонійним може стати костюм, створений сучасним модельєром.



Фольклорний стиль поділяється на різні етномікси (костюми народів світу) і має характерних два мікростіля – англійське кантрі та вестерн американського походження.

Стиль Кантрі

Стиль Кантрі (з англ. country – село, провінція). В одязі – це так званий сільський стиль, який з'явився в 70-х роках XX століття і існує донині. Це стиль для дому або відпочинку. Основа стилю – це близькість до природи, яка виражається у використанні натуральних тканин і приглушених відтінків (саме тому одяг зазвичай натуральних відтінків - коричневого, рудого, бежевого, білого або сірого кольорів). Стиль кантрі популярний як у жіночому, так і в чоловічому одязі. Має вільний простий крій. Зручність в одязі була першорядним.

Як декоративні елементи. В стилі уантрі, виступають дерев'яні або металеві ґудзики, а також бахрома, заплатки, шнурівка, вишивка і домоткане мереживо.

Важливою складовою сучасного стилю кантрі є шотландка, легкі нехитрі квіткові принти, фольклорний орнамент, ажурний трикотаж, також популярна річ - синій потертий денім. Основні матеріали – це бавовна, льон, шкіра, замша, джинса.

До одягу стилю кантрі відносяться довгі широкі спідниці, жакети, блузки, футболки і топи в сільському стилі, накидки, кофтинки з пишними рукавами, картаті сорочки. Взуття в стилі кантрі – босоніжки на плоскій підошві або з низьким каблуком, черевики на шнурках, балетки.

Капелюхи у жінок американського Заходу були також у пошані. Правда, вибирали вони солом'яні капелюхи, прикрашені стрічками, за кольором підходящими сукні чи спідниці.

Незважаючи на те, що стиль кантрі не визнавав блиску, лиску і прикрас, американки носили аксесуари, виконані з натуральних матеріалів.



Стиль Вестерн

Одяг у стилі першопрохідців Дикого Заходу: злегка поношена з шкіряними латками, звичайно з довгою бахромою, шкіряні штани ковбойського стилю.

У жінки волосся прибрані від обличчя; у верхній частині потилиці перев'язані замшевою стрічкою натурального кольору.

Героїня одягнена в картату блузку з відстроченою кокеткою і куточками комірця з сріблястого металу. Зверху на ній жилет з коричневої замші, можливо, з бахромою.

З прикрас – маленький, складений по діагоналі шийна хустка, пояс з срібними прикрасами або у вигляді корсажа.

Віддає перевагу джинси кольору індиго або довгу широку спідницю з воланом.

ЕКЛЕКТИКА

Еклектика – комбінування речей узятих з різних стилів, які доповнюють один одного. Стиль еклектика набув поширення в 70-ті роки XX століття в одязі хіпі. Стилю характерно комбінування образів, гра з різнофактурними матеріалами (замша й шовк, денім й льон, денім та мереживо тощо), використання нетрадиційних матеріалів. Стиль еклектика перевертає естетичні канони по створенню гармонійного ансамблю костюма, визнані в суспільстві, але дозволяє знайти нові, унікальні поєднання виробів, що відображають реальність своєї епохи.

Еклектика – джерело формування нових стилів. Різні стилі легко і природно з'єднуються один з одним, створюючи єдиний і гармонійний костюм.

Еклектика має багато підстилів:

Стиль гранж – (від англ. grunge – неприємний, відштовхуючий, неохайний) стиль дворових підлітків. Сексуальність та недбалість, поєднання дорогих речей з явно дешевими. У 90-х стиль гранж в одязі став модним явищем. З'явився даний стиль в Америці, а родоначальником стилю став дизайнер Марк Джекобс.

Характерні особливості – багатошаровість одягу. Речі ніби з чужого плеча, вони можуть бути спеціально на розмір більше або десь короткі. Потерті джинси, плюшеві светри із спортивною символікою, кофточки на ґудзиках й шарфи, просторі пальто й обов'язково в'язані шапочки. Моделі стилю Гранж нагадують бездомних чи жертв стилю, це природне відображення сучасної соціальної культури.

Одяг в стилі г ранж повинен бути: новий, чистий, з хороших якісних тканин, але при цьому виглядати, як старий.

Усі потертості і розриви – це тільки штучний ефект. Поношене взуття – ефект, немите волосся – ефект, який створюється за допомогою спеціального гелю. Еклектика в поєднанні деталей костюма – спеціальний ефект, заявка на те, що не тільки слідуючи



правилам і дотримуючись естетичних норм можна бути щасливим.

Колірна гамма Гранжу в основному темна, але є й світлі, і натуральні кольори.

Тканини – трикотаж, денім, шкіра, замша, дорога вовна, бавовна, шифон.

Деталі стилю – потертості, латки, пропущені петлі, нитки що стирчать, необроблені, нерівні або асиметричні краї.

Стиль Casual (від англ. – випадковий, випадкове поєднання) – зручний, але не позбавлений стилю повсякденний одяг. Найзручніший, модний і практичний стиль. Все, що властиво для зручного одягу, – є основою даного стилю. Цей стиль дуже популярний завдяки тому, що він універсальний. Єдине непорушне правило стилю кежуал - одяг має бути добре пошитий, йти вам і сидіти по фігурі. Стиль casual отримав велику популярність і став стрімко поширюватися по всьому світу. Модним дизайнерам дуже сподобалася ідея цього стилю, яка полягає в зручності і красі одночасно.

В стилі Casual комфорт прекрасно поєднується з деякою ошатністю і функціональністю. Основою даного стилю є: джинси, вельветові брюки, светри, жилетки, футболки. Цей стиль – антипод класиці. Casual – це все, що за «рамками» класичного костюма як в стилі обраних речей, так і в кольорі і фактурі.

Стиль кежуал стає все більш і більш популярним, тому що підходить всім і не ставить надто вже суворі рамки. З упевненістю можна сказати, що безліч людей вибирають цей стиль не стільки через комфорт, зручність і яскравість, хоча і це накладає величезний відбиток, а також з метою самовираження та підкреслення власної індивідуальності.

Основний принцип стилю кежуал - зручність.

Для стилю характерні сміливі поєднання кольорів, фактур, речей, і багаточисельність. Одяг може поєднуватися в будь-яких варіаціях, правила відсутні. Символічним елементом стилю кежуал є піджак. Піджак робить джинси більш формальними, а сукням в стилі кежуал надає більш елегантний вигляд.



Стиль Фьюжн (Fusion) – навмисне змішування, підкреслювання контрастів. Наймолодший з сучасних стилістичних напрямків. Крім моди в одязі глобальний міжкультурний вплив позначився на оформленні інтер'єрів, утворивши, таким чином, стиль фьюжн в інтер'єрі, який досі залишається актуальним.

Стиль фьюжин не наслідує традиціям, а створює власні правила. Вперше поняття Фьюжн з'явилося не в одязі, а в інтер'єрі, потім в кулінарії. Цьому сприяли процеси глобалізації та культурного обміну. Розпочався процес інтенсивної інтеграції західних ідей в модну сферу східних країн, і навпаки.

Стиль Фьюжн в одязі з'явився порівняно недавно: в 90-ті роки минулого сторіччя. В стилі простежується любов до всього незвичайного і екзотичного, але при цьому він не наслідує традиції (як ми говорили раніше), а створює власні правила. Яскравим прикладом стилю Фьюжн є поєднання джинсів з піджаком. Фьюжн в одязі – це не тільки поєднання моди різних країн, це і комбінація різних елементів знайомих стилів одягу – класики, кантрі, мілітарі, етнічного, морського та інших стилів.

Поєднання одягу в стилі ф'южн:

- поєднання фольклорного (етнічного) і джинсового стилів
- поєднання стилю мілітарі і кантрі
- поєднання романтичного і класичного стилів
- поєднання романтичного стилю і стилю мілітарі

Основні правила в стилі ф'южн:

Перш за все, необхідно враховувати, що поєднання не повинні бути підібрані хаотично: кожна деталь повинна доповнювати образ, і за рахунок удаваного дисбалансу створювати загальну гармонію, тобто стиль вимагає відмінного смаку в одязі.



Стиль Бохо

Стиль Бохо в одязі – це нещодавній модний стильовий напрям, початок якому було покладено на початку 90-х. Особливості стилю Бохов об'єднанні несумісного: черевик і ніжних суконь, мережива і шарфів, в багат шаровості і поєднанні різних фактур тканин (мішкловини і шифону, хутра та мережив, льону та вовни) і малюнків. В'язані гачком аксесуари, об'ємні сумки, взуття на плоскій підшві. Виключно натуральні матеріали. Зараз Бохо – це спосіб життя:

Існує декілька різновидів стилю Бохо, кожен з яких має свої характерні риси та особливості.

Бохо-Класик: Багато оксамиту, вельвету, рустикальних видів вовна, різноманітне мереживо, ручний трикотаж від невагомго до навмисно грубого, жаккарди і мохер.

Бохо-Гламур: Багат шарові шифони, гіпюр, квіти, банти, хутра. Вишуканість, таємності та витонченість.

Бохо-Еко: Все натуральне, вінтаж, безліч деталей. Вишуканість і екологічність. За допомогою цього напрямку, стиль boho-chic плавно зливається з shabby-chic, утворюючи ніжні і романтичні образи.

Бохо-Хіппі: Ні проти чого не протестуючий і яскравий. Велика кількість яскравих в'язаних деталей, бахроми, використання мішкловини і овчини. Ключові речі стилю: довгі спідниці з безліччю оборок; хутряні або текстильні жилети; вузькі джинси; розшиті бісером туніки; визнано кардигани; широкополі капелюхи; широкі пояси; високі чоботи і сандалі; об'ємні яскраві текстильні сумки; етнічні та вантажні аксесуари; натуральні тканини в дрібні квітки, чисті кольори.



Стиль Кітч

Кітч (від нім. der Kitsch – халтура, несмак). Все яскраві стилі з'являються завдяки нестандартній молоді, якій набридають правила і порядки, власне так і зародився стиль Кітч в середині ХХ століття. В 60-70 роках Кітч зайняв почесне місце в масовій культурі. А в 80-х роках жіноча половина глобально підсіла на цей напрям в молодіжній моді. Королем кітчу є дизайнер Джон Гальяно. Великою прихильницею стилю є дизайнер Вів'єн Вествуд, колекції, якої іноді шокують не менше як сама дизайнер своїм зовнішнім виглядом. Яскравими носіями стилю є представники шоу бізнесу. Стиль дає можливість виражати свободу у виборі та прояві самого себе, шокувати публіку і запам'ятатися їй надовго своїм зовнішнім виглядом. У гардеробі кожної зірки є речі в стилі Кітч. Яскравими прикладами серед зірок є: Леді Гага, Сергій Зверев. Присмак гламуру, лосини кричущих кольорів і міні-спідниці, губи і щоки все в блискітках, яскраво підкреслені очі, все це було яскраво-вираженою ознакою Кітчу в моді. Деталі одягу – банти, рюші, квіточки на блузках і сорочках, хутрянні обробки чоловічого одягу притаманні всім нарядам. Кітчевий стиль не залежить від примх моди.




Гламур – це показна розкіш в усьому, будь то прикраси, аксесуари, автомобілі, предмети інтер'єру. Єдине правило – речі повинні бути дорогими й справжніми: натуральні перлини, діаманти, смарагди, рубіни. Гламур – стиль неоднозначний. До нього відносяться зовсім різні, на перший погляд, речі, широкий діапазон прояву гламурності, який починається від витонченої елегантності та закінчується екстравагантністю. Гламур – це манерність, блиск, розкіш та перебільшена жіночність.

СУБКУЛЬТУРИ

Майбутнє ніколи просто так не траплялося. Воно створювалося.

Уилл Дьюрант

 Молодь хотіла виглядати яскраво і екстравагантно, прагнула свободи і розкутості. Молоді люди першими дізнавалися про новинки в сфері дизайну, музики і мистецтва, вважали своїм обов'язком оточувати себе стильними речами. Так в 60-ті роки XX століття в суспільстві з'являється поняття субкультура запроваджене американським соціологом Девідом Райзменом. Субкультура (лат. Sub - під і cultura - культура) – група людей, яка навмисно обирає стиль і цінності неприбутанні більшості. Субкультури можуть відрізнятися за віком, расою, етнічною чи класовою приналежністю, статтю. У кожної субкультури своя історія розвитку. Але є загальні принципи за якими вони організовуються. Субкультури породили свій неординарний і скандальний стиль, який через час перероджувався в модні тенденції. Субкультури притягують людей зі схожими смаками і ставленням до життя, яких не задовольняють загальноприйняті стандарти і цінності. Субкультури можуть у своїй основі містити різні інтереси: від музичних стилів і стилів одягу, напрямків мистецтва до політичних переконань і сексуальних уподобань. Розвиваючись, субкультури виробляють єдиний стиль одягу (імідж), мова (жаргон, сленг), атрибутику (символіку), також загальний світогляд для своїх членів. З часом у представників субкультур виробляється свій язик.

Розглянемо особливості основних субкультур, які надали величезний вклад у світ сучасної моди, і не тільки.

Стиль Хіпі

Субкультура Хіпі - одна з найстаріших молодіжних субкультур. Рух сформувався в Сан-Франциско в середині 60-х років XX століття як протест проти пересічності. В основу ідеології хіпі було покладено філософське вчення, пов'язане з «рухом Ісуса». Вони дотримуються пацифістських поглядів (основний символ руху хіпі - «пацифік», сповідують ідею «непротивлення злу насильством»).

Для свого одягу хіпі взяли у народів, які, на їхню думку, жили мирним природним життям - Гаучо Центральної Америки, кочівники Сходу, племена Балі, одяг жителів Непалу, Індії, культура циган – цей одяг хіпі порахували правильним. Хіпі – не просто стиль одягу, а стиль життя. Вони пропагували спосіб життя, вільний від усяких умовностей.

Змішання яскравих кольорів, строкатість в одязі. Стилю притаманні пишні спідниці та сукні із завищеною талією і з членуванням під грудьми, вільні сорочки, топи, футболки та туніки, жилети-макrame, легкі карди гани, шкіряні або джинсові жилети, клешені джинси або брюки, майками з елементами хендмейду. Представники стилю люблять велику кількість аксесуарів: велика кількість різнокольорових фенечек. Фенечки - це саморобні браслети плетені з ниток, бісеру, шкіри або стрічок, які є символом дружби.

Іноді візерунки на браслетах несуть в собі певне інформативне послання. Яскраві шийні хустки - обов'язковий атрибут образу хіпі, причому як чоловічої, так і жіночої статі. Вони можуть бути зав'язані де завгодно і як завгодно, традиційно це пояс або коліно. Замість пояса або ремня можна використовувати довгі буси. Сумка нагадує місткий мішок на довгому ремені, зазвичай він прикрашений бахромою або вишивкою виконаними вручну, сонцезахисні окуляри з кольоровим склом. В одязі використовуються особливі колірні теми психоделічного характеру. Концентричні кола всіх кольорів веселки і неправильної форми, дивні візерунки і фрактали отруйних відтінків. На голові представники стилю носять не шапки та капелюхи, а невеликі пов'язки з тканини. Тканини з квітковими принтами, батиком, індійськими візерунками та іншими етнічними мотивами. Речі, зроблені з клаптиків, тобто в техніці печворк – стануть прекрасною основою будь-якого образу в стилі хіпі.



Рокерський стиль

Цей стиль зародився наприкінці 60-х років, але найбільш широке поширення отримав в 80-ті, а потім і в 90-і роки. У виникненні цього стилю, як і стилю «хіпі», зіграв роль молодіжний протест проти обмеження свободи особистості в рамках дорослого світу.

Ідеалом рокерів є вільна, незалежна особистість, не пов'язана пересічними канонами і умовами зовнішнього світу. Головним у рокерському стилі є агресивний епатаж і зухвалий виклик суспільній моралі.

Одяг в рокерському стилі: шкіряні брюки, джинси прямого крою, джинси шкіряні, джегіпси, зокрема роздерті; джинсові і шкіряні сорочки, куртки, жилети; просторі футболки з логотипами музичних груп або тематичними принтами, а також однотонні топи. Дівчина, одягнена в цьому стилі, носить шкіряну міні-спідницю і куртку-косуху з

широкими металевими блискавками. Під курткою надіта чорна футболка з яскравим, шокуючим орнаментом (наприклад, із зображенням черепа).

Основними матеріалами для рок-стилю є денім, шкіра і білий метал. Також використовуються трикотаж, бавовна і шовк.

Декор: металева фурнітура (клепки, шипи, блискавки, ланцюги та ін.), Бахрома.

Принти: хрести, кельтські орнаменти, черепа, вовки, фотографії рок-виконавців, логотипи груп.

Аксесуари: рюкзаки, шкіряні ремені з великими металевими пряжками із зображенням черепа, бандани, капелюхи, шкіряні мітенки, стилізовані напульсники, шкіряні браслети і нашийники, браслети-кайдани, татуювання. В стилі рок переважно використовуються великі прикраси з білих металів, зокрема, срібла: кулони, сережки, персні, браслети, ланцюги. Характерною рисою Рокерського стилю є сережки у вухах у чоловіків і велика кількість проколів на одному вусі у дівчат.

Волосся заховані під чорною хусткою-банданою, щільно зав'язаним на потилиці. Зовнішність доповнюють темні окуляри і високі шкіряні шнуровані чоботи на товстій підшві.



Панк – рух панків зародився в середині 1970-х років XX століття. Батьківщиною стилю є США, але тільки в Англії, в період важкої економічної кризи, цей напрям набув масового характеру і вилився в єдиний стиль в одязі. Родоначальником панк-стилю є англійська дизайнер Вів'єн Вествуд, однак виник даний стиль безумовно з лав стихійного руху. Головне гасло панків - «Немає майбутнього!». Філософія панків – філософія «втраченого покоління». Молодіжна субкультура, шокує елементами епатажу. Презирливе ставлення до сформованих стереотипів, вульгарність і

розгнужданість у всіх її проявах - це панк-стиль. Поняття костюм в панк стилі не існує, кожен окремий образ панків просто кричить про свою унікальність, адже тут немає стереотипів, немає правил і меж дозволеного.

Основною рисою одягу в стилі є не вибір певних предметів гардероба, а оригінальні поєднання: футболка і краватка, класичні брюки і кеди, міні-спідниця і колготки в сіточку. З речей можна виділити художньо роздерті джинси; коктейльні сукні з брутальними принтами - черепами, драконами; старі потерті і драні майки з зухвалими написами; міні спідниці, шиті швами назовні. Головна фішка панків – це звичайно, куртка-косуха. Вона обов'язково повинна пістрявити шипами і заклепками, різного роду нашивками і кнопками, залізячками, ланцюжками і ґудзиками. Другою відмінною рисою стилю є ірокези різних кольорів (довгі смужки волосся вертикально стоять на стриженій голові). Волосся можна фарбувати в яскраві кольори: рожевий, зелений, червоний тощо.

Колірна гамма: головними є сірий, чорний, червоний кольори, але припустимі і зухвало яскраві відтінки.

Матеріали: бавовна, шкіра, денім.

Декор: клепки, шипи, блискавки.

Принти: фотографії музичних виконавців, черепа, написи, клітина.

Акcesуари: велика кількість сережок, напульсники, фенечки, англійські булавки, браслети і нашийники; ланцюги всіх калібрів і плетінь, а також маса різноманітних значків; агресивний пірсинг; татуювання.



Фрік (з англ. freak - примха, каприз, божевільний) Англійське слово фріквикористовується по відношенню до людини, яка відрізняється від норми у своєму зовнішньому вигляді або поведінці. Таке значення слово фрік придбало в кінці XX ст. Молоді люди почали відмовлятися від наявних субкультурних традицій, вносячи хаос в

свій зовнішній вигляд усіма доступними засобами. Фарбували волосся в нереальні кольори, одягалися так, що стать визначити було просто неможливо, макіяж і зачіски були відповідні, тобто абсолютно божевільні. Одяг в цьому стилі – це одяг для сміливих, екстравертів, екзальтованих і незалежних людей, схильних до епатажу. Як правило, це люди творчих професій – художники, стилісти, дизайнери, артисти. Яркими представниками цього напрямку в одязі є співаки – Мерлін Мейсон, Леді Гага, англійський дизайнер Вів'єн Вествуд, представниця індустрії моди – це Анна П'яджі тощо. Фрік – це людина, яка може на себе надіти все, що завгодно, якщо їй це здається модним.

Стль Хіп - хоп

Культура хіп-хопу зародилася в чорному кварталі Нью-Йорка приблизно в першій половині 70-х років минулого століття. Слово *hip* на афроамериканському діалекті. Штатів означало рухливі частини тіла, а також «підйом в чому-небудь». Нор – це стрибок, рух. Одяг мав бути максимально зручним та пристосованим для брейк-дансу і виконання складних трюків. Стил ь близький до спортивного, однак дещо видозмінений під впливом музичної хіп-хоп течії. До цього стилю відноситься мішкуватий одяг великих розмірів. Хіп-хоп – це великі футболки чоловічого крою в поєднанні с дорогими прикрасами, широкі джинси «труби», часто із заниженою талією, на пару розмірів більше. Їх одягають так, щоб було частково видно нижню білизну. Майка, олімпійка, толстовка з капюшоном. Для любителів епатажу – хутряне пальто, куртка, жилет.

Взуття – кросівки або об'ємні кеди.

Аксесуари це спортивні атрибути – бейсболки, бандани, лижні шапки, напульсники. Так само ювелірні прикраси – золоті ланцюги з масивними значками,

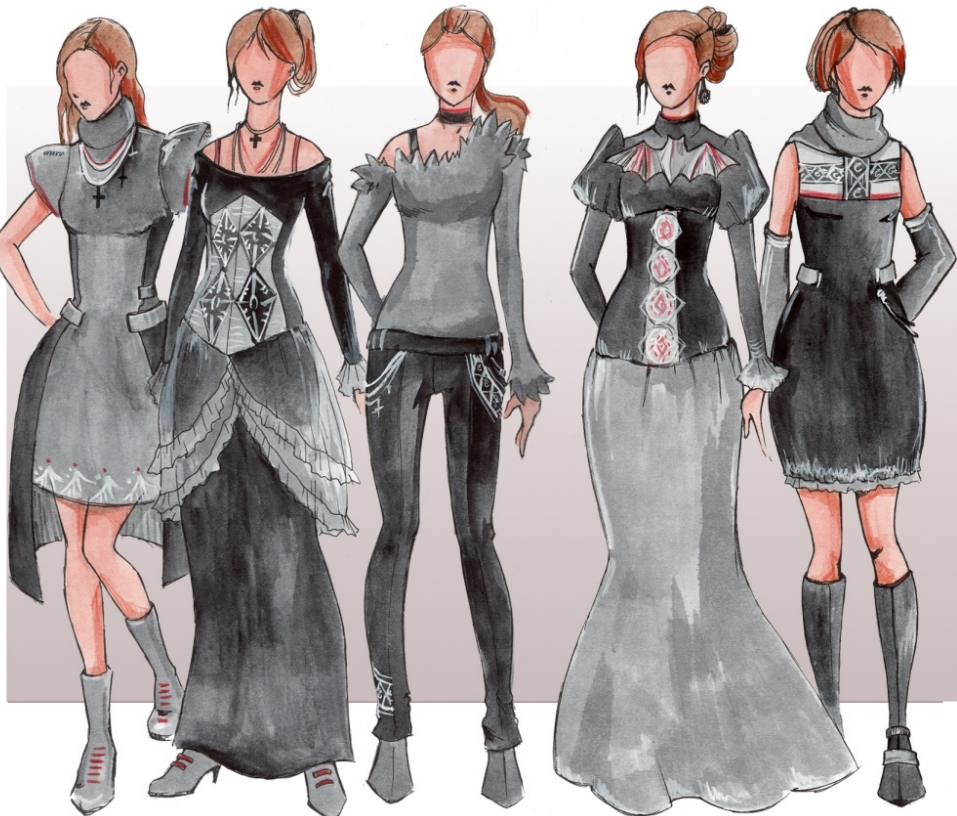


годинник, персні тощо.

Готичний стиль

Готичний стиль (готи) – готична культура зародилася в кінці 70-х рр. XX в. на хвилі пост-панку. Готів легко розпізнати серед всіх інших представників субкультур. Одяг готів переважно темних тонів, в крайньому випадку темно-сірий. Часто загальна чорна гамма розбавляється одним яскравим акцентом: це можуть бути червоні панчохи, фіолетова стрічка або яскрава прядка волосся. Представники стилю відбілюють обличчя, підводять знизу чорною підводкою очі, яскраво-червона або чорна помада на губах. Чоловіки віддають перевагу стилю «Ворон», а жінки – стилю «Вамп» (який сформувався під впливом багатьох класичних фільмів «Дракула», «Франкенштейн», «Голод» та «Привид опери»). Хлопці-готи, як правило, андрогенні. Силуети – напівприлягаючий, прямий. Одяг – кофти-сітки, обтягуючі брюки, довгі чорні пальта і сукні готичного стилю, корсети з полівінілхлориду і пишні довгі спідниці, тісний одяг, корсет, сорочки. Тканини – шкіра, вініл, оксамит, шкірозамінники, атлас, шифон, шовк, лакована тканина. Сьогодні стиль одягу готів став джерелом натхнення для багатьох модельєрів.

Акcesуари – прикраси можуть бути срібними або залізними з різним камінням, нашійник. Сумки – часто прикрашені езотеричними символами, бувають різних форм, від маленьких саквояжів до рюкзаків у формі кажанів або з гуми (з шипами). Рукавички готи воліють оксамитові, мереживні або сітчасті, як короткі, так і довгі. Взуття – черевики в армійському стилі, готичні остроносі черевики, черевики та чоботи з екстремально високими халявами, платформами, високими підборами, часто обшиті хутром або пір'ям. Зачіска гота – справжній витвір мистецтва. Багато хто з готів носять давньоєгипетські символи - «Анки» (анкх - хрест із петлею; єгиптяни використовували



його як символ безсмертя, життя, з'єднання чоловічого і жіночого **начал**; готи інтерпретували анх в якості символу потойбіччя).

Підліткові субкультури найбільш модні серед сучасної молоді – барбі, емо, треш, хіпстери, кавай.

Головне для підлітка у виборі одягу – це схвалення друзів, можливість відповідати вимогам певного перебігу підліткової моди і звичайно ж самовираження. Одяг підлітків пов'язаний з їхнім поглядом на життя, засобом існування і наявністю мети в житті. Формуються групи за інтересами, яким властивий конкретний стиль одягу.

Стиль Барбі

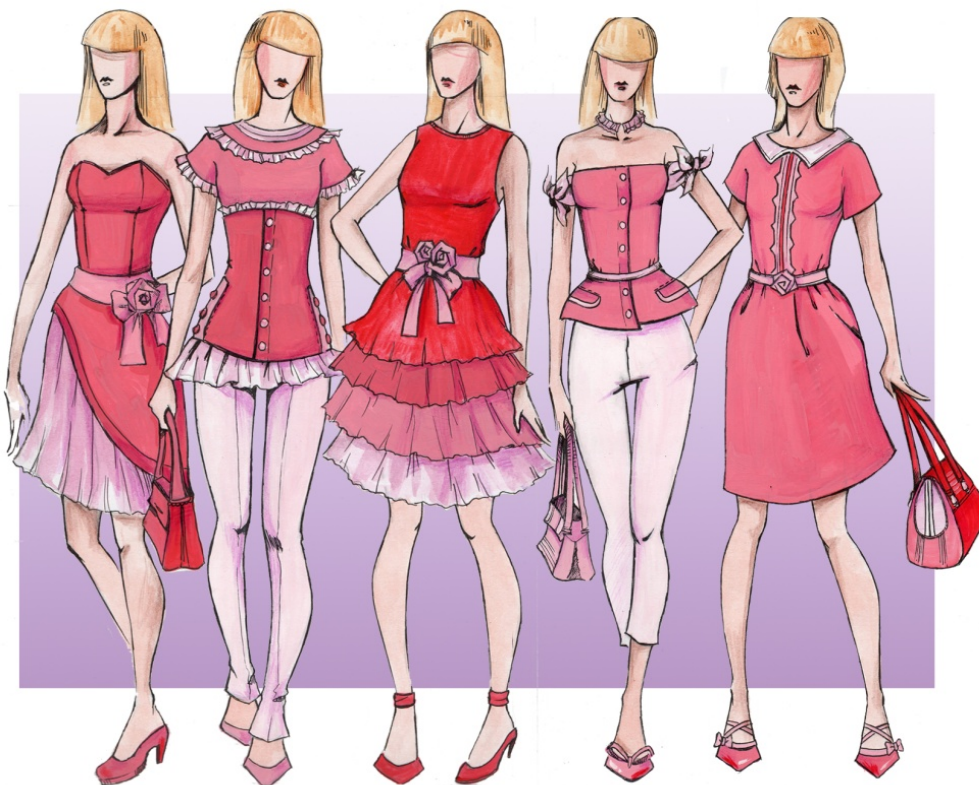
У 1959 році компанія Mattel створила ляльку Барбі, яка назавжди завоювала серця всіх маленьких дівчаток. Покоління виростають, але любов до цієї маленької витонченої і модної ляльки залишається незмінною. Завдяки їй і її популярності з'явився улюблений усіма дівчатками стиль Барбі. Це оригінальний напрямок моди для самих юних, фігура і силует яких дозволяють використовувати гардероб Барбі. Акцент в стилі робиться на казковий ляльковий образ, романтичність, витонченість і гламур.

Характерною рисою стилю є рожевий колір з його всілякими відтінками в усьому: одязі, аксесуарах, оформленні приміщень. Рожевий – це світлі романтичні мрії, це погляд на світ, в якому все прекрасно і все виглядає в «рожевому кольорі». Рожевий можна поєднувати з білим, молочним, блакитним, фіалковим, сірим і навіть чорним.

Силует приталений, облягаючий, який підкреслює фігуру.

Жакети і джемпера з тонкого трикотажу або легкої тканини; брюки з еластичної тканини, що облягає всі вигини фігури;

Головне в ляльковому макіяжі – це очі. Палітра кольорів ніжно-рожевий, світло-блакитний, блакитний і ніжно-бежевий тони. Стрілки малюються тонкими з внутрішнього



кута і потовщують до зовнішніх куточків очей. Останній модний штрих – кольоровий лайнер: синій, зелений, коричневий, золотий. Зачіска в стилі Барбі – довгі локони.

Акcesуари. Прикрасами бажано, щоб були намистинки, ґудзики, бантики, рюшечки, шлярки, мережива, квіти з тканини і навіть дитячі перекладні картинки. Сумки, пояси, капелюшки, косинки і навіть бантик у собачки – рожеві або відтінки рожевого.

Барбі – це вечірки, музика і веселощі.

Стиль Кавай (Kawai)

Кавай (з японської – милашка, очаровашка, пухнаста і м'яка). Стилi одягу для підлітків приходять до нас з різних країн, таких як Америка, Європейські країни і звичайно з Японії. Зароджуючись в японських містах, стилі швидко поширюються по всьому світу. Рух Кавай є невід'ємною частиною сучасної японської культури і вважається зараз найбільш модним. Це образ думки для японських підлітків. Японський стиль кавай прийшов в повсякденність модників з мультфільмів, але не лише аніме, як це сталося у випадку з косплеєм. Кавай стилю притаманна зворушливість, інфантильність і вразливість, від нього, можливо, і пішов напрямок Емо. Стиль Кавай більше властивий дівчаткам, вони більш розкуті у виборі одягу і в бажанні підкреслити свою індивідуальність і несхожість на інших. Ознаки стилю Кавай – Рожева помада, накладні вії, м'які пастельні кольори та багато іншого – це не тільки мода, але й модель поведінки.

Особливість цього стилю в неможливості тиражування одягу, образ неможливо повторити, можна створити свій, не менш унікальний.

Елементи гардеробу. Яскравим прикладом стилю Кавай є довгі яскраві светри, натягнуті поверх брюк, пара кед, один з яких синій, другий фіолетовий, коротка спідниця з під'юбником в поєднанні з мереживними панталонами до колін; спідниці-пачки, різнокольорові гольфи, подовжені толстовки. Мереживними можуть бути так само



рукавички, спідниці, манжети та інші деталі. В одязі повинні поєднуватися яскраві і нейтральні кольори. Кожен ніготь фарбують різними яскравими квітами, мобільний телефон обов'язково повинен бути в чохлі – тваринці, милі заплічні сумочки з кавайними малюнками або зображенням героїв мультфільмів.

Для декоративного оздоблення використовуються рюші, складки, гофре, бантики, популярні забарвлення в горошок і фурнітура з інфантильними зображеннями.

Продукція, що підходить до терміну «кавай» - зазвичай це маленькі симпатичні штучки типу статуеток або брелків, що зображують дітей, підлітків або милих вигаданих істот; всілякі яскраві аксесуари, значки, найпоширеніші з них виробляються компанією Hello Kitty. Бренд Hello Kitty є одним з найпопулярніших брендів у всьому світі, під ним випускається величезна кількість різних товарів – від одягу і аксесуарів для дітей, до гітар для рок – музикантів.

Кавайні речі і стиль популярні не тільки в Японії але і в інших країнах, включаючи Китай, Тайвань, Корею. Останнім часом Кавай захоплює собою шанувальників японської поп-культури (включаючи любителів аніме і манги) в Європі і в Росії.

Стиль емо

Представники цього напрямку називаються «емо-кідами» (від англ. Kid - дитина). Емо – перші три букви слова «емоційний». Це стиль юнаків і дівчат, яким властиві сильні переживання і які не бояться їх відкрито висловлювати. Стиль емо сьогодні об'єднав тисячі підлітків по всьому світу.

Для стилю характерна велика кількість чорного, темно-сірого кольору в одязі і образі в чергуванні з рожевим, фіолетовим, кольором фуксії. Наявність рожевого кольору становить одне з головних відмінностей стилю емо від готики.

Емо носять облягаючий фігуру одяг: джинси-скінні, легінси. Футболки з принтами з яскравими, незвичайними малюнками. Це можуть бути серця, леза, пістолети, стилізовані зображення закоханих пар. Яскраві смугасті або в клітинку сорочки (колірна гамма смужок і клітинок дуже різноманітна, головне – присутність чорного або рожевого кольору), спідниці-пачки.

Головним акцент робиться на очі, причому незалежно від статі – макіяж люблять як дівчатка-емо, так і хлопчики-емо. Чорні або дуже темні тіні, для більшої виразності можна над чорною підводкою «намалювати» стрілку яскравим олівцем іншого кольору, наприклад, рожевого. Хлопчики-емо зовні нерідко схожі на дівчат. Характерними для стилю є асиметричні зачіски і рвані чубчики, які майже закривають очі. Емо роблять собі пірсинг на губах, бровах, в язичку.

Аксесуари – браслети, пластикові прикраси чорних, рожевих, фіолетових відтінків; ремінь яскравого, що контрастує з одягом кольором, який прикрашений металевими клепками, шипами і кнопками; рукавички в сіточку; а також смугасті гольфи. Гольфи обов'язково повинні бути довгими, схожими на панчохи.

Як юнаки, так і дівчата цієї культури носять значки, сумки з зображеннями або логотипами відомих груп даного музичного напрямку, або ж з малюнками, аналогічними тим, які можна бачити на їх одязі



Стиль треш

«Сміттєвий» стиль (з англ. trash –сміття, мотлох). Відмова від стандартів, норм і канонів поколінь. Зародився і розвивався цей стиль в Сполучених Штатах Америки. Наймолодший напрям в існуючих субкультурах. Стиль тісно стикається з іншими субкультурами і течіями: в ньому присутні лінії Ретро 70-80х, ми бачимо елементи Емо, місцями простежуються навіть знайомі витончені нотки Класики. В стилі немає канонічних кольорів і фасонів.

Характерними особливостями стилю є поєднання непоєднуваного, протест проти моди сьогодення. Представники напряму треш прагнуть виділитися з натовпу, зневажають буденність і постійність в зовнішньому вигляді, це масова культура, але доведена до абсурду і вивернута навиворіт, цевиступ проти нудної масової культури і гламуру. В стилі Треш можуть і люблять одягатися люди з різним рівнем доходу. Моделі і фасони для стилю треш в одязі часто витягуються з скринь бабусь і прабабусь. Вінтаж – мабуть, самий помітний елемент бунтарського стилю.

Одяг стилю «Треш» – це веселі майки, топи, водолазки, светри, толстовки з принтами і аплікаціями. В принтах –смішні, незвичайні поєднання – звіриний принт, квіти і рослини з посмішкою, герої мультфільмів та комп'ютерних ігор, диснейвські герої, прикольні написи; сітчасті панчохи від чорних до яскравих кольорів;

класичні піджаки, строгі брюки, або рвані джинси, вдягнуті під «лялькове» плаття або гумові чоботи в поєднанні з бальною сукнею; вінтажні моделі – мереживні блузи, кофтинки.

Одним з обов'язкових елементів образу є макіяж –чорний колір запозичений у емо. Основний акцент робиться на губи і очі. Накладні вії, довгі і густі, схожі на крила метелика та кислотна помада.



Яскраві та нестандартні зачіски, різнобарвні пасма, «єноти», «лисички» і «леопардові хвостики», накладні дреди є елементами стилю треш.

Стиль передбачає велику кількість аксесуарів: капелюшки, берети, бандани, а також діадеми і корони, які можуть вдягатися і поверх шапок. Окремо варто відзначити досить екстремальний вид пірсингу як тунелі – вони міцно увійшли в треш-стайл і сьогодні є поширеною прикрасою; сумочки у формі каченят, полуничок, собачок, акуратні клатчі, рюкзаки з піратським логотипом або зображенням улюбленої групи; уггі з мордочками лисичок.

Стиль Хіпстер

Слово hipster з'явилося в 40х роках в американській джазовій субкультурі. Сучасний варіант хіпстерів позначився на початку XXI ст в середовищі британської та американської молоді середнього класу творчих професій. Їх стиль копія вуличної моди європейських міст. Хіпстери (з англ. – to be hip – «бути в темі») захоплюються альтернативним мистецтвом, яке оцінили авторитети їх кола; музикою в стилі інді-рок, лоу-фай і синтипоп або альтернативною музикою; старими чорно-білими французькими фільмами та взагалі будь-якими європейськими старими фільмами (артхаусним кіно); модними письменниками, елітарною зарубіжною культурою і мистецтвом (творчістю маловідомих дизайнерів).

Представники субкультури часто мають творчі професії (фотограф, журналіст, дизайнер, галерист, діджей тощо), або роботу, так чи інакше пов'язану з мистецтвом.

Культура хіпстерів передбачає наявність певних речей, володіння якими зводиться в ранг культу. Наприклад, це - сучасні гаджети марки Apple (iPad, iPod, iPhone, MacBook), фотоапарати і записні електронні книжки.



Для культурного обміну обраний Інтернет.У хіпстерів є популярним стиль унісекс і андрогінність.

Філософія хіпстера - зовнішня і внутрішня свобода, неспоживчий спосіб життя, некомерційні речі. Існує маніфест хіпстера, де піднімаються теми брехливості влади, зомбування людей за допомогою телебачення, відсутності свободи слова та підприємництва. У зверненні підкреслюється можливість змінити існуючу обстановку в країні силами хіпстера (без зазначення способів впливу).

Хіпстерами називають тих, хто знаходить насолоду в одязі, їжі та заняттях, які не вважаються популярними у суспільстві.

Характерні риси стилю поєднанню фірмових речей демократичних марок (Zara, Topshop, H&M, Gap тощо) із саморобними і вінтажними деталями костюма. Улюблені предмети одягу: джинси-скінні, кофти, футболки і майки з написами і принтами; клітчасті сорочки; плаття-піджаки.

Принти з написами на будь-якій мові, зображеннями Лондона, фантастичних або незвично намальованих тварин, хіпстерських луків.

Кеди яскравих кольорів є найважливішим атрибутом одягу хіпстера.

Аksesуари: яскраві бандани і пов'язки, кольорові колготки і гетри, об'ємні шарфи, пластикові браслети, масивні ланцюги, аксесуари у вигляді солодоців, сережки-кафи тощо; великі окуляри в кольоровій оправі; сумки-мішки, часто з принтами у вигляді мультперсонажів, культових музикантів; рюкзаки, сумка-сетчел. Сумка хіпстера також може бути вінтажної (спортивні моделі з логотипом олімпіади 80-го року або з гербом ГДР). Хіпстери часто носять капелюхи: казанки, федори, трілбі, слаучі тощо.

Представники субкультури віддають перевагу класичним зачіскам з довгим чубом або збирають волосся в неакуратний пучок на потилиці.

Розділ 2. МАЙСТРИ МІЖНАРОДНОЇ МОДИ

Люди захоплюються не модою, а тими небагатьма, хто її створює.
Коко Шанель

Протягом століть у багатьох державах мода мала свої напрямки і форми, які були зумовлені національними звичаями, культурним рівнем, індивідуальністю правителів, кліматом.

Першим серед модельєрів початку XX століття зрозумів, що в моді стало можливо все що завгодно молодий модний паризький модельєр, більше художник, ніж кравець, Поль Пуаре (1879–1944рр.), який працював у найпрестижніших Будинках моди Парижа початку XX століття.



Іл. 30



Іл. 32



Іл. 33

*Іл 31 Поль Пуаре Іл. 32 Перше дефіле влаштоване П.Пуаре. Париж, 1910
Іл. 33 Модельєр в майстерні.*

Фірмовий стиль П. Пуаре – це східні мотиви, які з'явилися завдяки виставам «Російських сезонів» Дягілєва. Кутюр'є був вражений колоритом балету «Клеопатра» і вирішив, що Париж, безсумнівно, захоче приміряти щось подібне. Пізніше він одягав танцівницю Іду Рубінштейн, аристократок і співачок кабаре, російських великих княгинь.

Саме він привніс радість і колір в жіночу моду. Жінки поміняли чорні сумовиті сукні на барвисті східні вбрання від Пуаре. Він першим запропонував яскраві речі з незвичайними деталями, які полегшували рух – прямі спадаючі сукні, перехоплені на талії поясом. Створюючи ідеальний ансамбль, Пуаре включав в нього невидимий шлейф парфумів, створених за особливою рецептурою. Його перший парфум називався на честь старшої дочки «Роза Розіні». Він не особливо виділявся серед моря подібних квіткових ароматів, але увійшов в історію як перший парфум, який був розроблений дизайнером.

В історії моди ім'я Пуаре пов'язане із створенням молодіжного стилю. Всього за кілька років він проходить шлях від нікому невідомого продавця парасольками до

диктатора паризької моди. На початку століття у високій моді – «Haute couture» Поль Пуаре – культова фігура.

Haute couture (франц. «Від кутюр» – швейне мистецтво на високому рівні). Кутюром називають також окремі моделі, виготовлені в відомих будинках моделей для замовників за мірками. Поняття «від кутюр» з'явилося в другій половині XIX століття. Зародження його пов'язане з ім'ям англійського модельєра Чарльза Уорта, який відкрив в 1858 році свій у Парижі. Моделі Уорта і його колег високо котирувалися не тільки через коштовні матеріали і прекрасну обробку, найголовнішим було ім'я творця, котрий робив сукні витвором мистецтва, яке могло бути виконано тільки для замовника, що займає високе положення в суспільстві.

П. Пуаре став першим кутюр'є з власною маркою. Пуаре спробував створити особливу індустрію розкоші, що виробляє в стилі майстра і «за єдиної підписом» одяг, взуття, капелюхи, аксесуари, парфуми, тобто все те, що насичує і прикрашає життя, перетворює сірі будні на свята.



Іл. 34



Іл.35



Іл. 36



Іл. 37

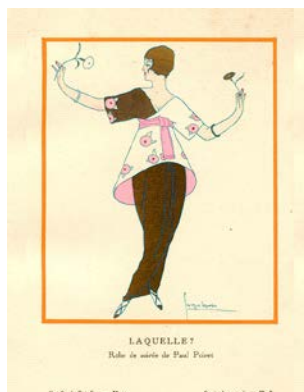
Іл.34. Східний костюм Поля Пуаре для п'єси «Мінарет». Іл.35-37 Моделі та сукні від Поля Пуаре.



Іл. 38



Іл. 39



Іл. 40



Іл. 41

Іл.38.Моделі П. Пуаре. Ілюстрації Ж. Лепепа для номерів «Gazette du Bon Ton». 1912
Іл.39. для номера 4 «Gazette du Bon Ton». 1913 Іл.40. для номера 11 «Gazette du Bon Ton».
1913 Іл.41. для номера 12 «Gazette du Bon Ton». 1913

Поль Пуаре відзначився не тільки як художник, але і великий і талановитий організатор у світі моди. Пуаре належала ідея створення організації, в завдання якої мали входити функції захисту авторських прав модельєрів. Цей задум втілювався в

Синдикат із захисту прав великого кравецького мистецтва Франції, який функціонує досі. В даний час Асоціація високої моди об'єднує 20 відомих будинків, на внески яких здійснюються заходи з охорони авторських прав кутюр'є. Два рази на рік – на початку лютого і в кінці травня – в Парижі проходять демонстрації мод «від кутюр» (в колекції повинно бути не менше 75 моделей з обов'язковою присутністю вечірніх туалетів). На пошиття однієї моделі йде від ста до п'ятисот годин. Тривалість роботи, вартість і кількість тканини, використання вишивки, батику та інших способів декорування визначають вартість сукні «від кутюр», яка для всіх моделей є дуже високою. Купити сукню можуть не більше двох тисяч клієнтів у всьому світі, основна частина яких проживає в Арабських Еміратах.

Франція – країна найвідоміших вишуканих ароматів, талановитих дизайнерів, що грають важливу роль в процесі світового розвитку моделювання одягу, засновниця найвідоміших світових автомобільних представників, крім того, Франція славиться елітними косметичними брендами, які вийшли на рівень світової популярності. Францію по праву називають «законодавицею світової моди».

Ми зупинимо свою увагу на дизайнерах, які є справжніми носіями «духу» у світі французької моди.

Ельза Скіапареллі (італ. 1890 – 1973 рр.). Дитинство Скіапареллі пройшло у творчому і інтелектуальному середовищі. Її кар'єра в світі моди почалася зі знайомства з великим Кутюр'є Полем Пуаре. У 1922 році вона їде в Париж, де зав'язує знайомства з творчими і талановитими людьми, серед яких Пікассо, Кокто, Андре Жид, Франсис Пікабія, Ігор Стравінський і Коко Шанель. Нечуваний успіх Скіапареллі приніс чорне трикотажне плаття з білим бантом у вигляді метелика. Ельза відкриває свій власний магазин на Рю-де-ля-Пе під назвою «Для спорту». В цей час вона створює колекції з мотивами африканських візерунків, матроських татуювань, потім слідує ціла серія моделей, присвячена авіації. Вона є засновником стилю пілот, який дожив до нашого часу.



В 30-х роках Ельзу Скіапареллі знав весь світ. У 1934 році вона відкриває один з перших бутиків з продажу авторських моделей. Створюючи свої колекції Скіапареллі співпрацювала з відомими художниками: Мен Рейєм, Сальвадором Далі, фотографом Хорстом П. Хорстом, Жаном Кокто. Захоплення сюрреалізмом призвело до створення цікавих колекцій. Її божевільні шокуючі моделі капелюхів були тоді найвідомішими, затребуваними і викликали сенсацію: капелюшки у формі телескопа або телефону, черевичок і навіть капелюх-бараняча відбивна. Ельза перша перетворила показ мод у святкове шоу. Саме вона заклала принципи того, що згодом стало називатися «прет-а-порте». Тобто Скіапареллі можна по праву назвати авторкою стилю «прет-а-порте».

Вона перша використовувала зображення на тканинах у вигляді газетних статей, написів, на одязі зображувалися тварини, рослини. Гудзики повторювали зображення комах. Особливо вразили всіх гудзики у формі луїдора. Скіапареллі першою з усіх паризьких кутюр'є використовувала застібку-блискавку для своїх нарядів і це було революційно. У 1932 році на світ з'явилася колекція біжутерії, створена



Іл. 42-45

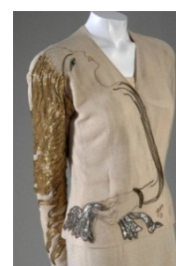


Іл.46

Іл. 47.Ескізи вечірнього вбрання Е. Скіапареллі



Іл.47



Іл. 48

Іл.49

Іл.48.Моделі Скіапареллі 1938

Іл.49 светр розробка Скіапареллі 1927

Скіапареллі, Далі і Кокто. Матеріалом могло послужити все, що завгодно: ліки, льодяники, справжні пташині пір'я, олівці, гумки тощо. Далі придумав колекцію сережок-телефонів, і проектував модель омара-телефону. Жан Кокто зробив для колекції сережки-Всевидаче око, які справляли трохи моторошне враження. Ельза розробила намисто і браслет, зібрані з висушених жуків.

У 1935 році Ельзу зацікавила тема галюцинацій і оптичних ілюзій, яку вона вирішила втілити в малюнку і крої одягу. Так народжується на світ піджак з квадратними, надмірно широкими плечима. Він став невід'ємною частиною образу актриси Марлен Дітріх, і завдяки ній знайшов популярність. У 1936 році вона привила світу моди досі актуальний колір рожевої фуксії. Вона перша стала давати назву своїм колекціям. Застібка-блискавка, накладні плечі, об'ємний крій, жорсткі тканини - все це з'явилося в моді завдяки Ельзі Скіапареллі. І саме вона подарувала жінкам роздільний купальник тілесного кольору і першу спідницю-шорти. Ідеї Скіапареллі актуальні в наш час. Скіап (прізвище Ельзи) визначила багато тенденцій нинішньої моди.

Іл. 42-45. Капелюхи Е.Скіапареллі (капелюхи: вії, рукавички, черевички; капелюхи з «Язичницької колекції» 1938 .

Іл.46. ремінь 1938.

Коко Шанель (франц. Coco Chanel, справжнє ім'я Габріель Бонер Шанель; 1883 – 1971р.р) – засновниця всесвітньо відомий бренд Chanel. Робота була для неї єдиним сенсом життя. За короткий період часу, дівчина стала дуже популярна і потрапила до списку сотні найбільш знаменитих і впливових людей XX сторіччя. У 1910 році Коко відкриває своє приватне ательє під назвою «Моди Шанель». Створений нею одяг, приніс революцію у світ моди і вплинув настільки суспільного життя в цілому. Шанель першою зробила коротку хлоп'ячу стрижку, ввела моду на засмагу і відібрала у чоловіків майже весь їх гардероб. Саме Коко змінила жіночий погляд на брюки, жакети, матроски, довгі светри з джерсі (тканина для чоловічої натільної білизни).



CHANEL

Новий силует розроблений Шанель – прості спідниці, вільні кардигани з великими кишенями і широкою проймою – припускав відсутність корсета і китових пластинок. Її одяг був вільним, природним і бездоганно сидів. Вона перша пришила ґудзик на манжету дамської блузи, а до чорної сумки підбрала червону підкладку. Завдяки їй з'явився і такий тренд, як двоколірне взуття (поєднання бежево-чорної гами), який став ще однією ознакою фірмового стилю французького будинку моди. Взуття з бежевою основою і мисом з чорної лакованої шкіри вирішувала два завдання: привертала увагу і візуально зменшувала довжину стопи і подовжувала ноги.

У 1919 році Шанель відкриває Будинок моди в Парижі. У цей час у Шанель вже були клієнти по всьому світу. У клієнтів користуються великою популярністю її блейзери, спідниці, довгі светри з джерсі, матроски і найвідоміший костюм (спідниця + жакет). Сама Коко зробила собі коротку стрижку, любила носити маленькі капелюшки та сонцезахисні окуляри.

В 1921 році Шанель створює свої легендарні парфуми і в 1926 році вперше демонструє свою «маленьку чорну сукню» з напівкруглим вирізом і довгими вузькими рукавами, без комірця, ґудзиків, шнурків, складок – геніальне у своїй лаконічності. Воно стало багатофункціональною річчю поза модою, встановивши цим концепцію мінімалізму в модельній справі.

У 1954 році, у віці 71 року, Габріель видозмінила свої класичні наряди на більш сучасний манер. Костюм «від Шанель» став демонстрацією статусу нового покоління: створений з твіду, з спідницею що обтягає, жакетом без коміра, покритим тасьмою, золотистими ґудзиками і накладними кишенями (прихильницями твідових костюмів були Жаклін Кеннеді, Маргарет Тетчер, принцеси Діани, Ненсі Рейган тощо).

Її ім'я стало великим світовим брендом, яке по сьогоднішній день вважається одним з найбільш елітних і дорогих.

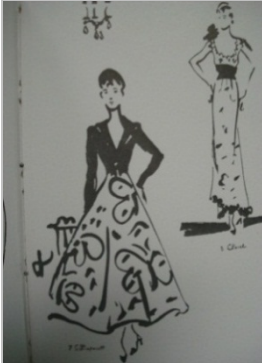
Виробництвом бренду є: парфумерія (духи «Chanel № 5»), косметика, одяг, взуття, сонцезахисні окуляри, годинники, сумки та ювелірні вироби. Chanel без сумніву визнає і шанує весь світ.



Іл. 50



Іл. 51



Іл. 52

Іл. 53

*Іл.50. Ескіз Шанель 1922 Іл.51.Ескіз маленької чорної сукні від Шанель 1926
Іл.52.Ескізи та моделі Коко Шанель Іл.53.Костюм «від Шанель» для Ромі Шнайдер 1960*

Dior і Chanel займають лідируючі місця по популярності, якості і кількості продажів. На відміну від роботи Сосо, Christian Dior в жіночому одязі підкреслює скоріше розкіш, ніж комфорт.



Christian Dior
PARIS

Крістіан Діор (1905–1957рр.) народився в нормандському місті Гранвіллі. У 1911 р. він з батьками переїздить до Парижу. Батьки Діора пророкували синові кар'єру дипломата. На прохання матері Крістіан вступив до школи політичних наук, але замість занять майбутній кутюр'є проводив час у музеях, навчався музиці і живопису. У 1928 році Крістіан за фінансової підтримки свого батька відкриває арт-галерею, де виставляє картини знаменитих художників. Після закриття галереї в 1931 році, модельєр починає продавати свої власні малюнки: ескізи капелюхів і одягу. Однак, не дивлячись на те, що ескізи капелюхів користувалися набагато більшою популярністю, Діор вирішується на просування моделей одягу. В 1946 відкриває власний Будинок моди. Взимку 1947 року (у віці 42 роки) в

Парижі відбувся показ першої його колекції, названої «New Look» («Новий стиль» або «Новий вигляд»). Принципово нова концепція жіночого одягу прославила Діора: на

подіумі блищали манекенниці в довгих спідницях, платтях з новим варіантом кріноліну, вузькою талією і, прилеглим ліфом, круглі плічка – це основні риси його моделей. Автор боявся, що покупці не сприймуть його погляд на майбутню моду, проте всі його сумніви спростували. Колекція була дуже жіночна і романтична і нагадували собою квіти, які тільки що розпустилися. Жінки кардинально змінили погляд на стиль одягу і спосіб життя в цілому. Саме з цього моменту, Dior повернув Парижу звання столиці мірової моди.

Крістіан Діор визнавав тільки ручну роботу, тому кожен предмет в його майстернях створювався ретельною працею високопрофесійних кравців.

Під брендом Christian Dior випускається одяг, взуття, аксесуари, прикраси, білизна, косметика і парфумерія, мобільні телефони, чоловічі та жіночі годинники. Christian Dior – це міжнародна компанія зі штатом співробітників 56 тисяч осіб, що має більше 60 бутиків по всьому світу. На лютий 2013 Модний будинок входить до складу паризького Синдикату Високої моди.

Ще за життя головного кутюр'є, в 1953 році в будинок Dior прийшов молодий Ів Сен Лоран який після смерті начальника став його провідним модельєром. У 1989 році будинок Dior очолював Жан Франко Ферре і з 1996 року місце головного модельєра в будинку займав Джон Гальяно.



Іл.54 Fashion-ілюстрації (Ескізи і моделі Крістіана Діора). 2012



Ів Анри Донат Мат'є Сен-Лоран (1936–2008 рр.) з дитинства мріяв проснутися знаменитим в галузі моди. У 18 років переїхав з Алжиру, де народився, до Парижу вивчати мистецтво модельєра. Талановитого хлопця помічає Крістіан Діор і запрошує його до свого знаменитого Будинку моди. Так з 1955 року Ів Сен-Лоран починає працювати у Крістіана Діора. Першим шедевром Лорана були вечірні сукні з оксамиту і атласу. У 1958 він показує першу самостійну колекцію для Dior. Вона називалася «Трапеція». Це була абсолютно нова колекція, з простими короткими сукнями А-подібної форми, без натяку на талію, з легких струмуючих тканин, що дають жіночому тілу повну свободу. Наступного дня газети вийшли з заголовками «Ів врятував Францію». При створенні свого стилю Сен Лоран запозичив елементи з чоловічого гардеробу та вуличної моди і перетворив їх на вишуканий одяг, тим самим створивши теорію рівноправності між чоловіком і жінкою в області одягу. Жінка, для якої створював свої моделі Ів Сен Лоран, – сучасна і незалежна, завжди жіночна і прагне бути багатоликою. Лоран першим представляє жінку в скороченому пальто-тренчі, а також у прозорих блузках, виводить на подіум модель в двобортному костюмі, який до того часу вважався привілеєм чоловічого образу.

В кінці 1961 був заснований власний модний Дім Yves Saint Laurent. Так почалася історія, відома під трьома золотими літерами YSL.

Колекція 1966 запропонувала вперше в світі моди смокінг для жінок, що став своєрідною маркою будинку моди Сен-Лорана. Жіночий смокінг справляє фурор у світі моди і за життя робить маестро легендою. Пізніше він першим впровадив в жіночий гардероб мотиви африканської пустелі, створивши стиль сафарі.

Маестро черпає натхнення в роботах Пікассо, Ван Гога, Ворхола і сам здатний створювати навколо себе атмосферу провокації і епатажу. Так, в 1971 році кутюр'є стає моделлю для реклами чоловічого парфуму Yves Saint Laurent Pour Homme, в якій позує повністю оголеним. У 1977 році випустив парфуми «Опіум», що користуються всесвітнім успіхом. У 1983 р. став першим модельєром, якому за життя була присвячена виставка в нью-йоркському музеї Метрополітен.



Іл.55



Іл.56

Іл.55. Ів Сен-Лоран для реклами парфуму Yves Saint Laurent Pour Homme. Іл. 56 Ів Сен-Лоран зі своїм другом і музою Катрін Ден'єв і балериною Майєю Плісецькою

Урок стилю для ідеальної жінки від кутюр'є говорить: чорний пуловер, чорна спідниця, хороше взуття і непомітне кольє на шиї. Популярність його колекцій визначалася новаторством і сміливими рішеннями, яке він вносив в кожну свою модель. Те, що створював «король моди», подобалося не тільки жінкам, а й конкурентам, які імітували його моделі. Елегантно-романтичний стиль його одягу підкорив не тільки жінок, але й чоловіків.

У 2000 році Ів Сен Лоран повідомив про свій відхід зі світу моди Головним напрямком марки завжди була висока мода або «от кутюр», але зараз ця марка перейшла до інших власників, які в якості основного напрямку вибрали прет-а-порте. «У цьому житті я жалкую лише про одне – що джинси придумав не я» Ів Сен-Лоран



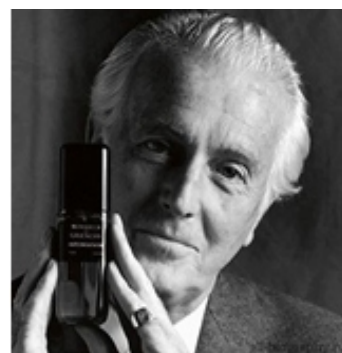
Іл.57



Іл. 58

Іл.57. Ескізи Ів Сен Лорана для Російської колекції. 1976/77 Іл.58. Ескізи І. С. Лорана

Юбер де Живанши (повністю граф Юбер Джеймс Марсель Таффі де Живанши 1927р.) французький модельєр, входить до числа класиків високої моди. Його дідусь керував виробництвом декоративних тканин, колекціонував старовинні костюми. Мати майбутнього дизайнера одягу разом з сестрами шила для модного магазину. В 17 років Юбер почав активно цікавитися модою. Після закінчення війни Юбер їде до Парижу і вступає вчитися у французьку Школу витончених мистецтв. Свою кар'єру Живанши почав з роботи у самих знаменитих дизайнерів тих років Ельзи Скіапарелл, Крістіана Діора, Робера Пьяже тощо. В 1952 році Живанши запускає роботу власного будинку мод і відкриває свій перший магазин. Його перші колекції з фінансових причин характеризувалися використанням досить дешевих тканин, проте їх конструкції завжди викликали цікавість. Великий вплив на творчість і на наступний стиль майстера чинив іспанський дизайнер Крістобаль Баленсиага. Життєве кредо Живанши можна визначити за його висловом «Мода - це вміння одягнутися так, щоб пройти по вулиці непоміченим». Він зізнався, що ніколи не прагнув зробити революцію в моді. Чистота стилю, простота, витонченість і бездоганність ліній, чіткість силуету, коректність аксесуарів є характерними особливостями творчості Юбера Живанши. Хітами в його виконанні ставали боді, балахони, сукні-сорочки, пальто з конусним коміром, сукні-сарі, сукні з тканини з принтом в стилі Матісса.



Музою і головною клієнткою всі 40 років творчої діяльності майстра була Одрі Хепберн. У 1955 р. Живанши отримав перший свій Оскар як кращий кіно костюмер за фільм «Сабріна» (з участю Одрі Хепберн). Він зшив майже весь гардероб її одягу, який

вона надягала під час зйомок у кіно. Дизайнер розробляє одяг для фільмів «Сніданок у Тіффані», «Забавна мордочка» тощо. Він готував костюми для постановок Великого театру; оформляв інтер'єри мережі готелів «Хілтон» і автомобілів «Лінкольн»; розробив одяг для ляльки «Барбі» і дизайн двох поштових марок для французької пошти, випущених до Дня Святого Валентина. У 1995 році Живанши вирішує покинути високу моду і піти на спокій. У липні цього року пройшов останній показ легендарного майстра. Прихильницями творчості дизайнера були Грета Гарбо і Марлен Дітріх, Грейс Келлі, Жаклін Кеннеді, герцогиня Віндзорська тощо. В нарядах від Живанши жінки відчували себе еталоном елегантності і стилю.



Іл.59



Іл.60.

Іл.59. Начерки Юбера де Живанши Іл.60.Живанши для О. Хепберн, Ж. Кеннеди, Е. Тейлор



KARL
KARL LAGERFELD

Карл Лагерфельд (Народився у 1938р. – Карл Отто Лагерфельдт) У 1960-х рр. Лагерфельдт змінив своє прізвище на Лагерфельд, прибравши останню букву для благозвучного звучання з комерційної точки зору). Засновник і дизайнер іменного бренду Karl Lagerfeld, володар Ордену Почесного легіону Франції (за внесок у науку і мистецтво). Карл навчався на одному курсі разом з Івом Сен-Лораном в ліцеї Монтень при Синдикаті Високої моди. У 1955 році Карл взяв участь у конкурсі молодих модельєрів, заснованому Міжнародним секретаріатом вовни. За створений ним ескіз жіночого пальто Карл отримав перше місце. Переможцем у категорії «кращий ескіз жіночого плаття» був обраний Ів Сен-Лоран. У 1959 починає свою кар'єру стилістом. Велике значення Лагерфельд надає зачіскам та аксесуарам.

Авангардні зачіски та капелюшки для моделей стиліст придумує сам. Ім'я Лагерфельда асоціюється у знавців моди з еталоном французького стилю і витонченого паризького смаку, хоча за національністю він німець. Лагерфельд став одним з найбільш значущих кутюр'є в історії моди ХХ століття. Він постійно співпрацював з різними Будинками моди і створював для них колекції, при цьому, не забуваючи і про власний бренд.

В 1963 р. він почав працювати відразу з чотирма будинками моди - Chloe, Krizia, Charles Laurdan і Fendi, створюючи для кожного абсолютно несхожі на один одного колекції.

«Я немов хамелеон, в мені живуть одночасно кілька людей. Створювати для мене - те саме, що дихати. Я навіть не замислююся про це. Коли я сиджу в директорському кріслі Chanel, я і є Chanel. Коли я їду в Рим і перебуваю в Будинку Fendi, я – Fendi. Я починаю роботу над новою колекцією за день до того, коли показую попередню», каже майстер про співпрацю з різними будинками мод.

Для Chloe Лагерфельд додав колекціям легкості й жіночності, створював багатошарові наряди з найтонших тканин, проводив експерименти з матеріалами і декором. Завдяки цим експериментам з'явилися камзоли, напівпрозорі речі, піджаки без рукавів, моделі одягу з «байроновськими» комірцями.

З Fendi у Лагерфельда співпраця триває й досі. Для Модного будинку були створені лінії готового одягу, взуття та аксесуарів. Дизайнер створив відомий логотип у вигляді двох F, одна з яких перевернута.

У 1970-х рр. Карл Лагерфельд співпрацює з театром Ла Скала і створює костюми для акторів. В 1975 році Карл випустив іменний чоловічий аромат Lagerfeld Parfum. 1980–1984 рр. дизайнер викладав у Віденській вищій школі прикладного мистецтва.

У 1983 році дизайнер працює в Будинку моди в Chanel. Лагерфельду вдалося змінити стиль знаменитої Коко Шанель, зробивши його сучасним.

Іл.61. Портрет Шанель у виконанні Лагерфельда

Іл.62-64. Ескізи К. Лагерфельда для дома Шанель

Іл.65.. Реклама для кампанії з SUISSES. 2010 Іл.66. дизайн пляшки Coca-Cola Light. 2010

Іл.67. Колекція порцелянових ляльок 2010



Іл.65

Іл.66..... Іл.67

Іл.61-64

У своїй роботі він керувався ідеєю про те, що можна користуватися ідеями минулого, якщо дивитися на них сучасним поглядом. Він залишив елегантності знахідки своєї попередниці, але одночасно ввів нові, молодіжні, елементи. З його появою, в Будинку Chanel, з'явилися шкіряні шорти і спідниці міні довжини. У 1984 році дизайнер офіційно зареєстрував власний бренд Karl Lagerfeld і почав випускати чоловічий одяг.

Творчість дизайнера охоплює нові сфери діяльності: заснував у Парижі власний видавничий будинок під назвою 7L, створює сценічні костюми для театру і художніх фільмів. Він розробив костюми для туру Мадонни Re-invention tour та для шоу Кайлі Міноуг Showgirl. Знімається і знімає рекламні кампанії для брендів (знявся в соціальній рекламі зі слоганом: «Він жовтий, він потворний, він ні з чим не поєднується, але він може врятувати вам життя». Метою кампанії було переконати водіїв одягати жилети, коли вони виходять вночі на дорогу). Він став обличчям кампанії Volkswagen Golf STYLE. Створює ілюстрації для книги «Coco Chanel. Легенда і життя» Жюстін Пікарді. У 2010 році Карл Лагерфельд розробив дизайн пляшки Coca-Cola Light. Вона була виконана зі скла і прикрашена зображенням дизайнера, і у цьому ж році з Карлою Бруні-Саркозі випустила колекцію порцелянових ляльок.

Він знімає короткометражні фільми, організовує виставки, видає книги, виступає запрошеним редактором модних видань. Він регулярно розробляє дизайн номерів люксових готелів.

Карл Лагерфельд володіє феноменальною працездатністю. У кожному сезоні модельєр створює жіночі колекції готового одягу для Fendi, колекції Ready-to-Wear і Haute Couture для Chanel, займається власним брендом.



pierre cardin

Сан Б'яджо ді Каллальта – П'єр Карден

(1922р.) - французький модельєр італійського походження. Один з найвпливовіших в історії високої моди. Французький авангардист від моди.

П'єр Карден все життя мріяв про кар'єру актора, а став кутюр'є. Його вчителями були жінки: Карден працював в ательє Жанни Пакен і Ельзи Скіапареллі, які вчили його сприймати одяг як полотно художника і не боятися нестандартних ходів. Першим серйозним замовленням Кардена були костюми і маски для фільму «Красуня і чудовисько».

З 1947 року працював у Крістіана Діора. Набравшись досвіду в конструюванні одягу вирішив розпочати власну справу і у 1950 році заснував власний бутик під маркою

Pierre Cardin. Він віддавав перевагу абстрактному, геометризованому дизайну, який часто мало відповідав повсякденним потребам. В 1954 році він показує свою першу колекцію, її складали знамениті спідниці «ліхтарики Парижу». Він придумав балоніоподібні лінії в коротких вечірніх сукнях і пальто. Карден був першим кутюр'є, який за часів царства високої моди випустив колекцію прет-а-порте, він один з першопрохідців стилю унісекс (колекція 1958 року). Карден вважався авангардистом від моди. Однією з його «муз» була балерина Майя Плісецька. Він створив чимало сценічних костюмів для театру, кіно і балету.

У 1960 році він порушив традиційний підхід до моди як мистецтва для жінок, створивши першу колекцію чоловічого одягу. Дизайнер відкрив магазин під назвою «Adam», він був одним з перших, хто запропонував чоловікам одяг всіх кольорів веселки, який нині здається чимось само собою зрозумілим. За продаждодягу своєї марки в універмазі «Printemps», Кардена виключають з Синдикату високої моди – проте його приклад наслідували багато і через десятиліття в найбільших паризьких універмагах були вже представлені всі імена французької високої моди.

У 1980-х рр. Карден вперше проводить свої покази в Пекіні та Шанхаї, зазначає тридцятиріччя творчої діяльності масштабною виставкою в нью-йоркському Метрополітен-музеї. Влітку 1991 року Карден влаштовує грандіозний показ у Москві – на Красній площі.

Їм запатентовано понад 500 винаходів, наприклад, кольорові панчохи і високі чоботи, міні-сарафани, фривольні краватки «у квіточку», довгі піджаки без коміра і вузькі штани на ґудзиках, спочатку створені для «Бітлз» тощо. Він одним з перших зайнявся джинсовим напрямком, одягом для молоді та дітей. Майстер розробляв дизайн сантехніки, меблів та автомобільних сидінь, випускав шампанське і дитячі іграшки, навіть взявся за власний готель в Каліфорнії. Карден випускає кілька ароматів, відкриває один ресторан за іншим від Будапешту до Ріо-де-Жанейро і отримує запрошення розробити дизайн нового автомобіля Toyota Rav 4, бо футуристичний дизайн Кардена затребуваний не тільки в моді.

П'єр Карден став першим представником світу моди, обраним у члени Французької академії образотворчих мистецтв.



Іл.68.Ескізи П. Кардена



Іл.69



Іл.70



Іл.71

Іл.69 .П'єр Карден, «космічний» стиль 1960-х. Іл.70.П'єр Карден. Чоловіча колекція GANT вена-літо 2015 Іл.71.Абстрактний дизайн П.Кардена



U
emanuel ungaro



Засновник Модного дому **Emanuel Ungaro**. Емануель Унгаро народився на півдні Франції в 1933 році в сім'ї кравця. Любов до швейної справи Емануель успадкував від батька, який посадив семирічного сина за машинку.

З 1956 року протягом шести років працював у Будинку моди Крістобаля Баленсиаги. Гарний кутюр'є – архітектор і скульптор в роботі з формою, художник у використанні кольору, музикант, що розуміє гармонію, і філософ, що знає, що таке життя, - цьому вчив великий майстер.

У 1965 році спільно зі своєю подругою і художником по тканинах Сонею Кнапп відкрив власне ательє і створив першу самостійну колекцію, яка мала успіх. Унгаро знайшов міжнародну популярність. Клієнтами Унгаро стали знамениті французькі актриси Анук Еме, Катрін Денёв, Ізабель Аджані, а також Жаклін Кеннеді, Іра фон Фюрстенберг. У 1967 році ательє переїхало на авеню Монтень – вулицю салонів високої моди в Парижі.

Роботи Унгаро завжди впізнаванні – по легким набивним шовкам, де є сусідами квіти, горошок і смужка, і за особливою плавністю ліній, вишуканістю форм, що обтікають жіноче тіло. «Крій, структура, колорит – все повинно служити руху, зручності. Це мій стиль».

Наряди від Emanuel Ungaro відрізняються бездоганним кроєм, жіночними силуетами, високоякісними матеріалами. При створенні колекцій модельєр використовує різні драпірування та аплікації, яскраві принти. В одному комплекті Унгаро часто поєднує безліч відтінків і орнаментів.

Іл.71.Ескізи Е.Унгаро



Іл.72.Ескізи тканин Е.Унгаро

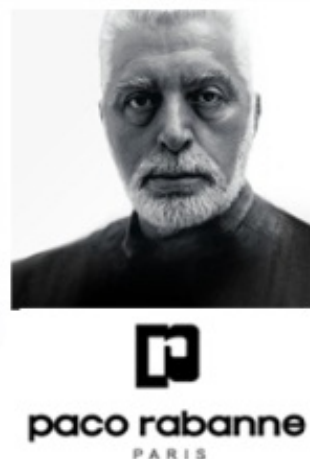
Притому створенню його моделей передує не ескіз, а безпосередньо робота з тканиною на манекені. На початку його кар'єри фахівці критичували дизайнера за

«зайву строкатість і яскравість використовуваних тканин», що стали візитною картою Емануеля.

Виробництвом бренду є: парфюмерно – косметична продукція (контрольована фірмою «Chanel Parfums»), різноманітні аксесуари, а також столова і постільна білизна.

У 1996 році Унгаро продав контрольний пакет акцій своєї фірми італійської компанії Ferragamo. У 2005 році фірма Унгаро була продана за 84 мільйони доларів США. Новим власником став американський бізнесмен пакистанського походження Асім Абдулла .

Пако Рабан (тоді ще Франсиско Рабанеда і Куерво) народився в Іспанії в 1934р.. Його мати працювала у знаменитого іспанського модельєра – Баска Крістобаля Баленсиаги, вона була переконаною комуністкою, разом з нею Пако в 1950 році побував у Москві. У Франції Пако вивчав архітектуру, але після завершення навчання, за професією не працював – хоча пізніше використовував архітектурні пізнання при моделюванні одягу. Ще будучи студентом він почав займатися виготовленням аксесуарів і біжутерії. Пако використовував нові матеріали (наприклад, родод – високоякісну пластмасу на основі ацетилцелюлози), які пропонували простір фантазії. Легкі, кольорові і недорогі, його вироби привернули увагу молодих покупців. Пако Рабанна часто називають авангардистом в моді, але сам Пако говорить так: «Ні, я не авангардний творець. Який жах! Єдине, до чого я завжди прагнув – це бути сучасним, належати до своєї епохи, користуватися матеріалами, які пропонує сучасна технологія: пластмаса, папір, нові волокна».



У 1960-ті роки стиль Рабана характеризується появою суконь з алюмінію, в яких жінка більше була схожа на скульптуру, ніж на живу істоту. В 1966 році, в Парижі, Пако Рабан представив свою першу колекцію Haute Couture: «12 суконь, зроблених із сучасних матеріалів, які не можна носити» з пластика і металу. Його показ був помічений міжнародною пресою. Вигадник Рабан продовжив експериментувати, він створив колекцію нарядів з паперу, яку вважав одягом майбутнього. Серед його проектів були плащі з пір'я, одяг зі шкіри та металу, плетені кольчуги, з додаванням сухих квітів, мережив, геометричні прогресії, комбінування всіляких матеріалів, – Пако Рабан використовував все. Винайдені ним нові форми, структури та матеріали вплинули на світову моду.

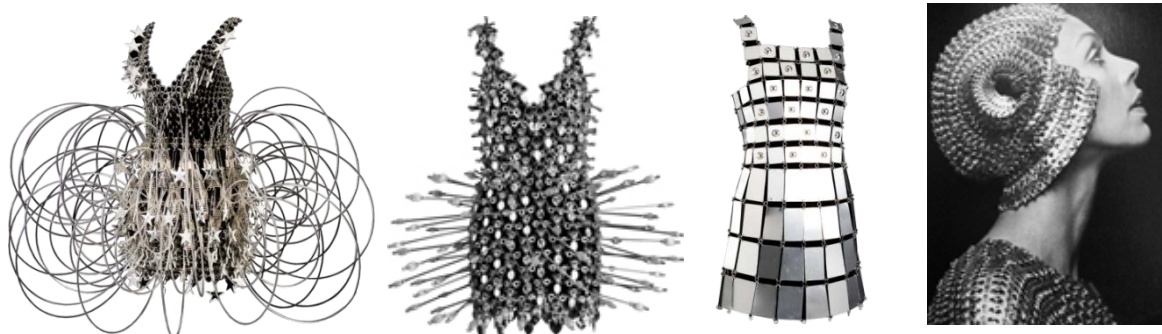
У 1967-му Пако Рабанн заснував у Парижі Модний дім Paco Rabanne. У цьому ж році він представив колекцію суконь з алюмінієвих дисків, з'єднаних металевим дротом.

У 1969 дизайнер створив свої перші парфуми «Calandre». А у 1973 він перевернув світ парфумерії, створивши чоловічий аромат зі змішаним запахом квітів і дерева (Paco Rabanne pour Homme).

У 1971 році Пако Рабан став членом Синдикату Високої моди.

Лінії прет-а-порте Рабанна (перша з'явилася на початку 80-х рр.) демонструвалися на численних міжнародних виставках і викликали не менший захват, ніж його моделі від-кютюр.

В 1990 р. йому присуджена вища нагорода кутюр'є - «Золотий наперсток» за найвишуканішу і оригінальну колекцію сезону, техніку крою та роботу з новими матеріалами, якими були найтонші металеві пластинки і нитки, а також вініл.



Іл.73 . Із колекцій П.Рабанна 1974



Іл. 74 Малюнки майстера. Виставка в Москві 2005

Справедливо П.Рабана можна назвати експериментатором і революціонером, безпрецедентним явищем у світі моди. Майстер, шагнувший за поріг свого часу далі всіх. В новому двадцять першому столітті, кутюр'є продовжує шукати свій філософський камінь.



**Jean Paul
GAULTIER**

Жан Поль Готьє (1952р.) – французький модельєр, який багато в чому визначив вигляд високої моди 1980-х і 1990-х років, президент власного дому моди і компанії Jean Paul Gaultier SA.

Один з небагатьох сучасних модельєрів, які не отримали спеціальної освіти, Готьє в юності розсилав свої начерки провідним кутюр'є Парижа, і в 18 років був прийнятий на роботу в будинок моди П'єра Кардена. У 1976 р. вперше створив власну колекцію, а до 1981р. розробив фірмовий провокаційний стиль, який приніс йому визнання. У 1993 р. відкрив власну парфумерну лінію. Найголовніше, що всі стилі Жан-Поль Готьє не боїться змішувати в своїй творчості.

В кінці 1990-х рр. називали найбільш геніальним дизайнером останнього двадцятиріччя XX ст. і порівнювали з Ів Сен-Лораном. Важко

ще знайти модельєра, чия творчість в такій мірі відповідала б новим реаліям епохи постмодерну. Мода вулиці, костюм етнічних меншин, історичний костюм, образи кіногероїв, живопис і музика – все змішалося в моделях Готьє. Надихаючись тим, що бачив на вулицях паризьких передмість, Готьє прославився як анфан-террібль («жахлива дитина») високої моди. Він носив тільняшку і кілт, одягав чоловіків-моделей в жіночі костюми, віддавав перевагу епатажним моделям з пірсингом. Він влаштовує свої покази в самих незвичайних місцях: в трамвайному депо, на боксерському рингу, в колишній в'язниці, в музеї старовинних каруселей. Моделей вибирає не тих, до яких звикла публіка: старих, товстух, низькорослих. Своїми діями він показує, що одяг, придуманий їм, підходить не тільки струнким моделям з ідеальною фігурою, але і всім іншим людям.

Його костюми вже близько 30 років користуються шаленим попитом у світі шоу-бізнесу і, безумовно, кіно. Найвідомішим з кінообразів Готьє є костюм Лілу з «5 елементу». Без допомоги великого кутюр'є Люку Бессону просто б не вдалося створити настільки реалістичний світ майбутнього. Для цього фільму пошили майже тисячу костюмів. Навіть працівниці Макдональдса тут розгулюють в дизайнерських нарядах. У своїй роботі кутюр'є завжди прагнув розмити рамки між жіночим та чоловічим одягом. І цей фільм наочний тому приклад.

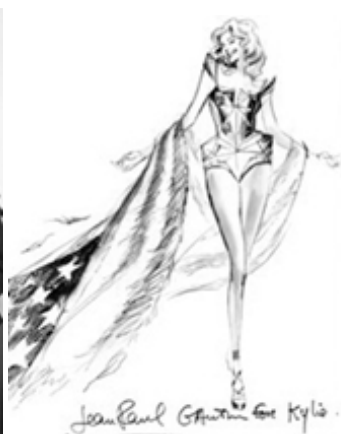
У 1987 році, зустрівши з Мадонною, він став шити для неї сценічні костюми. Він так само вигадав вбрання для світового турне Мадонни «Біляве честолоубство», зокрема знаменитий конусоподібний бюстгальтер. Чи не найбільш відомим винаходом.



Іл.74



Іл.75.....



Іл.76.....



Іл.74. Ескіз костюма для світового турне «Біляве честолоубство» Мадонни 1990

Іл. 75. Жан Поль Готьє у новій рекламі Diet Coke Мал.Іл.76 Ескізи Ж-П. Готьє для Кайли Міноуг.

Широкий резонанс мала виставка в нью-йоркському художньому музеї Метрополітен «Чоловіки у спідницях». Демократизм Готьє, що відкидає буржуазну розкіш, проявився і в колекціях «від кутюр» – вечірні сукні Готьє були зроблені з перероблених джинсів або пов'язані на спицях. Він як і раніше впливає на багатьох, але до оригінальності його ідей додалися досвід і майстерність.

У травні 2010 року Жан-Поль Готьє покинув один з самих елітарних будинків моди Hermès після семи років роботи. Основною причиною називається бажання дизайнера зосередитися на власному бренді.

21 липня 2010 французький кутюр'є Жан-Поль Готьє був названий президентом власного дому моди і компанії Jean Paul Gaultier SA.



Іл.77. 1.Знімки для журналу Out. Фотограф Демієн Блотьер; 2. Розробки Готьє до фільму «П'ятий елемент» реж. Л.Бессона

Італійські майстри моди

Починаючи з 50-х років у країні активно розвивається індустрія легкої промисловості. Сьогодні Італія є визнаним лідером у виробництві модного одягу та взуття.

Італія вже давно стала синонімом моди, поступово відібравши це звання у Франції. І хоча покази Haute Couture досі проходять в Парижі, справжня мода народжується саме в Італії. Імена італійських майстрів моди на слуху у кожної модниці, і навіть далекі від моди люди знають про існування таких марок як Prada, Valentino, Versace, Armani і Dolce & Gabbana, Міссоні, Фенді, Каваллі. Італійський стиль відрізняється особливою яскравістю фарб, легким і невимушеним шиком, тонким почуттям міри, елегантністю форм і ліній.

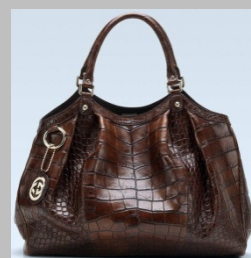
У 1975 році відбувся перший показ мод у Мілані. С того часу і по сьогоднішній день Тиждень високої моди в Мілані є одним з важливих подій у світі високої моди.

Гуччо Гуччі (1881 – 1953рр.) - засновник одного з найпрестижніших брендів у світі. У 1921 році відкрив свою маленьку шкіряну майстерню і невелику крамничку. В його асортименті були сумки, валізи, рукавички, ремені, взуття. У Гуччі було шестеро дітей. Його сини Родольфо, Васко, Уго і Альдо допомагали батькові в роботі. Старший з них – Альдо – в 1933 році створив фірмовий знак бренду Gucci. Символ являв собою дві переплетені між собою букви G. У 1938 році був відкритий в Римі перший бутик Гуччі. Тепер про бренд знав весь світ. У 1947 році він випускає сумку з бамбуковими ручками, яка стала фірмовою продукцією Гуччі. На його товарах класу люкс були відмінні символи: вуздечка, шпора, стремено, смугаста (зелено-червона стрічка). У 1950-х роках, вже відома компанія Гуччі, випускає вподобані всім замшеві мокасини, які завоювали популярність споживачів. Вже після смерті засновника, компанія набуває міжнародну популярність – відкриваються бутики в Лондоні, Нью -Йорку, Парижі. В цей же час компанія розробляє свій всьому світу відомий логотип GG, а також які є символами компанії – шовковий шарф Flora, який дуже любила актриса Грейс Келлі, плечова сумочка – для Джекі Кеннеді (згодом її улюблена модель маленької сумки-гаманця стала називатися Jackie O). Gucci створили пам'ятний хустку спеціально для міжнародного кінного шоу Gucci Paris Masters. Дизайнером хустки виступив креативний директор марки Фріда Джанніні.

Продукцією бренду Гуччі є: найвищої якості годинники, шкіряні аксесуари, взуття, косметично- парфумерні та ювелірні вироби.



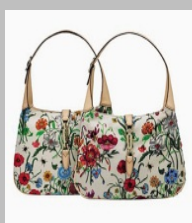
Іл.78



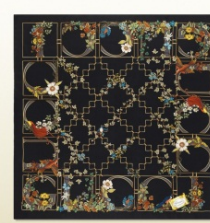
Іл.79.



Іл.80



Іл.81.



Іл.82

Іл. 78. Плечова сумочка для Джекі Кеннеді Іл. 79. Сумки бренду Гуччі.

Іл. 80. хустка для міжнародного кінного шоу Gucci Paris Masters.

Іл. 81 Gucci Flora. 1966 Іл. 82. Хустки бренду Гуччі (з останньої колекції Gucci)



VALENTINO

Валентино Клименті Людовіко Гаравані народився в 1932 році в Італії. Навчався в Академії мистецтва в Мілані. У сімнадцять років він відправився в Париж. Паралельно із заняттями в школі моди, Валентино освоював мистецтво танцю.

Попрацювавши як асистент в Будинках моди Жана Десса і Гі Ларош, в 1960 році Валентино повернувся до Італії.

Своїм успіхом Валентино зобов'язаний Елізабет Тейлор, яка однією з перших звернула увагу на талант молодого італійця. Незабаром до неї приєдналися Жаклін Кеннеді і принцеса Маргарет.

Першу свою колекцію він представив в 1959 році в Римі, вже тоді проявилися всі особливості погляду майстра – облягаючий силует, найтонші тканини, хитромудра машинна вишивка, вишукані хутрянні деталі, все, що робить жінку жінкою. Маленькі накладні плечі, осина талія, вузькі стегна, діагональні збірки, горошок, «зоологічний» малюнок, яскраво червоний і білосніжний кольори – ось риси, за якими відразу впізнаєш стиль Валентино. Велика пристрасть у модельєра до червоного: «Червоний – найкращий колір. Він підходить будь-якій жінці, просто потрібно пам'ятати, що існує більше 30 різних відтінків червоного», – запевняє Валентино. Та ж гамма оточує кутюр'є в житті.

До середини 1960-х він стає незаперечному законодавцем мод в Італії, а в 1967 році отримує премію Маркуса Неймана (Neiman Marcus Award), яка вважається еквівалентом «Оскара» для модельєрів.



Іл. 83



Іл. 84

Іл. 85

Іл.83. Ескізи Валентино Іл. 84.Тканини та ескізи від Valentino.

Іл.85 Ескіз і весільне вбрання Енн Хетгеуей від Валентино 2012

У 1967 році Валентино створив так звану «білу колекцію», в якій вперше з'явився логотип «V». Приблизно в той же час журнали всього світу опублікували фотографії мереживного плаття, в якому Жаклін Кеннеді вийшла заміж за мільярдера Арістотеля Онассіса.

У 2012 року, на честь 50 років блискучої творчості Валентино, в лондонському Сомерсет-хаусі відкрилася виставка «Валентино: Маестро високої моди».

Сьогодні, протягом 50 років, модельєр вважається некоронованим королем італійської моди. Туалети «від Валентино» стали неодмінним атрибутом оскарівських вечірок

Джорджіо Армані (1934р.) є найвідомішим італійським модельєром. Кутюр'є зумів адаптувати для жінок чоловічий стиль, зберігши його діловий вигляд і не зробивши одяг чоловікоподібним.

Девіз Армані – «У діловому костюмі можна виглядати сексуально і відчувати себе комфортно». Він сміливо округляв плечі у піджаків, тим самим збільшуючи лінію шиї, прибирав з них підкладки і використовував м'які тканини. Все це надавало ділового одягу, новизну, витонченість, оригінальність і легкість. Для створення костюма для жінок, він використовував той же матеріал, який традиційно призначено для чоловічих бізнес-костюмів. Однак, з цих тканин він примудряється створювати зовсім елегантні дамські речі.



З 1970 року Джорджіо Армані створював моделі одягу для декількох італійських марок. У 1974 році він вперше показав колекцію під своїм власним ім'ям і у 2005 році Армані запустив власну лінію одягу «від кутюр» Armani Privé. Цей одяг особливо люблять знаменитості що виходять на килимові доріжки. Відмінною особливістю шику Армані є відсилання до мінімалізму і лаконічності при загальній розкоші образів – більшість італійських брендів віддає перевагу більш складним конструкціям, Армані ж культивує ідею сексуальної простоти і чистих конструкцій.

Співачка Леді Гага (Lady Gaga) відома своїм неповторним стилем, і Джорджіо Армані створює ескізи гастрольних костюмів для її туру (його обрано офіційним модельєром для її майбутнього світового турне «Monster Ball Tour»). «Співпраця з Леді Гагою – це завжди захоплюючий досвід. Я захоплююся тим, що вона використовує моду як мальовничий елемент і як засіб для створення образу, - говорить Джорджіо Армані. - Вона майстер талановитих вигадок і великого розуму. Створення сценічних костюмів для неї - це творчі вправи для мене».

У 1997 році модельєр запустив проект «Джорджіо Армані Ексклюзив» – випуск в єдиному екземплярі або мінімальним тиражем унікальний одяг ручної роботи. Також Армані розробляв форму для британських спортсменів, гравців клубу «Челсі» і форму італійських прапороносців для церемонії відкриття зимових Олімпійських ігор в Турині (2006).



Іл.85. Ескізи Армані для Ladi Gaga

Армані, який став одним із законодавців моди, випускає парфумерію, взуття, аксесуари, ювелірні прикраси.



Джанні Версаче (1946 – 1997рр..) Версаче з дитинства був оточений сукнями та викрійками. Його мати, Франческа Оландезе Версаче, мала ательє, в якому Джанні з 12 років допомагав їй. Незабаром в сім'ї Версаче з'явилася маленька Донателла (1956р.), яка стала його першою моделлю – саме для неї він кроїв свої перші наряди – сорочечки і платтячка тощо. Мати навчила його розбиратися в тканинах, підбирати кольори.

У 1978 р. разом з братом Санто і сестрою Донателлой відкрив фірму готового одягу в Мілані, в у 1979р. Дж. Версаче представив першу колекцію в Мілані. У 1980 р. його марка вже зайняла міцні позиції на світовому ринку завдяки пізнаваному розкішному стилю в роки культу дизайнерських марок. Версаче першим вирішив перетворити дефіле виставу декораціями, музикантами і танцюристами. Він ввів у світ моди і таке поняття, як топ-модель. Найзнаменитіші моделі – Клаудія Шиффер, Наомі Кемпбелл, Карла Бруні, Лінда Євангеліста – усіх їх «відкрив» великий модельєр.

Стиль Версаче був найяскравішим втіленням «необароко» в дизайні одягу, став символом розкоші й успіху. Його називали «королем сучасного бароко». Одяг Версаче

носили і носять кумири масової культури і представники верхівки суспільства – Елтон Джон, Шер, Мадонна, Тіна Тернер, Лучано Паваротті, Х'ю Грант, Стінг, принцеса Діана. Він розумів смаки споживачів, тому його колекції представляли собою розкішну суміш кічу і вуличної культури, новітніх матеріалів та історичних «реплік». Його творчість часто називали «апофеозом поп-культури». Версаче любив яскраві кольори, блискучі тканини і вишивки стразами, рясний декор, поєднання непоєднуваного: він стверджував, що проповідує «незалежність молодих людей – авангардистів, вільних від упереджених точок зору, канонів в одязі і в смаках, здатних у будь-якому суспільстві з'явитися в смокінгу і капцях».

Козирями Версаче могли бути малюнки на тканинах (наприклад, знамениті стилізовані барочні і античні орнаменти, які з'являлися не тільки на сукнях, сорочках, у вишивці, а й на посуді, хустках, подушках, покривалах і керамічній плитці), деталі (англійські шпильки в колекції «нео-панк»), особливі матеріали (сукні-кольчуги з титанових кілець) тощо. Були прикмети стилю, які переходили з колекції в колекцію, – золота фурнітура з головою Медузи, від якої Версаче був змушений відмовитися в 1996 р. за величезної кількості підробок.

Для стилю Версаче була характерна відверта сексуальність – навмисна навіть у чоловічих моделях (знамениті шкіряні піджаки, брюки-«піраміди» 1980-х рр., облягаючі джинси 1990-х рр.).

Спадкоємицею Джанні стала його молодша сестра Донателла, яка ще під час навчання на факультеті іноземних мов у Флорентійському університеті робила аксесуари та біжутерію для «Версаче».



Іл. 86. Atelier Versace 2008/2009. Від ескізу до сукні.



Іл. 87

Іл.87. Порцелянові вироби з колекції Rosenthal Versace.

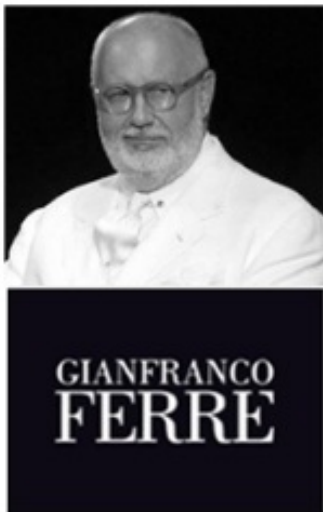


Іл.88.

Іл.88 Мозаика Versace Exclusive

Будинкок моди Версаче виробляє вироби для інтер'єрів включає в себе як меблі, керамічну плитку, столовий посуд, так і подарункові набори, різноманітні тарілки, склянки, вази, текстиль тощо. Так, в 1993 році, було укладено співробітництво між фірмою Розенталь (фірма-виробник виробів з високоякісного порцеляну) і відомим будинком моди Versace. Це одне з найбільш вдалих співробітництв, яке було створено, завдяки чому, вийшла ціла лінія порцелянових чудових виробів під назвою Версаче Розенталь. Весь посуд Версаче має чудове різнобарвне декорування. У даній колекції втілювалося безліч ідей неординарного і екстравагантного модельєра Джанні Версаче. Його основна ідея була в тому, щоб зв'язати традиційні та сучасні елементи декору. На кожному виробі з колекції Versace стоїть фірмовий знак – голова Медузи.

Виробництвом бренду є: парфюмерна продукція, одяг, різноманітні аксесуари, а також столова і постільна білизна.



Джанфранко Ферре (1944 – 2007рр.) народився на півночі Італії. У 1967р. він закінчив навчання в Міланській політехнічній школі і став архітектором – проектував будинки, інтер'єри квартир і магазинів, меблі. У 1969 році Ферре отримує ступінь доктора архітектури. Одночасно Дж. Ферре захоплювався створенням прикрас з шкіри. Ці перші досліди в області дизайну одягу і аксесуарів і зробили його знаменитим. Визнання спонукало його залишити архітектуру і зайнятися моделюванням одягу. Ферре малював ескізи плащів для марки «San Giorgio», розробляв лінію модного недорогого одягу «Ketch». Щоб знизити собівартість, виробництво розмістили в Індії, куди Ферре відправився в 1972 р. для запуску лінії. В Індії він захопився традиційними індійськими ремеслами, вивчав різні техніки ткацтва і фарбування тканин. Вплив індійського костюма буде відчуватися в його колекціях – в 1980-ті роки Ферре був одним з творців етнічного стилю.

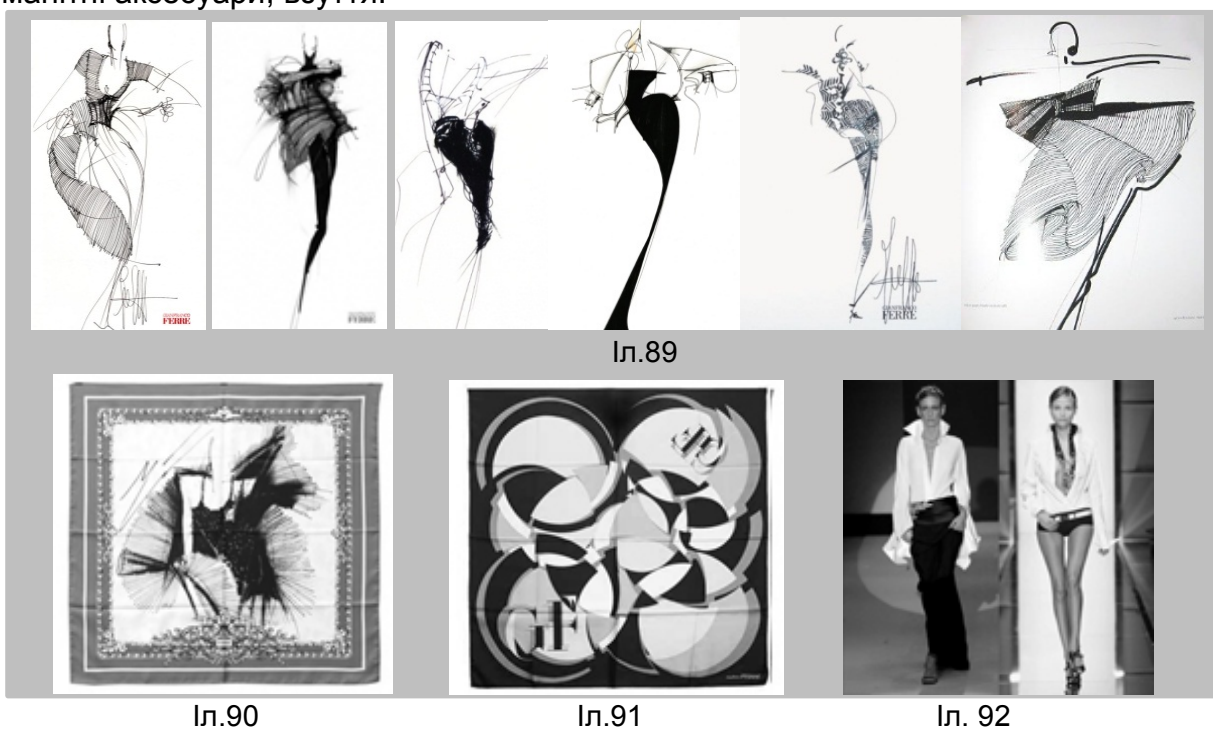
У 1978 р. Ферре створив власний лейбл «Джанфранко Ферре» (Gianfranco Ferre). З 1989 до 1997 рр. Дж.Ферре створював колекції одягу для одного з найвідоміших будинків високої моди Christian Dior.

З 1997 р. він займається виключно власною лінією одягу і аксесуарів під однойменною маркою. Його ідеальні клієнтки – високі, стрункі, енергійні сильні жінки,

бездоганні у своїй екстравагантності – ідеал епохи. У жовтні 1982 Ферре був нагороджений «Золотим оком» (італійський аналог французькому «Оскару моди») – цю премію він отримував шість разів.

Стиль Ферре – це елегантна простота і ясність форм, врівноваженість об'ємів і пропорцій, вишуканість вивірених ліній, виразність локальних кольорів (його улюблені кольори – червоний, чорний, білий і золотий). Завдяки своїй першій спеціальності, за прості моделі ясних пропорцій і чіткої структури, фірмову гру об'ємами і вишукані лінії, ідеальне відчуття фактури, тканин та яскравих кольорів, Дж. Ферре отримав прізвисько Архітектора Моди. Майстер вважав, що одяг має створюватися за законами архітектурного простору, з урахуванням ліній, об'ємів і пропорцій, але тільки «ландшафтом», що визначає її проектування, служить постійно рухомий об'єкт – людина.

Марка Gianfranco Ferré благополучно існувала майже 30 років, з 1978 року аж до самої смерті Джанфранко Ферре. Виробництвом бренду є: парфюмерна продукція, різноманітні аксесуари, взуття.



Il. 89. Ескізи Дж.Ферре Il.90.Ескіз хустки для Дома Dior Il.91 Хустки бренду Ферре
Il. 92 Виставка «Біла сорочка, як її бачу я. Джанфранко Ферре» весна-літо 2003; весна-літо 2007

Доменіко Дольче (1958р.) і **Стефано Габбана** (1962р.) зробили зі своїх прізвищ марку, відому в усьому світі і легко впізнавану за властивими їй гламурністю і універсальністю. Дольче закінчивши навчання в художній школі виїхав до Мілану. Габбана навчався на відділенні графіки та дизайну в художньому коледжі, закінчив його «у званні» «креативний директор», але по професії не пропрацював ні дня.





Це - двоє молодих стилістів, які звертаються до молодих і в молодих черпають своє натхнення. Їх обожнюють зірки Голлівуду, вони одягають всіх нинішніх рок-зірок, що вибрали їх як безперечних лідерів.

Жінка Dolce & Gabbana - це сильна жінка, яка подобає-ться самій собі і знає, що подобається іншим. Жінка-космополітка, яка об'їздила весь світ, але не забула про своє коріння.

Доменіко Дольче і Стефано Габбана познайомилися на початку 1980-х років, коли Доменіко був прийнятий на роботу в ательє, що належить Стефано. В 1982 році вони відкривають власну студію, що спеціалізується на консультаційних послугах в галузі моди. Менше десяти років знадобилося їм, щоб перетворити своє маленьке міланське ательє в міжнародну імперію моди. Вони все роблять разом - разом придумують колекції, разом відпочивають і подорожують. Дизайнери великі шанувальники епохи бароко і це проявляється в їх колекціях. Театральність колекцій – фірмовий стиль будинку Дольче і Габбана. Перший показ Dolce & Gabbana відбувся в жовтні 1985 року на тижні Міланській моди і в цьому ж році було оголошено про відкриття модного будинку Dolce & Gabbana. Марка користується популярністю і серед клієнтів з'явилися такі знаменитості як Стінг і Вуді Харрельсон, Демі Мур, Ізабелла Росселіні і Ніколь Кідман; а для Мадонни і Уїтні Х'юстондуєт дизайнерів робив сценічні костюми (до речі, працюючи з Мадонною, вони встановили своєрідний рекорд, пошивши для неї 1500 костюмів всього за два місяці). До списку їхніх клієнтів потрапила російська група «Тату» (Дольче і Габбана підбирали дівчаткам одяг для європейської церемонії MTV). Справжню популярність модельєри набули після того, як співачка Мадонна з'явилася в корсеті від Dolce & Gabbana на Канському кінофестивалі.



Іл. 93



Іл. 94



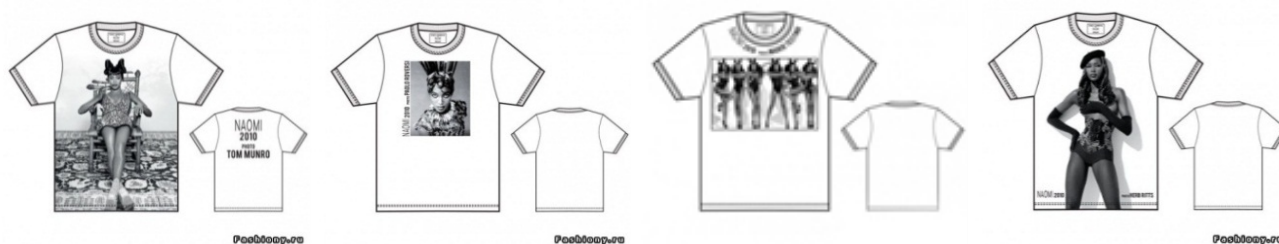
Іл. 95

Іл.93.Сценічні костюми Дольче і Габани для туру Кайлі Міноуг 2011

Іл. 94. Dolce &Gabbana.Колекція весна-літо показ колекції в рамках Milan Fashion Week 2012-2013

Іл.95. Dolce & Gabbana. Персонажі з мультиків в моду до 90-річчя з дня народження Disney Company (Lady Tremane,Cruella de Vil, Maleficent)

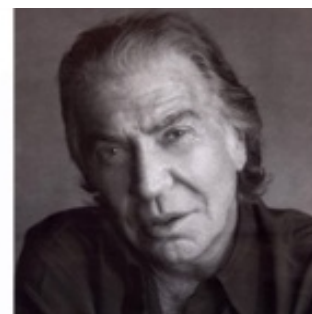
Вони ввели в моду рвані джинси, перетворили бюстгальтер з «соромної» нижньої білизни в розкішний аксесуар, який можна носити з чоловічим костюмом, це вони дали початок «білизняному стилю» в жіночій моді і перетворили чорні сукні італійських вдів в суперсексуальний одяг.



Іл.96. Dolce & Gabbana. Футболки на честь 25 річчя модельної кар'єри Наомі Кемпбелл. 2010

Дизайнери постійно проводять унікальні рекламні компанії, в яких беруть участь знаменитості та зірки шоу-бізнесу. Виробництвом бренду є: парфумерна продукція, окуляри, дамські сумочки, годинники і косметику, одяг і ювелірні прикраси. Модельєри роблять близько тринадцяти колекцій на рік, які можна назвати новаторськими в міжнародній моді. Дизайнери постійно шукають нові можливості для самовираження. Будинок моди Дольче і Габбана в даний час є одним з найбільших в світі моди, хоча практично і наймолодшим. Спеціалізовані магазини під фірмовими знаками D & G відкриті в більш ніж в 80 країнах світу.

Роберто Каваллі (1940г.) народився в родині відомих художників. Його дідусь, Джузеппе Россі, був знаменитим художником-імпресіоністом, роботи якого виставлені в Галереї Уффіці. Навчався Каваллі в знаменитій флорентійській Академії Мистецтв, де придбав необхідні для подальшої роботи пізнання в області дизайну (вивчав текстиль та технології створення друку на ньому) та образотворчого мистецтва. Ще будучи студентом, зробив ряд робіт, на які звернули увагу найбільші трикотажні фабрики Італії. Кар'єра Каваллі почалася в 1960 році зі створення принтів для італійської трикотажної компанії. Потім, в тому ж році він заснував компанію з продажу футболок з принтами, джинсів і виробів зі шкіри.



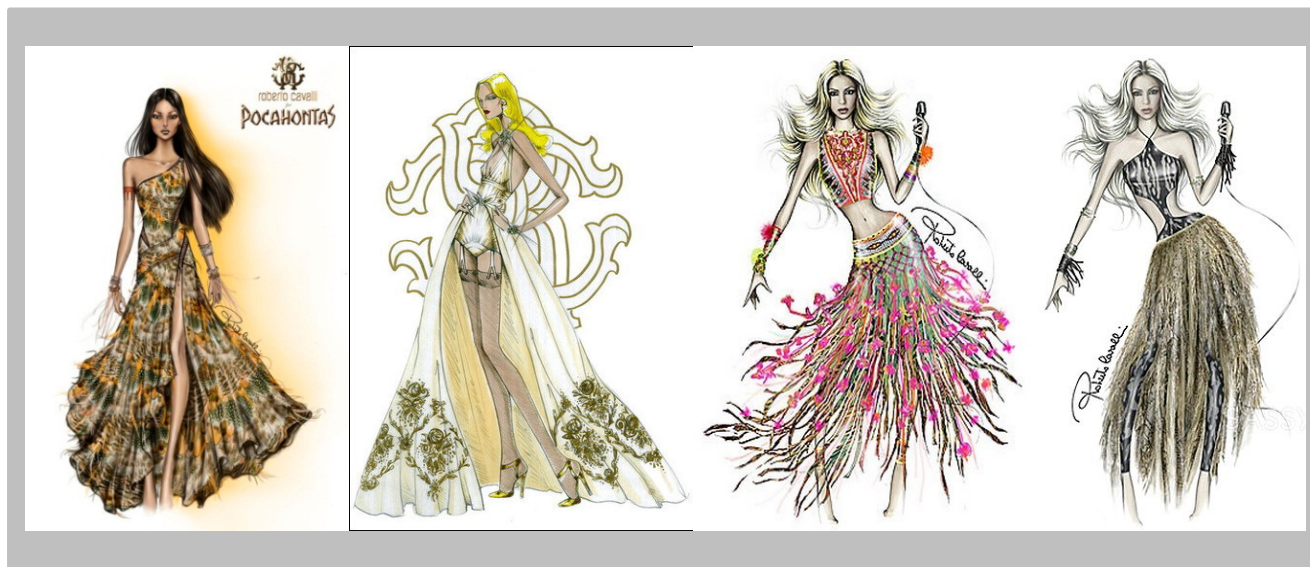
На початку 1970-х Каваллі винайшов і запатентував новітню процедуру нанесення малюнків на шкіру, що дозволяло фарбувати її в шість різних кольорів і представив публіці свої роботи в області клаптикової техніки.

Стиль Каваллі характеризується використанням клаптикової техніки, яскравими екзотичними і анімалістичними принтами на одязі (які імітують шкіру тварин), шкірі і джинсової тканини (створенням джинсів з піскоструминної обробкою тканини), стразами і блискітками. Улюблений стиль модельєра, який він пропагує, яскравий стиль хіпі 1970-х років.

Облягаючі і яскраві речі від Cavalli миттєво стали хітом у модниць, а однією з перших знаменитостей, що надягли одяг дизайнера, стала французька актриса Бріджит Бардо. Каваллі використовує змішання тканин, шкіри, хутра, вишивки та форми. У 1972

році він провів свій перший показ мод в знаменитому флорентійському особняку Палаццо Пітті. У цьому ж році Каваллі відкрив свій перший модний бутик у Сен-Тропе (Франція).

Продукцією бренду Каваллі є: парфуми, годинники, взуття, дитячий одяг, білизна, сумки, джинси, товари для дому, а ексклюзивні тканини Cavalli - верх досконалості. Всі зразки тканин, які він створив, відрізняються неймовірною ефектністю, красою, сексуальністю і шиком. Незвичайні принти, малюнки і поєднання яскравих і соковитих фарб - все це родзинка тканин Cavalli.



Іл.97

Іл.98

Іл.99

Іл. 97.Ескізи Робнрто Каваллі Іл.98 Ескізи для Агілери Іл.99.Ескізи для Шакіри на закриття чемпіонату з футболу



Іл.100.Тиждень моди в Мілані. Колекція Just Cavalli осінь-зима 2013-2014

Англійські майстри моди.

Дуже пристойний внесок у розвиток світової та європейської fashion - індустрії внесли талановиті уродженці Англії і Шотландії. Багато хто з них, зробивши собі ім'я на батьківщині, вирушали до Франції керувати відомими будинками моди і підкорювали серця мільйонів людей, небайдужих до стильному одягу. Найбільш відомі з британських модельєрів: Вів'єн Вествуд, Гальяно, Мак-Квін, Пол Сміт, Стелла Маккартни.

Англійський стиль одягу - це насамперед краса, гармонія і певна консервативність, яка простежується у всіх речах, створених у новій світовій столиці моди. Сучасний англійський стиль – це верх вишуканості та елегантності, простота, строгість, практичність і зручність. Сьогодні без класично британських штучок не можна уявити своє життя, адже всі найстильніші піджаки, жакети, брюки та сукні прийшли до нас саме звідти.

Епатажна дизайнер Вів'єн Ізабель Свайр (1941р.), відома у світі як **Вів'єн Вествуд** закінчила педагогічний університет і провчилася один семестр в Художній школі в Харроу. У 1970-х роках відбулася доленосна зустріч «відв'язаної» дівчаки (дівчини) зі студентом, що вивчав історію, а згодом став законодавцем панк-культури. Ним виявився продюсер відомої групи Sex Pistols Малк Макларен. Малком став для дівчини джерелом натхнення, саме він відкрив у ній любов до дизайну. Завдяки йому в 30-річному віці (вчителька за освітою) Вів'єн вперше захопилася модою і одягом.

В 1976 Вів'єн і Малком почали шити одяг для виступів Sex Pistols. В той час йшла ера хіппі, і було необхідно шукати якийсь новий стиль. Тоді до Великобританії вихором увірвалися панки. Зрозумівши, що ось він - шанс увійти в світ моди, Вествуд зачепилася за новий напрямок. Вона не помилилася – в 1980-х роках її сходження стало феєричним. Колекції початківця дизайнера завоювали подіуми Лондона, а кричущі назви говорили самі за себе «Пірати» (за мотивами улюбленої книги «Три мушкетери»), «Дикун» (основний упор робився на індійські мотиви) і «Відьми» (основними деталями в ній були об'ємні двобортні пальто і жакардові светри.). Самі покази відрізнялися екстравагантністю і шалено подобалися публіці. На одному з дефіле моделі з'явилися зі скуйовдженим волоссям, забруднені в фарбі, а головні убори більше нагадували мішки з пір'ям. Вона ввела в свої наряди популярні тоді елементи одягу - бюстгальтери поверх блуз, тим самим підштовхнувши моду до появи різнопланової нижньої білизни.

У її колекції 1985 року були присутні пишні спідниці у великий горох і туфлі на високій платформі, в результаті чого цей одяг моментально увійшов в побут. Скандальну популярність придбав і одяг, на якому красувалося зображення королеви Єлизавети II з англійською булавкою в губі. У стиль Вів'єн увійшли «королівські теми» – на показах були присутні мантії, шотландський одяг, а моделями були пошарпані дами пишних форм, з розмазаним гримом на обличчі і татуюваннями. Незважаючи на дивні наряди, в роботах Вествуд завжди простежувалися унікальний крій, блискучі дизайнерські ідеї і неповторна робота. Вів'єн Вествуд входить до шістки кращих дизайнерів світу, двічі була визнана «Дизайнером року» в Британії.





Іл.101

Іл.102

Іл.103

Іл.101 Ескізи В.Вествуд уніформи для стюардес компанії Virgin Atlantic. Іл. 102.Ескіз В.Вествуд до.документального серіалу "Заморожена планета" англійського режисера і ведучого Девіда Аттенборо Іл.103. З колекції 1985р.

«Треба вміти бути зухвалою і якнайменше озиратися на чужу думку» – життєве кредо Вів'єн Вествуд. Зі слів Вів'єн Вествуд, першими дизайнерами стали Адам і Єва, прикривши свої тіла інжирними листами. Взявши цю ідею на озброєння, одного разу вона помістила той самий лист на те саме місце (кріпився він, щоправда, на колготки тілесного кольору).

Безсумнівно, особистість Вів'єн Вествуд асоціюється з унікальністю, дивиною і величезним бажанням шокувати публіку. Вона до цих пір є нестримною бунтаркою, один з її останніх вчинків дійсно сильно здивував світ Вів'єн погодилася позувати оголеною для одного модного журналу (Іл.104).



Іл.104. Фото В.Вествуд для журналу.

Її ім'я увійшло в історію моди –з панками (пальто-шинель в підлогу, рвані джинси і футболки, розписані непристойними написами), ланцюгами і шпильками, зачісками

«ірокез»(фарбованими в немислимі кольори), сітчастими панчохами, шкіряними куртками («рокерськими» косухами) і бікіні з норки, блискавками, яскравим гримом і пірсингом. Її одяг не для слабких духом.

Дизайнер є професором Вищої школи прикладного мистецтва у Відні. Вона випускає не тільки одяг прет-а-порте, а й вбрання «від кутюр».



Іл.105.

Іл.105.Принт англійська королева з пірсингом-шпилькою на обличчі. 1992



Іл.106.

Іл.106.Колекція «Відьми» (Witches) В.Вествуд .1983

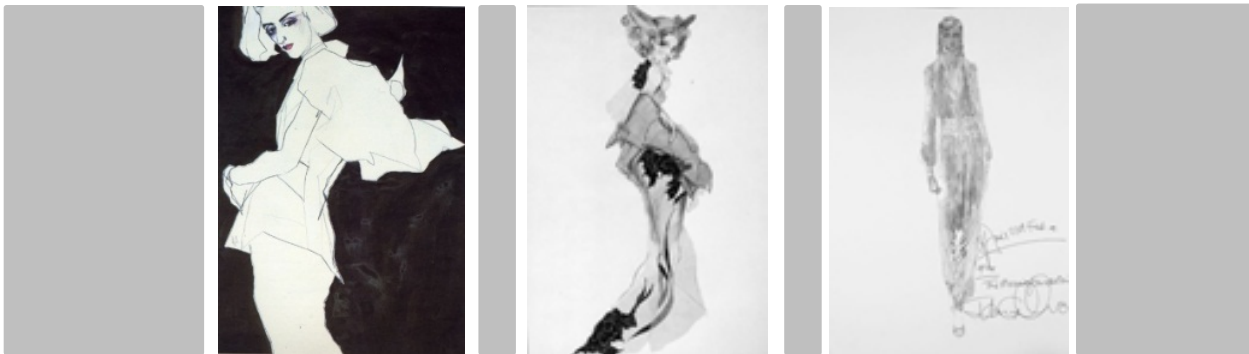


**John
Galliano**

Хуан Карлос Антоніо Гальяно Гільєн (1960р.) – епатажний англійський модельєр, відомий завдяки своїм авангардним колекціям. Гальяно навчався в престижному Коледжі Мистецтва та Дизайну Св. Мартіна. У 1985 році Джон Гальяно представив свою дипломну роботу («Неймовірні»), виконану за мотивами Французької революції. Він викликав сенсацію своєю дипломною роботою. Цю роботу помітили і власники магазину авангардного одягу «Browns», які викупили всю колекцію і виставили її на вітрину. У 1984 Гальяно зареєстрував власний бренд John Galliano.

З 1996 року Гальяно очолював Будинок моди Діор. Дизайнерові вдалося вдихнути нове життя в цей легендарний Будинок, надати свіжості і впустити в нього нові віяння моди. 1 березня 2011 був звільнений з дому моди Christian Dior і позбавили права створювати колекції для власного бренду, брати участь у будь-яких модних проектах, приводом стали його антисемітські висловлювання.

Стиль Гальяно заснований на сюрреалізмі. Далі – його кумир у творчості і в житті. Неприборкана уява – характерна риса Джона Гальяно. Його дизайн починається з жіночого образу і «це жінка, яка насолоджується своєю жіночністю». Це може бути історична постать, героїня роману чи просто плід його уяви. Основними джерелами натхнення для Джона Гальяно були історія моди і мистецтво.



Іл.107.Ескізи Гальяно



Іл.108

Іл.108.Картина Врубеля «Царівна лебідь» надихнула Гальяно на створення колекції a-la Rus. 2009

Іл.109

Іл.109.колекція 1998. за мотивами творчості П.Пуаре.

Дефіле Гальяно – це цирк, театр, паноптикум, це витвір мистецтва і найзахоплююче видовище в світі. Для показів він вибирає для себе новий образ і публіка завжди з нетерпінням чекає його появи. Він шиє чудовий одяг і любить причепуритися сам. Стиль Гальяно впізнаваний – він химерний, нагромадження коштовностями, вишивками, бахромою, аплікаціями. Роботи Гальяно мають приголомшливий успіх. Джон Гальяно залишається одним з найбільш «креативних» сучасних дизайнерів одягу, який вже вніс великий внесок у розвиток сучасної моди.



ALEXANDER
MCQUEEN

Лі Олександр МакКуїн (1969 – 2010рр.) – англійський дизайнер модного одягу. Відомий своїми зухвалими показами. Кар'єру в світі моди почав у 16 років з роботи в майстернях Севіля Роу. Спеціалізувався на чоловічих костюмах для вищого світу. Його клієнтами були принц Уельський, лорд Ротшильд і Михайло Горбачов.

В кінці 1980-х рр. Олександр МакКуїн поступив в Центральний коледж мистецтва і дизайну імені Святого Мартіна.Врік закінчення коледжу (1992р. де він отримав ступінь магістра в галузі дизайну моди) в якості дипломної роботи влаштував показ колекції «Jack the Ripper Stalks His Victims» («Джек-Різник Вистежує Своїх Жертв»), що зробила його знаменитим.

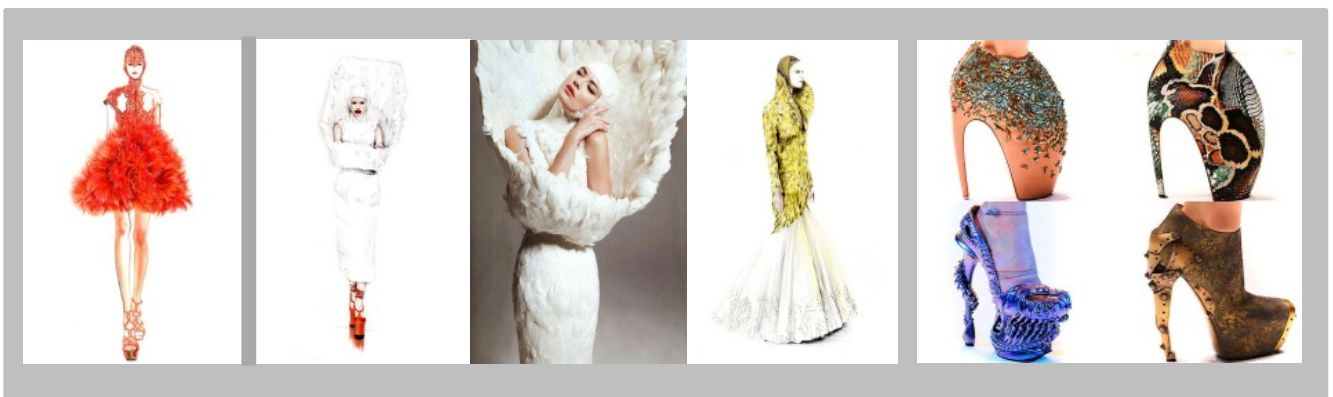
У 1994 році Олександр МакКуїн відкриває власний бренд і починає представляти сезонні колекції. З самого початку покази дизайнера носили епатажний і провокаційний характер. У наступні кілька років він веде життя вільного художника і заробляє собі репутацію талановитого хулігана. Його звинувачували у надмірній театральності і драматизмі, його вбрання вважали «непридатними для життя». Дизайнер обертає моделей в целофан, гротескно перебільшує макіяж і використовує в показах силіконові накладки, що спотворюють зовнішність, покриває сукні брудом і дохлою сараною, що символізує голод в Африці, а також організовує дефіле в церкві. Сам МакКуїн підкреслював, що його роботи - це мистецтво, а не комерція.

З 1997 – 2001рр. займав місце арт-директора в будинку Givenchy замість Джона Гальяно. У 2000-х рр. символом Модного дому Alexander McQueen стало зображення черепа.

Стиль МакКуїна – дивний, це світ фантастичних істот, фантасмагорії і міфологеми, театральних надмірностей (все це приходило до нього зі снів, про що він неодноразово говорив в інтерв'ю); в його розумінні це був пошук нової людини. Йому нічого не варто було використовувати дивне поєднання шкіри поні з найтоншим мереживом, або вишивку з людським волоссям.

Він однаково вільно почував себе з об'ємом і кольором, з силуетом і фактурою. Дизайнер все це змішував, змушував грати в гармонії або конфліктувати – загалом, все його шоу, весь одяг, створений ним, нагадував сумбурний, алогічний, задушливий, але дуже яскравий сон, який запам'ятовується.

Олександр МакКуїн був легендою моди, який «одягав» знаменитостей у світі. Його стиль обожнювали Діта фон Тіз, Леді Гага, Ріанна, Кемерон Діаз тощо. Одяг від МакКуїна відмінно зшиті сукні та костюми з незвичайними деталями, гарним кроєм і ретельно продуманими аксесуарами.



Іл. 110. Ескізи і моделі О.Маккуїна до колекції 2009-2010 Іл.111. Взуття до колекції «Plato's Atlantis» весна-літо 2010



Іл.112. Ескізи і моделі до колекції О.МакКуїна осінь-зима 2009-2010

Майстри американської моди

В останні роки Нью-Йорк впевнено відвойовує своє право називатися світовою fashion-столицею. На відміну від консервативного Парижа, ексцентричного Лондона і «занадто розкішного» Мілана, на тижні моди в Нью-Йорку дизайнери і модні будинки являють більш практичний і універсальний одяг. Жителі мегаполісу як ніхто інший відкриті для будь-яких експериментів.

Найбільш відомі американські дизайнери Кельвін Кляйн, Марк Джейкобс, Донна Каран, Том Форд.



Кельвін Кляйн (1942р.) - американський модельєр, дизайнер, бізнесмен і один з найвпливовіших людей в США, володар престижних дизайнерських нагород і творець одного з найвпливовіших брендів у світі моди. У 18 років закінчив Вищу школу мистецтва, після чого ще два роки навчався в Технологічному інституті моди Нью-Йорка. У 1968 році заснував власну компанію Calvin Klein, яка займалася спочатку чоловічим верхнім одягом.

Бренд Calvin Klein міцно асоціюється з естетикою мінімалізму, з першими в світі дизайнерськими джинсами і білизною, і, звичайно, революцією в рекламі. Дизайн бренду підходить всім незалежно від віку. Саме Келвін Кляйн зробив ставку на сексуальність джинсового одягу, зробивши його дизайнерським об'єктом. Покупці цієї марки - чоловіки і жінки «forever young» – добре освічені, які володіють новинками в музиці, кіно, книгах, моді. Вони космополіти і трохи екстраверти. Мають гарну фігуру. Не прагнуть бути в центрі уваги за рахунок яскравого і помітного одягу. Вибирають красиві речі без показної розкоші. Ідеальна посадка, натуральні тканини, чудовий крій і нічого зайвого.

У 1978 році Кляйн перший у світі почав представляти на подіумах і продавати «дизайнерські джинси». Лейбл «Calvin Klein» на задній кишені дорогих джинсів став однією з перших ластівок того, що пізніше назвали «логоманією».

Кельвін Кляйн заробив репутацію досить скандальної людини, один з найвідоміших скандалів пов'язаний з провокаційним рекламним плакатом - «Таємна вечора від Кляйна», що копіює знамениту картину Да Вінчі, з напівоголеними моделями обох статей у джинсах замість апостолів.

Кляйна вважають родоначальником стилю «Унісекс». З чоловічої білизни він зробив дуже красивий аксесуар. Асортимент бренду включає не тільки одяг, а й різноманітні аксесуари, взуття, нижню білизну, елітні парфуми.



Іл. 113. Ескізи і моделі Калвіна Кляйна для Гагі на «Almay Concert»



Іл. 114. Рекламний плакат «Темна вечеря від Кляйна». Іл. 115. Реклама білизни Кейт Мосс і Марк Уолберг, 1992

Марк Джейкобс (1963р.) - креативний директор провідного французького модного дому Louis Vuitton і творець власного бренду одягу. У 1981 році Марк Джейкобс вступив у Школу дизайну Парсонс. У 1984-му Марк був названий «Студентом року». Вже на самому початку своєї кар'єри Марк Джейкобс став справжньою легендою модної індустрії. У 1992-му. Джейкобс зайнявся власним лейблом. Цього року він вперше представив розроблений ним стиль гранж, який пізніше використовуватимуть і інші дизайнери. У 1992 році на Тижні моди в Нью-Йорку була представлена колекція жіночого одягу Marc Jacobs весна-літо 1993 в стилі гранж. До неї увійшли хвилясті сукні, доповнені «важкими» мартенсами, легкі спідниці в поєднанні з сорочками вільного крою. В цьому ж році Марку вручили його першу нагороду від Ради модних дизайнерів Америки в номінації «Кращий дизайнер жіночого одягу».



У 2009 році Марк Джейкобс створив сумочку-гаманець Marc Jacobs, яку можна було використовувати і як вечірній аксесуар і як гаманець одночасно.

Його фішка - перетворювати дорогі, люксові речі в supercasual. Плаття в квіточку і розтягнуті безформні светри від Джейкобса виглядають так, ніби їх до Вас хтось уже носив. Марк Джейкобс ввів в моду манеру носити жакети не тільки з джинсами і брюками, але і з сукнями. Він – автор пари взуття, улюблених усіма балеток, лакованих чорних чобіт.

У 2009 році дизайнер, займаючись благодійними проектами випустив серію футболок під гаслом «Захисти шкіру, в якій живеш», спрямованими на боротьбу проти раку шкіри. Найвідоміші публічні діви, актриси, моделі і співачки (Вікторія Бекхем, Діта фон Тіз, Хілларі Свонк, Пінк, Кетті Пері, Наомі Кемпбелл) позували ню для цього креативного проекту.

Новий проект у співпраці з молодими і маловідомими художниками з організації Creative Growth (Древо Мистецтва) - колекція футболок, сумок, шопперів і портмоне з креативними малюнками - входять в лінію Marc by Marc Jacobs і відрізняються досить незвичайним дизайном.



Іл.116.М.Джейкобс. Серія футболок під гаслом «Захисти шкіру, в якій живеш»,2009



Іл 117

Іл. 118

Іл. 119

Іл.117. М.Джейкобс. Ескіз для Мішель Обама для інаугурації чоловіка Іл.118.Ескізи М.Джейкобса для японки Хацунэ Мику(3-D лялька) Іл.119. Плаття з колекції 2011 - 2013

Частина коштів від реалізації аксесуарів, буде переведена в фонд Creative Growth для підтримки та просування молодих художників та художників-інвалідів.

Стиль дизайнера: грандж, нарочіста недбалість і мішкуватість.

Бренд Marc Jacobs спеціалізується на виробництві чоловічого, жіночого, дитячого одягу, взуття та аксесуарів, парфумерії та декоративної косметики.

Донна Каран - Донна Айві Фасках (1948) - всесвітньо відомий американський модельєр. Батько і мати дизайнера працювали в сфері моди і дочка вирішила піти по їх стопах. Вона поступила в Парсоновську школу дизайну в Нью-Йорку, але так її і не закінчила. Донна була запрошена працювати в будинок моди Анни Кляйн. У 1985 році Донна Каран випустила першу колекцію призначену для ділових жінок. Вона довела, що і вічно зайнята бізнес-леді може бути жіночною, чуттєвою і сексапільною. Першу лінію прет-а-порте Будинки Donna Karan (DKNY) побудувала на семи елементах : це були сукні, легінси, спідниці, жакети, штани, боді та аксесуари. Секрет успіху полягав у створенні простого, але при цьому елегантного силуету.



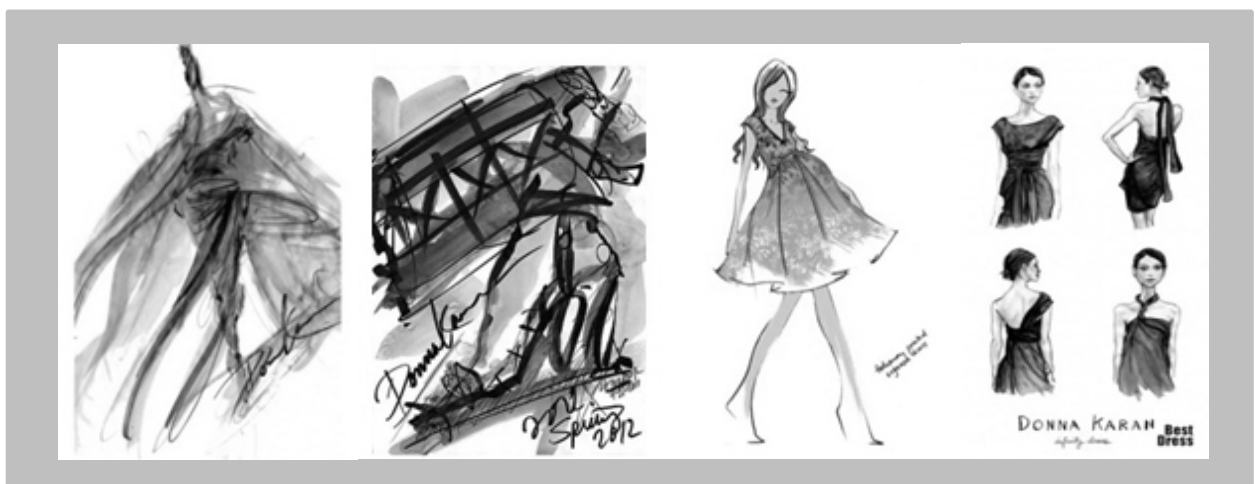
DKNY
DONNA KARAN NEW YORK

Один з основних принципів Донни Каран – взаємозамінність і «пристосовність» одягу. На думку дизайнера, мода повинна бути легкою, чуттєвою і функціональною. Вона завжди намагається зробити одяг простіше, з'єднати розкіш і зручність, зробити моделі підходящими для тих, хто багато подорожує. Одяг повинен повністю пасувати до стилю життя людини.

Потрібно відмітити, що Donna Karan - це бренд не тільки стильного і модного одягу, але й аксесуарів та прикрас, які дизайнер вважає якщо не головними, то досить суттєвим доповненням у загальному образі. Біжутерія від Донни Каран - завжди стильна, яскрава, оригінальна. Не дарма цього модельєра вже давно прозвали «американський Армані». Адже у Донни Каран незліченна кількість нагород, включаючи премію «Кращий модельєр планети». Вона одержима роботою і дуже вимоглива до себе і до інших.

Каран черпає натхнення звідусіль: у своєму сімейному житті, на вулицях міст світу, у молоді, у друзів.

Продукцією тренду Донна Каран є: аксесуари, одяг, парфуми, взуття, посуд, декоративні предмети для домашнього інтер'єру. І це цілком природно: той, хто створює одяг для тіла, напевно захоче вигадати середовище, в якому це тіло знаходиться.

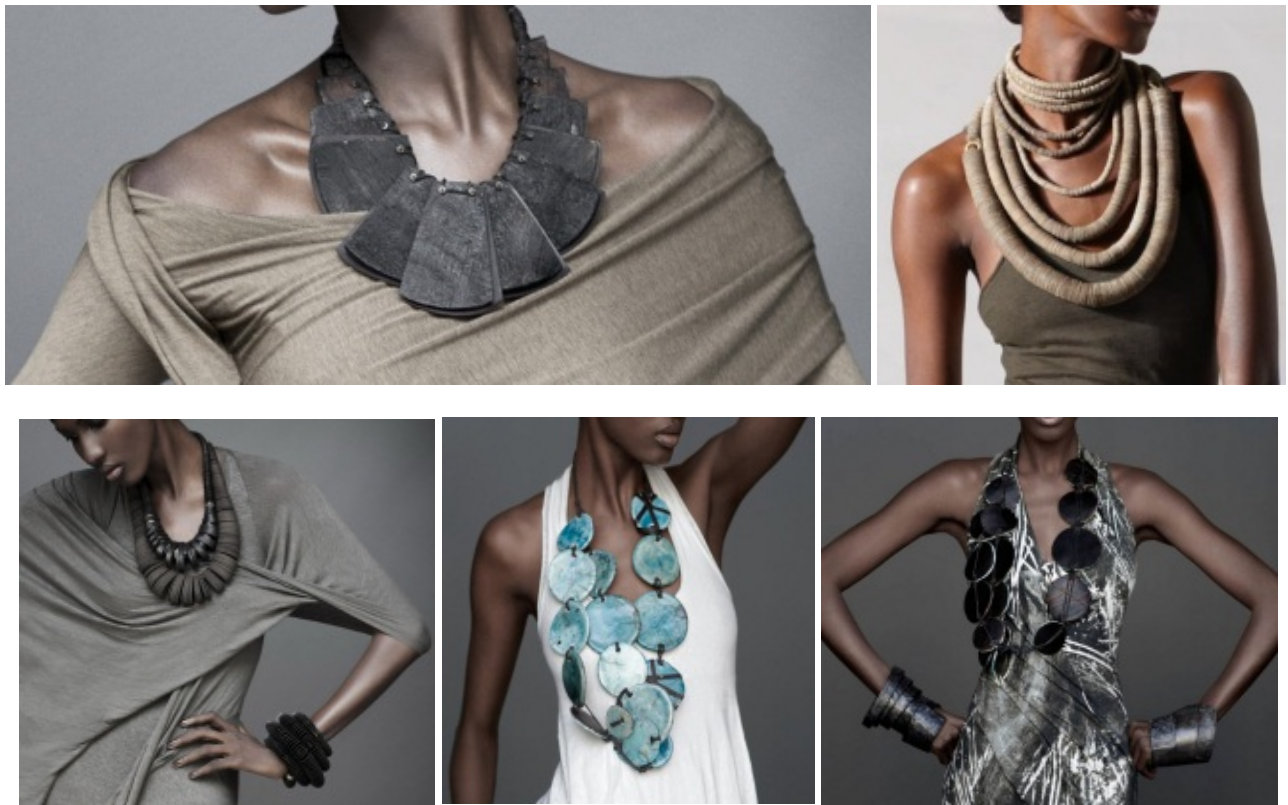


Іл.120.

Іл.121.

Іл.122.

Іл.120.Ескіз сукні та аксесуарів. Іл.121. Ескіз плаття Д. Каран для вагітної Кейт Міддлтон
Іл.122.Плаття трансформер



Іл. 123. Біжутерія етніка від Д.Каран, 2014

Японські майстри моди.

Японія - найзагадковіша і закрита країна Азії, держава висхідного сонця, нових технологій і абсолютно особливого погляду на красу і моду.

Любов до нестандартних експериментів з формами і кроєм – відмінна риса практично всіх японських дизайнерів. Прорвавшись на європейські та американські подіуми до 80-х років, модельєри з Японії назавжди змінили світ моди. Колекції азіатських майстрів не відразу завоювали увагу європейської модної спільноти. На початку 70-х років перші спроби підкорити західну fashion-індустрію зробили два вихідця з Японії, Такада Кензо і Іссей Міяке, які стали легендами і флагманами японського модного простору в Європі. Справжній «японський» прорив в індустрії моди стався в 1981 році - тоді Йодзі Ямамото і Рей Кавакубо підкорили подіуми Парижа.

Сьогодні стиль від японських дизайнерів – це загальновизнаний концептуалізм, неповторний і впізнаваний почерк.



KENZO

Кендзо Такада (1939 р.) – японський модельєр і дизайнер, засновник бренду Kenzo. Такада став першим юнаком, якого взяли в найстарішу японську школу модельєрів Bunka Gakuen в Токіо (до цього туди брали тільки дівчат). У

1970 році відбулася його перша демонстрація моделей жіночого одягу, яка мала великий успіх. Його моделі вже тоді відрізняла неповторна суміш кольорів і малюнків. Клітка, смужка, квіткові і «тваринні» малюнки змішувалися в самих

неймовірних поєднаннях, залишаючи враження життєрадісності. В цьому році його модель потрапила на обкладинку ELLE. Це зробило ім'я Кензо знаменитим.



Іл.124.1



Іл.124.2

124.3

Іл.124. 1.Ескіз від Кензо; 2. Живопис Кензо з виставки під назвою Nô, 2011;. 3.«Кампанія "Ікс"» Рекламна компанія Кензо, 2013

Квіткові візерунки, етніка, еkleктика – фірмові риси стилю Kenzo. Квіти для Kenzo завжди залишалися особливою формою вираження любові до життя, до свободи. Культ квітів, що багато значив для руху хіпі, безсумнівно, справив на Kenzo помітний вплив.

У 1976 році Кензо вдалося зареєструвати власну однойменну марку одягу. Такада скасовує непорушне до нього правило «сумка в тон взуття», вводить динамічні відтінки в традиційно сірі осінньо - зимові колекції, створює мультітонові комплекти. Про принцип своєї роботи Кензо каже: «Усі дерева зелені, ми бачили стільки зелених дерев, що забули: дерева бувають рожевими! Але якби всі дерева були рожевими, я би показав вам зелене дерево». У чоловічому одязі, також як і в жіночому, дизайнер поєднує тканини різних кольорів, з різними малюнками, наприклад смугасті штани і елегантний піджак в квіточку.

Навесні 1999 року Кензо Такада був нагороджений американською премією миру - Time for Peace Award – «За космополітичну кар'єру і стиль, що ввібрав в себе відгомони самих різних культур і традицій».

Свої покази одягу дизайнер перетворює на феєричні шоу.

Характерні риси творчості Токадо Кензо – сміливі поєднання непоєднуваного, яскраві візерунки та орнаменти, близькість до природи, футуристичні принти і еkleктика в чистому вигляді.

Мікси смужок і квіткових принтів, клітини і психоделічної геометрії, характерний об'єм і багатошаровість відрізняють колекції Кензо протягом усього часу існування марки. Кензо називають «найбільш європейським з усіх японських модельєрів».



COMME des GARÇONS

Рей Кавакубо (1942 р.) - японський дизайнер одягу. Культурна спадщина рідної країни і японське виховання з самого початку визначили лінію творчості Рей. Закінчивши в 1964 році університет Кейо, де Рей вивчала філософію, літературу та історію мистецтв, вона влаштувалася працювати в рекламний відділ текстильного підприємства Asahi Kasei. З 1967 року стала займатися дизайном самостійно. В 1969 році з'являється власний бренд Рей Кавакубо з назвою Comme des Garçons («як хлопчики»). У 1975 році відкриває бутик в Токіо, і, в цьому ж році з'являється перша жіноча колекція Кавакубо за якою в 1978 послідувала і чоловіча. Підкоривши Японію, в 1980 році Рей Кавакубо переїхала в Париж і вже в 1981 влаштувала свій перший показ в Європі. Колекції Рей Кавакубо в Парижі справили справжню сенсацію, поклавши початок деконструкти

візму як новому напрямку в дизайні одягу. «Я ненавиджу симетрію». Варто почути в цьому визнанні не стільки любов до деконструкції, скільки маніфест незвичного відношення до прекрасного: життя починається там, де трапляється відхилення від мертвої правильності.

Вона стала визнаним авангардним дизайнером, який впливає на творчість інших модельєрів і міжнародну моду



Іл.125



Іл.126



Іл.127

Іл. 125. Колекція *comme des garçons* весна-літо 2012 осінь-зима 2014
Іл.126. Дизайн Р.Кавакубо, 2011 Іл.127. Р.Кавакубо «Горбата колекція» 1997

Характерні особливості дизайну Рей Кавакубо – не оброблені краї, вона не закінчує шви, відриває рукава, перевертає кишені, скручує коміри, шматує подоли тощо. За це її одяг часто називали «анти модою». Для неї робота з одягом - це «створення речей, яких ніколи не існувало».

Одну з найбільш знакових колекцій Рей показала в 1997 році. Вона отримала назву «горбатої» за велику кількість накладок, які деформують жіночу фігуру. Вони були всюди: в горбах на спині, на набряклих плечах, в асиметричних стегнах.

У 2009р. до 40-річного ювілею *Comme des Garçons* Кавакубо запускає тимчасову лінію *Black*, яка проіснує вісімнадцять місяців. У неї входять брюки, спідниці, плащі, куртки, прикраси та інша розкіш переважно чорного кольору.

Кавакубо – невтомний новатор. Рей робить одяг без будь-якої оглядки на модні тенденції, думки критиків і комерційний успіх. Вона пише картини, оформляє інтер'єри, викладає в Лондоні і розвиває свою модну імперію.



Йоджі Ямамото (1943 р.) - великий реформатор від моди створив власну марку в 1971 році, і тільки через 10 років світ побачив першу колекцію початківця дизайнера. На відміну від своїх співвітчизників, перш ніж штурмувати Париж, Йоджі домігся значного успіху у себе на батьківщині.

Бренд Yohji Yamamoto з'явився на європейському ринку на початку 80-х. Споживач був не готовий до графіки Ямамото - чорний колір, строгість силуету, асиметрія, багатошаровість викликали шок. Гасло дизайнера, який згодом став культовим: «Перестаньте плутати красу з красою». Йому не до вподоби безлика лялькова естетика обтягуючих суконь, осиних талій, високих каблуків і нафарбованими губ. Жінка в одязі Yohji Yamamoto – насамперед особистість. Поєднання східних і західних традицій створюють речі поза часом і поза модою. Чорний колір, який є квінтесенцією всіх кольорів – візитна картка Йоджі Ямамото. Особливу популярність бренд отримав в середовищі японського і європейського бомонду, серед художників, архітекторів, дизайнерів. Шанувальники творчості дизайнера - Джек Ніколсон, Жюльєт Бінош, Катрін Денюв, Борис Гребенщиков.

Характерні риси творчості Йоджі Ямамото: «Симетрія - ідеальний стан, але він не притаманний людині», – каже модельєр про принципи своєї роботи. Грубість матеріалів, необробленість швів, непідшиті подоли, отвори замість рукавів створюють ефект «прожитості» речі, розповідають її історію. Ямамото зовсім не категоричен у творчості – дизайнер відкритий всьому новому, любить експериментувати з міксами спортивних і класичних стилів, поєднує традиційні японські орнаменти і лаконічні класичні принти, створює нові форми, багатошарові і об'ємні силуети. Візитна картка майстра – багатоликий чорний колір, який Ямамото зумів інтерпретувати в ключі свого неповторного почерку. Йоджі Ямамото - це завжди авангард. У своїх колекціях Йоджі не створює одяг, він створює світовідчуття.



Іл. 128

Іл. 129

Іл. 128. Малюнки Й. Ямамото.

Іл. 129. Фото з обкладинки каталога одягу дизайнера 86-87



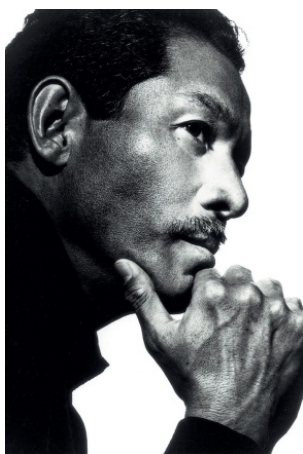
Іл.130



Іл. 131

Іл. 130. Yohji Yamamoto. Чоловіча колекція весна-літо, 2012.

Іл. 131. Yohji Yamamoto. Жіноча колекція осінь-зима 2011/12



Іссея Міяке (1938р.) засновник власного модного бренду. Перший модельєр з країни східного сонця, який отримав визнання в Парижі. Після закінчення школи в 1959 р вступив до престижного столичного університету Тама Арт University, де навчався графічному дизайну. До цього ж часу відносяться і перші експерименти Міяке з формою костюму.

У 1963 р виходить перша колекція Іссея Міяке під назвою «Поема з тканини і каменю». У 1966 році Міяке отримав диплом з відзнакою після закінчення Школи при Синдикаті високої моди (L 'E cole de la Chambre Syndicale de la Couture), його запрошують в майстерню Юбера де Живанши (Hubert de Givenchy). Після, він відправляється працювати в Нью-Йорк і Париж, щоб повернутися назад у 1970-му в Японію і заснувати Miyake Design Studio.

Найперші моделі сподобалися публіці. Його одяг був несхожий ні на який іншій, він був принципово новим. З японських традицій костюму модельєр запозичив прагнення до комфорту і універсальності, багатошаровість і вільний, широкий крій,

геометричні фігури (прямокутник, квадрат і коло). Він змішав європейські, американські та національні мотиви одягу, так вийшов його особливий стиль.

Міяки любить створювати одяг-орігамі, використовувати набивання, а також гофровану матерію, яка складається з складок, гофри та вигинів. Дизайнер запеклий противник застібок, на його думку, вони сковують рух.

У 1976 році Міяке створює власну концепцію моделювання, яку назвав «A Piece of Cloth» («Шматок тканини»). Ідеї полягала в тому, що звичайний шматок тканини можна обмотати навколо тіла, зробити прорізи, пришити рукава, і перетворювати його, таким чином, в різноманітний одяг. Це зручно, комфортно, вільно, не сковує рухи, підходить будь-яких типам фігури. «Мій одяг - не одяг. У ньому передбачається простір для фантазії споживача, який зможе зрозуміти його по-своєму» говорить дизайнер. Коли Міяке моделює одяг, то ніколи не думає про модні тенденції, він воліє творити щось своє. Його стиль близький багатьом представникам мистецтва, дизайну, архітектури.

Джерелом натхнення дизайнеру служать його подорожі по різних країнах. У його колекціях можна побачити мотиви японських гравюр або соковиті кольори Марокко, колекцію ґудзиків (від подруги Іссея Люсі Рі художниці з Австралії), які дизайнер застосовував для створення нових творів тощо. Стиль Міяке проявляється не тільки в моделях одягу, але і в організації його показів - це театралізовані шоу з танцюристами і музикантами, і місця проведення дефіле були екзотичними. Місцем для першого показу Міяке був обраний гараж, в якому манекенниці ходили не по подіуму, а по естакадах. Дефіле стало справжньою сенсацією у світі моди. У 2006 р. Іссея став володарем нагороди «Kyoto Prize» за досягнення у сфері філософії та мистецтва. Премію дизайнер отримав завдяки тому, що у своїй роботі широко використовував «інноваційні методи створення одягу шляхом поєднання Східної та Західної культури і застосування передових технологій». До числа його шанувальників відносяться Майлс Девіс, Роберт Раушенберг.



Іл. 1



Іл. 2



Іл. 3

Іл. 132 1. Начерки для колекції «конструйований одяг», 1969 2. Розробки І. Міяки, 1997
3. Эскизы коллекции "Потрея рая", 1976 (фото з офіційного сайту Іссея Міяке)



Іл. 133 Сукні та футболки-татуювання (з колекції Міяки, 1971)



Іл. 1-3



Іл. 4-6

Іл. 134. 1-3. З колекцій Іссея Міяке, 1984/85; 4-6. З колекцій Іссея Міяке -1994/95

Нові імена в дизайні одягу

Айріс Ван Ерпен (Iris Van Herpen) - голландська художниця-модельєр. Після закінчення Інституту мистецтв ArtEZ (Арнем, Нідерланди, 2006) була направлена на стажування до Олександра МакКуїна. Її називають новим О. МакКуїном, але від технологічної моди. У своїх колекціях дизайнер орієнтується на використання нових матеріалів (наприклад: спаяний лазерами пластик і гуму, акрил, карбон, вуглець і напівкоштовні камені стають головними матеріалами колекцій); нетривіально пускає в справу традиційні матеріали; співпрацює із авторами з суміжних сфер мистецтва (хореографами, архітекторами, режисерами, графічними дизайнерами); поєднує найновіші технології, в першу чергу тривимірного друку (виконавець – компанія NV Materialise, Бельгія), з ручною роботою; 27річний дизайнер прославилася екстравагантними колекціями, в яких сукні виглядають, як скульптури, а скульптури, як сукні.



В 2007 році Айріс засновує свою власну марку, а в 2011 році Будинок моди Iris Van Herpen отримує запрошення вступити в Паризький Синдикат Високої моди. Колекції Айріс виставлялися на 42 музейних виставках по всьому світу.

Шанувальниками творчості молодого дизайнера є Бьорк, Кім Кардашьян, Леді Гага та інші сміливі провокатори. Особливою популярністю у зірок і шанувальників моди користується дуже складне взуття, яке Айріс створює у співавторстві з архітекторами Ремом Колхасом, Юлією Кернер тощо. Колекції дизайнера відносяться скоріше до категорії haute couture, ніж pret-a-porte. Сукні Айріс Ван Ерпен, виконані на 3D-принтах, увійшли в топ-50 інновацій 2011 року.

Іл. 135. Колекція Айріс з нетрадиційних матеріалів, 2011



Іл. 135



Іл. 136. Взуття Айріс Ван Ерпен на показі осінь-зима 2015/16

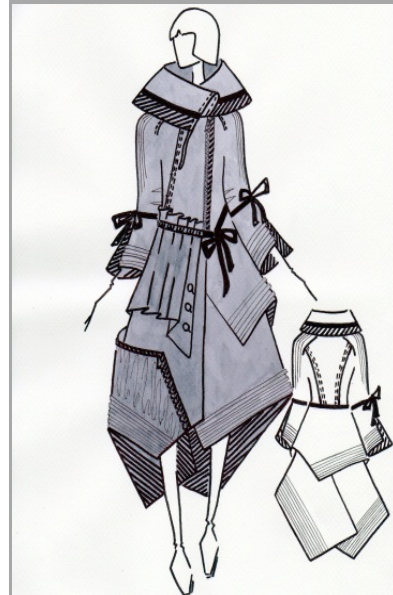
Розділ 3. ПРОЕКТУВАННЯ КОСТЮМУ

Дизайн одягу завжди ставився до професій, які вимагають чималої творчого потенціалу. Адже ця професія є мистецтвом створення повноцінного багатогранного гармонійного образу, який не тільки відповідає тенденціям сучасної моди, але і відображає вимоги замовника. Індустрія моди і виробництва одягу в сучасні дні розвивається досить динамічно, тому фахівці в галузі дизайну одягу затребувані і в якості співробітників великих фірм, і в якості приватних підприємців. При цьому варто пам'ятати про те, що дизайн одягу - це якраз та область, в якій індивідуальний підхід до кожного клієнта є запорукою успіху і рівня оплати за працю. Робота дизайнера вимагає і спеціальних навичок професії, знання історії костюма і основних закономірностей композиції костюма, володіння інформацією про різні стилі і напрямки в її створенні. Обов'язковим компонентом професійних навичок дизайнера одягу є його творчий підхід і гарний смак, а також почуття міри і почуття стилю. Дизайнер одягу - професія далеко не нова, але особливо актуальною вона стала саме сьогодні. Пов'язано це з тим, що індустрія моди активно розвивається.

Проектування одягу - процес створення нового образу одягу. Одяг є найбільш складною і тонко організованою структурою. Це пов'язано з тим, що, з одного боку, одяг знаходиться у взаємозв'язку з предметами середовища, а з іншого - з фігурою людини. Крім того, одяг є відображенням культурного та соціально-економічного рівня розвитку суспільства. За допомогою одягу людина може поліпшити свою зовнішність, підкреслити переваги фігури, роблячи непомітним недоліки. З історії костюму видно, що в костюмі завжди втілювався ідеальний образ людини.

Творча концепція в дизайні одягу

Концепції, що існують в дизайні одягу, як правило, знаходяться в руслі основних проблем дизайну свого часу і пов'язані із загальними тенденціями зміни способу життя. Але ці загальні тенденції втілюються в авторських концепціях в дизайні, тобто різні дизайнери по-різному ставляться до функції речі, є прихильниками різних концепцій гардеробу, вдаються до різних способів формоутворення, призначають свій одяг людям, які ведуть різний спосіб життя тощо. Крім того, специфіка дизайну одягу полягає в тому, що концепції знаходять своє втілення




насамперед у візуальній формі, а не у вигляді тексту. Традиції сезонного ритму зміни моди призвели до того, що основною формою реалізації творчої концепції в дизайні одягу є демонстрація моделей – модний показ. Концептуальність проявляється не тільки в самих моделях одягу (хоча це найважливіше), але й у виборі тих чи інших моделей, створенні певного образу (зачіска, грим, манера руху), музичному оформленні і місці проведення показу.

Авторські творчі концепції дизайнерів, як правило, не існують поза загальних тенденцій розвитку проектної культури та «вписуються» в ті чи інші загальні концепції, існуючі в дизайні. У ХХ в. можна було говорити о двох «глобальних» концепціях у проектуванні: функціоналізмі, що визначав розвиток дизайну в першій половині ХХ в., і постмодернізмі («новому дизайні», «антифункціоналізмі»), який з'явився в епоху постмодерну - в останній третині ХХ ст.

Основними принципами функціоналізму були функціональність, доцільність і універсальність форм. Класик німецького функціоналізму Д. Рамс так визначав його основні установки: простота замість складності, звичайне замість незвичайного, довговічне замість модного, функціональне замість емоційного, розумне замість ефектного.

Всі великі модельєри, які увійшли в історію моди як революціонери й перетворювачі (П.Пуаре, К. Шанель, Е.Скіапареллі, К.Діор, К. Баленсиага, М.Квант, А.Курреж, І.Сен-Лоран, І.Мі-яке тощо), запропонували нові творчі концепції, що відображають зміни в суспільстві та способі життя, поява нових образів людини. У сучасному дизайні одягу існує безліч творчих концепцій - від авторських концепцій до цілих напрямків (наприклад, мінімалізм, деконструктивізм). Одні дизайнери є прихильниками частотої зміни моди, інші прагнуть до створення класичного стилю, одні створюють завершення естетичні зразки, інші продумують можливість трансформації одягу, що дозволяє здійснюватися самовираження споживача, одні вносять у свої твори гумор і іронію, інші шокують глядача, прагнучи викликати сильні емоції і потрясіння. В цілому можна констатувати, що підсилюється тенденція концептуалізації творчості дизайнерів одягу (наприклад, творчість Р. Кавакубо, Х.Чалаяна, Х.Сторей тощо).

Процес створення колекцій

 Створення колекцій, втім, як і будь-якого творчого проекту, починається з народження образу. Творчий процес - це таємниця. Як народжується новий образ, частіше і сам майстер не в змозі пояснити. Безумовно, допомагають талант і інтуїція, вміння вловити ідеї, які буквально «носяться в повітрі». Іноді відправною точкою стають швидкоплинне враження від одягу, побаченого на вулиці, перегляд книг з історії костюма або старих журналів мод, фільм, телепередача. Словом, весь світ, що оточує кутюр'є, служить для нього джерелом натхнення.

Колекцією прийнято називати кілька моделей одягу різного призначення (від 5–7 предметів одягу у початківців модельєрів, у відомих кутюр'є до 60–80 моделей), які об'єднані певною ідеєю (концепцією), відповідають деякій тематиці, мають схоже колірне рішення і створені для певного сезону (весна–літо або осінь–зима).

Колекції бувають: творчі і промислові, від-кутюр і прет-а-порте, колекції спеціального призначення (наприклад колекції шкільного одягу, колекції форменого одягу, одяг для роботи).

Творчі колекції розкривають перспективу розвитку модної лінії. Вони є прогнозом моди майбутнього.

Промислові колекції завжди створюються з урахуванням можливості їх промислового виробництва. Вони повинні відповідати вимогам моди поточного або майбутнього сезону, бути функціональними, практичними, простими і реальними для масового тиражування.

Розрізняються авторська дизайнерська колекція і колекція певного Будинку моди або фірми, яка може створюватися кількома дизайнерами.

Термін «Haute Couture» (від-кутюр) в буквальному перекладі з французької означає «високе шиття». У наш час під ним розуміють створення одягу найвищого класу і зазвичай перекладають як «висока мода».

Центром від-кутюр (як ми говорили в розділі майстри міжнародної моди) є Париж, де знаходиться Палата (Синдикат) високої моди. Вона визначає статус модельєрів і займається організацією показів колекцій Будинків високої моди (у січні та липні). Щоб бути зарахованим до Будинків від-кутюр, треба відповідати цілому ряду строгих вимог: Будинки зобов'язані мати не менше 15 службовців і представляти колекції два рази на рік (у кожному дефіле по 35 платтів для дня і для вечора).

Сукні від-кутюр виконуються майже цілком вручну і тільки в одному екземплярі. Кожна модель вимагає зазвичай 100–400 годин роботи. Вибрані на дефіле костюм або плаття є лише зразком, а для клієнта шиється нове, ідеально відповідне до фігури.

Тиражовані для продажу моделі готового одягу називають одягом рівня прет-а-порте (від фр. *Prêt-à-porter* - готовий щоб носити).

Виділяють чотири групи готового одягу:

- серія люкс (тираж 4-5 примірників);
- серія високої якості (тираж 100-200 шт.);
- класична серія - вироби високої якості;
- серійного виробництва (кілька сот примірників).

З моменту появи індустрії готового плаття вона пройшла шлях від виробництва низькосортної дешевої продукції або напівфабрикатів до надзвичайно складної і різноманітної системи виготовлення одягу. У рамках прет-а-порте сформувалися свої художні школи, центри мод, коло модельєрів і клієнтів, а також тонка градація якості та цін.

Колекцію можна розробляти на основі костюмів у системах «комплект», «ансамбль» або використовуючи обидва види систем.

Комплект - це повний набір одягу і предметів, що доповнюють і складають разом костюм, що відповідають певному конкретному призначенню, і пов'язаних між собою єдністю художнього рішення.

Речі комплекту можна роз'єднати, замінити, при цьому можна міняти і призначення костюму.

Пластична спільність форм кількох комплектів є основою для об'єднання їх в гардероб. Гардеробом називається ряд комплектів, що належать одній людині, що відповідають її соціальній та професійній приналежності, способу життя, кліматичних умов.

Ансамбль (франц. Ensemble - замість) гармонійне за кольором і формою поєднання одягу з головним убором і аксесуарами. В ансамблі нічого не можна прибрати, замінити без порушення його художньої образності. В ансамблі найбільш повно розкривається образ певної людини.

Ансамблі костюмів, які складають колекцію, завжди мають один або кілька загальних ознак. Такими ознаками можуть бути:

- асортиментна група (вечірні сукні, чоловічі костюми тощо);
- вікової ознаки (молодіжний, дитячий одяг тощо);
- сезонність (колекція літніх суконь, зимніх пальто тощо);
- призначення (діловий, повсякденний, вечірній одяг тощо);
- стильова спрямованість (класичний, спортивний одяг тощо);
- швейний матеріал (льон, шовк, хутро тощо);
- асоціативно-образне джерело (колекція виконана за мотивами архітектури, природи тощо).

Комплекти та ансамблі, які складають колекцію повинні утворити гармонійну єдність. Однак вимога цілісності колекції зовсім не припускає схожості один з одним і одноманітності костюмів щодо неї входять.

Існує чотири типи зв'язків костюмів в систему «колекція» (так само як в системи «комплект», «ансамбль»):

1. Колекція будується на ставленні тотожності первинних елементів форми, складових її костюми. Зв'язок тут утворюється внаслідок повторення у всіх костюмах якоїсь форми або матеріалів, або властивостей, особливостей форми (наприклад, всі костюми мають однакову динаміку форм або малу об'ємність форм, або однакове членування форм тощо) (іл.137).

2. Колекція організована на ставленні подібності складових первинних елементів форм, тобто на переважанні подібності, а не відмінності. Подібними можуть бути: види геометричних форм, силуети, лінії, величини, маси, колір і фактури матеріалів, ступінь динамічності або статичності тощо (іл.138).

Підбір кольорів можна вести в послідовному наростанні подібності чи відмінності тональності, ступеня яскравості, ступеня теплоти і холодності, рядів споріднених поєднань. Підбір мас може змінюватись в їх послідовному зменшенні або збільшенні у формах костюмів (зміна маси досягається зміною величини форми, її членуванням, а також використанням властивості кольору і фактури матеріалів).

Для зв'язку моделей в колекції можна застосовувати декоративні лінії і обробку з їх послідовною зміною від одного костюма до іншого.

3. Колекція, побудована на відношенні контрасту складових елементів форм, є найбільш важким в рішенні, але зате і дуже ефектною, виразною. Для композиційної зв'язку тут також можна використовувати властивості будь-яких первинних елементів форми, протиставляючи ці властивості один одному, збільшуючи або зменшуючи їх контрастність, а також протиставляючи одну форму іншій або всім іншим або знаходячи інші способи виділення форм, що об'єднуються в колекцію.

При підборі кольору контрастні відносини будуються на поєднанні кольорів: додаткових, теплих і холодних, чорного і білого. При підборі мас використовуються протиставлення легкого та важкого, малого і великого.

При підборі силуетів і ліній протиставляють об'ємне і лінійне, вертикальне і горизонтальне, широке і вузьке, гостре і округле. Зіставляючи форми динамічні і

статичні, стійкі і нестійкі, слід пам'ятати, що зв'язки, побудовані на контрасті, хоча і найбільш виразні, але вимагають певного почуття міри, що не дозволяє перейти межі, за якими губляться зв'язку і відбувається розпад колекції на самостійні форми. Тому число складових колекцію моделей провідних форм, пов'язаних контрастним відношенням, слід обмежувати (іл.139).

1. Колекція моделей будується на основі ритму, на повторенні в певній послідовності різних елементів форми, таких, як колір, фактура, лінії, або будь-яких деталей, частковостей через різні, але закономірні інтервали (метричні і ритмічні порядки). Зв'язки моделей в колекції, побудованої на ритмі, найбільш дієві, міцні і можуть бути використані для будь-якого числа провідних форм моделей (іл.140)



Іл. 137. Зв'язок моделей в колекцію на основі тотожності



Іл. 138. Зв'язок моделей в колекцію на основі подібності



Іл.139 Зв'язок моделей в колекцію на основі контрасту



Іл.140.Зв'язок моделей в колекцію на основі ритму

Основні етапи проектування

Процес проектування являє собою складний комплекс завдань. У процесі проектування необхідно застосовувати як дані науки (соціології, прогнозування), так і образно-асоціативні методи, що дозволяють наповнити форму глумом і соціокультурним змістом.

Основою дизайнерського проектування є всебічний облік суспільних потреб.

Основними етапами проектування одягу є:

- **аналіз передпроектної ситуації;**
- **розробка творчої концепції, пов'язаної як конкретними проектними завданнями, так і з основними тенденціями розвитку проектної культури в цілому;**

- **визначення основних завдань дизайн-проекту;**

- **ескізна стадія проектування;**

Для студентів спеціалізованих вузів необхідно вміти показати проектну графіку і виготовлення кількох одиниць одягу з розробленої колекції.

Першою стадією є передпроектна, що включає **передпроектний аналіз**, який починається вже на стадії маркетингу. Такий аналіз передбачає перш за все вивчення опитування, визначення модних тенденцій. Тенденції в розвитку суспільних потреб у нових речах і тенденції в розвитку моди на них взаємопов'язані. Вивчаючи структуру і характер діяльності людини або соціальної групи, предметне середовище проживання людини, умови його життя, можна визначити перспективи розвитку потреб суспільства.

Джерелом інформації про майбутні модні тенденції безсумнівно є покази колекцій тих дизайнерів одягу, яких вважають авангардистами в моді. Правда, не все те, що демонструється на подіумі, буде визнано суспільством, але в той же час деколи фактичним поштовхом до зміни і розвитку потреб у нових речах, до виникнення нової модної тенденції, служить не що інше, як сама поява нових речей, демонстрація нових модних пропозицій. Відомо, що попит народжує пропозицію, а й без певної частки пропозиції не може виникнути і попиту.

Дослідження та визначення функцій майбутньої речі, дослідження способів використання її припускає також вивчення властивостей і якостей моделей-аналогів, тобто вже існуючих, схожих з проєктованим за функціональним призначенням, принципом дії, умовами застосування. Такий аналіз дозволяє виявити недоліки попередніх аналогів і в подальшому попередити їх появу в новому виробі.

На основі проведеного передпроектного аналізу виробляється **творча концепція**, тобто основна ідея, смислова спрямованість цілей, завдань і засобів проектування. Впорядкування проектних відомостей, зібраних при передпроектном аналізі, і з'єднання їх в єдине ціле призводить до виникнення проектного образу.

При визначенні концепції та вироблення проектного образу відбувається облік таких факторів формоутворення як функціональні (відповідність майбутнього виробу основному призначенню), ергономічні (співвідношення виробу з людиною, забезпечення оптимального комфорту), технічні (вибір сировини, конструктивного рішення, технологічного циклу). Технічні фактори тісно пов'язані з економічними, так як при проектуванні моделі для промислового виробництва необхідно враховувати забезпечення продуктивного використання обладнання на підприємстві, економію сировини і способи здешевлення виробничого процесу.

Ескізна стадія проектування - найважчий і вирішальний період творчості художника, коли йому потрібно не тільки реалізувати створений в його уяві прообраз майбутньої речі, а й визначити, з якої тканини, фактури, малюнку, декору буде майбутня модель.

Ескізну творчість можна умовно розділити на чотири види:

- фор-ескіз;
- творчий ескіз;
- конструктивний, чи технічний ескіз;
- проектна графіка (в учбовому процесі);
- рекламна графіка.

Кожному виду графічних робіт відповідає своя міра відображення та вираження форми, матеріалу, обладнання (манера) роботи. Дуже важливо, щоб характер графіки відповідав образу що проектується (вечірню сукню небажано виконувати в карикатурній графіці), тобто відповідність графічної форми змісту проектної задачі.

Фор-ескіз - це початковий ескіз, начерк ідеї форми, в якому відображається або вся форма в силуетному рішенні, або її фрагмент. Це вираз первісної думки про форму костюма, первісна запис чуттєвого осмислення форми, в якій, проте, визначаються пропорції і ритм фрагментів і членувань силуету. Здійснюється фор-ескіз олівцем, тушшю, аквареллю, фломастером та ін.

Творчий ескіз – являє собою розробку на папері композиції форми костюма з докладнішою промальовуванням форми, пропорцій, з більш виділеними лініями і формами. У ньому вже можлива опрацювання колірної композиції костюма, його матеріального втілення, а також часткова намітки конструктивного рішення.

Конструктивний, робочий або технічний ескіз. У ньому розробляється конструктивна схема костюма або на фігурі, або без неї. Мета конструктивного ескізу – докладна розповідь про конструктивні лінії, членування, які будують форму.

Проектна графіка – виконання моделей на планшетах для загального уявлення про розроблену колекцію (у навчальному процесі).

Рекламна графіка – покликана пропагувати створювану форму (колекцію).

Найбільш поширеними в моделюванні одягу засобами вираження ідеї форми моделі є малювання – ескізування й макетування-наколк. Ці два напрямки роботи над моделлю взаємно доповнюють і збагачують один одного, супроводжують один одного, часто міняючись місцями.

Художник шукає на папері, перевіряє в матеріалі, знайдене в матеріалі уточнює малюнком. Пошуки об'ємних форм одягу, її покрою за допомогою наколки є, по суті, ліпленням - моделюванням матеріалу на манекені або фігурі людини.

Визначення складових частин об'ємної форми моделі проводять також за допомогою технічного конструювання, тобто побудови креслення на площині, чи проектування складових частин об'ємної форми виробу на площину. Конструкція повинна бути розроблена з урахуванням технології її виготовлення.

Розглянемо процес проектування на проекті «Розробка колекції на основі писанки» (розроблений студентами ХНПУ ім.Г.С.Сковороди).



Іл. 141. Джерело натхнення «Писанка» (аналоги);

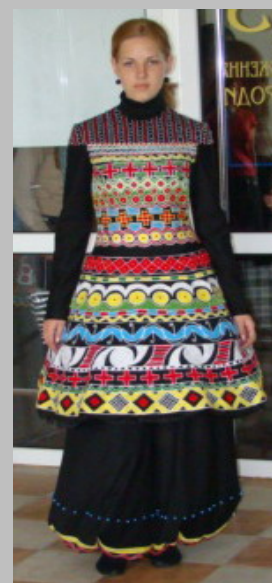
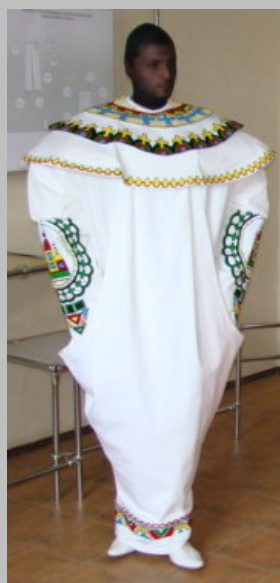
Іл.142. Концепція колекції



Іл. 143.Творчі ескізи



Іл. 1



Іл. 2

Іл.144.1. Проектна графіка 2.Розробка колекції на основі писанки (фото колекції)і

Конструювання – важлива частина роботи над проектною моделлю, так як якість, зовнішній вигляд одягу в значній мірі залежить від методів виготовлення виробу. Прийоми побудови креслень викрійки одягу називають системами конструювання. Кожна система містить комплекс необхідних вимірювань тіла людини, мірок для побудови конструкції, комплекс технічних розрахунків та геометричних побудов, необхідних для створення деталей викрійки з урахуванням особливостей статури людини і технології обробки деталей виробу.

Елементи та виразні засоби композиції костюму



Костюм протягом тисячолітньої історії завжди був саме твором мистецтва.

Композиція костюма включає в себе цілий ряд понять. Латинське слово «compositio» означає – складання, з'єднання, створення. Як і будь-який витвір мистецтва, костюм створюється за допомогою властивих йому виразних засобів, що використовуються відповідно до певних правил. Композиція любого виробу завжди обумовлена його призначенням та сферою його використання.

Створення гармонійного костюма – основна мета дизайнера одягу. Створюючи одяг, важливо наділити його не тільки функціональним, але і естетичним змістом – красою, гармонією (гармонія – від гр. скріплення, злагоженість, стрункість, зв'язок – струнка узгодженість частин єдиного цілого), співмірністю частин цілого. Гарний костюм має характерну для нього композицію, тобто правильно скомпоновані співвідношення його елементів, частин і деталей. Композиція костюма – це об'єднання всіх його елементів в одне ціле, що виражає певну ідею, думку, образ. Елементами костюма є всі його складові: форма, матеріал і його властивості, колір, конструктивні та декоративні лінії. Досягти гармонії в створенні костюму допоможуть виразні засоби композиції: ритм, рівновага, симетрія, асиметрія, статика, динаміка, пропорції, масштаб, масштабність, контраст, нюанс, колір, фактура. Застосування перерахованих засобів дозволяє творцю костюма висловити свій задум, наповнити костюм художнім змістом і таким чином впливати на думки і почуття глядачів. Головною якістю композиції є цілісність.

Найважливішим засобом створення гармонійного образу є пропорції.

Пропорція (від лат. співвідношення) – співмірність частин цілого між собою та цілим. У моделюванні одягу пропорції є найбільш важливим фактором. Розмірні відношення елементів форми – це та основа, на якій будується вся композиція. Пропорційні відносини властиві як живій, так і неживій природі. У давні часи, в ужитковому мистецтві й архітектурі пропорціям приділяли велику увагу, досягаючи найкращих художніх якостей. Існують різні види пропорційності. Крім арифметичної ($a:b = c:d$), геометричної ($a:b = b:c$) пропорцій існують також гармонійні пропорції – це «золотий перетин», ряд Фібоначчі. Основою всіх пропорційних відносин протягом багатьох століть були розміри людського тіла. Мірою довжини в Єгипті, Римі, Греції був фут (ступня), в Росії – сажень, лікоть, п'ядь (відстань між кінцями розсунутих великого і вказівного пальців). Пропорції та розміри людського тіла відносно предметного середовища полягли в основу системи «Модулор» (автор відомий архітектор, дизайнер Ле Корбюзьє).

Пропорції в одязі і фігурі припускають членування по горизонталі. Пропорції костюму – це співвідношення частин його форми між собою і в порівнянні з фігурою

людини. Використовуючи закон пропорцій в створенні костюму, слід пам'ятати, основа живопису – простір, основа костюму – фігура людини. Порівняльна довжина ліфа і спідниці, рукавів, коміра, деталей та виробу має вплив на зорове сприйняття фігури в костюмі, оцінку її пропорційності. Тобто, одяг, взуття, сумки повинні знаходитися в залежності від розмірів та пропорцій тіла людини. Гарними, досконалими, «правильними» виглядають такі співвідношення, які близькі до природних пропорцій тіла людини. Звісно, що висота голови «вкладається» в зрості біля 8 разів, а лінія талії поділяє фігуру у відношеннях приблизно 3:5.

Симетрія з давніх пір вважається одним з важливих умов краси форми.

Симетрія (від гр. розмірність, відповідність) – це закономірне розташування однакових, рівних частин відносно один одного. Як засіб композиції симетрія використовується дуже давно. Ще за часи древньогрецької філософії симетрія пов'язана з поняттям «середини», «центру», за допомогою яких ми маємо уяву про цілісність існування. Симетрія характерна для всього живого у природі: листя, квіти, тваринний світ, людина. Але у живій природі абсолютної симетрії немає. Абсолютна, жорстка симетрія є характерною для неживої природи – сніжинок, мінералів. Симетрія організує форму, приводить її до порядку й стабільності. У костюмі симетрія виступає у різних проявах: в силуеті, конструкції, розміщенні деталей (кишень, клапанів, пагонів), розподіл декоративного оздоблення, кольорових плям.

Існують різні види симетрії:

- **дзеркальна** (заснована на рівності двох частин, розташованих одна щодо іншої, як предмет і його відображення в дзеркалі. Приклад – фронтальний силует фігури людини), найбільш простий вид симетрії;

- **центрально-осьова** (обумовлена обертанням рівних частин щодо осі симетрії, тобто при повороті навколо неї вони повинні бути сумісними. Приклад – розетки, квітка ромашки.);

- **симетрія гвинтова чи по спіралі** (результат – обертання та руху елементів навколо та переміщенням уздовж осі; у спіральній симетрії елементи переміщуються в одній площині, поступово наближаючись до центру. Приклад – деякі види раковин);

- **симетрія за здвигом** (приклад – орнаментальні композиції);

Симетрія породжується симетричністю будови фігури, і властива звичайному повсякденному костюму. Усі види симетрії поділяються на статичні (усі прості геометричні фігури) та динамічні (спіраль).

Асиметрія – порушення симетричної рівноваги, що вносить момент турботи, притягає до себе увагу та створює уяву живої форми. Асиметрична композиція може бути врівноваженою і неврівноваженою. Врівноваженість композиції може бути за допомогою маси, тону, кольору, фактури, розподілу великих та малих величин, світлого та темного. Головною умовою асиметричної композиції є композиційна врівноваженість. Асиметричність в костюмі може проявлятися:

- по формі і крою (це надає одягу оригінальності та образності костюму);
- за рахунок внутрішніх членувань форми (горизонтальних, вертикальних, діагональних);
- з використанням різних за кольором, фактурою, малюнків тканини;
- розташуванню функціональних та декоративних деталей (кишені, клапани, застібки, кокетки, складки тощо);
- за допомогою використання аксесуарів.

Схеми видів симетрії



Іл.145. Симетрія : дзеркальна, центрально – осьова, симетрія гвинтова чи по спіралі, симетрія за здвигом;



Іл.146. Симетрія в костюмі: дзеркальна, центрально – осьова, симетрія гвинтова чи по спіралі, симетрія за здвигом;

Внести в симетричний костюм елемент протиріччя допомагає **дисиметрія**, тобто часткове порушення симетрії (внесення до костюмудеяких деталей для притягнення уваги). Важливою властивістю композиціїє рівновага форми.

Рівновага – стан композиції при якому всі елементи збалансовані, врівноважені між собою. Цей стан залежить від розподілу основних мас композиції відносно центру. Розподіл мас повинен нести інформацію про візуальну стійкість форми. Рівновага як і ритм належить рослинному і тваринному світу. Рівновага об'ємів любого предмету візуально викликає почуття спокою, упевненості.

Симетрію нерідко рахували однією з складових гармонії та краси. Також, її трактують як синонім рівноваги, вважаючи, що симетрична форма завжди композиційно зрівноважена. Рівновага в композиції може будуватися по принципу гойдалки, по масі, за кольором.

Статика – стан спокою, рівноваги, стійкість форми, відсутність зорового руху. У статичній композиції завжди є явний центр, вісь, навкруги якої організується форма. Статичність потребує рівних, спокійних рухів ліній та мас, чітких членувань по вертикалі та горизонталі. Усі предмети побуту мають статичну форму. В костюмі статична композиція рекомендується людям похилого віку, бо вона несе інформацію про стабільність, спокій, нерухомість в усій своїй побудові. Статичну форму має прямий силует. Симетрія, прямі горизонтальні лінії, замкнений розвиток форми, рівновага, стаціонарність є проявом статичності.

Динаміка – зорове сприйняття руху форми у просторі. Динамічність робить форму помітною, активною, яскравою, виділяючи її серед інших. Геометрична основа форми має свою динамічність. Куб і квадрат не мають динаміки, руху. Витягнуті прямокутники, усічені піраміди, трикутник, мають динаміку руху сторін від великого до меншого. Динамічність композиції можна передати різними засобами:

- рух форми в просторі від більшого до меншого і навпаки;
- рух форми в просторі до центру і мати кінцеву точку, чи від центру, уводячи зір за межі композиції;
- при контрастному членуванні форми на нерівні частини;
- асиметричності форми;
- при сполученні хроматичних кольорів, де активні кольори будуть створювати рух у свій бік;
- при наявності діагональних ліній, які посилюють динаміку композиції.

В художньому проектуванні динамічній композиції присутні рух, ритм, зростання, розвиток. В костюмі більш динамічними є трапецієвидний силует та прилеглий силует «Х». Динамічне рішення композиції підходить для молодіжного одягу, бо дозволяє виділятися з натовпу, притягує до себе увагу, відповідає темпераменту, активності молоді. На динамічність впливають матеріали з яких виробляють одяг. Легкі, шовковисті тканини наділяють одяг пластикою, постійним рухом та зміною в просторі.

Характерною ознакою композиції є те, що кожен її елемент не існує ізольовано, а знаходиться в оточенні і взаємозв'язку з іншими елементами і формами. Це дає можливість порівнювати ці елементи один з одним. Протиставлення можуть будуватися за трьома варіантами: тотожності, контрасту, нюансу.

Тотожність – рівність характеристик форм, розмірів, пластики, кольору, фактур. Гармонійний зв'язок у цьому випадку заснований на повній подібності усіх характеристик форми. Такий прийом є правильним та позбавлений фантазії й індивідуальності.

Контраст – різка різниця форми, розміру, пластики, кольору, фактури. Контраст – один з головних засобів композиції в проектуванні промислових виробів. Протиставлення двох початків у композиції вже саме по собі робить форму помітною, виділяючи її серед інших. Форму предмету людина сприймає завдяки контрасту світла та тіні. Повна відсутність світлотіні створює ілюзію площини. Надмірні контрасти здатні викликати передчасне стомлення, а відсутність контрасту притупляє увагу людини. Використання контрасту активує форму, але ще не гарантує гармонії. Різкий контраст

руйнує композиційний зв'язок у костюмі. Така форма розпадається на частини. Контраст може бути: за формою, розміром, розташуванням декоративних елементів, кольором, тоном, фактурою, ступенем опрацювання елементів. Контраст у цілісній композиції викликає необхідність його доповнення нюансними відношеннями, тобто контраст у композиції нерозривно пов'язаний із нюансом.

Нюанс (відхилення, ледь помітний перехід) – незначна різниця між однорідними якостями предмету. «Мистецтво починається там, де починається ледь-ледь» Карл Брюллов про нюансування в художній творчості. Нюанс є самим тонким та делікатним з композиційних засобів. Особливе значення нюансування здобуває при проектуванні виробів, безпосередньо задовольняючих потреби людей. Нюанс може виявлятися в пропорціях, у кольорових і тональних відношеннях, декорі, пластиці, фактурі, у побудові поверхонь зі складними формоутворюючими елементами.

Важливішим засобом створення гармонійної та художньої виразності є ритм. **Ритм** (від гр. розміреність, узгодженість) – закономірне чергування сумірних елементів форми, порядок сполучень ліній, площин, об'ємів. Ритм діє на наші почуття. Ми сприймаємо його не тільки візуально, але й на слух. Ритм був і є в усіх видах мистецтва в усі часи. Вже в країнах Древнього Сходу композиція відрізнялася стрункістю та наявністю ритму. В мистецтві давньоєгипетських майстрів, фриз був основною формою композиції, де ритмічно чергувалися образотворчі елементи. Таким чином, ритм – це повторюваність елементів, форм, об'ємів, інтервалів між ними і наявність ясно вираженої закономірності в їхньому повторенні.

Існує два види повторюваності:

- **метрична** (кількаразове повторення якогось елемента чи мотиву через рівні, однакові інтервали);

- **ритмічна** (ритмічний повтор виражається в поступових кількісних змінах у ряду елементів, що чергуються, у наростанні або в убутті, згущеннях або розрідженнях).

Метричний повтор сприймається в цілому простіше від ритмічного і хоча він є активною закономірністю, він ще не гарантує гармонії композиції. Розвиток метро – ритмічних композицій може відбуватися по вертикалі та горизонталі, бути динамічною чи статичною. Розвиток по вертикалі візуально надає композиції завершеності ряду. З усіх засобів композиції ритм найбільш тісно пов'язаний із психофізіологією сприйняття, тому роль його у формоутворенні дуже велика.

Ритм в костюмі можуть створювати такі елементи:

- членування (лінії конструктивні чи декоративні);
- колір (смуги, клітки тощо);
- фурнітура (гудзики, застібки «блискавки» тощо);

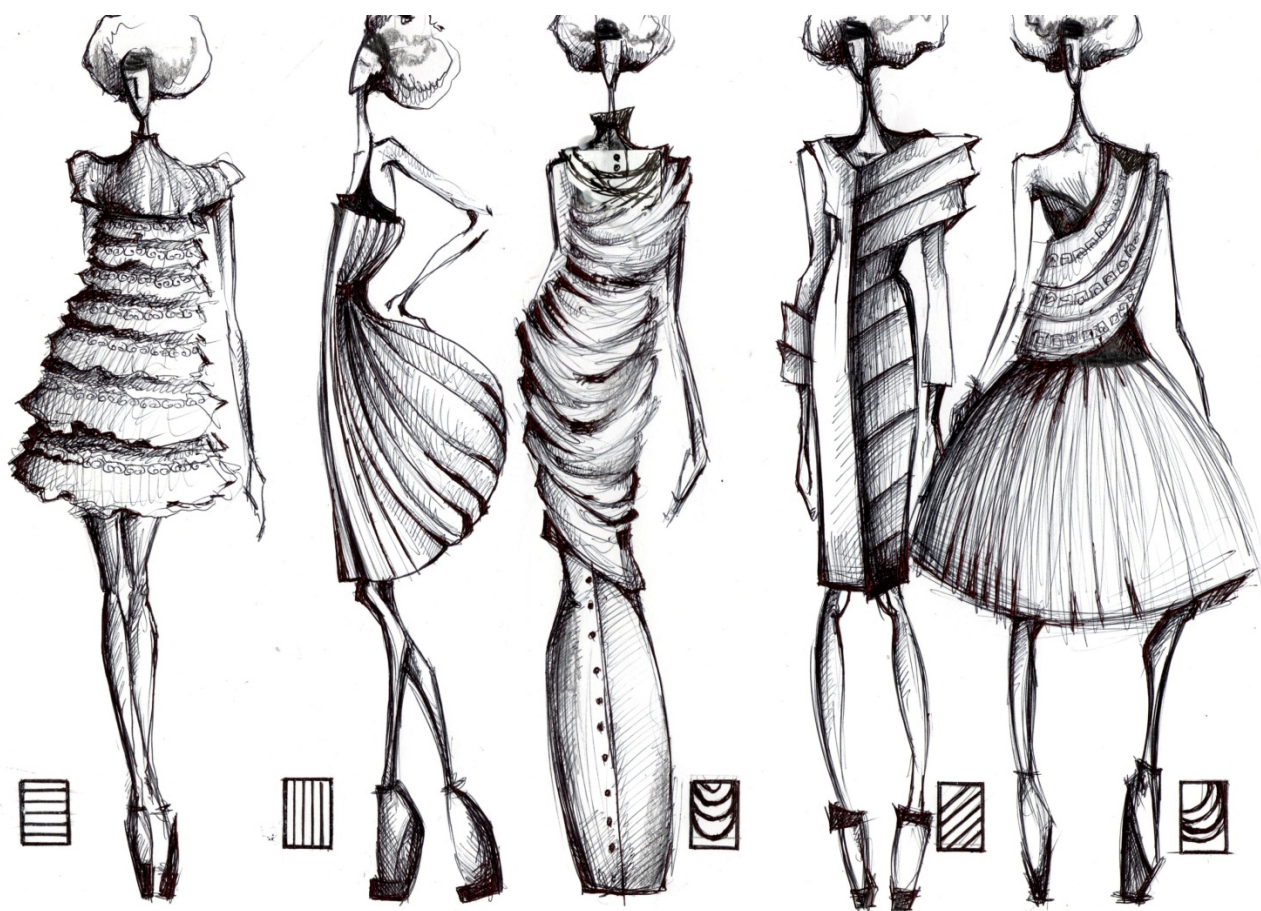
На ритмі започатковані складки, фалди, волани, зборки, защіпи, строчки, орнаменти.

За способом організації ритм в костюмі може бути п'яти видів:

- **горизонтальний** (горизонтальні смуги, шлярки, волани);
- **вертикальний** (защіпи, строчки, вертикальні складки тощо);
- **спіральний** (розміщення воланів, оздоблення);
- **діагональний**;
- **радіально-променевий**.

Останні три види надають формі враження стрімкого руху (іл. 147).

Метрична організація в костюмі може бути рядовою (складки) чи осьовою (гудзики, кишені тощо).



Іл.147. Ритм в костюмі: горизонтальний, вертикальний, спіральний, діагональний, радіально – променевий

Один з важливих законів композиції – виділення головного у складі цілого. У композиції головне – **композиційний центр**. Закон головного в цілому показує, навколо чого об'єднані частини цілого. Предмет, що виконує роль композиційного центру, не обов'язково повинен бути найбільшим – просто він повинен привертати увагу глядача, приглушати відволікаючі контрасти і другорядні деталі, підпорядковуючи все головному.

У костюмі роль композиційного центру зазвичай відводиться деталям. Центр композиції в костюмі є практично завжди. Якщо костюм повністю чорного кольору, центром композиції може бути зачіска або макіяж. Якщо композиційним центром є яка-небудь деталь (капелюх, рукавички, бант, рукава), то вона повинна відрізнятися кольором, формою, фактурою або масою, привертати увагу цікавим дизайном. У цьому випадку всі інші деталі і аксесуари служать фоном і покликані підкреслити центр, а не відволікати від нього увагу.

Якщо центр композиції розташований по центру фігури, то він привертає увагу до тіла – до грудей, талії, стегон. Акцент, перенесений в нижню частину, до ніг, надає образу стійкість. Якщо композиційний центр відсутній, то образ не читається, як не виразний, не запам'ятовується або розпадається, тобто не відрізняється цілісністю.

Колір, фактура, лінії в костюмі

Велику увагу потрібно приділити кольору в одязі.

Колір виграє велику роль в нашому житті та діяльності, оточує та супроводжує нас повсюди. Колір є одним з важливих інформаційних властивостей предмета, популярною формою естетичного почуття.

Питання кольорознавства тісно пов'язані з фізикою, світотехнікою, фізіологією, психологією, естетикою, мистецтвознавством. Колір може визивати збудження чи потрясіння, створити гармонію. Він може творити чудо, але здатний привести й до катастрофи. Роль кольору на людину з точки зору психології дуже велика та різноманітна.

Відрізняють прямий вплив (здатність викликати у нас відчуття тепла чи холоду, суму чи веселощі), вторинний, який пов'язаний із суб'єктивними чи об'єктивними асоціаціями, тобто кольори та їх сполучення визивають у людини кольорові асоціації, які пов'язані з життєвим досвідом, спогадами, обумовленими емоціями та образами.

Кольорові асоціації не усіх людей однакові. Вони залежать від расової та етнічної належності, культурних традицій (білий колір у європейців асоціюється з радістю, чистотою, здоров'ям, а у японців – він означає скорботу і є кольором трауру), роду діяльності, за віком, темпераменту кожної людини. Встановлено, що світлі кольори стимулюють, збуджують, радують, темні – пригнічують, гальмують, надають суму.

Кожен колір містить в собі безліч понять, такі як:

- кольорові символи (небо-синє, кров-червона, природа-зелена);
- кольорові алегорії (нудьга зелена, жовта преса, білий білет);
- кольорові знаки (голубі берети, білі комірці);

Значення кожного кольору може бути як позитивним, так і негативним, тобто може співвідноситися як з поняттям добра, так і зла.

Існує взаємодія кольору та часу – кожна епоха вибирає свій колір: сірий – пуританство та післявоєнна Британія, Древній Рим – пурпур, як символ влади, велике різноманіття кольорів – нація процвітає. В костюмізмінна модних колірних поєднань відбувається швидше, ніж зміна форми або деталей. Колір більш ніж інші ознаки, емоційно впливає на людину. В костюмі це особливо має значення, оскільки різноманітність моделей досягається за рахунок застосування різних тканин та їх колірних комбінацій.

Колір – це невід'ємний елемент форми костюма, виразність сприйняття якої залежить від того, в якій кольоровій гамі костюм виконаний. За допомогою кольору можна отримати додаткову естетичну інформацію про костюм: його функції, його значення як символу, призначення для тієї чи іншої соціальної групи. Колір одягу безпосередньо пов'язаний з її: фасоном, фігурою, типом зовнішності, зачіскою, макіяжем, а також з віком, темпераментом, часом і місцем, а головне з психологічним забарвленням кольору, тобто з емоціями, настроєм, які цей колір викликає сам по собі у оточуючих людей. Тому працюючи над професійним іміджем, необхідно добре знати, який вплив надають конкретні кольори, а також звернути увагу на колірну палітру, яка складається з:

- «Активних» кольорів – світлі, чисті, теплі тони (самий «активний» – помаранчевий);

- «Пасивних» – ненасичені кольори холодної частини спектру (самий «пасивний» – блідий зелено-блакитний);
- «Фактурних» – які відтіняють фактуру тканини – теплі, середні, середньо насичені і сірі тони;
- «Незалежних» – приховують фактуру тканини – холодні, насичені, білий і чорний кольори.

Через колірну композицію, побудовану за принципами контрасту або нюансу, виражається і соціальна приналежність костюма. У Європейському діловому одязі ознакою високого статусу вважається ахроматична і натуральна гама (природні кольори). Чим більш яскравий і насичений колір, тим нижче передбачуваний статус.

Асоціативні характеристики кольору, що виникають при його прийнятті, щодо одягу:

Білий колір – дуже освіжає і омолоджує, але не повідомляє про людину нічого нового. Цей колір гарний у будь-якому віці, при будь-якому темпераменті і, особливо в літній час. Білий колір в одязі означає початок. Білу перуку судді – символ справедливості. «Білий лицар» – символ порятунку. Білий халат (у лікарні) вважається також символом порятунку, стерильної чистоти. Білий значно округлює силует і про це треба пам'ятати. В одязі білий колір можна використовувати в поєднанні з іншими кольорами, і це, на думку психологів, буде свідчити про врівноваженість особистості.

Чорний колір – це найбільш хвилюючий колір, як сказав одного разу Крістіан Діор. Цей колір збуджує швидше фантазію, ніж почуття, і тому гарний у будь-якому віці, при будь-якому темпераменті, практично при будь-якому макіяжі, в будь-якому місці і в будь-який час. Саме тому хороший французький смак вимагає, наявності в гардеробі «маленької сукні» чорного кольору.

Сірий колір – в будь-яких відтінках випромінює спокій і впевненість. Колір знімає роздратування і тому добре вписується в рамки ділового костюма. Сірий – це фон, на якому можна дуже добре висловитися, але сіра основа досить холодна і млява і без хорошої обробки і аксесуарів може виглядати гнітюче. На думку психологів одяг сірого кольору люблять натури розсудливі, але в той же час недовірливі і вразливі.

Коричневий колір – дуже позитивний консервативний колір, він притупляє, а іноді пригнічує емоції. Коричневий колір справляє несприятливе враження особливо при першому контакті, проте в поєднанні з іншими кольорами виглядає елегантно, висловлює стабільність, прихильність до традицій. З ним гарні яскраві аксесуари для спільного балансування кольору. Краще за всіх носять коричневу основу білявки, руді і з каштановим кольором волосся.

Бежевий колір – вбирає в себе всі відтінки чорного і білого разом з теплотою коричневого. Підходить майже всім, окрім дуже повних або мають жовтувату шкіру. Підходить для будь-якого часу року і місця.

Жовтий колір – веселий, свіжий, що підвищує настрій, хоча одночасно і тривожить. Жовтий колір розмиває межу силуету і робить фігуру безформною. Тому його краще використовувати на худу фігуру. Жовто-помаранчевий, золотий асоціюється з променями висхідного сонця та їх характеристики – багатство, дружелюбність, тому ці кольори підходять для встановлення комунікацій. Одяг жовтого кольору люблять носити ті, хто легко пристосовується до різних ситуацій. Такі люди комунікабельні.

Синій і блакитний колір – асоціюється з морськими просторами, підкреслює дистанцію, вносить відчуття рівноваги. Це символ скромності розуміння і рівного характеру. Синій і блакитний дані людям виключно заради позитивних емоцій. Це універсальні кольори ідеальні для ділового костюма. Залежно від відтінків вони надають впевненість, спокій і силу, створюють ділову, іноді холодну атмосферу, схиляють до мрійливості, випромінюють спокій і ніжність, але за будь-яких обставин викликають симпатію, підкреслюють професіоналізм, а на людей агресивних і нетерплячих діють заспокійливо. Темно-синій – оживляє обличчя візуально зменшує об'єм, ніж білий або бежевий. У Китаї з блакитним кольором пов'язували ідею безсмертя. А звичай загортати новонароджених хлопчиків пішов від бажання вберегти їх від псування.

Зелений колір – діє заспокійливо і створює відчуття довіри і стабільності. Гарний для ділового костюма, однак отруйні тони зеленого краще використовувати для вечірнього костюма. Зелений з відтінком травневої зелені може омолоджувати. Зелений – це колір упертих і занадто прямолінійних людей, які часто не дослухаються до чужих думок.

Рожевий колір – люблять вразливі люди, які довіряють більше своїм почуттям, ніж розуму. Може бути, звідси і пішов вислів «рожеві мрії». Рожевий колір діє заспокійливо.

Червоний колір – особливий колір. Самий імпульсивний, тому що подібний до полум'я; самий емоційний, нагадує про стиглі фрукти. Він дає практично необмежені можливості майже всім. Червоний колір ідеальний тільки для нетривалого спілкування поза формальною обстановки, так як колір відволікає від сенсу співрозмовника пригнічує і дратує його, особливо в поєднанні з чорним. Вважається, що люди сміливі, владні, вперті, рішучі і запальні дуже люблять одяг червоного кольору.

Фіолетовий колір – з'єднує споглядальний синій і активний червоний. Але в підсумку обидва кольори втрачають свою дію. Виникає відчуття бездіяльності і відсутності всяких емоцій. Натомість з'являється враження чогось екзотичного. Молодим цей колір з усіма його відтінками не підходить, бо додає зовнішності віку.

Пурпурний світлий – класичний пурпур – це яскраво червоний з фіолетовим відливом, пробуджує фантазію і пристрасть до всього нового. Не випадково це колір королів.

При розробці і створенні професійного іміджу необхідно враховувати асоціативні характеристики кольору і брати до уваги його вплив на оточуючих.

Фактура виступає активним засобом художньої виразності форми. В композиційному використанні різних фактур чи відділок існує правило – **дотримання почуття міри**.

Фактура (від лат. оброблення, побудова) – характер поверхні форми, який створює зоровий образ виробу й виступає одним з основних джерел сприйняття дотиком інформації.

Поверхня предмета з яскраво вираженою фактурою (ворсом, вузлами, букле тощо) надає виробу об'єм і масу, гладка – легкість і візуально зменшує об'єм.

Фактурні і пластичні властивості форми, так само як її конфігурація, впливають на виникнення ілюзій у сприйнятті цілої форми і тому повинні ретельно враховуватися при проектуванні одягу на фігури з відхиленнями від середньостатистичних розмірів.

У всьому світі дизайнери шукають нові прийоми обробки тканин і створення нових фактур.



Іл. 148. Малюнки і фактури тканини і схематичне розміщення їх на одязі
(з вправ студентів)



Іл. 149. Малюнки і фактури тканини і розміщення їх на одязі

Лінії в костюмі, як колір і фактуру, можна віднести до основних елементів композиції костюму. Вони виконують декілька функцій:

- обмежують форму;
- komponують зображення;
- визначають її пропорції а також характер і рух всієї форми.

В одязі розрізняють чотири основні групи ліній: силуетні, конструктивні, конструктивно-декоративні, декоративні.

Види ліній в костюмі:

• **Силуетні лінії** – визначають зовнішній обрис, контур одягу, тобто його силует. Вони надають силуету виразність, визначають пропорції, сприяють розкриттю задуму, висловлюють напрям моди. До силуетним ліній в одязі відносяться: лінії талії, лінія плеча, лінія горловини, лінія грудей, лінія стегон, лінія низу та інші лінії, які визначають форму одягу в різних положеннях у просторі (фас, профіль).

• **Конструктивні лінії** в одязі – це контури деталей костюма, які визначають будову його форми. До них відносяться лінії, що з'єднують деталі (шви) і лінії, що створюють форму (виточки, складки). Основними конструктивними лініями є: плечові шви, бокові шви ліфа і спідниці, шов по лінії талії, шви ушивання рукавів і нижні шви рукавів, виточки, рельєфи, підрізи. Часто конструктивні лінії несуть і декоративне навантаження (лінія горловини, контури коміра). Такі лінії називають конструктивно-декоративні. Кількість конструктивних ліній залежить від властивостей використовуваних матеріалів і фасону виробу.

• **Конструктивно-декоративні** – лінії, які зазвичай несуть подвійне навантаження, тобто це конструктивні лінії, але декоративно оформлені (рядком, вишивкою, кантом, тасьмою тощо). У такому випадку конструкція виконує естетичну функцію, вона збагачує форму (це рельєфи, лінії кокеток, підрізів, оброблені рядком, тасьмою).

• **Декоративні** лінії є вирішальними при розробці фасону та мають виключно естетичну роль. До них відносяться лінії, утворені різними елементами оздоблень: вишивкою, оздоблювальними строчками, кантами, шнурами тощо, які збагачують зовнішній вигляд моделі. Декоративними можна вважати і контурні лінії деталей: коміри, лацкани, кишені.



Іл.33. Види ліній в костюмі:

Д – декоративні лінії

К – конструктивні;

С – силуетні;

К-Д – конструктивно-декоративні

А також, в композиції костюма лінії бувають:

Головні лінії композиції організують силует і форму, висловлюють задум композиції.

Другорядні лінії повинні бути узгоджені і ув'язані з головними.

Вертикальні лінії висловлюють строгість, лаконічність, сприяє зоровому подовженню фігури.

Горизонтальні лінії визначають стійкість статичність моделі, візуально розширюють фігуру.

Діагональні лінії висловлюють рух, динаміку, характерні для побудови одягу з асиметричними формами деталей.

Силует або основні базові форми костюму

В першу чергу людиною сприймається загальна форма одягу, потім – колір, складові елементи форми і лише в останню чергу – деталі і подробиці.

Форму має будь-який предмет. Якщо форма створюється цілеспрямовано, можна говорити про дизайн. Нові різноманітні форми життя постійно вимагають

створення нових формпредметів. Від вибору форми костюму залежить враження, яке ви справляєте на оточуючих. Прямокутні форми завжди мають на увазі стабільність, раціональність, діловитість. Овал і коло уособлюють замкнутість, спокійний рух, м'якість і легкість. Трикутні форми костюму створюють відчуття руху, динаміки, легковажності, романтики.

Форма – (від лат.вид, образ,зовнішність, устрій) просторове будівництво виробу як системи матеріальних відносин крапок, ліній, граней, кутів, поверхні, фігур, об'ємів, які мають визначену величину; це зовнішній вигляд предмета, його абрис.

Форма костюма – це засіб виявлення внутрішнього змісту і призначення костюма через його зовнішній вид. Від вибору форми костюма залежить враження, яке він справляє на оточуючих. Побудову форми визначає її конструкція.

Конструкція – членування форми на плоскі деталі за допомогою ліній: силуетних, конструктивних (шви), конструктивно-декоративних (рельєфи, підрізи), декоративних (оздоблення). В свою чергу, членування форми володіє усіма засобами композиції.

Загальні вимоги до форми промислових виробів – узгодження усіх її елементів на основі композиційних закономірностей, а також виконання найважливіших вимог – соціальних, функціональних, конструктивно-технологічних, ергономічних і естетичних. Значення цих вимог неоднакове для виробів різного роду. Для станка чи прибору важливими вимогами є технічна функція й ергономіка, для виробів побуту – важлива група функціональних засобів та вимоги щодо моди, для декоративних виробів –ювелірні прикраси – естетичні вимоги,одяг виконує естетичну і утілітарну функції.

В дизайні одягу створення художньо-виразної форми є основним завданням художника-модельєра, бо зміна форми одягу і є модою. Важливим моментом при виборі форми є визначення довжини виробу. Довжина його також залежить від напрямку моди і фігури людини. Змінюється напрямок моди – змінюється і довжина. В останні роки мода стала демократичнішою. Вона не нав'язує певної довжини. Але потрібно пам'ятати, що довгий одяг може зробити людину стрункою або, навпаки, важкою, короткою – підкреслити маложавість або відкриє не зовсім стрункі ноги. Знайти правильну довжину, значить визначити правильні пропорції одягу. Але пропорції – це не тільки відношення довжини виробу до фігури людини, але і довжини спідниці до довжини жакета, ширини рукава до ліфа і всього силуету тощо. Все це зазвичай обмірковується заздалегідь, а потім уточнюється на примірці. Правильні пропорції одягу наближають фігуру до ідеалу.

Визначальною є і форма рукава. Вони різноманітні за своїми формами: втачні і цельнокроєні, реглан і напівреглан, сорочкові різного покрою. У поєднанні з плечовими накладками (подплечниками) можна створити більш чітку форму фігури у верхній частині.

Перше візуальне враження від форми залежить від ступеня її об'ємності, характеру силуетів і контурів. Ступінь об'ємності в костюмі не виходить за межі людської фігури. Об'ємна форма – це межа, у рамках якої виявляється силует. Форми, які є близькими до форми куба чи кулі, мають найбільшу об'ємність, а форми, які близькі до витягнутої лінії, прямої чи кривої, мають найменшу об'ємність.

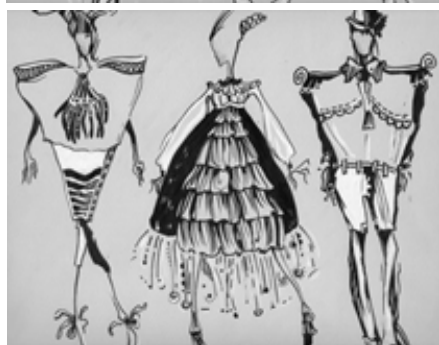
Від вибору форми костюму залежить враження, яке він справляє на оточуючих. В першу чергу сприймається загальна форма одягу, потім – колір й складові елементи форми, і лише після цього – деталі й подробиці.

Форму костюму характеризують фронтальні і профільні силуети.

Силует – це площинне зорове сприйняття об'ємних форм, чітко обмежене контуром, силует є проекцією об'ємної фігури на площині, тобто силует – це площинне сприйняття форми. Силует завжди порівнюють з простими геометричними формами: квадрат, прямокутник, трапеція, овал. При створенні силуету кожна лінія може бути важливою і рішучою.



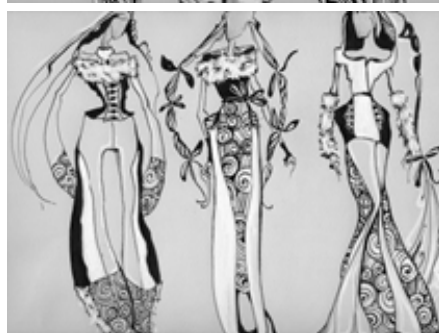
Прямий силует – один з найбільш популярних видів силуету. За геометричним видом він близький до прямокутника. Горизонтальні розміри майже однакові на всіх рівнях фігури. Лінія талії не акцентується. Одяг прямого силуету може мати жорсткий, чітко виражений контур, а може мати м'яку форму, що визначається пластичними засобами матеріалів, з яких виготовлений костюм. Прямий силует пасує до усіх типів фігур, бо успішно маскує їх можливі недоліки.



Трапецієвидний силует (або силует «А») – за геометричним видом він відповідний до трапеції, у якій верхнє основання – це лінія плеча, а нижнє – лінія низу виробу. Чим більше різниця між розмірами цих основань, тим більш ступінь розкльошення. Лінія талії не акцентується. Трапецієвидний силует рекомендується людям повним та невисокого зросту, бо візуально робить фігуру більш стрункою.



Напівприлеглий силует – близький до природних пропорцій фігури людини, одяг повторює форму тіла, але не обтягує його. Лінія талії чітко виражена і знаходиться на природньому місці. Напівприлеглий силует рекомендується людям з різними фігурами та типами складу.



Прилягаючий силует (або силует «Х») – за геометричним видом він відповідний двом трапеціям (лиф та спідниця), які з'єднуються між собою малими основами по лінії талії. Акцент робиться на тонкій талії, яка підкреслена конструкцією виробу чи поясом. Такий одяг має контраст розширеними лініями плечового поясу та низу розкльошеної спідниці. Силует «Х» пасує високим струнким жінкам, бо підкреслює достоїнства їх фігури.



Силует «пісчаний годинник» – має маленький облягаючий лиф та вузьку нерозкльошену спідницю. Лінія талії чітко виражена, та підкреслена конструкцією виробу чи поясом. Силует «пісчаний годинник» підходить струнким жінкам невисоким на зріст, підкреслює їх мініатюрність перетворюючи її в достоїнство.

Силует «овал» – має округлу форму плеча та заужену лінію низу виробу. Найбільш широкою частиною одягу овального силуету – є область талії та стегон. Зокруглення плечової лінії можливе за допомогою конструкції виробу (наприклад, крій реглан чи напівреглан), використанням деталей обумовленої форми (наприклад, крупний, високий комір чи широкий комір – стійка). Звуження донизу можливе за допомогою конструктивних деталей, наприклад, витачек та притачного поясу, чи стягнув низ виробу шнуром чи резинкою. Цей силует суперечить природним пропорціям статури, зовово виглядає нестійким. Силует «овал» не рекомендован жінкам невисокого зросту, бо візуально робить фігуру приземистою.



На практичних заняттях студенти виконують вправи розробка костюму на основі базових форм з використанням орнаментальних композицій (іл. 150.1-2).

орнаментальні мотиви студенти розробляють самостійно з урахуванням набутих теоретичних знань з композиції, кольорознавства, спецмалюнка, а також практичних навичок.



Іл.150.1



Іл. 150. 1-2. Розробка костюму на основі базових форм з використанням орнаментальних мотивів

Художнє оформлення одягу. Декор та оздоблення

Декоративне оздоблення чи декор одягу сьогодні – один з найбільш значущих елементів у композиції, яка залежить від тканини, ліній, форм і конструкцій, а також узгоджена з виробом за кольором. Декор в костюмі не має практичного значення, та абсолютно не обов'язкові ні в костюмі, ні в сукні, але саме вони підсилюють і збагачують всю композицію.

Найчастіше декоративна обробка використовується для того, щоб виділити форму виробу або якусь її частину і деталь. Обробка може розділити сукню на кілька заданих частин або, навпаки, об'єднати їх. Вона дає костюму художньо-подібний задум. Деякі види обробки несуть в собі декоративне значення, а деякі – декоративні і утилітарні (іл.150).

Кожному новому витку моди були притаманні ті чи інші елементи декору та засоби їх використання. Значення декору в костюмі диктує мода. Все нове – це добре забуте старе, тому ті чи інші види оздоблень знову входять в наш гардероб, часом лише трохи видозмінюючись. Декор може бути засобом вираження основної ідеї композиції, визначати вибір тканини, колір та конструкцію одягу.

Форми та матеріали, які використовуються для обробки, можуть бути найрізноманітнішими. Умовно їх можна поділити на сім груп:

1. Декоративне оздоблення за допомогою різноманітних драпіровок, складок, рельєфних швів, а також оздоблювальних строчок.
2. Декоративне оздоблення за допомогою деталей з тканини виробу, наприклад, різні волани, рюші, клапани, канти та інші.
3. Декоративне оздоблення за допомогою спеціальних матеріалів для декору: тасьма, бахрама, мереживо, сутаж, квіти, стрічка, шнур.
4. Декоративне оздоблення фурнітурою: пряжками, кнопками, ґудзиками, декоративними блискавками.
5. Декоративне оздоблення за допомогою аплікацій, вишивок і емблем.
6. Декоративне оздоблення за допомогою друкованого чи художнього малюнка.

7. Декоративне оздоблення за допомогою тканини і матеріалів, відмінними за своєю будовою і структурою від основи. Наприклад, хутро, трикотаж, шкіра, оксамит, мережива, замша.



Іл.1-4



Іл.5-7

*Іл.150. Використання декоративного оздоблення в костюмі: 1.аплікація;
2. рюши, фурнітура; 3. тканиною відмінною від основи; 4.вишивка, декоративний кант;
5. витинанка; 6. печворк; 7.тасьма, бісер;*

При оформленні костюму найголовніше – не перезавантажити його композицію. При грамотному використанні декору можна візуально підкоригувати фігуру, перенести акцент з її недоліків на явні переваги.

Правила використання прийомів декорування


Використовуючи той чи інший декоративний прийом в сучасному костюмі, необхідно враховувати ряд загальних вимог:

- декор повинен бути помірним, підкреслювати форму, відповідати їй, а не бути випадковим, чужим;
- малюнок декору повинен мати достатньо фону, щоб надати простоту і благородство візерунку;
- вид декору повинен відповідати якості матеріалу, з якого виготовлено одяг, наприклад, важка товста тканина вимагає великої рельєфної вишивки, тоді як тонка – витонченої, легкої;
- декор повинен бути композиційним центром костюма, привертаючи до себе увагу і надаючи виробу образну виразність.

Використання декоративного оформлення може бути визнано вдалим тільки в тому випадку, якщо воно сприяє створенню цілісного, гармонійного, оригінального костюму, відповідного вимогам сучасної моди.

Джерела натхнення в проектуванні одягу

«Власне, все, що я знаю, бачу або чую – все в моєму існуванні перетворюється в сукні»
Крістіан Діор.

 Дизайнер одягу не може творити без натхнення. Натхнення – необхідна складова для кожної справи, будь то звичайна робота або спроба створити шедевр мистецтва. З натхненням працювати набагато ефективніше, простіше і результат виходить у край позитивним.

Творчими джерелами при проектуванні одягу можуть бути будь-які явища природи, події в суспільстві, предмети дійсності, які оточують дизайнера, архітектура, музика, образотворче мистецтво, театр, поезія тощо. Кожен дизайнер одягу користується своїми улюбленими творчими джерелами. Одні використовують народний костюм, інші – беруть ідеї в історії костюма. Деякі відомі кутюр'є, такі як П.Карден, П.Рабанн, І.Міяке, Р.Кавакубо не використовують в якості творчих джерел ні історичний костюм, ні ретро模ду, ні класику, а винаходять нові форми, нові матеріали, нові технології виготовлення, новий підхід до носіння одягу.

Можна виділити традиційні творчі джерела:

- історичний, національний, класичний костюм;
- використання декору на тих же конструктивних поясах, що і в джерелі; розробка тільки крою;
- перенесення традиційних способів обробки на нові матеріали;
- прийом стилізації в бік спрощення при збереженні впізнаваності;
- «метод еклектики» (змішання різних стилів, форм, фрагментів); прийом пародії.

Кожне джерело творчості володіє тільки йому притаманними ознаками, які можуть наштовхнути модельєра на створення оригінальної ідеї. Наприклад, у

природних об'єктах і архітектурних спорудах надихають пластика силуетних ліній і пропорційність елементів форми; в музиці і танці – ритм і емоційна експресія; в народному та історичному костюмах – барвистість і декоративність.

При моделюванні сучасного побутового одягу не можна забувати, що найважливішим джерелом творчості була і залишається людина, його фігура, зовнішній вигляд, внутрішній світ. Він же є і об'єктом, для якого створюються моделі одягу, головна мета яких – служити людині, удосконалювати її зовнішність, виховувати смак і естетичні уявлення.


Творчість дизайнера є постійне відкриття нового і прекрасного в буденному.

Етапи роботи з об'єктом при створенні нових форм:

- відібрати джерело, яке вас надихає;
- усвідомлено і обдуманно зробити вибір перш ніж почати малювати;
- навчитися уважно спостерігати за об'єктом;
- накопичувати і вивчати інформаційного матеріалу (збір аналогів);
- виділення характерної ознаки об'єкту для роботи над ескізами (кольору, форми, декору, фактури, що характеризують обрану тему);
- трансформувати вивчений матеріал в нову форму;
- створити власний унікальний дизайн.

Вивчення джерела через начерки та ескізи дозволяє дизайнеру одягу визначити, що в темі викликає у нього особливий інтерес. Це можуть бути вражаюче колірне сполучення, витончена форма об'єкту або орнамент старовинного полотна тощо. Основне завдання трансформації – визначити, що в джерелі підлягає перетворенню і в чому суть цього перетворення. Тобто засіб знаходження перетворення натуралістичної форми в декоративну. Ескізування розвивають і розширюють тему, відображаючи походження джерела і одночасно створюючи ряд свіжих динамічних образів. Ескізи містять відгомони характерних елементів джерела.

Народні промисли як джерело натхнення

 Історія народних промислів – це історія простих виробів, які стали шедеврами майстерності. Секрети його передаються з покоління в покоління. Народна творчість завжди привертала увагу дизайнерів. Кожен брав від цього своє: форму, колір, настрій та інше. Самобутність народного мистецтва не може не надихати і з практичної точки зору.

В'язані килимки і клаптеві полотнища, пейчворк та малюнки по дереву, італійська майоліка і мейсенський фарфор, димковська іграшка, павлопосадські хустки і хохломський розпис тощо – вироби, створені за мотивами унікальних творів народного мистецтва, матимуть успіх і як найкраще демонструють національний колорит. Вироблені за багато століть традиції, форми, візерунки доповнюють сучасний крій та дизайн.

Звернення дизайнерів до народної творчості виглядає цілком закономірною тенденцією: використання ручної праці чи її імітація додають одягу додатковий колорит і чарівність.



Іл. 1



Іл. 2



Іл.152. Аналоги: 1.Павлопосадські хустки; 2. Колекція В.Зайцева «Витоки».

Колекція «Весняні фарби» розроблена студентами на основі павлопосадських хустин. Візуальний образ колекції заснований на контрастній кольоровій гамі російських промислів. Силуети ілюструють розвиток спрощених фольклорних форм у складні, підкреслено жіночні образи (іл.153).



Іл. 153. . Студентська колекція на основі павлопосадських хусток «Весняні фарби» (автори: Куц О., Степаненко М., Протасенко М.).

Інший приклад – колекція розроблена в техніці печворк.

Печворк є вираженням американського народного мистецтва, в перекладі на українську мову означає «кляптеве шиття», і в його витоках лежить штопання, шматки для якого брали зі старого одягу. У цій техніці шили ковдри, одяг, сумки, подушки, фіранки. Роботи в стилі печворк можна зустріти в Азії, Африці, Європі. Якщо раніше кляптеві вироби були ознакою простоти і бідності, то тепер печворк і стьобка перетворилися на своєрідний вид мистецтва (іл.154).



Іл.154. Колекція «Вечорниці» на основі техніки печворк (автор Карпізіна Н.)

Архітектура як джерело натхнення

Як було сказано раніше (див. розділ I), у кожній історичній епосі простежуються обов'язковий стильовий зв'язок між предметним середовищем, створеним людиною і одягом. Дизайнери одягу часто звертаються до архітектури. Архітектура і мода являють собою трьохвимірне структурне мистецтво. Ні з яким іншим родом мистецтва костюм не може бути так близько співставлений, як з архітектурою. Незважаючи на різницю в задачах, матеріалах і масштабах, архітектура і костюм дотримуються подібним законам формоутворення.

Стильовий зв'язок між костюмом і архітектурою виявляється через схожість силуетів, схем внутрішніх членувань, образних рішень (наприклад, куполи давньоруських храмів можуть підказати форму головних уборів, лінії арок проявитися в овальному силуеті виробу). Корисні ідеї можна виявити як в основному стилі будівлі, так і в його архітектурних деталях (Іл.155.1 – 4).

Дизайн відображає як загальні обриси будівлі, так і загальні деталі конструкції. Контур будівлі дублюється в лаконічному геометричному силуеті моделей, деталі повторюються в обробці.

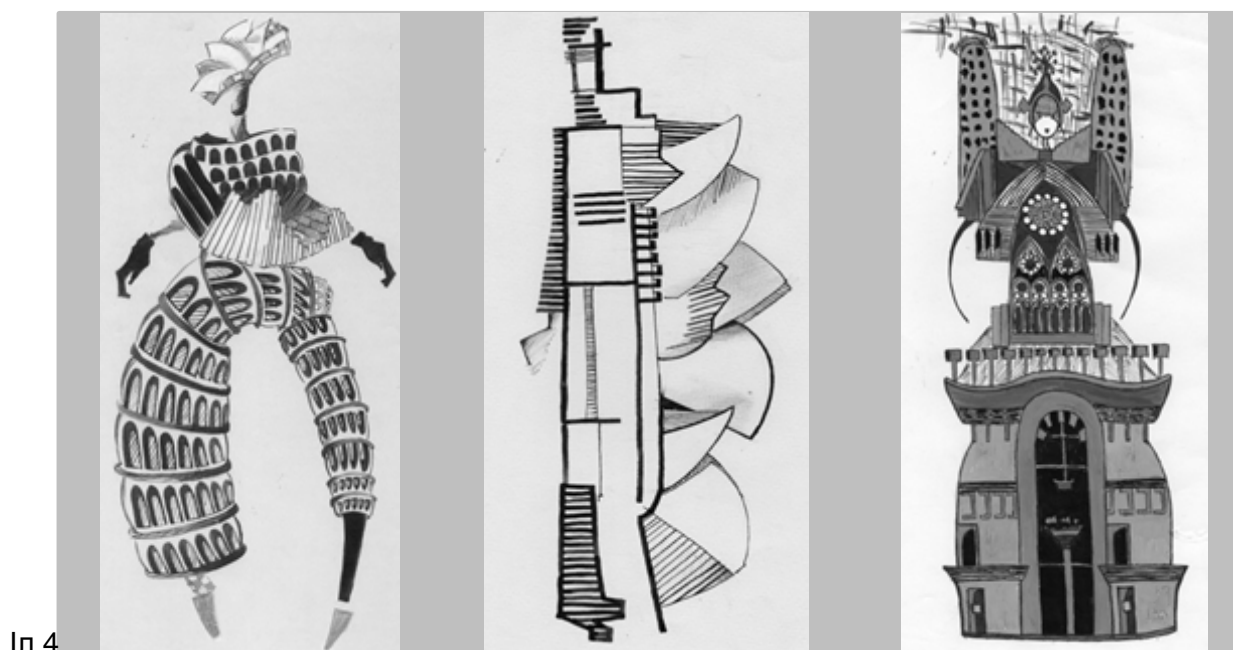
Студентами дизайнерами були розроблені ескізи світових архітектурних споруд, а також за творчістю відомого іспанського архітектора А.Гауді більшість химерно-фантастичних робіт якого зведено в Барселоні (Іл. 155. 5);



Іл.1.

2.

3.



Іл.4



Іл.5

Іл. 155. 1.Пізанська вежа; 2.будівля Сіднейського оперного театру»; 3.готична архітектура; 4. фантазійні ескізи за мотивами архітектури 5. Ескізи за мотивами творчості А.Гауді (роботи студентів 3 курсу)

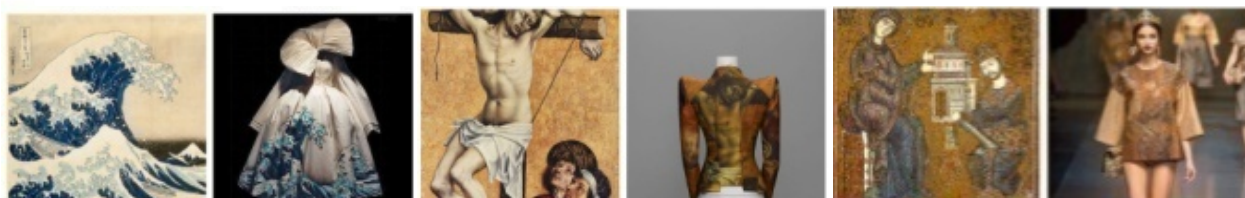
Образотворче мистецтво як джерело натхнення

Часто дизайнери черпають натхнення для своїх колекцій, звертаючись до творів художнього мистецтва. Образи, створені художниками на полотнах, несуть в собі особливий сенс для дизайнера. Живопис, скульптура, графіка можуть підштовхнути до спроби відтворення в реальності неймовірної форми, кольору або образу, емоційного настрою чи принципів композиції. Особливою популярністю серед модельєрів користуються творіння, створені на початку XX століття, які відрізняються особливою естетикою, ризиком і яскравістю; творіння, створені під час буйства безлічі напрямків. У творчості майже кожного модельєра зустрічаються колекції, прообразами яких були роботи відомих художників.

Темою показу Christian Dior Spring 2007 couture став японизм (вплив Японії в європейському мистецтві). Дизайнер модного будинку Christian Dior Джон Гальяно зобразив відомий принт на подолі білої сукні з колекції. «The Great Wave off Kanagawa» (у перекладі – Велика хвиля з Канагава). Кацусика Хокусая (японського художника, гравера, ілюстратора) є однією з найбільш відомих в Японії гравюр періоду Едо (час правління клану Токугава). Гравюра на дереві зображує величезну хвилю, що підноситься над здавалося б незначною горою Фудзі, яка традиційно представлялася, як композиційний центр (іл. 156.1).

Британського дизайнера Олександра Маккуїна надихнув фрагмент картини Кампена «Розкаяний розбійник на хресті» (Робер Кампен – один з великих фламандських живописців. Його самі визнані картини – «Мадонна з Немовлям» знаходиться в Національній галереї Лондона і «Вівтар Мероде» знаходиться в Нью-Йоркському музеї Метрополітен). Це фрагмент Маккуїн використовував у своїй колекції осінь–зима 1997–1998, що називалася «It's A Jungle Out There». Він спочатку наніс принт на тканину, потім розрізав його і скроїв жакет в клаптикової техніці пейчворк (іл. 156. 2).

Дизайнерський дует Dolce & Gabbana часто черпає натхнення з острова Сицилія. У свою колекцію осінь–зима 2013–2014 включили в одяг мозаїку, інтер'єру кафедрального собору Монреале що знаходиться в сицилійській провінції Палермо, з зображення сицилійського короля Вільгельма II, який створив собор на честь Діви Марії (іл. 156. 3).



Іл. 1

Іл.2

Іл.3

Іл. 156. 1 З колекції Джона Гальяно 2007. Іл. 2 З колекції Олександра Маккуїна 1997/98
Іл. 3 З колекції Dolce & Gabbana 2013/14

Для учбового процесу творчість художників є джерелом натхнення, так на малюнках приведено приклад розробки колекцій за мотивами творчості Фріденсрайха Хундертвассера (нім. Friedensreich Hundertwasser, справжнє ім'я Фрідріх Штовассер 1928 – 2000). Відомий австрійський художник, архітектор, дизайнер. Його відрізняють ентузіазм, фантазія, власний графічний стиль і оригінальна архітектурна концепція.

Фактично в своїй творчості він використовував елементи самих різних стилів, піддаючи їх творчій переробки. Його творчість є джерелом натхнення для молодих дизайнерів в індустрії моди за яскравість, оригінальність мислення, декоративність.



Іл. 157. Молодіжна колекція за мотивами творів Ф.Хундертвасера «Спіраль емоцій»

Театр і кіно як джерело натхнення

Нерідко джерелом натхнення для створення колекцій служить кінематограф. Дизайнеру достатньо сходити в театр або кіно, щоб отримати джерело натхнення для створення нової колекції. Є фільми, які змінили історію моди – «Сніданок у Тіффані», «Дикун», «Бабетта йде на війну» тощо. Одрі Хепберн, яка зіграла ексцентричну і елегантну Холлі Голлайтлі в культовому фільмі 1961 "Сніданок у Тіффані", повернула моду на просту чорну сукню.

У цьому фільмі, як і в багатьох інших, Хепберн носить вбрання від Givenchy. Юбер де Живанши, можна сказати, створив знаменитий стиль Одрі, який до цих пір копіюють модниці: little black dress, туфлі-балетки, великі сонячні окуляри.

Джерелом натхнення для створення авторської колекції «Черно-белое кино» з'явилися фільми початку XX століття, а також фільми за участю великого актора німого кіно Чарлі Чапліна. З року в рік «скриня» модних колекцій поповнюється образами взятих з тих самих «золотих 20-х».



Іл. 158. Колекція «Черно - белое кино» за мотивами фільмів початку XX ст..
(автори ст. Герасименко С.,Макогон В.,Ярова В.)

Природа як джерело натхнення

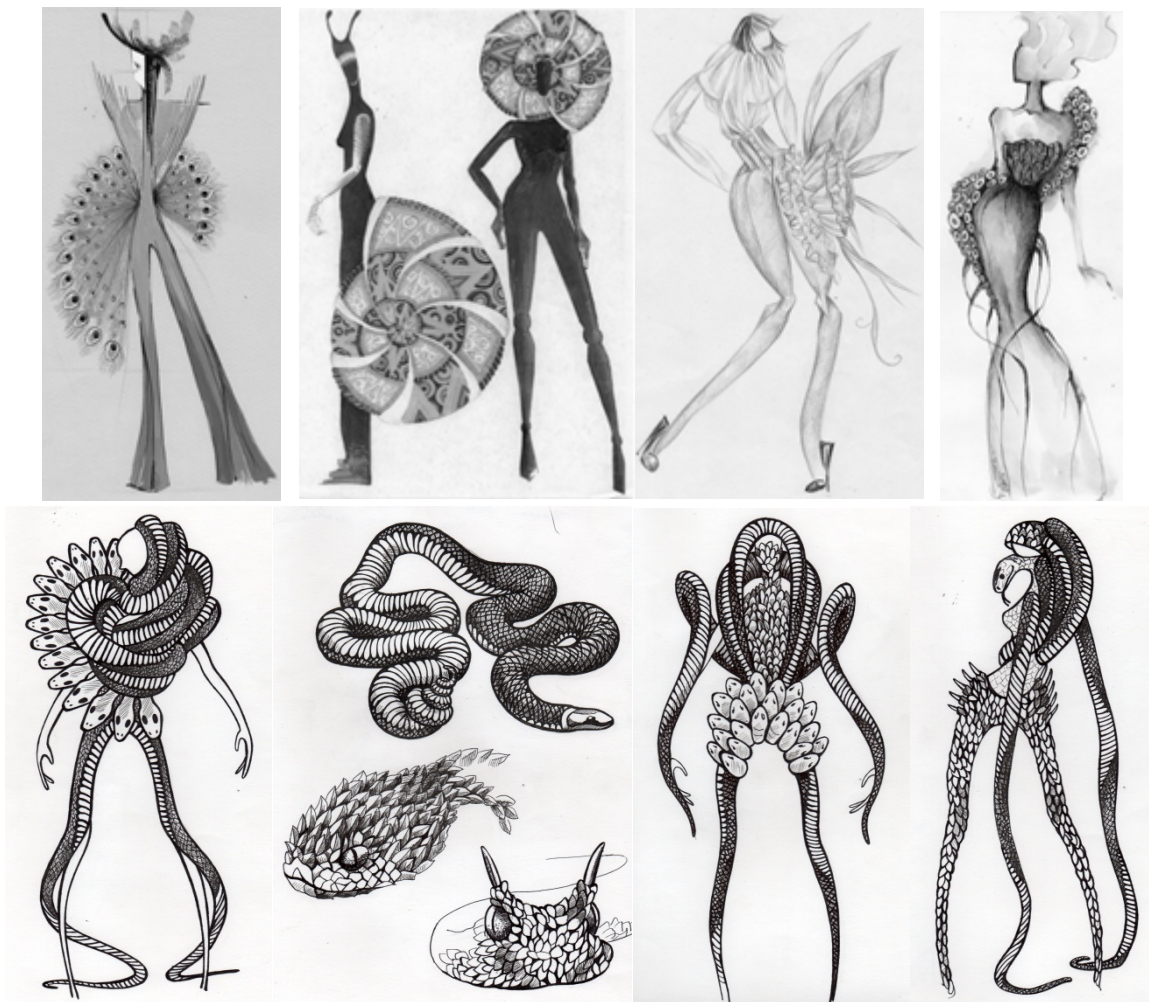
Природа – це те, що близько людям. Не дивлячись ні на що, і, втомившись від різних новаторських технічних ідей, дизайнери знову і знову повертаються до витоків.

Природу можна вважати найталановитішим творцем прекрасного і тому – невичерпним джерелом натхнення. Гармонія, що панує в природі, оточує людину протягом всього його життя, значно впливаючи на формування його особистості. Вивчаючи природний світ дизайнер створює принципово нові форми одягу, втілюючи їх

у реальні вироби. Наштовхнути на нову ідею можуть: пластична організація природної форми, ритмічний рад дрібних деталей, колір і фактура, що надають формі орнаментальності. Фактура біоформи – луска риб і рептилій, малюнок шкірного покриву звірів, пташине пір'я – використовуються дизайнерами при створенні декору в костюмі.

Дизайнери в пошуках нових форм звертаються не тільки до тварин, птахів і рослин, а й до природних явищ – воді, вітру, блискавки тощо.

Квітова тематика навряд втратить свою актуальність. Вона є однією з перших на всіх показах літніх сезонів і альтернативу цієї ідеї поки що не придумали. Можливостей передати квіткову ідею в костюмі превелика безліч – від різних принтів, до форми самого костюму.



Іл. 159. Ескізи. Образно-асоціативне сприйняття біоформи

Література як джерело натхнення

Художня література є дуже цінним джерелом творчого натхнення. Враження від прочитаних творів наштовхують дизайнерів на створення тих чи інших образів. В якості основної теми для створення колекції «Аліса», представленої на малюнку, взято літературний твір «Аліса в стране чудес» – казка, написана англійським математиком, поетом і письменником Чарльзом Доджсоном Лютвіджем під псевдонімом Льюїс Керролл і видана в 1865 році.



Іл.1.

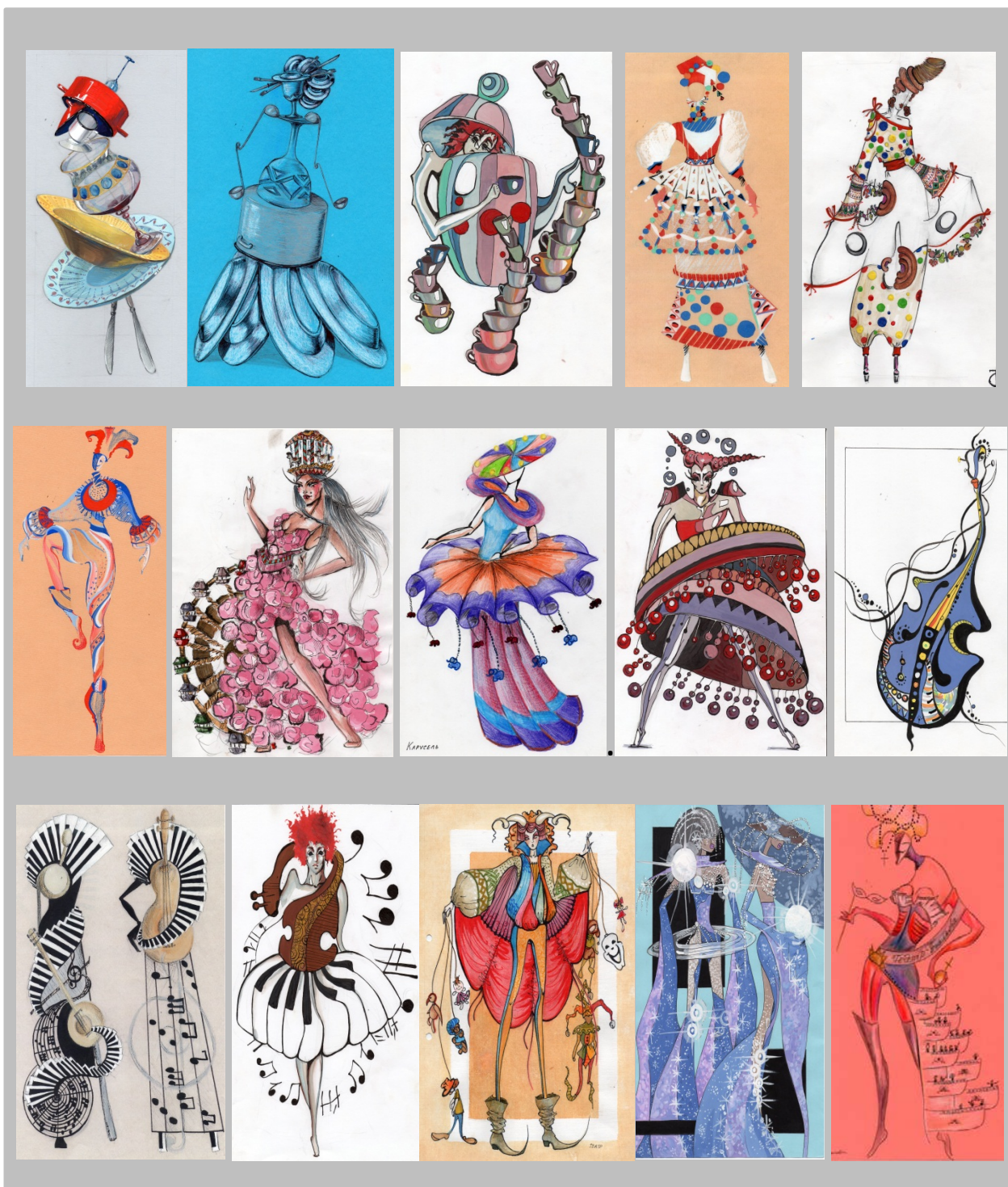


Іл.2

Іл. 160.1.Пошуки образів до колекції «Аліса» за казкою Льюїса Керролла «Аліса в Країні чудес»; .2. Колекція «Аліса» від ескізу до моделі (автори ст. Катріч Т., Сідякіна О)

Асоціативно – образні композиції розвивають уяву, творче мислення. Пошуки образної виразності костюму – найголовніше і важке завдання художника - модельєра. Нерідко модельєри знаходять ідеї для нових колекцій в деяких гаслах та висловлюваннях знаменитих людей.

Студенти, під час учбового процесу, виконують вправи на слова та літературні висловлювання в різних техніках.



Іл. 161. Асоціативно-образні композиції на слова: посуд, ярмарок, карусель, музика, театр, космос
(у виконанні студентів 2 курсу)

Костюм (народний, історичний) як джерело натхнення

Справжнім скарбом ідей для дизайнера одягу, який проектує сучасний одяг, є історичний та національний костюм, традиції які склалися століттями. Займаючись створенням сучасного одягу, дизайнер не повинен копіювати форми народного та історичного костюму. Його завдання – досягнення виразності і

образності шляхом трансформації джерела творчості за допомогою асоціативного мислення, переосмислення з позицій сучасної моди, виділення властивих ознак об'єкта тобто їх стилізація.

Працюючи з історичним костюмом неможливо не захоплюватися його багатством: формою, якістю обробки, кроєм, колірним рішенням, багатством фактур і декоративним оздобленням. Взяв за основу один з цих ознак, можна створити сучасний костюм, домагаючись нової виразності, відповідної вимогам сьогодення.



Іл. 162. Колекція за мотивами історичного костюму епохи Ренесанс



Іл. 163. Колекція за мотивами народного костюму (оздоблення – орнаменти писанок)

Матеріал, як джерело натхнення

Мода ніколи не стоїть на місці. Вичерпавши всі елементарні моменти творчості, вона постійно шукає щось нове, щоб бути цікавою. Для більшості західних, російських, українських дизайнерів, реальним джерелом натхнення є спеціалізовані виставки тканин. Тут вони знаходять найцікавіші рішення для створення

нових тенденцій і образів. Велика кількість підприємств спеціально для виставок створюють каталоги із зразками тканин майбутньої сезону. Багато дизайнерів спеціально виїжджають на міжнародні текстильні виставки, щоб ознайомитися з новітніми пропозиціями текстильного виробництва. Нова тканина, вироблена за новими технологіями – це щось зовсім особливе.

Динамічний спосіб життя впливає на появу універсальної одягу, в якій спокійно можна прийти і в офіс і на вечірку, таким чином, задається чітка спрямованість для появи комфортних тканин з натуральних волокон з нальотом небалого гламуру. Тканини дають широкий простір для фантазії кутюр'є.

Потрібно відмітити дизайнерські тканини в стилі **оп-арт** («optical art» переводиться з англ. оптичне мистецтво). Засновником течії оп-арт став відомий художник Віктор Вазарелі. Як модний напрям оп-арт в одязі з'явився на межі 50–60-х років минулого століття і став одним з новинок того часу.



Іл.1



Іл.2

Іл. 164. 1. Принти в стилі оп-арт Модного Будинку Еміліо Пуччі осінь-зима 2015/16
2. Колекція з принтами в стилі поп-арт PRADA весна 2014

Його суть полягає в тому, що за допомогою багаторазово повторюваних геометричних фігур, створюється ефект руху або переміщення на абсолютно плоскій поверхні, зображення ніби оживає

Принт оп-арт на одязі – це малюнок або орнамент, який створює повне відчуття руху на поверхні тканини. Першими в одязі використовувати ілюзію в тканинах стали американські дизайнери. Цей ефект візуально «вирівнював» фігуру, роблячи груди і

стегна більш виразними, а талію більш тонкою. В текстилі широко використовуються ромби, трикутники, діагональні прямі лінії, а також плавні малюнки квітів і просто абстрактних форм, повторювані елементи, перетин ґратчастих та спіралеподібних елементів, гра розмірів і кольору. В кольорі головне правило – поєднання контрастних і яскравих кольорів. Найголовнішими відтінками виступають чорний і білий.

Ще одним з дизайнерських напрямів в дизайні тканин є стиль поп-арт (іл.164.2).

Поп-арт (від англ. Pop art – «популярне мистецтво») виникло ще в 50-х роках минулого сторіччя в США і Великобританії як мистецька течія. Провідний американський художник в стилі поп-арт, Енді Уорхол використовував в своїх творіннях персонажі того часу, таких як: Мерилін Монро, Елвіс Преслі тощо. У 1962 році була виставлена картина диптих Мерилін із зображенням Монро в техніці шовкографія. Стиль поп-арт в одязі – це, перш за все, речі в молодіжному напрямку. Поп-арт в одязі – це завжди масово впізнавані малюнки, які придумали сучасні художники, а дизайнери перенесли на тканину. Речі з кольоровими принтами або аплікаціями зображують героїв мультфільмів і коміксів, також портретів, профілів і губ, сердець, ягід або фруктів.

В останні часи, популярними є набивні малюнки – принти і аплікація у вигляді квітів і фігурок тварин, орнаменти та аплікація і велике різнобарв'я в стилі малюнків короля принтів Еміліо Пуччі (власник бренду неповторних принтів «Кутюр») (іл. 164.1).

Студентка міланського політехнічного університету Бьянка Луїні шукає близькі по сприйняттю асоціації, які викликають у неї одяг провідних дизайнерів (іл.165).



Іл. 165. Творчі асоціації в колекції «Where I See Fashion» om Bianca Luini

Проект під назвою "Where I See Fashion" (Де я бачу моду) уже привернув увагу не тільки професійних дизайнерів, але і людей, далеких від мистецтва. Дивно те, що все, з чим Бьянка порівнює одяг від кутюр ми можемо бачити навколо себе, наприклад, стіна з потрісканої фарби, пейзаж або хмара чорного диму.

Роль аксесуарів в композиції костюму



Протягом тисячоріч одяг і аксесуари розвивалися в тісному контакті, виявляючи великий взаємний вплив. Характер одягу припускав певну форму та склад аксесуарів, які, у свою чергу, органічно входячи в композицію костюму, суттєво впливали на його образ. Таким чином, протягом усієї історії аксесуари та костюм мали міцні зв'язки, постійно взаємодіючи, доповнюючи й впливаючи один на одного.

Первісна людина використовувала тільки те, що було створено самою природою, тобто відполіровані природою камені, раковини, зуби й кістки тварин. Як матеріал могли виступати й плоди рослин. А носили їх не тільки на руках і шиї, але й на ногах та на талії. Деякі носили постійно, а щось призначалося тільки для великих свят. Прикраси первісних людей носили скоріше інформативний характер і використовувалися для передачі інформації іншим членам суспільства. Також могли виступати як статусна відмінність усередині плем'я. Незабаром примітивні прикраси стали вдосконалюватися. З появою можливості обробки різних матеріалів, а потім з відкриттям золота починається новий етап в історії прикрас. У прикрасах відбиті різні стилі й напрямки моди.

Кажучи про прикраси, потрібно відмітити, що вони різняться за функціональністю, за формою, матеріалами, технікою виготовлення, орнаментом тощо. Важливу роль у їх виборі відіграють релігійні й етнічні особливості, а також класові, станові, сімейні й інші традиції. Існують територіальні, етнічні, конфесійні відмінності в прикрасах, а також відмінності за статтю та віком. Прикраси розділяють за цінністю матеріалів, а саме на ювелірні, біжутерію та комбіновані. Походження слова «ювелірний» багато століть слугувало для визначення мистецтва створіння прикрас з коштовних металів та каміння.

Біжутерія (від фран. «Bijoutier» – «підробка, обман») – абсолютне вираження жіночої непостійності. Вона стрімко змінюється, підлаштовується під модний одяг, сезон, погоду, музичні тенденції та політичну ситуацію в світі. Біжутерія використовує більш вільні форми та сміливі рішення. У ХХ столітті великий інтерес у любителів індивідуального стилю представляє авторська, авангардна біжутерія. Вона, як ні що інше, може передати індивідуальність носія, його творчий початок.

Авангардна біжутерія – високохудожні авторські витвори, абсолютно самостійні. Вони можуть бути з різноманітних матеріалів: пластик, шкіра, штучні смоли, постарілі метали, дерево, палетки, тафта, стрічки.

Мода на аксесуари є найбільш різноманітною та швидкоплинною. Вона змінювалася і продовжує змінюватися дуже стрімко.

Аксесуар (франц. *accessoire* – предмет, приналежність чого-небудь, супутній чому-небудь, допоміжна деталь, супроводжуюча щось головне) новий вік диктує свої правила життя, поведінки, спілкування, мислення. Життя змінюється з калейдоскопічною швидкістю. Сучасній людині дуже важливо мати відповідний імідж, який повинен виділяти людину на загальному тлі, і сприяти його особистому і професійному успіху.

Модним є аксесуар, використаний для доповнення, підкреслення зовнішнього вигляду, або стилю. В одязі аксесуари додають костюму завершеності, та узагальнюють кінцевий образ. В костюмі можна використовувати такі аксесуари: капелюхи, шарфи, хустинки, печатки, пояси, портмоне, ключниці, брелоки, брошки, англійські булавки, браслети, персні і, звичайно, сумки.

Жіноча сумочка – це продовження тіла, культовий предмет і інтимний простір жінки. Деякі психологи знаходять в цій речі еротичний підтекст: адже вона, як її господиня – зачиняється на замок та ховає таємниці. Можливо, це одна з причин, яка так приваблює жінок та чоловіків до цієї скромної речі. У кожного аксесуара є своє призначення – капелюхи, шарфи, рукавички – зігрівають тіло в холодну погоду, парасольки захищають від дощу, прикраси та біжутерія – одним приносить вдачу, а іншим – просто естетичне задоволення.

Аксесуари на сьогоднішньому етапі моди – невід’ємна частина образу сучасної жінки. Вони є незмінним елементом стилю. Простий та спокійний одяг, запропонований дизайнерами за законами модної гармонії потребує виразних доповнень. До одягу, по конструкції складного і перевантаженого деталями, підбираються аксесуари прості за формою і декором. Саме за аксесуарами залишається останнє слово у створенні вишуканого образу. Необмежені можливості у грі кольорових сполук, фактур та форм роблять аксесуари безцінним джерелом натхнення та є одним з найважливіших деталей гардеробу сучасної жінки. Сучасній жінці приходится постійно грати багато ролей: бізнес-леді, кохана жінка, домогосподарка, мати, дружина, донька, і у кожній з цих ролей є свій стиль, одяг і аксесуари. Саме аксесуари різних типів перетворюють одяг на костюмний ансамбль, логічно завершують його та створюють образну виразність.

Стиль одягу вимагає суворого підбору аксесуарів. Наприклад, фольклорний (етнічний) стиль – дерев’яні, керамічні, шкіряні; святковий, вечірній одяг – золоті, перлинні, срібні, з натуральними каменями. Зараз в моді вироби з бісеру, стеклярусу, пластику. І ще один важливий момент – ні в якому разі не слід поєднувати дорогоцінні вироби з біжутерією.

Усі вибрані прикраси повинні відповідати особливостям фігури. Людям з короткою (недостатньо витягнутою шиєю) не можна носити короткі намиста, а тільки довгі, які, в додачу, додадуть стрункості фігурі. Правда, за умови, що ноги не занадто короткі; в цьому випадку треба віддати перевагу бусам середньої довжини. Легше за все визначитися з вибором, якщо виходити з характеру тканини, ступеня її легкості і призначення одягу. Чим вона легше і дешевше, тим більше прикрас гармонують з нею.

Сьогодні індустрія виробництва аксесуарів придбала світові масштаби. Дизайнеру необхідно володіти комплексним, синтетичним мисленням, гостро відчувати гармонію щодо створення цікавих аксесуарів та їх сприйняття в залежності від образу. Наприклад, проектуючи окуляри, не можна забувати про макіяж, зачіску, головні убори.

Вибираючи одяг або аксесуари, жінки звертають увагу не тільки на привабливість, якість виробу, а й на відповідність його моді.

Розробка аксесуарів є важливим етапом у навчальному процесі. При створенні аксесуарів, від пошукових ескізів до виконання роботи в матеріалі, необхідно враховувати стиль одягу з яким цей аксесуар буде носитися.

Схема підбору прикрас на шию в залежності від типу вирізу



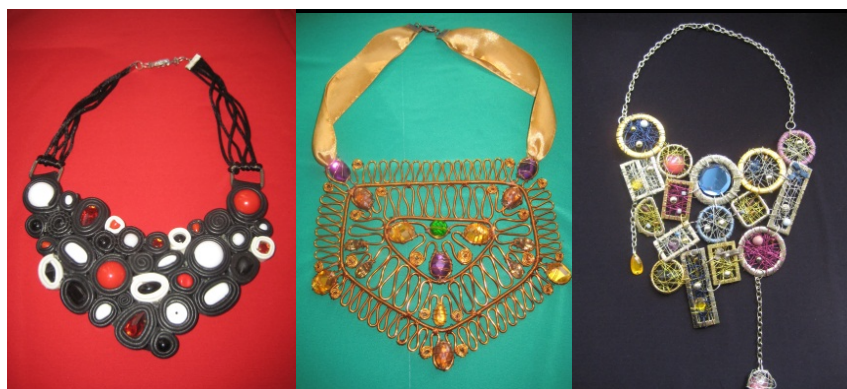
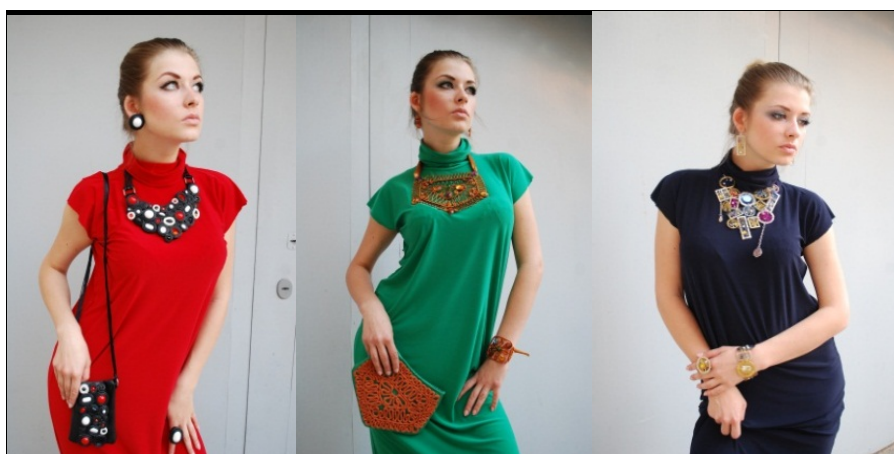
Останнім часом дуже популярним є етностиль і аксесуари в цьому стилі стають модними навіть для різних стильових напрямків (еклектика, спортивний)(іл.166).



Іл. 166. Аксесуари в етностилі. Матеріали: авторська кераміка, натуральна шкіра і природна мотузка (автор ст. Нечаєва К.)

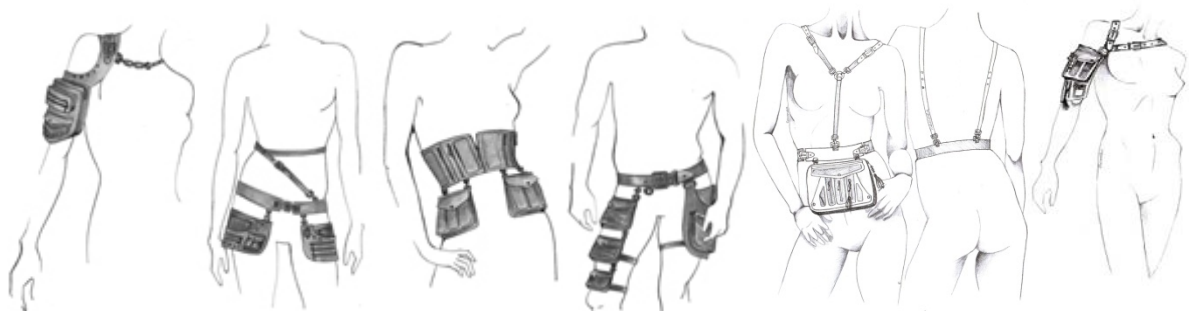


Іл. 167 Розробка аксесуарів до колекції «Завойовниця» (автор ст. Гусаренко Д.);



Іл. 167 Комплект аксесуарів (автор ст.Ус Д.)

Для дипломного проектування тема аксесуарів є актуальною. Модним є аксесуар – використаний за для доповнення, підкреслення зовнішнього вигляду, або стилю. В одязі аксесуари додають костюму закінченості, та узагальнюють кінцевий образ. Розглянемо створення аксесуарів в спортивному стилі. Аксесуари виконані з натуральної шкіри, металева фурнітура, застібок-«блискавка». Автором були розроблені пошукові ескізи, проектна графіка та рекламний буклет (іл. 169.1-4).



Іл. 1-2



Іл. 3



Іл.4

Іл. 169. Аксесуари в спортивному стилі: 1. пошукові ескізи; 2. технологічні креслення; 3. проектна графіка; 4. рекламний блок: буклет, плакат

Графіка, або ескізне проектування

Графіка (грец. graphike, від grapho - писати) – вид образотворчого мистецтва, що включає малюнок і друковані художні зображення (гравюра, літографія, монотипія тощо), засновані на мистецтві малюнка, але володіють власними образотворчими засобами і виразними можливостями.

Створюючи дизайнерські ідеї, потрібно вміти відображати їх на папері. Основу дизайнерської діяльності становить ескізне проектування. Ескізне проектування є важливим етапом в створенні колекцій, бо до ескізу як до пошуку композиційного рішення пред'являються певні вимоги: виразність, зрозумілість і читаність, конкретний точний зміст.

Рівень володіння дизайнерськими навичками і засобами ескізного проектування, тобто рівень візуального мислення, виявляє професійну компетентність майстера.

Ескіз складається з різних графічних прийомів зображення:

- ескіз-пошук – начерк проектної ідеї;
- ескіз-подача – використання його в друкованій графіці;
- технічний ескіз – точний, ясне зображення без спотворення пропорційних співвідношень моделі і фігури людини, виконане досить простими графічними засобами.

При графічному моделюванні ескізу вирішують такі завдання:

1. виявляють найбільш важливу ідею проекту, підкреслюють її графічними засобами;
2. якщо ставиться завдання пошуку індивідуального образу, підкреслюють і загострюють образне рішення.

Художньо-образна виразність ескізу досягається високою майстерністю виконання при досконалості задуму костюма і повній відповідності цього костюма образу людини.

Творчий пошук ведеться на основі графічного методу формоутворення з використанням комбінаторних методів, методів трансформації, перетворення, стилізації.

Основні загальні риси, що виникають у процесі стилізації у об'єктів та елементів декоративної композиції, - це простота форм, їх узагальненість і символічність, ексцентричність, геометричність, барвистість, чуттєвість.

В першу чергу, декоративній стилізації властива узагальненість і символічність зображуваних об'єктів і форм. Цей художній метод передбачає свідому відмову від повної достовірності зображення і його докладного деталювання. Метод стилізації вимагає відокремити від зображення все зайве, другорядне, що заважає точному візуальному сприйняттю з тим, щоб оголити сутність зображуваних об'єктів, відобразити в них найголовніше, привернути увагу глядача до прихованої до цього красі і викликати у нього відповідні яскраві емоції.

Вищою формою відмови від зображення несуттєвих реалістичних деталей об'єктів декоративної композиції з одночасною заміною їх абстрактними елементами є абстрактна стилізація, яка існує в двох видах: абстракція, що має реалістичний

зразок в навколишньому світі, і абстракція, яка не має такого зразка, - уявна (безпредметна) абстракція.

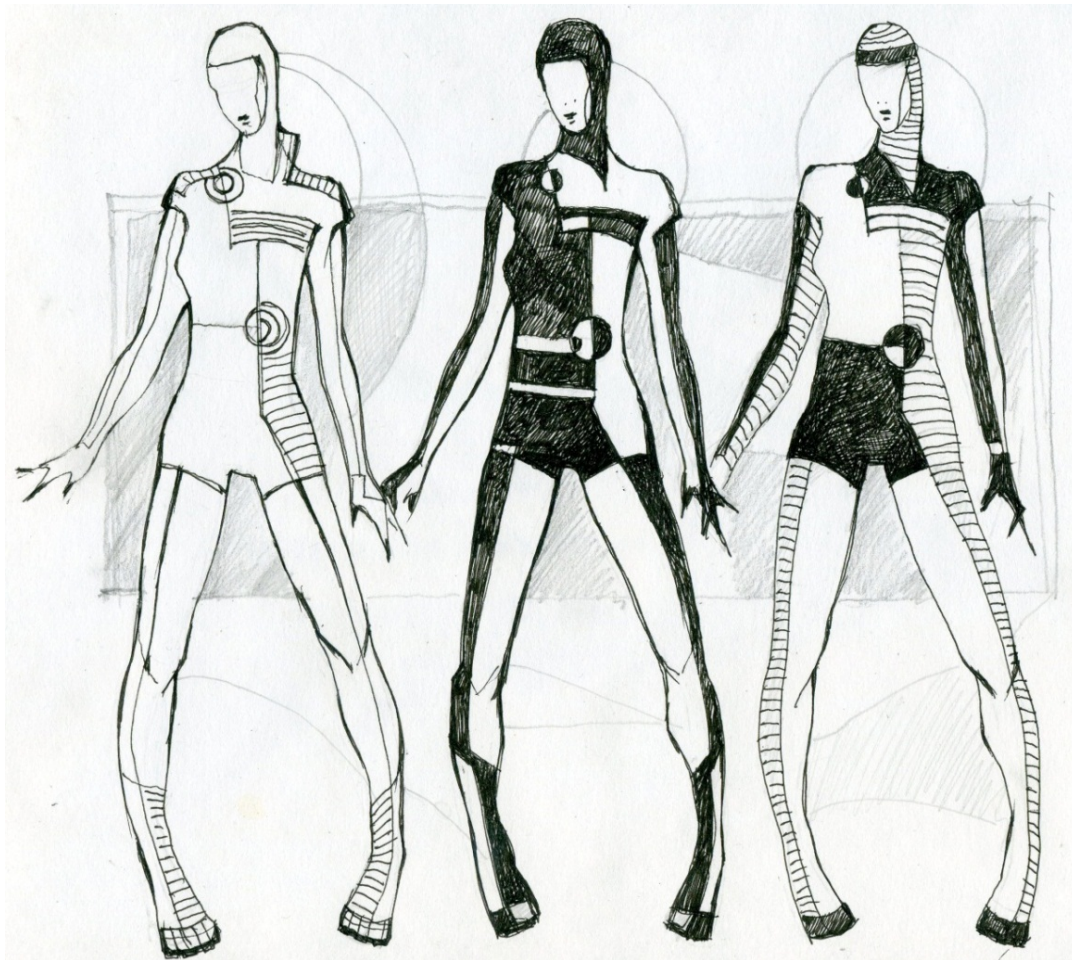
Зі сказаного вище, можна зробити висновок, що професійний ескіз - це:

- Грамотні пропорції фігури (гармонійно знайдені співвідношення розміру голови до висоти всієї фігури).
- Впевнена лінія малюнка (використання чітких ліній і швидких мазків пензля).
- Переконалива постановка фігури в аркуші (модель не падає і не кульгає на одну ногу).
- Вміння графічно показати форму, фактуру і пластику костюма на моделі.
- Авторська, творча стилістика зображення (в хорошому малюнку завжди прочитується індивідуальний почерк художника).

Образотворчі засоби подачі ескізу - це лінія, пляма, лінія + пляма.

Лінійне зображення, або лінійна графіка, в дизайнерському проектуванні найбільш умовна, передає простоту, лаконізм, чіткість зображення і відноситься до швидких графічних прийомів. Лінія може бути тонкою і товстою, переривчастою і тремтячою, з потовщеннями і «волохатою», обмеженою і нескінченною, у вигляді яких-небудь мотивів, букв, цифр, точок, зигзагів. Плямове зображення передає предмету стабільність, масивність, рівновагу.

Завдання виконуються послідовно від простих до складніших. Робота над ескізами з лінії, плями, простих геометричних фігур – є першими вправами в ескізованому проектуванні (іл.170).



Іл. 170. Виконання ескізів з використанням лінії, плями, лінія + пляма

Графічні засоби зображення ескізів.

Робота над ескізами - це творчий процес. Існує багато засобів вираження своїх ідей на папері.: олівці, гелеві ручки, акварель, гуаш, колаж, змішані техніки. Графіка творчих ескізів повинна відповідати тематиці колекції що розробляється.

Характер графіки багато в чому залежить і від теми. Якщо ми проектуємо колекцію в романтичному стилі, ескізування, в цьому випадку, можна починати прямо аквареллю або гуашшю: мазки пензля, кольорові плями акварелі будуть вводити в відчуття образу. Зайве «достовірний», точний матеріал (перо, олівець, фломастер, гелеві ручки тощо) може тільки сковувати фантазію. Для цього виду графіки будуть вигідно виглядати класичний або спортивний стиль. У цих стилях є чіткі форми, лінії. кольори.

Художній або творчий ескіз, як правило, може зображати не тільки сам проєктований костюм, але і манеру його носіння, а також необхідні аксесуари: головні убори, шарфи, взуття, рукавички, сумки тощо. І тут величезну роль відіграє стилізація фігури.

Стилізація фігури в дизайні одягу допускає вільність в деталях (маленька голова, широкі плечі, подовжені ноги), але графічне зображення повинно відповідати стилістиці проєктованої речі. Стилізоване зображення моделей одягу буде більш вдалою, якщо фігура відповідає реальним пропорціям. Однією з перших вправ з стилізації фігури є робота над костюмом з простих геометричних фігур (іл.171).

Ескізи можна виконувати на білому, кольоровому та фактурному картоні, або для ескізних пошуків можна використовувати другосортний папір: обгортковий, шпалерний, газетний. Для вдосконалення ескізу необхідно експериментувати з різними техніками (іл.172. 1-12).

До ескізу потрібно пред'явити вимоги тільки самого загального порядку. Він не претендує на остаточно знайдену форму, навпаки, дає роботу фантазії і уяві художника.



Іл. 171. Стилізовані силуетні форми з простих геометричних фігур: квадрат, коло, трикутник, прямокутник, всі фігури разом



Іл.1-4



Іл.5-8



Іл.9-12

Іл. 172. Виконання ескізів у техніках: 1.олівцем; 2.гелевою ручкою;3.чорний фломастер;
4.комп'ютерна графіка; 5.кольорові олівці; 7.акварель; 8. гуаш; 9. олівець по фактурному
кольоровому картону; 10. змішана техніка; 10.пастель; 11-12. колаж

Велику увагу потрібно звернути на ескізи при розробці дитячих колекцій. Силует і пропорції одягу для дітей багато в чому визначаються віковими змінами пропорцій статури, а модні тенденції проявляються, насамперед, у малюнках і фактурах тканини, в кольоровій гамі.

Діти розвиваються нерівномірно. Співвідношення довжини тулуба, рук, ніг, голови визначає характерні особливості віку. Головну роль в пропорціях виробів відводять довжині, так як саме за допомогою довжини виробу можна надати фігурі зорову пропорційність, тобто найбільш гармонійні співвідношення між розмірами торсу, голови, ніг і рук. В ілюстраціях приведено приклади художніх ескізів до дитячих колекцій з урахуванням вікових та пропорційних особливостей (іл.172.)



Іл.173. Розробка ескізів і виконання дитячої колекції: 1.дошкільна (3-6 років); 2.молодша шкільна (7-11 років); 3.старша шкільна, підлітковий (12-15 років); 4. юнацька (16-18 років); 6. Дитяча колекція від ескізу до моделі (автори ст.Коваленко Т., Кушнір Т.).

Розділ 4. ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ

Дизайн одягу завжди відносився до професій, які вимагають чималого творчого потенціалу. Адже ця професія є мистецтвом створення повноцінного багатогранного гармонійного образу, який не тільки відповідає тенденціям сучасної моди, але і відображає вимоги замовника. Індустрія моди і виробництва одягу в сучасні дні розвивається досить динамічно, тому фахівці в галузі дизайну одягу затребувані і в якості співробітників великих фірм, і в якості приватних підприємців. При цьому варто пам'ятати про те, що дизайн одягу – це якраз та область, в якій індивідуальний підхід до кожного клієнта є запорукою успіху і рівня оплати за працю. Робота дизайнера вимагає і спеціальних навичок професії, і знання історії костюма, і володіння інформацією про різні стилі і напрямки в її створенні, про основні засоби композиції, без яких неможливо уявити собі гармонійно розроблений одяг. Обов'язковим компонентом професійних навичок дизайнера одягу є його творчий підхід і гарний смак, а також почуття міри і почуття стилю. Все це ми можемо побачити при підведенні підсумків у навчальному процесі – дипломному проектуванні.

Дипломне проектування – це завершальний учбовий процес, який посідає важливе місце серед усіх форм самостійної роботи студентів.

Дипломне проектування – творча та навчально-дослідна робота, де кожен студент зобов'язаний показати себе не тільки як освічений фахівець, а й як сформований творчий працівник, здатний на високому творчому рівні вирішувати складні професійні завдання.

Вибір тем для дипломного проектування здійснюється строго індивідуально залежно від особистих творчих уподобань студента, а також у тісному зв'язку із завданнями, поставленими дипломними керівниками. На підставі аналітичного огляду джерел і результатів експериментально-дослідної мистецтвознавчої роботи студенти розробляють одну з художніх систем не тільки в ескізній формі, але і повністю здійснюють проект в матеріалі (шиють колекцію), створюють та здійснюють композицію показу і дефіле, розробляють рекламну продукцію, а також експозицію стенду-виставки.

Метою виконання дипломного проекту є демонстрація студентами здатності самостійно і професійно вирішувати проблемні питання, засобами дизайну, залучаючи досвід і знання, отримані в процесі освіти.



Дипломне проектування виявляє глибину знань, розвиток художнього мислення, творчої та просторової уяви, фантазії, смаку, здатності до асоціацій, наявність навичок роботи з проектними матеріалами, закріплення практичних і теоретичних навиків і застосування цих знань при вирішенні конкретних творчих й наукових завдань, тобто адаптацію студента до подальшої роботи в галузі дизайну.

При вирішенні проблем, що розробляються в дипломному проекті попрогнозуванню моди в сучасних умовах, відбувається закріплення навичок ведення самостійної роботи. Творче рішення теми дипломного завдання по створенню колекції одягу базується на певній художньо-образній спрямованості усієї дипломної роботи.

Основними напрямками діяльності з дипломного проектування є:

- розробка і створення перспективних колекцій моделей одягу;
- оптимізація конструктивних і технологічних рішень;
- розробка раціональних конструкцій одягу на основі використання прогресивних методів конструювання.

Основні розробки дипломного проекту повинні відповідати сучасному рівню розвитку науки і техніки та враховувати перспективи розвитку швейного виробництва.

Дипломне проектування студенти виконують відповідно до виданого завдання на проектуванні, де обмовляється тематика, зміст, обсяг і терміни виконання роботи.

Графічний матеріал представлений чотирма рекламними планшетами до колекції, робочими ескізами, кресленням конструкції однієї моделі, кресленням технологічної обробки однієї моделі, рекламним блоком (куди входять: запрошення, рекламний плакат, буклет).

Пояснювальна записка включає наступні основні розділи: концепцію, аналіз аналогів, вибір творчого джерела, формоутворення, пошук образу, конструкцію, розкладку лекал, обґрунтування вибору матеріалу, конфекційну карту на один виріб.

Дипломник демонструє ансамбль одягу з 5-7 одиниць, виконаних самостійно в матеріалі.

Захист дипломного проекту відбувається на засіданні ДЕК.

Одним з найважливіших елементів творчої самореалізації і мотивації студентів є їх участь в конкурсах молодих дизайнерів. Тому підготовка до конкурсної діяльності під керівництвом викладачів стала невід'ємною частиною навчального процесу.

Процес дипломного проектування розглянемо на прикладах дипломних робіт за різними темами. Джерелом натхнення були теми, які є актуальними сьогодення.

Наприклад дипломна робота на тему: «Форма, колір, фактура як елементи композиції у проектуванні сучасної молодіжної колекції» (автори Єршова М., Кушнір М.).

Оздоблення є одним з елементів композиції одягу. Воно повинно бути пов'язано з лініями, формами, тканиною, конструкцією, підібрано за кольором. Оздоблення не є самостійним елементом композиції – це доповнення, прикраса, що взагалі може бути відсутньою, оскільки не для всякого костюма воно обов'язково.

Для кожного етапу моди характерні свої, властиві йому види обробок і способи їхнього застосування. Час від часу спостерігаються періодичні повторення у використанні тих або інших видів обробок.

Фактурні рішення в костюмі підкоряються закономірностям формоутворення. Форма костюма створюється шляхом конструктивного рішення й сполучення окремих об'ємів й елементів. Основний акцент колекції складають фактури – відтінки білого – що надає колекції ніжності та жіночності.

У дипломному проектуванні поряд з пошуковими ескізами розробляємо планшетний ряд створеної колекції, рекламний блок, який дозволить майбутнім спеціалістам себе прорекламувати.

Мета реклами – пропаганда проекрованої моделі чи колекції. Реклама колекції включає в себе плакат та буклет. Кожен з цих видів рекламної продукції містить інформацію про модель, яка складається з зображення костюму та тексту. Співвідношення цих інформаційних моментів (тексту та малюнку) залежить від призначення рекламного листа.

Плакат – символічне зображення ідеї форми костюма. Мета – залучити увагу глядача, зупинити його та передати інформацію про об'єкт реклами. Плакат має мінімум тексту, який повинен легко читатися та запам'ятовуватися. Графічна манера виконання малюнка моделі повинна притягати до себе увагу глядача.

Буклет – книжкова форма реклами. Вона має значну кількість тексту, який пояснює образну інформацію. Крім цього, студент повинен розробити **запрошувальний квиток** на показ своєї колекції. Квиток несе в собі інформацію про автора та назву колекції, коли і де відбудеться показ колекції.

Під час роботи над проектом, студентами були вивчені сучасні тенденції в одязі, зібрані та проаналізовані моделі-аналоги.

Етапи виконання дипломної роботи:

- збір аналогів по темі (іл.174.1);
- пошукові ескізи (іл..174.2);
- виконання технічного малюнку (іл.175.1);
- конструювання та технологія обраних на переглядах моделей;
- рекламний блок (іл.175.2);
- проектна графіка (експозиція всього дипломного проекту)(іл.175.3);
- виконання колекції в матеріалі.

При розробці колекції були розроблені творчі ескізи на всі костюми окремо і, крім того, завершальний загальний ескіз колекції у вигляді багатофігурної композиції.

Така композиція крім зображення самих моделей може мати фон, що відображає умовну середу. Багатофігурну композицію ми можемо віднести до проектної графіки. Проектну графіку ми можемо розташувати на плакатах і журнальних сторінках, в цьому випадку творчі ескізи виконують в рекламних цілях.

Оформлення плакатів і журнальних листів відрізняються один від одного. Зображенню колекції на плакаті властиве символічне і узагальнене трактування, велика умовність і контрастність, так як воно повинно сприйматися на відстані. Журнальний варіант відрізняється великою докладністю, ніж на плакаті, він дає досить точну інформацію про деталі форми і конструкції костюма, орнаментації тканин тощо. Оскільки художній ескіз повинен давати глядачеві уявлення про колорит колекції, він завжди виконується в кольорі.

Актуальним є розробка інформаційного взаємозв'язку творчого та робочого (технічного) ескізу. Використання технічного ескізу в сучасних САПР одягу має стати сполучною інформаційною ланкою між художнім ескізом і конструкцією виробу.

Робочий ескіз, дає глядачеві повне уявлення про композицію розроблюваної костюмної форми, а головне - про її конструктивну основу. У робочому, або як його ще називають конструктивному, ескізі детально зображається конструктивна схема виробу:

лінії крою і все членування, які будують форму. Цей ескіз завжди орієнтований на ту чи іншу пластику матеріалів, з яких задумана форма повинна бути виготовлена.

Щоб уявлення про всі особливості конструкції зображуваного костюма було якомога повнішим, на робочому ескізі виріб показується, як правило, в різних ракурсах: вид спереду, ззаду, іноді збоку. Якщо модель має які-небудь складні і оригінальні деталі, вони зображаються на конструктивному ескізі у вигляді укрупнених фрагментів.

Іноді робочі ескізи містять пояснювальні тексти із зазначенням подробиць виконання окремих конструктивних вузлів і декоративної обробки, а також уточненням комбінації тканин з іншими швейними матеріалами і використовуваної фурнітури. Найчастіше конструктивний ескіз виконується чорно-білим - олівцем, фломастером або пером з тушшю. Для більшої наочності таких ескізів можна застосувати кольорові лінії або плями.

Практика показує, що на збір інформації та ескізування йде до тридцяти відсотків робочого часу. На цьому етапі вирішуються всі основні питання: форма, колір, масштабність, пропорції, функціональна образність тощо. Після ескізування починається розробка художньо-конструкторської пропозиції, яка займає до 30% робочого часу, а інші 40% йдуть вже безпосередньо на виконання художньо - конструкторського проекту. Виконавська сторона проекту займає менше часу і вимагає меншої розумової навантаження.



Іл.174.1.робота з аналогами; 2. пошукові ескізи до колекції на тему: «Форма, колір, фактура як елементи композиції у проектуванні сучасної молодіжної колекції»



Іл. 175.3. Проектна частина диплому

Розглянемо ще приклади дипломного проектування. Розробка колекції за темою: «Гармонійне поєднання функціональних та естетичних вимог при створенні повсякденного молодіжного одягу» автори Алферова К.Родіна Є (іл 176.1-5).

Колекція створена в еkleктичному стилі: вона поєднує в собі елементи як спортивного, так і етнічного стилів. Етнічний стиль, який на сьогодні надзвичайно популярний на подіумах видатних дизайнерів, представлений в колекції у вигляді окремих елементів: ручна в'язка, використання геометричних мотивів, саморобні прикраси та сумки.

При створенні колекції багато уваги приділялося пропорціям окремих елементів. Пропорції одягу — вміння знайти правильну довжину всіх компонентів. Пропорції, як ми говорили раніше, це не тільки співвідношення довжини виробу до зросту, але й довжини спідниці до довжини жакету, ширини рукава до ліфу та силуету загалом.

Щодо кольорового рішення колекції, автори зупинилися на поєднанні яскравих контрастних кольорів: синього, малинового та зеленого. Вибору сприяли перегляд модних тенденцій та визначення модних кольорів сезону, а також призначення колекції (оскільки цей одяг був розроблений для активних молодих людей, кольори також повинні бути яскравими, життєрадісними, підіймати настрій та вирізняти свого власника оригінальністю

виконання та кольоровою гамою. Студентами також були враховані всі етапи проектування від пошуку аналогів і ескізів до виготовлення моделей.

Іл.1



Іл.2



Іл.3



Іл.4



Іл.5

Іл.176.1.Аналоги по темі колекції; 2.пошукові ескізи; 3.технічний малюнок;
4.рекламний блок Колекції «ETAMIN» -буклет; 5. проектна частина диплому

Сучасна мода швидкоплинна, одні тенденції змінюють інші. Кожен сезон дизайнери повинні придумати щось нове, щоб здивувати свого споживача.

Історичний і народний костюм є, мабуть, найцікавішою та багатогранною темою для створення колекцій. Народний одяг, взуття, створені протягом багатьох століть, були невід'ємною частиною матеріальної культури народу. Форми одягу, конструктивне та декоративне рішення їх залежали від кліматичних умов і рівня розвитку виробничих сил, від занять народу і сформованих історичних умов.

Сучасний костюм виявляється співзвучним народному костюму (історичному) у використанні схожих малюнків, різних ритмів і масштабів, у грі фактур матеріалів або загальному колористичному вирішенні. Весь ансамбль часто будується на застосуванні елементів, характерних для народного (історичного) костюму.

Аналізуючи історію народного (історичного) костюма, розглядаючи сучасний костюм, можна зробити висновок, що в будь-якому сучасному костюмі повинні проявлятися риси народного, національного, традиційного, що робить костюм органічніше, самобутніше.

Розглянемо тему в якій джерелом натхнення був костюм іспанського матадора. В колекції вочевидь є видимим образна трансформація чоловічого костюму іспанської кориди у жіночий. При виконанні дипломного проекту враховані всі етапи проектування від концепції до роботи в матеріалі.



Іл. 1



Іл 2

Іл.3



Іл 4



Іл.177. Колекція «Комільфо». Аналоги до колекції; 2.пошукові ескізи; 3. розробка декоративних елементів; 4..Колекція на основі костюму матадора. (автор ст.Нікітіна К.).

Актуальність обраної теми є безперечною, адже розробка жіночої колекції через трансформацію чоловічого костюму іспанської кориди надзвичайно сучасна, особливо для тих, хто хоче знати як у повсякденному житті можна залишатися жіночною саме завдяки підкресленню грубих чоловічих елементів та легких жіночих ознак.

Працюючи над ескізами до колекції важливо зберегти образний асоціативний зв'язок з першоджерелом.

Одним з найважливіших елементів творчої самореалізації та мотивації студентів є їх участь у конкурсах молодих дизайнерів. Тому підготовка до конкурсної діяльності під керівництвом викладачів стала невід'ємною частиною навчального процесу.

Активна участь у студентських конкурсах, а іноді, професійних показах колекцій розвиває здатність до самореклами, що є необхідним для успішної подальшої кар'єри молодих дизайнерів.

Силами навчальних закладів необхідно проводити рекламні акції для молодих дизайнерів, які можуть стати серйозною заявкою на майбутнє, передумовою для нового витку у розвитку творчої біографії.

Мета цих акцій – активізація творчого потенціалу студентів. Проведення таких заходів повинно мати підтримку не тільки у освітян, а також у різних суспільних організацій, культурних та ділових кіл міста. Це передусім сприяє головному напрямку спеціалізації – формуванню майбутньої української культурної еліти – розвитку здібних та талановитих особистостей в галузі моди та дизайну.

Роботи студентів, які приймали участь у різних конкурсах молодих дизайнерів – **Від ескізу до моделі.**



Іл. 178. Колекція: «Яскравіше за життя»(автори ст.Алекберова Л., Мусалієва Ю.)

Для створення колекції були використані мотиви Африки. У якості декору застосували африканські орнаменти, які були вишиті бісером та кольоровими нитками. Яскраві аксесуари, які доповнюють наше життя яскравими барвами,

виконувалися в техніці пап'є-маше (декоративні маски), натуральне фарбоване дерево і шкіряні кольорові шнури.

Наступна колекція «Вісники світла» заслуговує уваги якістю декорування та технікою виконання декоративних елементів у оздобленні костюмів, головних уборів.



Іл. 179. Колекція «Вісники світла» (автори Кидонь О., Гофман О)

Колекція «Вісники світла» є втіленням сучасного образу ангела-хранителя в жіночій колекції одягу з використанням різноманітних фактур. Дана тематика обрана дизайнерами не випадково. Виходячи з модних тенденцій цього року, фактура в одязі займає дуже важливу роль. Тому трансформація цього чистого, світлого, ніжного і водночас сильного образу змогла гармонійно об'єднати в собі всю естетичність, важливість і неповторність даного джерела натхнення, а матеріали, що використовуються в даній колекції допомогли досягти необхідних ефектів.

Кожен модний сезон традиційно оспівує у своїх силуетах, відтінках і принтах ту чи іншу модну епоху. Натхненням до створення весняно-літньої жіночої колекції «Яскравий політ» послугували велика кількість кольору і декоративних принтів на світових подіумах. Більшість жінок роблять вибір в одязі на користь безпечних варіантів - чорних, сірих або темно-синіх кольорів. Але є жінки, які віддають перевагу проживати своє життя в оточенні яскравих фарб. Саме для них і створена колекція, яка покликана трохи пожвавити все навколо.

В основі колекції лежить стиль 80-х: помітні моделі, дуже коротка довжина, занадто вузький або занадто об'ємний крій. Колекцію доповнюють аксесуари: тифлічовники; сумки - клатчі, ридикюлі; об'ємні прикраси зі шкіри. Студентами були розроблені декоративні елементи для аплікацій, які надалі полягли в основу створення принтів. В колекції одягу використанні сучасні технології для створення орнаменту на тканині - сублімаційна печать (іл.180)



Іл. 180. Жіноча колекція «Яскравий політ» (автори ст.Вальковець І.,Пономаренко Г.)

Східний стиль загадковий і неповторний. Він завжди привертав увагу мешканців Заходу. Модні західні дизайнери черпають натхнення в таємничій культурі Сходу. На подіумах дефілюють моделі з споконвічно східними мотивами: азіатський крій, орнаментальні мотиви у вишивках і на тканинах, скромність і багатство прикрас одночасно.

В створенні жіночого образу в колекції «Східна перлина» були враховані тенденції стилю, гама, форма та декоративне оформлення костюму (іл.181).

Колекцію можна віднести до номінації pro-art. Це арт-об'єкт, який має театральний ухил.



іл.181. Колекція «Східна перлина» (автори ст. Гаврилюк Я., Мусатова В.)

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

Абріс (нім. Adriss – нарис, креслення) – в образотворчому мистецтві: лінійний (контурний) малюнок допоміжного характеру, що виконується при калькуванні, наприклад, в процесі роботи художника над кольоровою літографією. У широкому і менш точному значенні термін абріс збігається за змістом з поняттям контуру.

Абстрактне мистецтво, абстракціонізм (від лат. Abstractio – відволікання). Одне з найбільш поширених напрямів у сучасному мистецтві. Для нього характерні відмова від зображення реальної дійсності, предметів, людини, ліквідація художньої образності. Абстрактне мистецтво приходить до руйнування форми, заперечує малюнок, композицію, перетворює картину в безладне нагромодження плям (звідси ташизм, від франц. Tache – пляма) або ліній. Скульптурні зображення підміняються хаосом випадково взятих предметів (цвяхи, дріт тощо).

Авангардизм (від франц. – передовий загін) – умовна назва художніх рухів ХХ ст., для яких характерні прагнення до корінного оновлення художньої практики, розриву з її усталеними принципами і традиціями, пошуки нових, незвичайного змісту засобів вираження і форм витворів, взаємовідношення художників із життям. Авангардизм не наслідував класичних норм та традицій і давав помітні імпульси для розвитку дизайнерської активності.

Авторський нагляд: ведення об'єкта, що ставить перед собою цілі по відповідності до розробленого проекту виконуваних робіт, контроль за якістю, підбір оздоблювальних матеріалів, декору, освітлення, меблів (з наданням спеціальних знижок для клієнта) і внесення можливих коригувань у проект, в процесі його реалізації. На даному етапі дизайн студія представляє інтереси замовника на об'єкті, надаючи повний комплекс консультативних послуг та професійну підтримку.

Аксесуар (від франц. Accessoire – побічний, додатковий). В образотворчому мистецтві: предмет другорядного значення, зазвичай доповнює характеристики центрального образу і небайдужий для вираження задуму в цілому. У портреті, наприклад, аксесуаром можна назвати кожну з пов'язаних з людиною деталей обстановки або костюма.

Акрилайт – прозорі панно з акрилового скла з вигравіруваним текстом, малюнком або логотипом. Підсвічування здійснюється з торцевої сторони, в результаті чого виникає ефект світіння вигравірованого контуру.

Акцент (від лат. – наголос) – засіб концентрації уваги на тих чи інших деталях композиції, прийом підкреслювання кольором, тоном, лінією чи розташуванням на площині зображення, на яке потрібно звернути увагу.

Анорак – в класичному варіанті: куртка з капюшоном, яка вдягається через голову з кишенею-кенгуру. Може бути з подвійною застібкою (блискавка + кнопки або гудзики). Буває як в утепленому, так і полегшеному варіанті (літньому).

Антропометрія (від грец. anthropos – людина і metron – міра) – галузь науки, що займається вимірами людського тіла і його частин.

Ансамбль – взаємна погодженість, органічний взаємозв'язок, струнка єдність частин, що утворюють ціле.

Аплікація (від лат. Applikatio – приладдя) – орнамент або художнє зображення, виконані накладанням або нашиванням на тканину (папір) різноколірних шматочків паперу, матерії тощо.

Афіша – вид друкованої реклами. На відміну від плаката, є анонсом якоїсь майбутньої події, і розклеюється на вулиці.

Банерна тканина (банер) – вінілове полотно з покриттям для сольвентного друку. Міцне і економічне, часто використовується для виробництва зображень у зовнішній рекламі. Переваги: міцний і довговічний матеріал. Банер може використовуватись не в одній, а в декількох рекламних кампаніях. Термін експлуатації – 1-3 року.

Батік – запозичена у яванців техніка розпису тканини шляхом попереднього нанесення воску, що обмежує розмір кольорових плям.

Бекеша – старовинний верхній зимовий одяг, в основному чоловічий. Дитячі бекеші носили і дівчатка; відмінна риса – хутряна обробка на рукавах, подолі, кишенях; комір являв собою невисоку хутряну стійку.

Бермуди – легкі короткі літні брюки до коліна (довгі шорти) з широкими штанинами, часто з відворотом.

Бейка коса – це смужка тканини, відрізана під кутом 45° до ниток тканини, і тому вона еластична. Використовується для обробки зрізів, горловини, низу рукавів різного одягу, та й взагалі для обробки країв виробів. Здається звичайною смужкою тканини, яку можна зшити самими майстрами. Однак, тільки фахівці точно знають, скільки потрібно витратити зусиль і витримки, щоб вийшла якісна коса бейка, яка відповідала б усім вимогам швейників і споживачів, і не була при цьому занадто дорогою.

Блейзер, клубний піджак - увійшов у моду в 1950-і, піджак однобортного крою, з довгими бічними шлицями, накладними кишенями і гербом на накладній грудній кишені, спочатку чорного або темно-синього кольору, сьогодні елемент як жіночого, так і чоловічого костюма.

Блузон – спортивна куртка до стегон, призначена вниз, в моді з 50-х рр. XX ст.

Боа – вузький, дуже довгий шарф, часто з хутра або з пір'ям.

Боді – облягаючий одяг з трикотажу, що складається з ліфа, виконана як одне ціле з трусами із застібкою на кнопки або гудзики на ластовиці; може бути з рукавами або без.

Болеро – коротка курточка до талії, без застібки, спочатку елемент іспанського національного костюма.

Бренд (від лат. brand - тавро, клеймо - знак) – образ, торгова марка + набір емоційних відчуттів, стереотипів; комплекс уявлень про компанію, довгострокова програма – ім'я, термін, дизайн, символ, або будь-яка інша характеристика, що ідентифікує товар або послугу продавця як відмінні від тих, які належать іншим продавцям. У Стародавньому Римі використовували для таврування худоби. У середні віки – клеймо ремісника. У XX столітті стало одним з ключових понять маркетингу і реклами. Підрозділяється на brand-name – словесну частину марки, словесний товарний знак після його відповідної правової реєстрації та brand-image – візуальний образ марки, формований рекламою в сприйнятті покупця. Однак далеко не кожен товарний знак може стати брендом – для цього він повинен придбати популярність на ринку і довіру в покупця.

Брюки – (запозичення з голландського broec-штани) – верхній поясний одяг. Колись вважалося, що це типова приналежність виключно чоловічого костюма. Проте одне з перших зображень брюк ми можемо спостерігати на фресках «Полювання

Митри», що прикрашають храм перської богині Мітри., В невеликому місті на березі Ефрата Дура-Европос (III століття н.е.). Належали ці штани жінці.

Буклет (від англ. – книжечка) – неперіодичне листове видання, надруковане з обох сторін аркуша та сфальцованих будь-яким способом у два і більше згинів.

Візуалізація: (архітектурна та інтер'єрна) – графічне відображення інтер'єру чи об'єкта або містобудівної ситуації в архітектурі. Володіє часткою інформативності і дозволяє найбільш повно представити зовнішні і внутрішні характеристики майбутньої споруди. Є ефективною формою демонстрації конкурсних проектів, створення презентацій в області дизайну інтер'єрів, проектування і будівництва. Візуалізація стала спеціальним напрямком у роботі архітекторів і 3D-дизайнерів.

Візуальна інформація – зміст і образи, що сприймаються людиною візуально. Вона має специфічний образний зміст, який передається через форму, розташування і співвідношення предметів, характер накреслення графічних знаків і символів, гарнітуру шрифту, колір, освітлення.

Візуальні комунікації – зв'язок функціональних процесів за допомогою створення спеціальних візуальних знаків, які відіграють організуючу, координуючу та регулюючу роль у міському, виробничому та просторовому середовищі.

Вітраж (від лат. – скло) – зображення, що складене зі шматочків різнокольорового скла, один із видів монументально-декоративного мистецтва, який служить для оздоблення дверних і віконних отворів. Промені світла, що проникають крізь скло, набувають підвищеної яскравості та створюють гру кольорових рефлексів в інтер'єрі, чим значно впливають на його емоційну виразність. Характерні кольори для вітражного скла: насичені червоний, жовтий, оранжевий, зелений, блакитний, синій, рідше фіолетовий.

Векторна графіка – графічне представлення об'єкту у вигляді безлічі векторів (абсолютно не підходить для представлення фотографій, але дуже хороший для макетів, наприклад, візитної картки або вивіски).

Велосипедки – спортивні еластичні штани до коліна, модні з кінця 80-х рр. XX століття.

Волан – коса або поперечна смужка тканини, зібрана складками, закладена складками або плісирована.

Галіфе (від фр Gallifet) – брюки, що мають облягаючі гомілки та сильно розширюються на стегнах. Російська назва штанів надана по імені французького генерала Гастона Галіфе (1830–1909), який ввів їх для кавалеристів. Пізніше галіфе були запозичені іншими арміями. У 1980-х роках галіфе увійшли в жіночу моду, а в 2000-х – в чоловічу.

Гамма – це коефіцієнт контрасту в середніх тонах зображення. Гамма використовується як параметр монітора і тонової корекції.

Гама колірна – в образотворчому мистецтві найменування зовнішніх кольорових особливостей колориту, характеристика «оптичної» закономірності, яка об'єднує основні колірні відтінки твору. Як правило, цей термін супроводжується звичайними для кольору визначеннями (так як колірну гаму називають теплою, гарячою, холодною, яскравою, бляклою, світлою тощо).

Гармонія (від грец. – погодженість) – зв'язок, стрункість, єдність, розміреність, співзвучність. Поняття естетики, що позначає протилежність хаосу, підпорядкованість частин цілому. Гармонійними називають твори, де перевершує позитивне ставлення до

зображеної дійсності, де протиріччя реального життя не призводять до порушення світу, не ставлять під сумнів основні цінності буття. В образотворчому мистецтві – сполучення форм, взаємозв'язок частин або кольорів. У живописі – відповідність деталей цілому, колірна єдність, сполучення кольорів, найбільш сприятливих для зорового сприйняття. За гармонією в мистецтві видно, як правило, гармонію особистості митця, його відносини з великим світом. Гармонійні кольори можуть бути розташованими один проти одного (двоколірна гармонія), у вершинах рівностороннього трикутника (триколірна гармонія), в кутах квадрата чи прямокутника (чотириколірна гармонія), в кутах правильного 6-кутника (шестиколірна гармонія). Ці схеми широко використовуються і в програмах комп'ютерної графіки для підбору гармонійних кольорів.

Графіка (франц. Graphique – лінійний, грец. Grapho – пишу, маюю) – один з видів образотворчого мистецтва, близький живопису за змістом і формі, але він має свої власні конкретні завдання і художні можливості. На відміну від живопису, основним образотворчим засобом графіки є однотонний малюнок (тобто світлова лінія, світлотінь): роль кольору в ній залишається порівняно обмеженою. З боку технічних засобів графіка включає в себе малюнок у всіх його різновидах. Як правило, твори графіки виконують на папері, зрідка застосовуються і інші матеріали (наприклад, шовк або пергамент). Залежно від призначення та змісту, графіка поділяється на станкову, яка охоплює твори самостійного значення, не потребують для розкриття свого змісту зв'язку з літературним текстом; книжкову та журнально-газетну. Малюнки, зроблені олівцем, тушшю або вугіллям – все це графіка. Твори графічного мистецтва ми бачимо не тільки на виставках, а й часто зустрічаємо їх у житті. Малюнки художників у книжках і журналах – це книжкова графіка. Коли ми вітаємо своїх близьких зі святом, ми купуємо листівку, наклеюємо марку на конверт. І листівку, і марку, і картинку на конверті намалював художник. Це – прикладна або промислова графіка. Гарні (чепурні) на обгортках цукерок, пакетах йогурту, соку і різних інших товарах – все це малювали художники-графіки.

Гризайль (від франц. – сірий) – живописна робота, що виконана однією фарбою (як правило, чорною або коричневою). Зображення створюється за основою тональних співвідношень (тонів різного ступеня світлості). Ці вправи доцільні на першому етапі оволодіння образотворчою грамотою – учень зосереджує увагу на виявленні тонової різниці між кольорами натури.

Декор (від лат. – прикрашати) – поєднання елементів, які становлять зовнішнє оформлення у витворах прикладного мистецтва, архітектури, а також можуть включати образотворчі мотиви й орнамент.

Декоративність – сукупність художніх властивостей, які посилюють емоційно-виразну і художньо-організуючу роль витворів пластичних мистецтв у предметному середовищі, що оточує людину; характеристика художнього твору з врахуванням особливостей композиції та колориту, розрахованих на декоративний ефект, тобто на прикрашення картиною чи скульптурою визначеного просторового середовища. Дана характеристика може мати як позитивну, так і негативну сутність. Декоративність є однією з умов виразності форми, властивість предметів, пов'язана з особливостями конфігурації їхньої форми, силуету, а також кольору, природної фактури та текстури матеріалів. Декоративність залежить від підпорядкованості та конструктивної логічності, ритмічності, пропорційної, колірної, фактурної організації їхньої форми.

Декоративність набуває первинного генетичного смислу в орнаменті, в основі якого лежить предметна форма, яка поступово перетворюється на символ, а той, у свою чергу, на декоративний мотив. Сутність декоративності потребує особливих прийомів і типу художньо-образного мислення, міфічно-поетичного ставлення до дійсності.

Декоративно-прикладне мистецтво. Декоративне – значить прикрашене, а прикладне – значить те, до чого докладено вміння робити щось руками. Ще в давні часи люди прагнули прикрасити свій побут. Прикрашали візерунками глиняний посуд, вирізали красивий орнамент на рукоятці ножів. Майстри стародавньої Греції славилися вмінням робити прикраси із золота. У Росії довгими зимовими вечорами майстрували іграшки і посуд з глини та дерева, вишивали візерунки на рушниках і скатертинах, плели химерні мережива. Вдома нас оточують різні предмети, які потрібні нам для різних цілей – вази, скатертини, підсвічники, посуд, закладки для волосся. Якщо ці предмети побували в руках художника і він прикрасив їх візерунком або орнаментом, то ці предмети називають творами декоративно-прикладного мистецтва.

Джемпер – надягається через голову в'язана фуфайка з круглим коміром, з рукавами, без коміра і без застібки.

Дизайн (Design, Commercial art) – творчий метод, процес і результат художньо-технічного проектування промислових виробів, рекламних матеріалів і навколишнього оточення, з метою задоволення потреби людини в естетиці та ергономіці.

Дизайн-проект: це комплект документів, необхідних для проведення будівельних, ремонтних та оздоблювальних робіт на об'єкті, що відображає як дизайнерські, так і технічні вимоги до сучасного інтер'єру.

Еклектика (від грец. – *той, що вибирає*) – непродумане, механічне поєднання в одному творі або творчому явищі різнорідних, інколи протилежних принципів, поглядів, теорій, художніх елементів та ін.; характерне особливо для періодів занепаду мистецтва.

Експресіонізм (від лат. – вираження) – вираження великих почуттів, емоцій, переживань, темпераменту, енергії, схвильованого внутрішнього світу митця, стану його душі. Почуття передаються переважно за допомогою фарб та технічних прийомів. Кольори на полотнах експресіоністів відповідають не стільки побаченому, скільки відчутному; світ їм вбачався загострено-контрастним, у неспокійному русі, в неусвідомлено хаотичному зіткненні сил, ворожих самій природі людини. Експресіонізм виявився в різних видах мистецтва, стилістично він відмовлявся від гармонійної чіткості форм, тяжів до абстрактного узагальнення, нестриманого руху, напруженості, свідомої деформації дійсності.

Екстер'єр (від лат. *зовнішній*) – зовнішній вигляд тіла тварини. У дизайні вживається для означення зовнішньої сторони виробів чи споруд (наприклад, екстер'єр автомобіля, екстер'єр будинку).

Естетика (від гр. відчувати, сприймати) – наука про прекрасне в житті та мистецтві; наука, яка вивчає ставлення людини до навколишнього світу, загальні закономірності й принципи художньої творчості; сутність погодження і розвиток мистецтва: літератури, живопису, музики, скульптури та ін.

Ескіз (франц. Esquisse – начерк) художній твір допоміжного характеру, що є підготовчим начерком більш великої роботи і втілює її задум основними композиційними засобами. Виконанню значною картини або скульптури зазвичай передують ціла серія ескізів, в яких художник шукає або розробляє структуру цілого.

Розміри і техніка ескізу дуже різноманітні: він може бути у вигляді швидких замальовок олівцем, так і розробленої композицією «у матеріалі». Всякий повноцінний ескіз повинен давати уявлення про основний ідейно-образний зміст задуманої художником великої роботи. Перш ніж приступити до роботи над картиною, скульптурою чи декораціям до спектаклю, художник робить малюнок майбутнього твору. Такий малюнок називається ескіз. В ескізі визначається, як будуть розташовані діючі особи або предмети у творі, як вони будуть виглядати. Якщо мова йде про картину, то в ескізі художник може визначити колірну палітру майбутньої картини. Ескіз дуже допомагає в роботі художнику. У ньому художник висловлює свої думки і фантазії про своє майбутнє творі. Багато ескізи великих майстрів самі по собі є творами образотворчого мистецтва.

Етюд (від франц. вивчення) – швидка живописна робота з натури, вправа на удосконалення професійних навичок та правдиве зображення натури. Етюди слугують допоміжним засобом і підготовчим матеріалом для створення творів мистецтва. Нерідко етюд має самостійне значення.

Жабо – обробка, виконана їх тканини або мережив, зібраних в збірку або закладених в складку, яка кріпиться під коміром, опускаючись вниз по грудях.

Жаккардова тканина – тканина з набивним малюнком, спочатку жаккардові тканини були тільки одноколірними, з атласним візерунком по матовому фону. Назва тканини походить від прізвища творця машини для виробництва такої тканини Джозефа Марі Жаккарда, який в 1805 році винайшов першу жаккардову машину.

Жакет – чоловічий та жіночий верхній одяг різного покрою. Назва походить від французького *jaquette* – куртка. У XVIII столітті увійшов у моду жакет-спенсер, названий на честь лорда Спенсера.

Жилет – плечовий одяг із застібкою спереду, без рукавів, з'явився в другій половині XVIII ст. замість весті; спочатку жилет носили під фракком.

Жупан — давній тип слов'янського верхнього одягу, який у XVII—XVIII ст. був складовою частиною святкового чоловічого або жіночого українського костюма заможної козацької старшини, шляхти та міщан, а пізніше набув поширення у селянському побуті. Жупан був ознакою заможності. Шили його з дорогої шовкової тканини — штофу, парчі або з тонкого фабричного сукна, переважно блакитного або зеленого кольору. Жупан був досить довгим (нижче колін, іноді до кісточок), приталений, з призбираною спинкою і полами, що ледь-ледь сходилися; з відкладним або стоячим коміром, манжетами і кишенями, на полотняній підкладці. Поли, відлоги, манжети, кишені обшивалися кольоровою тканиною, прикрашалися тасьмою, шнурами, вишивкою гарусом. Вздовж пілок у два ряди і на кишенях пришивалися гудзики.

Золотий перетин (золота пропорція, ділення в крайньому і середньому відношенні, гармонійне розподіл) – вважається співвідношенням найвідповіднішим естетичному сприйняттю зображення, вперше запропоноване давньогрецьким математиком Евклідом. Утворюється приподілі відрізка AC на дві частини таким чином, що більша його частина AB відноситься до меншої BC так, як весь відрізок AC відноситься до AB (тобто $AB : BC = AC : AB$). Наближено це відношення дорівнює $5/3$, точніше $8/5$, $13/8$ і т. д. Принципи золотого перетину використовуються в архітектурі і в образотворчих мистецтвах. Термін «золотий перетин» ввів Леонардо да Вінчі.

Імідж – 1) образ товару, схожість, віддзеркалення, уявлення про що-небудь. Соціально-психологічне явище, тісно пов'язане з економікою товарного ринку і товару, асоціюється з репутацією товару, товарної марки, підприємства і країни виробника; 2)

узагальнений портрет особистості або організації, що створюється в поданні найрізноманітніших груп громадськості, формує в суспільній або індивідуальній свідомості емоційне ставлення до неї, на підставі того, що особистість або організація заявляє і, особливо, що робить.

Інтер'єр (від франц. внутрішній) – замкнутий і організований у функціонально естетичному відношенні простір усередині будівлі житлової, промислової, суспільної. Інтер'єр складається з огорожувальних поверхонь (стіни, стеля, підлога) та засобів його обладнання та художнього оформлення (відділка, драпіровки, розписи, речі, предмети оздоблення).

Кардиган – (англ.) вовняний жакет по фігурі, без коміра на гудзиках, з глибоким вирізом. Названий на честь сьомого графа Кардігана (1797-186, який носив подібний жакет).

Картон – допоміжний малюнок, виготовлений у масштабах найбільшого твору.

Кітч (гр., нім. халтура, відсутність смаку) – специфічне явище, що належить до найнижчих прошарків масової культури. Цей термін є синонімом стереотипного псевдомистецтва, що позбавлене художньо-естетичної цінності та перевантажене примітивними, розрахованими на зовнішній ефект деталями. Термін виник на поч. ХХ ст. у середовищі мюнхенських художників.

Ковбойки – сорочка з картатої тканини, з довгими рукавами і погонами.

Колаж (від франц. букв. – наклеювання) – технічний прийом в образотворчому мистецтві, наклеювання на будь-яку основу матеріалів, різних за фактурою (папір, тканини, хутро, шкіра, нитки, тасьма, соломка, пера, листя та ін.). Фотоколаж передбачає створення тематичної композиції з вирізаних готових фотоелементів.

Колекція (від лат. Collectio – збирання) – систематичне збирання яких однорідних предметів, що представляють науковий, історичний або художній інтерес. Слово «колекція» вперше вжито Цицероном (І ст.. до н.е.) в мові «Про призначення Гнея Помпея полководцем» в значенні: збирання розрізнених частин в одне ціле.

Колір (color) – це властивість світла викликати певне зорове відчуття у відповідності зі спектральним складом відбиваного або випромінювання, що випускається, а також уявлення людини про видимі частини спектру електромагнітного випромінювання. Якщо склад двох кольорів однаковий, кольори називаються ізомерними. Якщо ж кольори, що сприймаються однаковими, мають різний склад, такі кольори називаються метамерними. Саме на метамерності кольору (це особливість сприйняття кольору людиною) побудовані всі системи синтезу кольорів.

Комбінаторика (від лат. з'єдную, сполучаю) – один із методів формоутворення в дизайні, заснований на пошуку, дослідженні й застосуванні закономірностей варіантної зміни просторових, конструктивних, графічних і кольорових структур, а також на способах проектування об'єктів дизайну з типізованих, модульних елементів.

Компонування – процес пошуків найкращого розміщення різних елементів відносно один одного в просторовому або площинному середовищі.

Композиційне формоутворення – просторова організація елементів виробу, засоби і методи якої співвідносяться із завданням упровадження людської міри в об'єкти техніки, досягнення гармонії структурних зв'язків між людиною і річчю, що включена в процес життєдіяльності. Об'єктом композиційного формоутворення для дизайнера є візуальна, антропометрична і матеріальна структури речі.

Конструктивізм – напрямок в образотворчому мистецтві, архітектурі і дизайні 20 ст., яке поставило за мету художнє освоєння можливостей сучасного науково-технічного прогресу. В архітектурі тісно примикає до раціоналізму і функціоналізму. Склалося в 1910-і рр., Насамперед на базі кубізму і футуризму, розділившись незабаром на два відособлених (хоча і постійно взаємодіючих) потоку: «конструктивізм соціальний», тісно пов'язаний із завданнями «соціальної інженерії», створення нової людини шляхом радикального перетворення навколишнього його предметно-матеріального середовища (ця лінія найбільш інтенсивно розвивалася в Радянській Росії 1920х рр., в теорії і практиці ЛЕФа, у виробничому мистецтві) і «конструктивізм філософський» (більш характерний для капіталістичних країн), що ставить соціально-перетворюючі мети в більш абстрактно-споглядальному плані (насамперед, у різних видах геометричної абстракції). Обидві традиції увійшли в кінетизм, пародійно відбившись у деконструктивізму.

Концепція у дизайні – основна структурна ідея, змістовна спрямованість цілей, завдань і засобів проектування. Може існувати на різних рівнях – від концепції дизайну як діяльності, яка дає уяву про особливості цього виду проектування і формулює його загальні принципи, до концепції конкретного виробу, пов'язаної з творчою позицією дизайнера і завданням даної проектною розробки. *Концепція* дизайну як діяльності має науково-теоретичний характер: дизайн розглядається як предмет дослідження і об'єкт моделювання. Основні типи загальних концепцій: системна (системний підхід), аксіологічна (ціннісний підхід), соціокультурна (соціокультурний підхід).

Костюм — (фр.costume від іт. costume, буквально — звичай) — стильове об'єднання різних елементів одягу, певний його комплект, що складається з одягу, який покриває тіло, головного убору, зачіски, прикрас. Таке художньо-стильове поєднання відбувається за конкретними функціональними, етнічними, соціальними, історичними ознаками.

Кріолін – конструкція у вигляді широкої спідниці на гнучких сталевих обручах, з'єднаних один з одним стрічками.

Куртка (лат.) – спочатку короткий, чоловічий верхній одяг, що наглухо застібається. У Росії щось подібне з'явилося у XVIII ст. (1792 р.). В даний час так називається чоловічий та жіночий верхній одяг, фасон і довжина якого змінюються в залежності від моди.

Логотип (від гр.слово + відбиток) – коротке текстове позначення, що складається з одного слова або поєднання кількох слів і править за символічне позначення фірми, її продукту тощо; оригінальне накреслення найменування рекламодавця, використовуване як символ товару чи фірми, що найчастіше є торговою маркою.

Лосіни (легінси) – рейтузи з еластичних матеріалів (лайкра, ластик).

Люверс (англ.) – металеве кільце, фурнітура верхнього одягу і галантереї, призначений для протягування шнурів, поясів тощо.

Макет – 1) зразок чого-небудь, звичайно взменшеному розділі. 2) макет – попередній ескіз, що містить усіголовні елементи оформлення книги, буклета таінших видів поліграфічної продукції до їх тиражування.

Матроска – синя блуза з великим відкладним коміром, яка нагадує формений одяг матросів військових кораблів.

Модель – 1) зразок якого-небудь нового виробу, взірцевий примірник чогось. 2) модель – виріб, з якого знімається форма для відтворення в іншому матеріалі.

Начерк – 1) малюнок, що намічає лишенайважливіші, загальні риси того, що повинне бути зображено. 2) начерк – попередній ескіз об'єкту, поданого на затвердження, ще до виготовлення окремих ілюстрацій чи макету.

Національний костюм — комплекс (набір) традиційного одягу конкретного народу, що склався в період завершення феодальної епохи та переходу до капіталізму. Цей період характеризується розквітом домашнього та ремісничого виробництва, стійкістю традиційних форм культури. Національний костюм виражає конкретну націю, він є проявом національної культури — символом конкретного етносу, одним із виявів національної самосвідомості.

Образ (у психології) – суб'єктивна картина світу, що включає самого суб'єкта, інших людей, просторове оточення і тимчасову послідовність подій.

Образ художній – категорія естетики, засіб і форма освоєння життя мистецтвом; спосіб буття художнього твору.

Одяг — штучне покриття людського тіла. У широкому розумінні слова — це сукупність предметів (із тканини, хутра, шкіри та інших матеріалів), які одягають на тіло, а також головні убори, взуття, рукавиці. Доповнюють одяг змінні прикраси. Виходячи з основного призначення — захисту тіла людини від негативних впливів зовнішнього середовища — в процесі історичного розвитку людського суспільства функції одягу ускладнювалися та урізноманітнювалися. Уже на ранніх етапах свого існування одяг виконував знакову (сигніфікативну), ритуально-обрядову та магічну функції, вказував на статевий, віковий та суспільний стан людини, з часом вказував на етнічну та класову функції, ставав національним символом. В одязі реалізовувалися не тільки матеріальні, духовні та естетичні потреби людини. Одяг відігравав важливу роль у святах та обрядах, був носієм етнопсихології, давав уявлення про прекрасне, про естетичні уподобання народу. Одяг демонстрував художню обдарованість і вимогливість народних майстрів.

Усі види одягу розвивалися від його двох первісних типів: **плечового** (накинута на плечі шкіра; накидка, сплетена з трави, листя пір'я) і **поясного** (різні настегнові пов'язки). Згодом плечовий одяг набув різноманітних форм у вигляді сорочок, плащів, різних варіантів верхнього одягу; поясний — спідниць, штанів тощо. З опануванням людиною прядіння, плетіння, ткацтва основними матеріалами для одягу стали тканини. Еволюція одягу відбувалася залежно від географічного середовища, форм господарства, суспільних відносин, культури. Уже на ранніх етапах історії одяг відображав етнічні особливості (родові, племенні), а згодом і національні, включаючи локальні варіанти. Зокрема український національний одяг мав локальні особливості, характерні для різних регіонів.

За способом виготовлення одяг розподіляється на **шитий і нешитий**. Нешитий — виготовляється з одного або кількох шматків матеріалу, огортає стан, драпірується в різні способи, утримується на тілі за допомогою зав'язок, булавок — фібул, пояса. Шитий одяг — це такий, деталі якого скріплюються різними швами, стає подальшим етапом у розвитку нешитого одягу. Він може бути глухий або розпашний, за кроєм — тунікоподібний, до стану тощо.

По розташуванню на людському тілі одяг розподіляється на натільний, нагрудний, стеговий тощо. З давніх часів одяг розподіляється на верхній та нижній.

Цей розподіл залежить від кліматичних та сезонних особливостей, а також від традицій носити певний набір одягу в хаті, на вулиці, в будень, на свята (до церкви) тощо.

Одяг заорювальний – тип незшитого одягу, тобто це шматок тканини, обгорнутий навколо тіла (наприклад, заорювальна спідниця, поширена на Україні).

Одяг накладний – тип одягу, що надівається через голову.

Одяг орний – тип наплічного одягу з розрізом спереду.

Опанча – традиційний український верхній одяг-свита з капюшоном.

Органза – шовкова або капронова прозора тканина.

Оп-арт (від англ. – оптичне мистецтво) – течія в європейському мистецтві й американському живописі та графіці 40-60 рр. XX ст., неоавангардистський різновид абстрактного мистецтва. Твори базуються на візуальних ефектах, оптичних ілюзіях, створення враження динаміки абстрактного простору. Мистецтво оп-арта базується на подразненні зорового нерва суперечливими формами та ритмом площин і ліній. Досвід художників оп-арта досить швидко стали застосовувати в освітленні реклами, атракціонах тощо. Також він вплинув на розвиток прикладного мистецтва і художнього конструювання.

Орнамент (від лат. ornamentum – прикраса) – візерунок з повторюваними в певному порядку малюнками. Орнамент складений з ліній і геометричних фігур, називають *геометричним*. Орнамент, який складається з листя, ягід, квітів називають *рослинним*. Візерунок орнаменту може бути складений і з будь-чого – з птахів, метеликів, тварин будинків і навіть букв і слів. Орнамент може бути написаний фарбами на різних предметах, а може бути вирізаний на дерев'яних меблів. Можна побачити і вишитий кольоровими нитками орнамент на рушниках і скатертинах. З давніх часів майстри, що робили посуд і меблі та будували палаци, прикрашали свою роботу гарними візерунками. Кожен народ має свої неповторні орнаменти. Геометричні орнаменти Стародавньої Греції ніколи не сплутали з рослинним орнаментом Росії чи України. Пишні розписи східних палаців відрізняються від чітких геометричних візерунків Стародавнього Єгипту.

Палатин (фр.) – жіноча наплечная накидка з хутра, оксамиту або іншої тканини. Названа по імені принцеси Палатинської, яка одного разу, замерзнувши, накинула на плечі смужку з соболів.

Паньє – незручний жорсткий каркас для спідниці з китового вуса або плетеного очерету.

Пелерина – коротка накидка на плечі, як правило, не доходить до талії, що надягається поверх плаття або пальто.

Проектування – процес створення проекту-прототипу, прообразу передбачуваного або можливого об'єкта, стану. Поряд з традиційними видами (архітектурно-будівельними, машино-будівельними, технологічними та ін.) почали складатися самостійні напрямки: проектування, трудових процесів, організацій, екологічне, соціальне, інженерно-психологічне, генетичне тощо.

Перфорація – 1) Система отворів або насічок в листовому або рулонному матеріалі (найчастіше розташовуються в лінію), що забезпечує легкий розрив матеріалу; 2) система отворів, наприклад, в нескінченних формулярах, призначена для транспортування паперу в друкуючих пристроях. Перфорація створюється за допомогою спеціальних ножів, дисків, лінійок.

Поп-арт – течія модернізму у США в 50-і рр. XX ст., у живописі та скульптурі, яка претендувала на те, щоб замінити абстракціонізм новим реалізмом. Повторюючи прийоми дадаїзму, представники *Поп-арту* використовували в своїх композиціях реальні побутові предмети, фотокартки, муляжі, репродукції, вирізки з журналів, естетизуючи, вводячи в ранг мистецтва випадкові їхні поєднання. Предметні композиції і колажі в стилі Поп-арт базуються або на умовному абстрагуванні цих формальних якостей, або на їхньому поліфонічному, багатозвучному співставленні із змістом речі.

Розробка концепції: початковий і основний процес в роботі над майбутнім об'єктом. На цій стадії визначається стилістика, кількість і функціональність об'єкту, форм і т.д. Залежно від специфіки об'єкта (котедж, квартира, офіс або громадський заклад) матеріал подається у вигляді ескізів, креслень (планувальне рішення з експлікацією приміщень і площами), фотозображення об'єкта з усіх необхідних ракурсів з основними прив'язками до ділянки або місцевості.

Сарафан – 1) Сукня без рукавів або з вшитими рукавами з білизняний тканини як російська національна жіноча одяг. 2) Легке жіноче плаття без рукавів.

Сафарі – тропічний костюм, зручний функціональний одяг з щільної бавовни для подорожей, звичайно шиється з пісочних, захисних або кольору хакі (непомітних в джунглях і савані) кольорів. Деталі відповідають функції: кишені і застібки, які дозволяють в необхідній мірі трансформувати костюм.

Свінгер – коротке пальто з вовняної тканини або хутра з сильно розкльошеною спиною.

Силует – узагальнене площинне однотонне зображення постаті або предмета, форма яких окреслюється тільки контуром. УХVІІІст. при французькому королі Людовіку XV міністром фінансів був Етьєн де Силует. Про нього розповідали багато смішних історій. Одного разу якийсь художник намалював на нього карикатуру. Вона була зроблена незвично – як тінь. З тих пір такий спосіб зображення стали називати силуетом, за прізвиськом міністра. У силуеті фігури людей і предметів малюються суцільним чорною плямою. У такому малюнку неможливо показати риси обличчя людини або які-небудь деталі предметів, тому обриси предметів повинні бути дуже виразними. Силуети можна не тільки малювати, а й вирізувати ножицями з паперу.

Смокінг – вечірній, ошатний чоловічий піджак особливого крою – з сильно відкритими грудьми, оброблений атласом. У країнах Європи поширився в кінці ХІХ століття і витіснив фрак майже з усіх сфер життя світського чоловіка.

Стиль – спільність образної системи, засобів художньої виразності, творчих прийомів, обумовлена єдністю ідейно-художнього змісту. Можна говорити про стиль окремих творів або жанру (напр., про стилі російського роману сер. 19 в.), Про індивідуальний стиль (творчій манері) окремого учасника, а також про стиль цілих епох або великих художніх напрямів, оскільки єдність суспільно-історичного змісту визначає в них спільність художньо-образних принципів, засобів, прийомів (такі, напр., у пластичному та інших мистецтвах романський стиль, готика, Відродження, бароко, Рококо, Класицизм

Семіотика (з грец. - знак, ознака) – наука про комунікативні системи і знаки, що використовуються в процесі спілкування, досліджує властивості знаків і знакових систем.

Текстура (від лат. – тканина, зв'язок, будова) – природний малюнок на поверхні перерізу деревини, каменю, полікристалічного тіла тощо.

Тіні (Shadows) – темні тони зображення, на напівтоновому растрованні зображення представляються точками великого розміру.

Трафарет – 1) загальноприйнятий або визнаний зразок, що його наслідують звичайно сліпо. 2) трафарет – найпростіша техніка розмноження нескладних рисунків і орнаментів.

Тренчком (анг. пальто, буквально «траншейне пальто») також тренч – модель дощового плаща з незмінними атрибутами: двобортний, з погонами і відкладним коміром, манжетами, кокеткою, поясом і розрізом ззаду. Зазвичай тренч виконаний з водонепроникного матеріалу: вовняною або бавовняною матерією з водонепроникним просоченням, іноді з шкіри.

Туніка – плечовий одяг прямого силуету, коротші спідниці і довші блузки.

Фактура (від лат. оброблення, будова) – характер поверхні художнього твору, її обробки. У живописі – характер фарбового шару; в скульптурі й декоративно-прикладному мистецтві – полірована, шорстка поверхня, сполучення різних матеріалів. Фактура твору значно залежить від властивостей використаних матеріалів, від особливостей натури, від поставленої задачі. Ефекти фактури є однією з ознак, які безпосередньо виявляють особистий почерк того чи іншого майстра, мають високі емоційно-естетичні якості. В мистецтві використовується як один із засобів художньої виразності.

Фірмовий стиль – сукупність знаків, предметів і засобів, спеціально спроектованих для виробничого або обслуговуючого підприємства з метою створення певного постійного зорового образу, пов'язаного з діяльністю підприємства і його продукцією; єдність постійних художніх і текстових елементів у всіх рекламних розробках і засобах реклами фірми. Фірмовий стиль проектується на основі особливої концепції і загального підходу до вирішення широкого діапазону проектних завдань: візуальних форм продукції фірми, фірмового знака, кольору, документації, одягу співробітників, фірмового транспорту, сувенірної продукції.

Формоутворення – категорія художньої діяльності, дизайнерської та технічної творчості, яка відображає процес становлення та створення форми відповідно до загальних ціннісних настанов культури з тими або іншими обраними концептуальними принципами, що стосуються естетичної виразності майбутнього твору, його функції, конструкції та матеріалу. В процесі формоутворення виробу визначаються його функціонально-конструктивна, просторово-пластична і технологічна структури.

Френч – куртка, названа по імені британського фельдмаршала Джона Дентона Френча. Їх відмітною особливістю були комір – м'який відкладний, або м'який стоячий із застібкою на ґудзик; регульована за допомогою хлястиків або розрізної манжети ширини рукава, великі накладні кишені на грудях і підлогах із застібкою на ґудзики.

Штани гольф – короткі, часто картаті, трохи нижче колін штани з прітачними манжетами, що застібаються на ґудзики, особливо модні в 20-30-і рр. ХХ ст. в якості одягу для спорту та дозвілля.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1.Агостон Ж. Теория цвета и ее применения в искусстве и дизайне. М., Мир, 1982.-181с.
- 2.Акилова З. Т., Петушкова Г. И., Пацявичюте А.А. Моделирование одежды на основе принципа трансформации. – М.: Легпромбытиздат, 1995.
- 3.Андреева, А. Ю. История костюма. Эпоха. Стил. Мода. [Текст]: От древнего Египта до модерна. - СПб.: ПАРИТЕТ, 2001. - 120 с.: ил.
- 4.Андреева Р. П. Энциклопедия моды. – СПб.: Литера, 1997.
- 5.Араухо Игнасио. Архитектурная композиция. – М., Высш. школа, 1982.
- 6.Артамонов Я.Д. Иллюзии зрения. М., Наука, 1969. – 146 с.
- 7.Аронов В.Р. Теоретические концепции зарубежного дизайна.- М., 1992.
- 8.Бердник Т.О., Неклюдова Т.П. Дизайн костюма.– Ростов н / Д, 2000.
- 9.Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: Навч. Посіб. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2004. – 240 с.
- 10.Божко Ю.Г. Основы архитектоники и комбинаторики формообразования: Учебник. – Харьков, 1991.
- 11.Бычков З.М., Минервина Г.Б. Проектирование и моделирование промышленных изделий. – М., Высш. школа, 1986.
- 12.Вейль Г. Симметрия. – М. :Наука, 1969.
- 13.Воронов Н. В. Очерки истории отечественного дизайна. Часть 1. Этапы развития мирового дизайна. – М.: МГХПУ им. С.Г. Строганова, 1997.
- 14.Воронов Н. В. Очерки истории отечественного дизайна. Часть 2. Русский дизайн. Производственное искусство. – М.: МГХПУ им. С.Г. Строганова, 1998.
- 15.Вудвордс Р. Экспериментальная психология. М., Наука, 1950. – 252 с.
- 16.Гамаюнов В.Н., Коробовский Ю.Г. Основы дизайна: Учебное пособие для студентов худ.-граф. отд. – М.: Альфа, 1993.
- 17.Гофман А. Б. Мода и люди. Новая теория моды и модного поведения. 1-е изд.: – М.: Наука, 1994. – 2-е изд. – М.: Агентство «Издательский сервис», «ГНОМ и Д», 2000.
- 18.Гусейнов Г.М., Ермилова В.В. Ермилова Д.Ю. Композиция костюма. Учебник. М. изд. центр «Академия», 2004.
- 19.Даниленко В.Я. Підручник – Харків: ХДАДМ., 2003.
- 20.Даниленко В.Я. Професійний цикл дизайнерської підготовки // Харківська школа дизайну. – М., 1992.
- 21.Дизайн та образотворче мистецтво; Словник. – Луцьк, 2000.
- 22.Дудник Г.П. История костюма. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2003.
- 23.Жердев Е.В. Художественное осмысление объекта дизайна. – М.: Аутопан, 1993.
- 24.Захаржевская Р.В. История костюма. – М.: РИПОЛ классик, 2001.
- 25.Иллюстрированная энциклопедия моды. – Прага.: Артия, 1986.
- 26.Издания о новых тенденциях в дизайне одежды. Журналы: COLLEZIONI. – М., 2006 – 2007; FIRST LINE. – Киев, 2006 – 2007.
- 27.История костюма: полная хрестоматия [Текст] / Сост. М. Левентон. – М.: АРТ-РОДНИК, 2008. – 352 с.

- 28.История моды XVII по XX век: В 2-х Т. коллекция Института костюма Киото [Текст] / Авт. текста А. Фукай, Т. Суо. - М.: АРТ-РОДНИК. XX Век. – 2008. - 719с.
29. Кирсанова Р. Н. Костюм, вещь и образ в русской литературе. – М.: Книга, 1989.
- 30.Козлов В.Н. Основы художественного оформления текстильных изделий: Учебник. - М.1981.
- 31.Комиссаржевский Ф. История костюма. - Минск: Литература, 1998.
- 32.Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: Посібник. - Харків: ХДАДМ, 2003.
- 33.Косарева, Е. А. Мода XX век. Развитие модных форм костюма [Текст] – СПб: Петербургский институт печати, 2006. – 468 с.: ил.
- 34.Кравец В.И. Колористическое формообразование в архитектуре. К., Вища школа, 1987.- 132с.
- 35.Кравцов С.В. Цветовое зрение. М., Наука, 1957. - 138 с.
- 36.Кэролайн Тэтхем, Джулиан Симен. Дизайн в моде. – М.: РИПОЛ классик, 2006.
- 37.Лакшми Бхаскаран. Дизайн и время: Изд. АРТ – РОДНИК – М.2006.
- 38.Лебедева Е. В., Черных Р. М. Искусство художника-оформителя – М. : Сов. художник, 1981.
- 39.Левикова С. И. Молодежная субкультура: Учебное пособие. – М.: ФАИР-ПРЕСС. 2004.
- 40.Михайлов С.М. История дизайна; Учебник. – М., 2000.
- 41.Ньюберг Я.Д. Курс цветоведения. М., ГИТЛ, 1932. - 206 с.
- 42.Основные термины дизайна: Краткий справочник-словарь. – М.: ВНИИТЭ, 1988.
- 43.Основы методики художественного конструирования. – М., ВНИИТЭ,
- 44.Пармон Ф.М. Композиция костюма. – М.: Легпромбытиздат, 1985.
- 45.Сафина Л.А., Тухбатуллина Л.М., Хамматова В.В. Дизайн костюма. Учебник: Ростов н/Д, 2006.
- 46.Современная энциклопедия. Мир вещей: Изд. «Аванта + » – М.2005.
- 47.Современная энциклопедия. Мода и стиль: Изд. «Аванта + » – М.2005.
- 48.Сомов Ю.С. Композиция в технике. - М., 1976.
- 49.Теоретические и методические исследования в дизайне. – М., ВНИИТЭ. Сер. Техн. эстетика., Вып.60, 61., 1990.
- 50.Фрилинг Г., Ауэр К. Человек - Цвет - Пространство. - М., Стройиздат, 1973.- 118 с.58.
- 51.Харьковская школа дизайна. Опыт подготовки дизайнеров в ХХПИ. Методические материалы. М., ВНИИТЭ, 1992.
- 52.Хилл П. Наука и искусство проектирования. Пер. с англ. - М., «Мир», 1973
- 53.Холмянский Л.М., Щипанов О.С. Дизайн. - К., 1992.
- 54.Художественно-конструкторское образование. Вып. 4. – М., ВНИИТЭ, 1973

Интернет ресурс

<http://www.buro247.ru/fashion/feed/2609.html>

http://www.costumehistory.ru/view_post.php?id=135

<http://mylitta.ru/534-renaissance.html>

http://www.classicbelt.ru/about_belts/history/part.php?id=italianBelts
<http://mylitta.ru/534-renaissance.html>
<http://www.bibliotekar.ru/yuvelir/4.htm>
<http://churya.com.ua/rococo.html>
<http://crossmoda.narod.ru/CONTENT/art/XIX/empire.html>
<http://mylitta.ru/510-empire-style.html>
<http://evolutsia.com/content/view/2849/24/>
<http://bibliotekar.ru/yuvelir/6.htm>
<http://www.modnica.org/history/26.php>
http://www.liveinternet.ru/users/la_belle_epoque/post62411887/comments
<http://www.maximus-art.ru/joomla-overview/2010-09-08-12-05-08>
<http://bibliotekar.ru/yuvelir/7.htm>
http://wapref.ru/referat_jgepolbewbewjgemer.html
<http://design-history.ru/u-istokov-funktsionalizma-modernizm/odezhda-i-tkan.html>
<http://insurgent.ru/kavay>
<http://wiki.wildberries.ru/styles/>
<http://www.jlady.ru/grooming/fotosessii-v-stile-tresh.html>
<http://sobranie.vl.ru/fashion/givenchy-aristokratizm-bez-epatazha>
<http://www.fashionbank.ru/articles/article172.html>
<http://www.vogue.ru/fashion/whoiswho/designer/459224/>
<http://www.cosmo.ru/stars/biography/jean-paul-gaultier/>
<http://www.fashiontime.ru/fashion/news/946301.html>
<http://www.fashionbank.ru/articles/article73.html>
<http://www.buro247.ru/fashion/expert/gianfranco-ferr-cto-my-poteryali.html>
http://www.peoples.ru/art/fashion/cutur/dolce_and_gabbana/
<http://ostrovok.ru/blog/konec-sveta-ot-viven-vestvud-istoriya-kultovogo-londonskogo-magazina-worlds-end/>
<http://pan-ta-pani.com/43167-istoriya-modi-viv-ehn-vestvud-virtuoz-epatazhu.html>
<http://www.vogue.ru/fashion/whoiswho/designer/459241/>
<http://www.matrony.ru/tri-urovnya-delovogo-stilya/#ixzz3cl1fWlkH>
<http://www.matrony.ru/iskusstvo-zhenstvennosti-romanticheskij-stil/#ixzz3clDhVRZu>
<http://wiki.wildberries.ru/people/designers/%D0%BC%D0%B8%D1%8F%D0%BA%D0%B5-%D0%B8%D1%81%D1%81%D0%B5%D0%B9>
<http://fashiontime.ru/?p=1336>
<http://hypebeast.com/2011/6/yohji-yamamoto-2012-springsummer-collection>
<http://festival.1september.ru/articles/210517/>
http://www.cross-kpk.ru/ims/02408/doc/%EF%F0%E0%EA_%E2%E2%E5%E4.html
<http://www.dizayne.ru/txt/4proek0106.shtml>
<http://www.elle.ru/moda/trendy/glavnyie-trendyi-sezona-vesna-leto-2015/#ixzz3dc7XShQj>

Навчальне видання

Укладач:

доцент кафедри дизайну **Куратова Марія Григорівна**



Навчально-методичний посібник **«Дизайн костюма: історичний огляд, персоналії, сучасний дизайн»** з дисципліни **«Методика та практика дизайн-проекту»** для студентів художньо-графічного факультету денної та заочної форм навчання спеціальності 6.020207 освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр спеціалізації «Дизайн. Моделювання та художнє оздоблення одягу».

Відповідальний за випуск: завідувач кафедри дизайну,
доцент Мельникова У.П.

Художнє оформлення: Орлова Н.

Комп'ютерна верстка: Орлова Н.

Коректор: Мартинцева А.

Підписано до друку 2.04.2015 р. Формат А4.
Гарнітура «Arial». Друк цифровий. Ум. друк. арк. 13,0

Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С.Сковороди
Україна, 61002, м. Харків, вул. Артема, 29